

**PROIECTANT GENERAL
S.C. TOPOGEOTEHNICS S.R.L.**

**PROIECTANT DE SPECIALITATE - URBANISM
S.C. LANDSCHAFT CONSULTING S.R.L.**

**PROIECTANT DE SPECIALITATE - URBANISM
S.C. ARHITECTIS TRUST S.R.L.**

Actualizare Plan Urbanistic General Comuna Ștefan cel Mare Județul Vaslui

Volum I: MEMORIU GENERAL

Proiect nr. 174/2015

Faza de proiectare: P.U.G.

Beneficiar:

**U.A.T. ȘTEFAN CEL MARE, CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI ȘTEFAN
CEL MARE, JUDEȚUL VASLUI**

2020

LISTA DE RESPONSABILITĂȚI ȘI SEMNĂTURI

Șef proiect	Arh. Lăcătușu Ladislau
Urbanism	Arh. Lăcătușu Ladislau
Drumuri	Ing. Muraraiu Aurel
Fond construit	Ing. Murariu Aurel
Rețele edilitare	Ing. Prodan Vlad
Cadru natural, mediu	Dr.geogr. Vieru P.
Populatie, economie	Dr.geogr. Vieru P. Ec. Nechitoaie Adrian
Geologie	Ing.geolog Tudor Mihai
Cadastru și topografie	Ing. Chiper Francisc Cristinel

BORDEROU

<u>PIESE SCRISE</u>	Pag.
Lista de responsabilități și semnături	2
Borderou piese scrise și piese desenate	3
CAPITOLUL 1 - INTRODUCERE:	6
1.1. ELEMENTE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI	7
1.2. OBIECTUL STUDIULUI	7
1.3. NECESITATEA ȘI SCOPUL LUCRĂRII	9
1.4. DOMENII DE UTILIZARE	9
1.5. EFECTE ECONOMICE ȘI SOCIALE SCONTATE	9
1.6. BAZA JURIDICĂ	9
1.7. MODUL DE ELABORARE	11
1.8. BAZA ȘI SURSELE DE DOCUMENTARE, SUPORTUL TOPOGRAFIC	12
CAPITOLUL 2 – STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII	13
2.1. SITUAȚIA EXISTENTĂ ȘI EVOLUTIE	14
2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL	18
2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU	31
2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE	33
2.4.1. SECTORUL PRIMAR	34
2.4.1.1. AGRICULTURA	34
2.4.2.2. SILVICULTURA ȘI GOSPODĂRIREA APELOR	48
2.4.2. SECTORUL SECUNDAR	48
2.4.2.1. INDUSTRIA	49
2.4.2.2. CONSTRUCȚIILE	49
2.4.3. SERVICIILE	50
2.4.4. TURSIMUL	65
ANALIZA SWOT PE DOMENII DE ACTIVITATE ECONOMICĂ	68
2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE	74
2.5.1. EVOLUȚIA POPULAȚIEI	74
2.5.2. STRUCTURA POPULAȚIEI	76
2.5.3. DINAMICA POPULAȚIEI	79
2.5.4. RESURSELE DE MUNCĂ	85
2.5.5. PROFILUL OCUPAȚIONAL AL POPULAȚIEI	87
2.5.6. NAVETISMUL	89
2.5.7. APRECIERI ASUPRA PIETEI MUNCII	90
DISFUNȚIONALITĂȚI	90
2.6. CIRCULAȚIA	92
2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL	95
2.7.1. CARACTERISTICI ALE ZONELOR FUNCȚIONALE	95
2.7.2. BILANȚ TERITORIAL	100
2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE	104
2.9. ECHIPAREA EDILITARĂ	107
2.9.1. GOSPODĂRIREA APELOR	107
2.9.2. ALIMENTAREA CU APĂ	107
2.9.3. CANALIZAREA	109
2.9.4. ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ	109
2.9.5. REȚEAUA DE TELECOMUNICATII, ACTIVITATEA DE POȘTĂ	110
2.9.6. ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE ȘI CĂLDURĂ	110
2.9.7. GOSPODĂRIREA COMUNALĂ	110
2.10. PROBLEME DE MEDIU	112

2.10.1 MONUMENTE ALE NATURII ȘI MONUMENTE ISTORICE	112
2.10.2. SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT	113
2.10.3. OBIECTIVE INDUSTRIALE ȘI ZONE PERICULOASE	114
2.10.4. REȚEAUA PRINCIPALĂ DE CĂI DE COMUNICAȚII	116
2.10.5. DEPOZITE DE DEȘEURI MENAJERE ȘI INDUSTRIALE	117
2.10.6. DISFUNCȚIONALITĂȚI	118
2.10.7. IDENTIFICAREA SURSELOR DE POLUARE	118
2.10.8. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU	119
2.10.9. PRIORITĂȚI ÎN INTERVENȚIE	124
2.11. DISFUNCȚIONALITĂȚI	125
2.12. NECESITĂȚI ȘI OPTIUNI ALE POPULAȚIEI	129
CAPITOLUL 3 – PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ	131
3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE	132
3.2. EVOLUȚIE POSIBILĂ. PRIORITĂȚI	133
3.3. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU	138
3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ȘI SOCIALE	140
3.5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI	156
3.6. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI	162
3.7. INTRAVILAN PROPUS. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANȚ TERITORIAL	164
3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE	169
3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE	172
3.10. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI	181
3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE	193
3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ	196
CAPITOLUL 4 – CONCLUZII. MĂSURI ÎN CONTINUARE	204
Date de contact echipa de lucru	207

PIESE DESENATE

1. ÎNCADRAREA ÎN TERITORIUL COMUNEI ȘTEFAN CEL MARE	Sc. 1:25.000
2.1. SITUAȚIA EXISTENTĂ - DISFUNCȚIONALITĂȚI	Sc. 1:5.000
2.2. SITUAȚIA EXISTENTĂ - DISFUNCȚIONALITĂȚI	Sc. 1:5.000
2.3. SITUAȚIA EXISTENTĂ - DISFUNCȚIONALITĂȚI	Sc. 1:5.000
2.4. SITUAȚIA EXISTENTĂ - DISFUNCȚIONALITĂȚI	Sc. 1:5.000
3.1. REGLEMENTĂRI URBANISTICE – ZONIFICARE	Sc. 1:5.000
3.2. REGLEMENTĂRI URBANISTICE – ZONIFICARE	Sc. 1:5.000
3.3. REGLEMENTĂRI URBANISTICE – ZONIFICARE	Sc. 1:5.000
3.4. REGLEMENTĂRI URBANISTICE – ZONIFICARE	Sc. 1:5.000
4.1. REGLEMENTĂRI ECHIPARE EDILITARĂ	Sc. 1:5.000
4.2. REGLEMENTĂRI ECHIPARE EDILITARĂ	Sc. 1:5.000
4.3. REGLEMENTĂRI ECHIPARE EDILITARĂ	Sc. 1:5.000
4.4. REGLEMENTĂRI ECHIPARE EDILITARĂ	Sc. 1:5.000
5.1. PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR	Sc. 1:5.000
5.2. PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR	Sc. 1:5.000
5.3. PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR	Sc. 1:5.000
5.4. PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR	Sc. 1:5.000

ȘEF PROIECT,

Arh. Urb. Ladislau Lăcătușu

CAPITOLUL 1

INTRODUCERE

1.1. ELEMENTE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

Denumirea lucrării: Actualizare Plan Urbanistic General – Comuna ȘTEFAN CEL MARE, Jud. VASLUI

Elaboratori

- **Proiectant general:** S.C. TOPOGEOTEHNIC S.R.L.
- **Proiectant de specialitate:** S.C. ARHITECTIS TRUST S.R.L.
S.C. LANDSCHAFT CONSULTING S.R.L.

Număr proiect: 174/2015

Beneficiar: U.A.T. ȘTEFAN CEL MARE, Consiliul Local al Comunei ȘTEFAN CEL MARE, Județul VASLUI

Perioada elaborării: 2018 - 2020

1.2. OBIECTUL LUCRĂRII

Elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Ștefan cel Mare, Jud. Vaslui, reprezintă strategia, cadrul de dezvoltare în perspectivă a unității administrativ-teritoriale și corelarea cu strategiile elaborate în cadrul planificărilor spațiale ale Regiunii de Dezvoltare Nord – Est și ale județului Vaslui.

Planurile urbanistice generale (P.U.G.) au caracter de reglementare (caracter operațional) și răspund programului de amenajare spațială a teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea teritorial – administrativă de bază.

Durata de valabilitate a lucrării este de **10 ani**, dacă pe parcurs nu apar elemente importante de dezvoltare care necesită actualizare, conform GP 038/1999 privind Metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG.

P.U.G. se elaborează în scopul:

- Stabilirii direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localităților;
- Utilizării raționale și echilibrate a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;
- Precizării zonelor cu riscuri naturale (alunecări de teren, inundații, neomogenități geologice, reducerea vulnerabilității fondului construit existent);
- Evidențierea fondului valoros și a modului de valorificare a acestuia în folosul localității;
- Creșterea calității vieții, cu precădere în domeniile locuirii, dotărilor aferente locuirii și serviciilor;
- Fundamentarea realizării unor investiții de utilitate publică;
- Asigurării suportului reglementar (operațional) pentru eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire;
- Corelarea intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spațiului.

Materializarea propunerilor de amenajare spațială și dezvoltare urbanistică reglementate prin P.U.G. se face în timp, în funcție de fondurile prevăzute din bugetul propriu al unităților teritorial administrative de bază, în corelare cu fondurile alocate de la bugetul statului sau ale unor întreprinzători.

Dintre principalele obiective urmărite în cadrul Actualizării Planului Urbanistic General se menționează:

- Optimizarea relațiilor localităților cu teritoriul lor administrativ și județean;
- Valorificarea superioară a potențialului natural, economic și uman;
- Organizarea și dezvoltarea căilor de comunicații existente;
- Stabilirea și delimitarea unui nou intravilan care să corespundă necesităților viitoare de dezvoltare;
- Stabilirea și delimitarea de noi zone construibile;
- Stabilirea și delimitarea noilor zone funcționale;
- Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;
- Stabilirea și delimitarea zonelor protejate și de protecție a acestora;
- Modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare;
- Stabilirea noilor obiective de utilitate publică;
- Stabilirea unui mod superior de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor.

În "Caietul de sarcini" și în Tema-program a **Elaborării Planului Urbanistic General al comunei Ștefan cel Mare, Județul VASLUI**, Consiliul Local a formulat solicitări pentru:

- Reambularea planurilor topografice;
- Modernizarea și dezvoltarea căilor de comunicație;
- Înființarea sau modernizarea unor dotări din sistemul echipării tehnico – edilitare;
- Preluarea în PUG și rezervarea unor amplasamente pentru viitoarele proiecte a tuturor programelor aflate în derulare cât și a celor ce urmează a fi finanțate din fonduri NAȚIONALE și ale UNIUNII EUROPENE (FONDURI STRUCTURALE).
- Realizarea unor indicatori de locuire la nivelul mediei pe județ;
- Dezvoltarea economică în cadrul industriei mici și agriculturii;
- Dimensionarea amplasamentelor rezervate pentru construcția de locuințe în perspectivă, ținând cont de factorii reali de dezvoltare a localităților;
- Instituirea zonelor de protecție pentru monumente;
- Mărirea suprafeței intravilanului, cât și îmbunătățirea zonificării funcționale a acestuia.
- Corelarea propunerilor privind protecția mediului cu prevederile Planului Local de Acțiune Pentru Mediu, Respectiv cu Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

Completările intravilanului și reconsiderarea utilităților în localitățile comunei Ștefan cel Mare se vor face pe cât posibil în suprafețe compacte care să permită ușor dotarea cu echipări edilitare, de-a lungul drumurilor principale care le traversează, cât și a celor de legătură și exploatare a satelor.

Proiectantul va studia teritoriul comunei ȘTEFAN CEL MARE, depistând posibilități de introducere în intravilan a suprafețelor care corespund, fără restricții și fără riscuri în ceea ce privește posibilitățile de construire, terenuri proprietate ale persoanelor fizice sau juridice.

Planul urbanistic general (P.U.G.) orientează aplicarea unor politici în scopul construirii și amenajării teritoriului localităților, politici ce își propun, între altele, restabilirea dreptului de proprietate și implementarea unor noi relații socio-economice în perioada de tranziție spre economia de piață și integrare europeană.

1.3. NECESITATEA ȘI SCOPUL LUCRĂRII

Necesitatea lucrării decurge din identificarea și asigurarea unor condiții favorabile desfășurării funcțiilor localităților urbane/rurale din Comuna Ștefan cel Mare, județul Vaslui care după anul 1989 respectiv 2000 au cunoscut procese noi de dezvoltare și extindere. Localitățile ce compun U.A.T. Ștefan cel Mare sunt: satul Mărășeni, satul Ștefan cel Mare, satul Căntălărești, satul Brăhășoia, satul Călugăreni, satul Bârzești, satul Muntenești.

Lucrarea are ca scop evidențierea situației actuale, a problemelor și a propunerilor de dezvoltare urbanistică a U.A.T. ȘTEFAN CEL MARE și a localităților componente, din punctul de vedere al amenajării teritoriului, în corelație cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Vaslui (PATJ), cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Zonal Regional - Regiunea de Nord - Est și cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) - secțiunile I - V, precum și cu "**Strategiile de dezvoltare și planificare a teritoriului județului Vaslui**", strategii elaborate de Consiliul Județean Vaslui.

1.4. DOMENII DE UTILIZARE

Lucrarea se va constitui într-un instrument operațional practic aflat la îndemâna Consiliului Local și al U.A.T. Ștefan cel Mare, care hotărăsc strategiile de dezvoltare și amenajare a teritoriului pe care îl administrează.

Regulamentul aferent lucrării va sta la baza elaborării tuturor documentelor și documentațiilor pentru aprobarea autorizării construcțiilor de locuințe și a celorlalte obiective de utilitate publică.

1.5. EFECTE ECONOMICE ȘI SOCIALE SCANTATE

Lucrarea va putea contribui indirect la creșterea nivelului de trai al populației prin găsirea unor soluții de amenajare a teritoriului care să asigure un grad de confort acceptabil, o sumă de utilități și obiective de utilitate publică care să satisfacă nevoile colective în spațiul administrativ, prin lucrările propuse se dorește facilitarea accesării fondurilor de finanțare naționale și internaționale ale U.E. (Fonduri Structurale și de Coeziune).

1.6. BAZA JURIDICĂ

Planul urbanistic general este elaborat în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, specifice domeniului sau în complementarea acestuia. Dintre principalele acte normative, cu implicații asupra dezvoltării urbanistice, se menționează:

- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- Legea nr. 289 din 7 iulie 2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată,

cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 1430/2005 cu modificări și completări și Legea 177 / 2015 privind modificarea Legii 50/1991.

- Legea nr. 10/1995 - privind calitatea în construcții;
- Legea nr. 18/1991 republicată în 1998 a fondului funciar, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 - privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- Legea nr. 54/1998 - privind circulația juridică a terenurilor;
- Legea nr. 33/1994 - privind exproprierea pentru o cauză de utilitate publică;
- Legea nr. 219/1998 - privind regimul concesiunilor;
- Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară, republicată în M.Of. 201 din 03.03.2006 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 215/2001 - privind administrația publică locală;
- O.U.G. nr. 195/2005 - privind protecția mediului aprobată prin Legea 265 din 2006;
- Legea nr. 326/2001 a serviciilor publice de gospodărire comunală, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor;
- SR 13387/1997 Salubritatea localităților. Deșeuri urbane. Prescripții de proiectare a punctelor pentru pre colectare.
- Legea nr. 82/1998 - pentru aprobarea O.G. nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor;
- Legea nr. 203/2003 republicată în 2005 privind realizarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport de interes național și european;
- Legea apelor nr. 107/1996, modificată și completată prin Legea nr. 310/2004;
- Legea nr. 41/1995 - privind protecția patrimoniului național;
- Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul RUR din 26.09.2006 referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din România, publicat în M.O.nr. 853/18.10.2006.
- Codul civil;
- Ordinul ministrului Sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;
- Legea nr.363/2006 privind aprobarea PATN - Secțiunea I - Căi de comunicație;
- Legea 171/1997 privind aprobarea PATN - Secțiunea II – Apa;
- Legea 5/2000 privind aprobarea PATN - Secțiunea III - Zone protejate;
- Legea 351/2001 privind aprobarea PATN - Secțiunea IV - Rețeaua de localități;
- Legea 575/2001 privind aprobarea PATN- Secțiunea V- Zone de riscuri naturale.
- Legea 215/2001 a administrației publice locale;
- Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă;
- Ordinul Ministerului de Interne nr. 171/1998 pentru aprobarea Normelor metodologice de avizare și autorizare privind prevenirea și stingerea incendiilor;
- H.G.R. nr. 525/1996 republicată în 2002 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism
- H.G.R. nr. 584/2001 privind amplasarea unor obiective de mobilier urban
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr.50/1998, privind “Normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale” publicat în M.Of. nr. 138bis/1998.
- Ordinul comun al Ministrului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, Șefului Departamentului pentru Administrație Publică Locală și al Ministrului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului nr. 62/N/19.O/288/1.955 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale

- H.G.R. nr. 382 din 2 aprilie 2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- H.G.R. nr. 447 din 10 aprilie 2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații.
- H.G.R. 930/2005 privind protecția sanitară a surselor și instalațiilor de aprovizionare cu apă;
- H.G.R. 974/2004 privind normele de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și a procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile și a procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile;
- H.G.R. 348/2004 privind exercitarea comerțului cu produse și servicii de piață în unele zone publice;
- Ordinul Ministerului de Interne nr. 171/1998 pentru aprobarea Normelor metodologice de avizare și autorizare privind prevenirea și stingerea incendiilor;
- H.G.R. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- H.G.R. nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri.
- HGR nr. 540/2000 privind aprobarea încadrării în categorii funcționale a drumurilor publice și a drumurilor de utilitate privată deschise circulației publice
- Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998 privind regimul juridic al drumurilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 571/1998, privind aprobarea "Normelor tehnice privind proiectarea și amplasarea construcțiilor, instalațiilor și panourilor publicitare în zona drumurilor, pe poduri, pasaje, viaducte și tuneluri rutiere", publicat în Monitorul Oficial nr. 15/1998;
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 47/1998, privind aprobarea „Normelor tehnice, privind amplasarea lucrărilor edilitare a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale, publicat în Monitorul Oficial nr. 138bis/1998”;
- Normativul C 173/1986 privind amenajarea intersecțiilor;
- Actul comun A.N.D. și Departamentul Poliției Rutiere cu nr. A.N.D.93/1404/1998 și I.G.P.153149/1998.

1.7. MODUL DE ELABORARE

La baza elaborării **Actualizare Plan Urbanistic General al Comunei Ștefan cel Mare** se află:

1. Ordinul M.L.P.A.T. nr. 21/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice „Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism”;
2. Ordinul M.L.P.A.T nr. 13N/10.03.1999, Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul - cadru al Planului Urbanistic General.
3. Ordinul comun al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului, al ministrului apărării naționale, al ministrului de interne și al directorului Serviciului Român de Informații nr.34/N/M.30/3.422/4.221/1995 pentru aprobarea precizării privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor.

1.8. BAZA ȘI SURSELE DE DOCUMENTARE, SUPTUL TOPOGRAFIC

Baza documentară

Planul Urbanistic General reprezintă o etapă obligatorie și de importanță majoră în elaborarea documentațiilor de urbanism și a strategiilor de dezvoltare spațială și economică a comunei analizate.

Pentru fundamentarea Planului Urbanistic General este necesară studierea documentelor elaborate anterior, a studiilor de bază, sectoriale și de fundamentare – elaborate pe domenii de activitate ce intră în incidența amenajării teritoriului:

- Planurile de amenajare a teritoriului național:
 - P.A.T.N. - secțiunile I - V;
 - P.A.T.Z.R. Regiunea de Nord - Est;
- Planurile de amenajare a teritoriului județean:
 - P.A.T.J. Vaslui elaborat de I.N.C.D. URBANPROIECT BUCUREȘTI - 2004
- Planurile urbanistice generale ale unității teritorial administrative:
 - P.U.G.-ul Comunei Ștefan cel Mare elaborat de S.C. PROVAS S.A. VASLUI în anul 2000.
- Strategii de dezvoltare:
 - Strategia de dezvoltare economico sociala a județului Vaslui cu orizontul de timp 2013 – 2020.
 - Strategia de dezvoltare locală a Comunei Ștefan cel Mare 2014 - 2020.

Surse statistice:

- Date statistice de la Institutul Național de Statistică Direcția Județeană Vaslui;
- Date puse la dispoziție de către Agenția de Protecția Mediului Vaslui;
- Date de la Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul Vaslui;
- Date puse la dispoziție de către Consiliul Local al Comunei Ștefan cel Mare prin fișele localităților.
- Date puse la dispoziție de către Primăria Comunei Ștefan cel Mare prin compartimentul specializat de urbanism și amenajarea teritoriului.

Obiectivul acestora este punerea în evidență a stadiului actual al dezvoltării și opțiunile generale ale amenajării teritoriului în vederea utilizării judicioase a solului, repartizării armonioase a activităților social-economice, protejării factorilor de mediu și peisajului.

Analiza de detaliu a relațiilor complexe și sincrone dintre spațiul rural (reprezentat de Comuna Ștefan cel Mare) și spațiul urban (reprezentat de Municipiul Vaslui și Bîrlad) se face pe baza a numeroase cercetări de teren, a interpretării de date statistice, a caracteristicilor și funcțiilor economice, a poziției geografice, dar mai ales în raport cu deplasările pentru muncă și aprovizionarea cu produse agroindustriale. Se utilizează de asemenea date privind gradul de dezvoltare al orașului, modul de utilizare actuală a terenurilor, producția agricolă și forța de muncă la nivel de unitate administrativă.

Suportul topografic

Suportul topografic al lucrării constă în planșe reactualizate, după cum urmează:

- ortofotoplanuri – scara 1:5000;

- planuri topo – trapeze - încadrarea localităților Comunei Ștefan cel Mare în teritoriul administrativ -scara 1 : 25.000.
- planuri topo – trapeze - intravilanele localităților Comunei Ștefan cel Mare - scara 1: 5000

CAPITOLUL 2

STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. SITUAȚIA EXISTENTĂ ȘI EVOLUȚIE

2.2.1. Date privind evoluția în timp a unității teritoriale – administrative

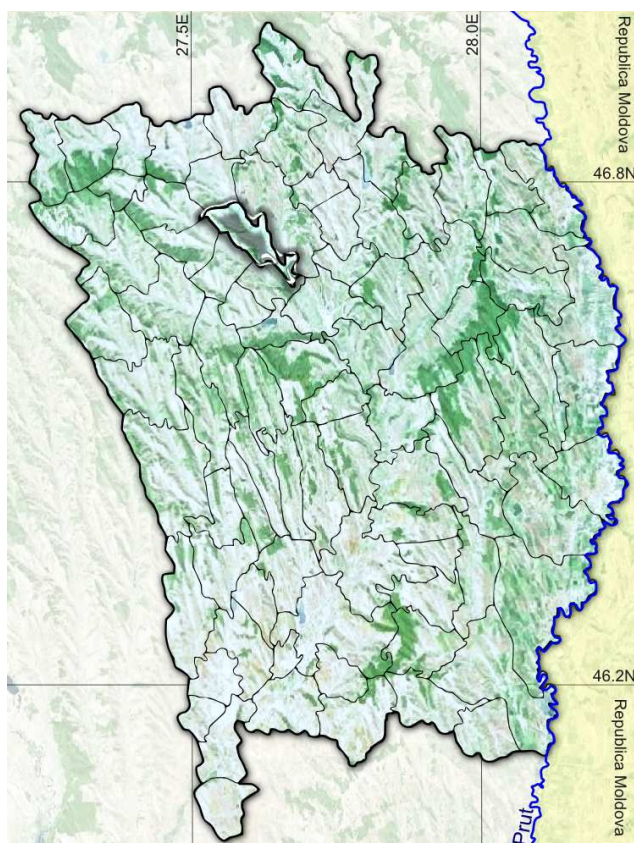
Comunei Ștefan cel Mare este localizată în nordul județului Vaslui, având un relief deluros străbătut de pâraiele Bîrlad și Telejna. O mare parte din teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare se află în lunca pârâului Bîrlad. În raport cu teritoriul județului Vaslui, comunei Ștefan cel Mare este poziționată în zona de nord, la o distanță rutieră de cca. 6,40 km de municipiul reședință de județ Vaslui, respectiv 46.8 km față de municipiul Bîrlad.

Coordonatele geografice ale comunei Ștefan cel Mare sunt:

- **latitudine Nordică 46.43°N [LAT (DMS) 46° 43' 0N]**
- **longitudine Estică 27.37°E [LONG (DMS) 27° 37' 30E]**

și altitudinea medie de 108m, se află la extremitatea de est a României, iar pe latitudine nu departe de paralela 45 care determină o zonă climatică temperată.

Poziția geografică a comunei este la nord de paralela 46 aproape de meridianul 28 latitudine estică, ceea ce face să avem o climă temperat continentală, cu ierni blânde și veri secetoase.

Așa cum se menționează și în P.A.T.J. Vaslui, repartitia și evoluția în teritoriu a rețelei de localități, în ansamblu, este rezultatul unui complex de condiții naturale și social economice din diferite etape istorice.

Așezările rurale au evoluat în principal sub acțiunea factorilor social-economici, dar s-au dezvoltat și sub influența mediului natural, a localizării în raport cu posibilitățile de alimentare cu apă, cu existența unor resurse (lemn, piatră, loc de cultivat și de pășunat), a unor microclimate de adăpostire, a terenurilor prielnice pentru extinderea vetrelor, etc.

Referitor la formarea și evoluția așezărilor rurale menționăm că actuala rețea este rezultatul unui proces istoric, multiseclar care atestă continuitatea de locuire a acestui teritoriu din cele mai vechi timpuri. Se consideră că actuala configurație este moștenită din perioada feudală cu completările ulterioare care s-au produs prin defrișări, împrumări, roiri.

Astfel, rețeaua de localități prinde contur abia în partea a doua a sec. XIX, prin formare de sate noi prin împrumări. La definitivarea și fixarea rețelei de localități au contribuit în mare măsură construcția căii ferate și modernizarea drumurilor principale.

Acestea au provocat fenomenul de roire, satele de codru și cele retrase migrând spre zone deschise, de-a lungul drumurilor și spre văi.

Fenomenele de roire și formare de sate prin împrumări au determinat în unele cazuri extindere tentaculară sau constituirea de nuclee noi.

Fenomenul de extindere tentaculară a vetrelor de sat ia amploare după 1989 aproape în tot județul, satele ieșind din perimetrele în care au fost încorsetate și obligate să se dezvolte prin legea sistematizării din 1974.

Analizând poziția în teritoriu a comunei cu localitățile aferente se constată că, comunei Ștefan cel Mare se află în zona de influență a municipiului Vaslui.

Această zonă se caracterizează prin următoarele elemente:

- localizare: regiunea Podișul Central Moldovenesc în partea nordică, Depresiunea Vasluiului.

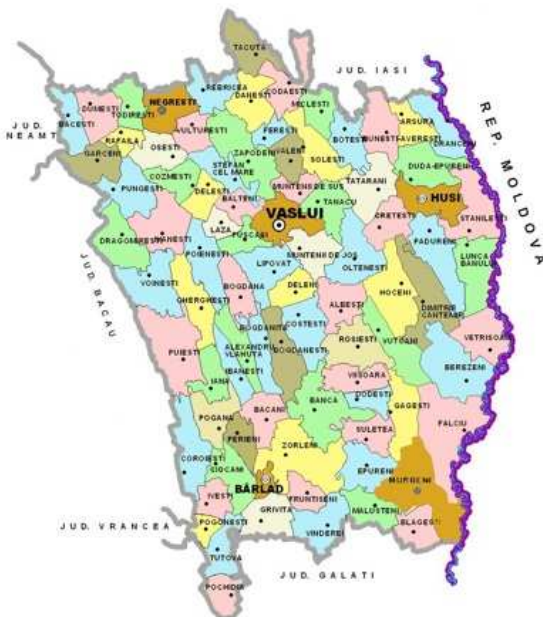
- componență: localitățile Ștefan cel Mare, Bârzești, Brăhășoiaia, Călugăreni, Căntălărești, Mărășeni, Muntenești.

- potențial fizico-geografic: zonă de luncă și terasă, cu soluri cu potențial mediu spre ridicat, suprafețe extinse de pășuni.

Poziția și localizarea geografică a Județului Vaslui

	Punctul extrem	Longitudine estică ¹⁾	Latitudine nordică
Nord	Sat Protopopești, com. Tăcuta	27°38' 20"	46°57' 57"
Sud	Sat Pochidia, com. Tutova	27°40' 02"	46°01' 10"
Est	Sat Săratu, com. Stănilești	28°16'15"	46°37'08"
Vest	Sat Băcești, com. Băcești	27°12'16"	46°50'30"

¹⁾ după Greenwich

Teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare se învecinează cu șase unități administrativ-teritoriale și anume:

- la nord și nord est
- la nord
- la nord-vest
- la vest
- la sud
- la sud-vest

- Comuna Vulturești,
- Comuna Zapodeni,
- Comuna Oșești,
- Comuna Cozmești,
- Comuna Bălteni,
- Comuna Delești,

Satul Ștefan cel Mare a fost întemeiat în anul **1878** în urma împroprietăririi însurățeilor promovată de domnitorul **Carol I**. Până la **1864**, trupul de moșie „Dealul Bîrladului” pe care a fost așezat satul, era în proprietatea mănăstirii Fâstâci din județul Vaslui. După aplicarea legii de „Secularizare a averilor mănăstirești”, această moșie a fost

declarată moșie a statului și dată în arendă prin licitație celor interesați.

Două grupuri de săteni fără pământ din satele **Bahnari** (22 km SE) și **Muntenii de Sus** (20 km E) au constituit „obști de arendare” beneficiind și de avantajul că și înaintașii lor lucraseră aici ca clăcași și au început să lucreze pământul. Decretul-Lege nr. 1550/02.07.1878 le-a acordat acestor două obști privilegiul împroprietăririi și al întemeierii noului sat tocmai datorită vechimii lor ca arendași și foști clăcași. La întemeiere, satul avea 30 de familii cu 176 de suflete.

În **1970**, la sud de fostul CAP, în jurul izvoarelor din dreapta DN 15D D Vaslui-Roman, s-au descoperit resturi ceramice de tip „Poienești” (sec. II-III), resturi de amfore romane, precum și fragmente de vase caracteristice **secolului al IV-lea d.Hr.**

2.2.2. Relieful

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul studiat se încadrează în Podișul Central Moldovenesc.

Fiind o zonă de tranziție între relieful structural din Podișul Central Moldovenesc și relieful colinar din așa zisa platformă pliocenă, cât și eorziunea care a executat o activitate variată găsim forme de relief asemănătoare din Podișul Central Moldovenesc cât și din Colinele Tutoveni.

Din punct de vedere geografic, comunei Ștefan cel Mare este situată în Podișul Central Moldovenesc, subdiviziune a Podișului Bîrladului fiind drenată de valea largă a Bîrladului și afluentul acestuia Telejna.

Alternează dealurile joase cu luncile Bîrladului și Telejnaului. Dacă Valea Bîrladului limitează la nord și vest comunei Ștefan cel Mare, Telejnaul trece chiar prin partea mediană a comunei, formând o vale cu sectoare alternante înguste și largi, lățimea oscilând între 500m și 200m.

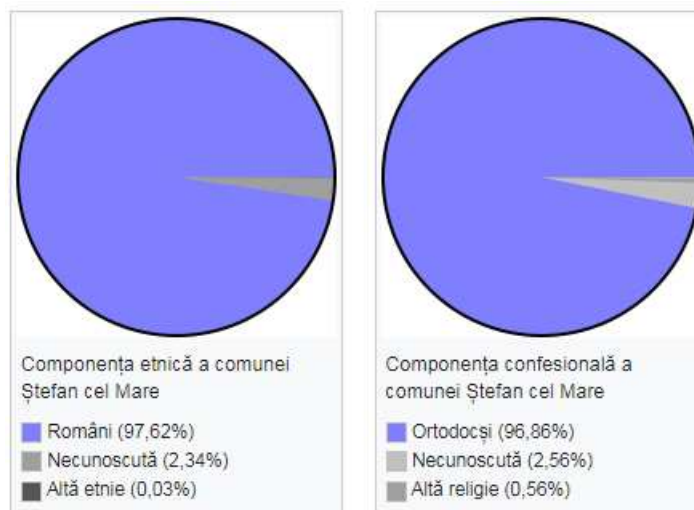
Cuaternarul este reprezentat prin depozite de argile, argile prăfoase, uneori leosoide, nisipuri argiloase, nisipuri și prundișuri care formează relieful de luncă și șes, terase și versanți deluvieni.

Din punct de vedere structural, arealul comunei Ștefan cel Mare se suprapune sectorului caracteristic părții sudice a Platformei Moldovenești peste care s-au așternut însă depozitele relativ uniforme ale cuverturii monoclinale.

Partea lor superioară aparține formațiunilor sarmato-pliocene, care se succed de la nord la sud, trecând treptat unele sub altele. Procese active de eroziune se localizează în bazinele Telejnaului și Bîrladului, pe versanți cuestiformi (alunecări de teren aparținând mai multor generații, organisme torențiale de intensitate și extindere mare).

Suprafața teritorială a U.A.T. Ștefan cel Mare este de 13474 ha, din care arabil 12396,34 ha. Suprafața ocupată cu păduri este de 23.20 ha iar cu pășuni 3298 ha și are un nr. de 3160 de locuitori (2011) în scădere față de recensământul din 2002 când erau 3388.

Majoritatea locuitorilor sunt **români** (97,63%). Pentru 2,34% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt **ortodocși** (96,87%). Pentru 2,56% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Aria teritorială a comunei Ștefan cel Mare (intravilan și extravilan) se întinde în lunca Bîrladului, pe aproape toată partea luncii. Urmărind hidrografic această arie, în contextul întregii unități naturale, constatăm efectele evidente ale acțiunii apelor curgătoare, a izvoarelor de pantă cat și a torenților, în crearea văilor cu multiple elemente morfologice ca alibi minore și majore, terase, versanți cu pante ușoare sau cu aspect de cuesta. Apoi, a interfluviilor cu elementele lor, și mai ales a ravenelor sau văilor tinere, ca efect al eroziunii permanente și îndelungate.

Datorită depozitelor argilo-nisipoase aparținând meoțianului, prin structura, mobilitatea și permeabilitatea lor, s-a generat această formă de relief.

Relieful se caracterizează prin dealuri mijlocii și joase cu văii lungi, pe unde curg pârauri mici, iar multe din acestea seacă pe timp de vară.

Interfluviile au aspect de dealuri mijlocii și joase care dau notă caracteristică, reliefului de la o extremitate la alta.

2.2.3. Resursele naturale

În ceea ce privește resursele subsolice prezente în aria studiată, putem aprecia, având în structura geologică a regiunii, că teritoriul comunei Ștefan cel Mare beneficiază de rezerve foarte modeste de substanțe minerale utile.

Formațiunile care aflăsează sunt sarmațiene, astfel încât, din punct de vedere litologic, importanță prezintă, mai ales marnele și argilele salifere cu texturi grele ce apar în special pe versanți. În zonele de albie prezintă interes exploatarea straturilor de nisip, pentru uzul imediat al locuitorilor din zonă.

În acest context, resursele naturale cu cel mai important rol în stabilirea și organizarea habitatului în zonă sunt rezervele de apă, respectiv solurile din zonă, care permit practicarea agriculturii, cu toate implicațiile acesteia. Caracteristicile rețelei hidrografice și ale învelișului pedologic vor fi detaliate în cele ce urmează.

O ultimă categorie de resurse sunt cele de biomasă, respectiv fondul forestier al comunei Ștefan cel Mare, cu utilizări multiple, care are în prezent o suprafață de 23.20 ha din totalul de 13474.00 ha.

2.2.4. Clima

Poziția geografică pe glob a țării noastre o plasează în plină zonă a climei temperate, iar prin așezarea sa în Europa primește influența climei temperat-continentale.

Teritoriul județului Vaslui este situat în estul țării, cu o largă deschidere spre Europa răsăritană, formele de relief ale județului fiind acoperite iarna de masele de aer rece ale anticlonului siberian, iar vara, de aerul uscat continental sau tropical, clima având astfel un caracter temperat continental cu accentuări mari în sudul Podișului Moldovei, la limita de sus a județului. Continentalismul excesiv este scos în evidență de regimul pluviometric, caracterizat de numeroase contraste, cu fluctuații importante de la o lună la alta, de la un sezon la altul, de la un an la altul. (sursa: „Unele particularități ale regimului pluviometric în Podișul Central Moldovenesc”, Seminarul Geografic „Dimitrie Cantemir”, nr.23-24/2004).

Temperatura aerului constituie un parametru climatic important, înregistrând un grad ridicat de variabilitate în timp și în spațiu, prezentând variații anuale, sezoniere, diurne, lunare, cât și diferențieri pe latitudine și altitudine.

Pentru caracterizarea sumară a climei comunei Ștefan cel Mare pentru perioada 1986 – 2018, s-au folosit și preluat datele climatice ale **Stației meteorologice Vaslui**.

Regimul anual al temperaturii aerului înregistrează, la nivel de județ, valori maxime în luna iulie (34,5°C - la stația meteorologică Negrești, 34,2°C la stația Vaslui și 33,6°C la stația Bîrlad) și valori minime în luna ianuarie (-21,2°C la stația meteorologică Negrești -18,0°C la stația meteorologică Vaslui și -15,5°C la stația Bîrlad).

Distribuția temperaturilor, la nivelul anului 2013, se regăsesc în tabelul următor:

Date climatice la nivelul anului 2018 pentru județul Vaslui

Stația Meteo	Temperatura aerului (°C)				Precipitații atmosferice (l/mp/an)
	Medie multianuală	Medie anuală	Minima anuală	Maxima anuală	
Vaslui	9,60	10,50	-18,00	34,20	652,70

*Obs:stație cu program redus de observații meteorogice;(sursa Administrația Națională de Meteorologie-ANM)

Evoluția temperaturilor medii, anuale, în perioada 2008-2018, înregistrate la stațiile meteo din județul Vaslui (sursa: Administrația Națională de Meteorologie)

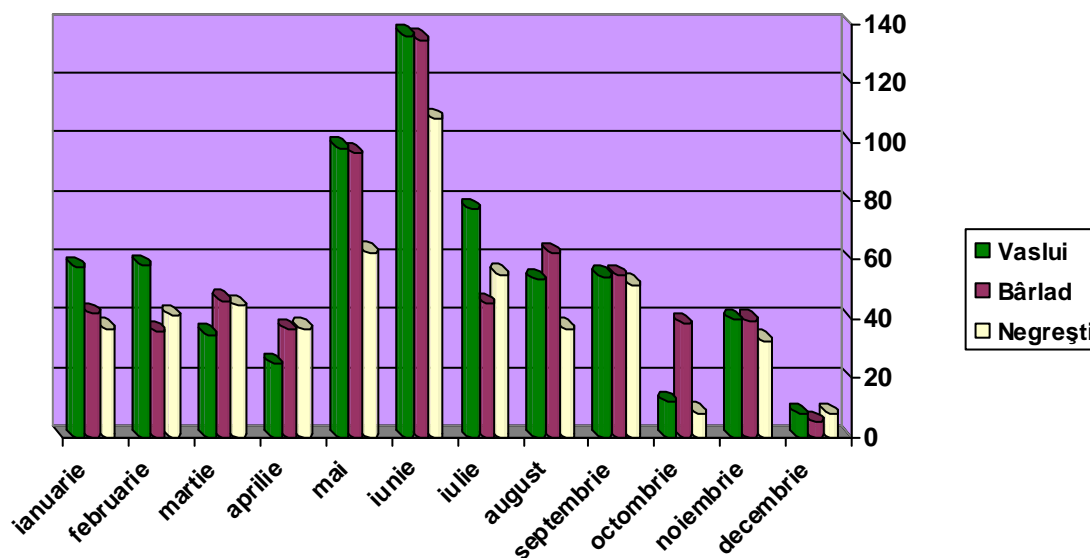
Stația Meteo	Temperatura medie a aerului (°C)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vaslui	11,0	10,8	10,2	9,7	10,30	10,50

Caracteristicile reliefului influențează distribuția spațială a precipitațiilor, determinând o zonare pe verticală a acestora.

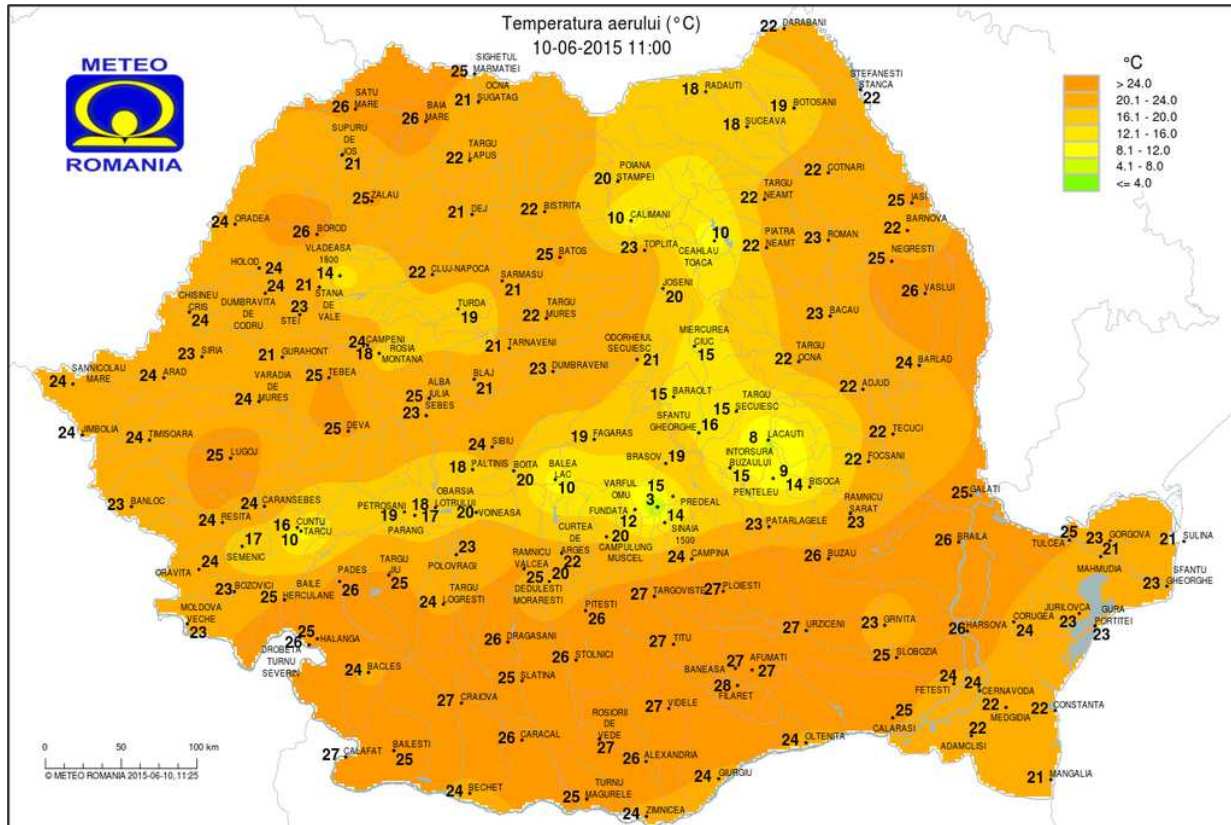
Valorile medii lunare ale precipitațiilor atmosferice au atins maximum în lunile iunie și septembrie, cantitatea cea mai mică fiind cea corespunzătoare lunii decembrie.

Cantitatea lunară de precipitații (sursa: Administrația Națională de Meteorologie)

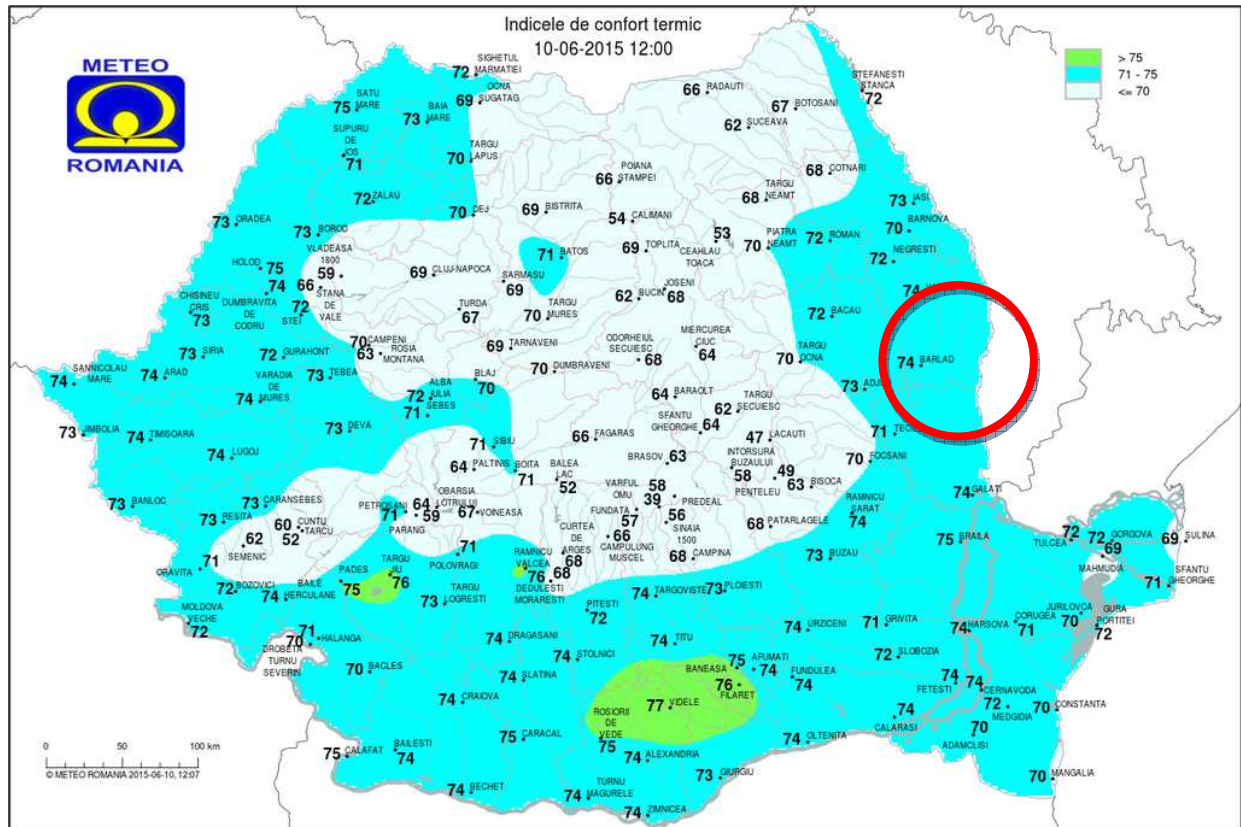
Stația Meteo	Luna/Cantitatea de precipitații(l/mp)											
	Ian.	Febr	Mart	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Vaslui	57,4	58,1	34,7	24,6	98,0	136,2	77,2	53,3	54,5	11,6	39,6	7,5

Evoluția cantității lunare de precipitații la stațiile meteorologice din județul Vaslui – Stația Vaslui

Harta valorilor de temperatura a aerului (°C) la nivelul țării și a Comunei Ștefan cel Mare prin Stația Vaslui (sursa: <http://www.meteoromania.ro/anm>)

Harta cu Indicele de confort termic la nivelul țării și a Comunei Ștefan cel Mare prin Stația Vaslui (sursa: <http://www.meteoromania.ro/anm>)

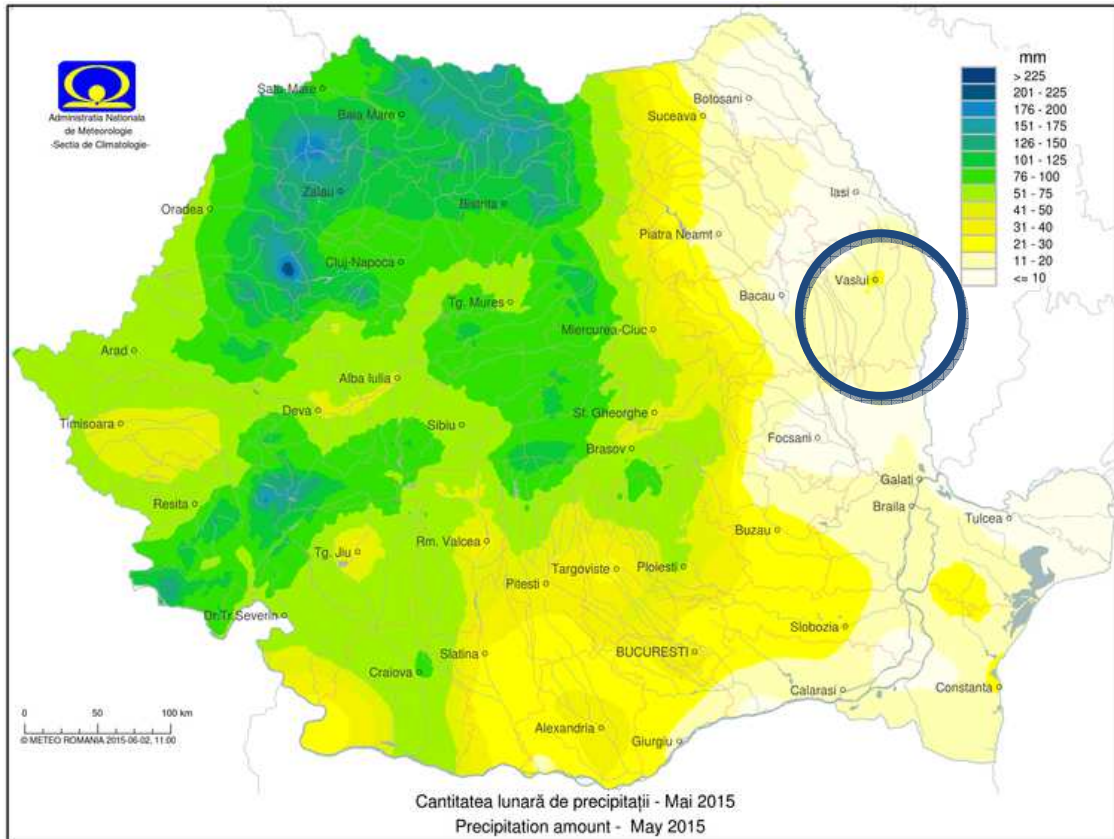
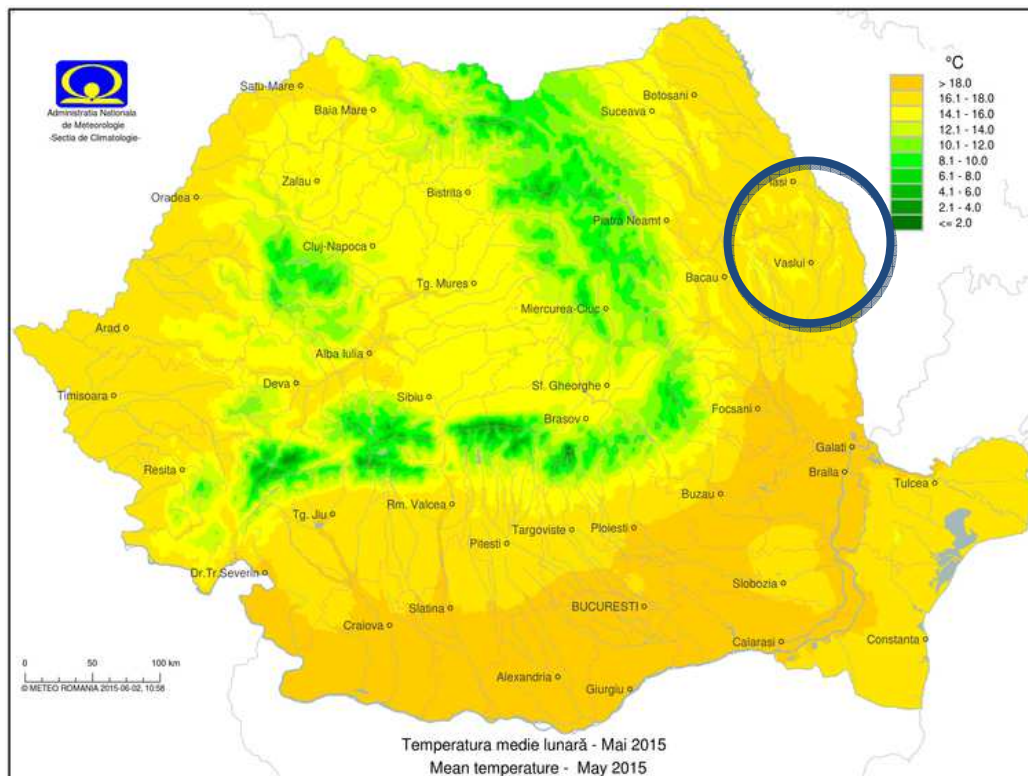

Figura Harta cu Cantitatea lunară de precipitații – luna Mai 2015 la nivelul țării și a Comunei Ștefan cel Mare prin Stația Vaslui (sursa: <http://www.meteoromania.ro/anm>)

Harta cu Temperatura medie lunară – luna Mai 2015 la nivelul țării și a Comunei Ștefan cel Mare prin Stația Vaslui (sursa: <http://www.meteoromania.ro/anm>)

Fiind situată în partea centrală a Podișului Bîrladului, Comunei Ștefan cel Mare are o climă temperat continentală, fiind determinată în special de poziția geografică, dinamica maselor de aer, caracteristicile reliefului. Temperatura aerului, în Comunei Ștefan cel Mare, este condiționată de distribuția radiației solare, ceea ce face ca temperaturile medii lunare și anuale să fie mai ridicate pe versanții însoriți cu expoziție sudică, sud-vestică și vestică. Astfel, temperaturile medii anuale se situează în jurul valorii de 9.3°C.

Temperaturile foarte coborâte din timpul iernii (media -3°C) sunt cauzate de pătrunderea aerului continental, rece și uscat generat de anticiclonele euroasiatic, a cărui arie se extinde până la Carpați, acoperind și Podișul Central Moldovenesc. Înghețul este un fenomen prezent în raza comunei Ștefan cel Mare, în medie aproximativ șase luni pe an. Perioada zilelor cu îngheț este de aprox 185 zile, consecințele negative ale înghețului resimțindu-se cel mai acut în agricultură, când sunt însoțite de brume, surprinzând plantele care toamna nu și-au încheiat ciclul vegetal (vița de vie, varza de toamnă, legumele etc.), dar și plantele aflate primăvara în stadiul incipient de dezvoltare (pomii fructiferi). Datorită așezării Comunei Ștefan cel Mare în estul României, viscolul din timpul iernii influențează deseori uniformitatea stratului de zăpadă. Noapțile de iarnă cu temperaturi sub -20°C și cu un sol dezvelit de zăpadă generează temperaturi la suprafața solului foarte coborâte, ducând la vătămări prin îngheț ale culturilor de toamnă. Regimul anual al precipitațiilor scoate în evidență un minim pentru luna februarie, destul de apropiat valoric de precipitațiile căzute în luna ianuarie și un maxim pentru luna iunie, individualizat net de celelalte luni. Valoarea medie a precipitațiilor multianuale oscilează în jurul a 550 mm.

Din punct de vedere climatic, teritoriul Comunei Ștefan cel Mare și împrejurimile sale se încadrează în tipul climatic temperat-continental cu nuanțe excesive propriu zonelor colinare din sudul Moldovei, caracterizat prin ierni deosebit de reci și veri foarte fierbinți și secetoase. Iarna temperaturile coboară până la -30°C (temperatura minim absolută din ianuarie 1942, în zona Bîrladului a fost de -30,5°C iar vara acestea urcă până la 39°C - 40°C (temperatura maxim absolută a fost atinsă în anul 1942 de +46,6°C înregistrată la Ștefan cel Mare la 21 august 1952). Caracteristica acestui climat este cantitatea mică de precipitații anuale, în jur de 450mm.

Evoluția cantității anuale de precipitații, în perioada 2013-2018, înregistrate la stațiile meteo din județul Vaslui (sursa: Administrația Națională de Meteorologie)

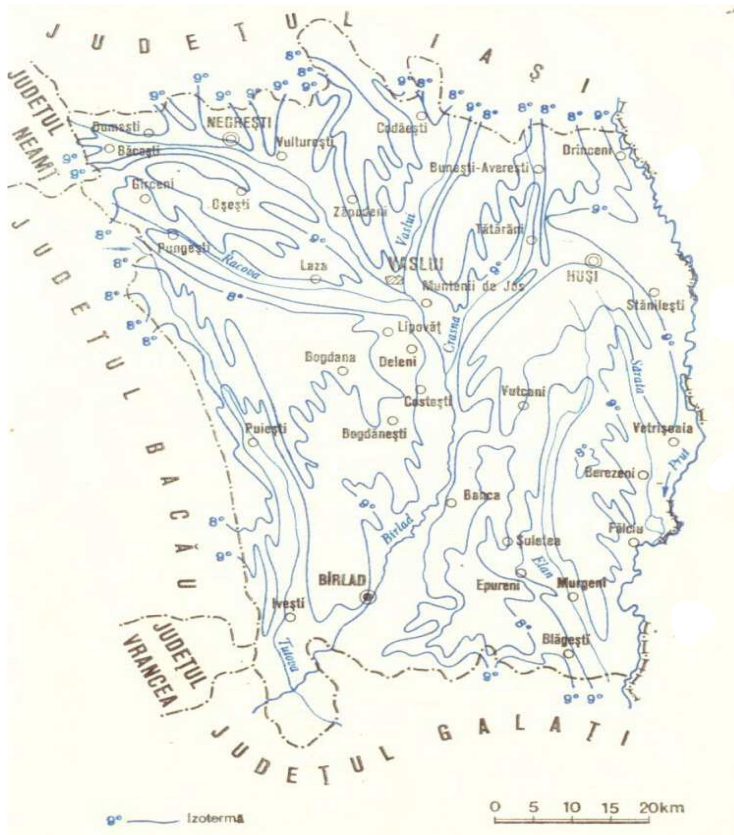
Stația Meteo	Precipitații atmosferice (l/m ²)- cantitate anuală					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vaslui	480,8	481,2	797,2	418,8	652,9	652,7

Extremele climatice - cu referire la precipitații- care au caracterizat lunile iunie și septembrie 2018, au generat manifestări ce au provocat pagube la nivelul județului Vaslui.

Situația pagubelor provocate de inundații, în județul Vaslui, în anul 2018

Anul	Număr localități afectate	Număr de locuitori decedați	Număr gospodării afectate	Număr obiective socio-economice afectate	Ha teren agricol afectat	Km infrastructura afectată			
						Drumuri naționale	Drumuri județene	Drumuri comunale	Căi ferate
2018	66	-	623	32	6266,89	0,5	116,75	583,65	-

Luna cea mai rece este ianuarie cu o valoare medie de 2,9°C cea mai scăzută temperatură medie lunară a fost în luna ianuarie 1985, de -8,2°C iar cea mai ridicată a fost în ianuarie 1983, de +1,2°C.

În perioada de vegetație 1 martie – 15 octombrie, temperatura însumează un număr de 3,3°C.

După datele termice și observații locale se constată că primele înghețuri au loc în a doua jumătate a lunii noiembrie iar ultimile la sfârșitul lunii martie. Durata medie a înghețului este de 176 zile.

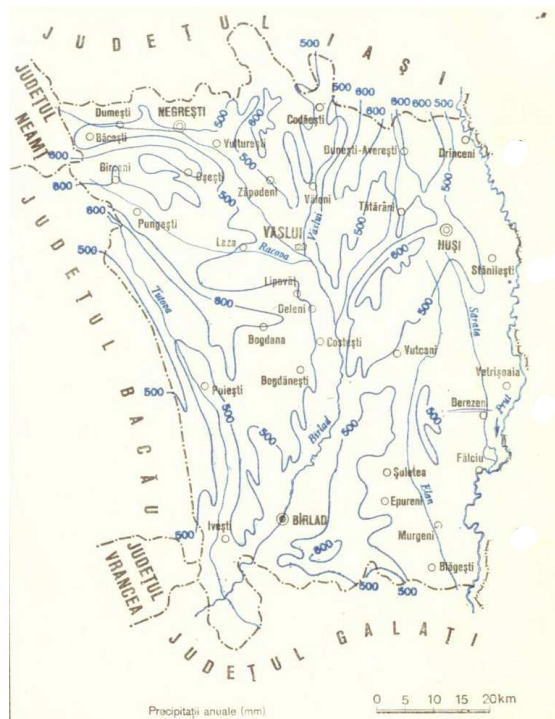
La sfârșitul lunii octombrie apare bruma, iar ultime zile cu brumă au loc la sfârșitul lunii aprilie și foarte rar la începutul lunii mai.

Umiditatea relativă variază între 43% și 70% cu valori maxime în lunile noiembrie – decembrie-ianuarie iar valori minime se înregistrează în lunile iunie-iulie.

Harta temperaturilor medii anuale județul Vaslui – Comunei Ștefan cel Mare.

Media anuală a umidității relative a aerului este de 69,6% (după higrometru).

Media anuală a umidității

Media plurianuală a precipitațiilor a fost de 535,41 în perioada 1985 – 2005 și are tendințe de scădere în ultimii ani. Cantitățile medii anuale de precipitații variază în limite foarte largi. Astfel anul cu cele mai multe precipitații a fost anul 1986 cu – 879,4mm iar anul cu cele mai puține precipitații a fost 1990 cu – 294,0mm considerat cel mai secetos an din ultimii 40 ani.

Circa 37,1% din totalul precipitațiilor sunt cu ploi cu caracter torențial, ceea ce ar însemna 176,3mm, rezultă că peste 60% din apa căzută din precipitații să se piardă prin scurgeri de pe versanți către piciorul pantei.

Harta precipitațiilor atmosferice. Izohietele anuale – județul Vaslui(după atlasul climatologic al României).

În perioada de vegetație 1 martie – 15 octombrie, suma precipitațiilor este de 345,2mm. Precipitațiile sub formă de zăpadă au o grosime medie anuală de 57 cm.

obișnuit, însă, zăpada cade în mai multe etape și în majoritatea cazurilor se topește în timp de 4-5 zile.

Sunt destul de frecvente, pe suprafețe restrânse și alte fenomene meteorologice ca: grindina, poleiul, chiciura, burnițele etc.

Regimul vânturilor

Directia	N	NE	E	SE	S	SV	V	NV	Calm	Total
Frecvența	32,1	11,4	1,9	4,1	13,6	9,5	4,4	6,6	16,4	100%
Intensitatea	2,3	1,7	1,1	1,7	2,1	1,9	1,9	1,9	X	X

Vânturile predominante bat cu o frecvență mai mare dinspre nord, sud și sud-est cu viteze medii anuale cuprinse între 1,6 și 6,5 m/s.

Vântul cel mai puternic și mai frecvent este cel de nord(de origine termică, anticicloul Siberian) – Crivățul, are frecvența de 32,1% și intensitatea de 2,3° ce aduce scăderea bruscă a temperaturii la începutul primăverii și sfârșitul toamnei. Acest vânt bate mai mult în timpul iernii. Valea Horgii cu direcția Nord-Sud este deschisă total Crivățului.

Alt vânt cu frecvența (13,6%) este și vântul de sud, Băltărețul, care bate mai mult la sfârșitul primăverii și începutul toamnei.

Un alt vânt este cel de apus, Austrul, numit local “Sărăcilă” sau vântul de la Ciomaga.

Variațiile de temperatură între vară și iarnă, sunt temperatura medie a lunii ianuarie fiind de -2,50, alunii iunie de +21,60, iar media anuală de +10,20. Trecerea de vară la iarnă se face treptat.

Ameliorarea acestui climat s-ar putea face prin crearea a cât mai multe lacuri de acumulare(care pe lângă influența umidității atmosferei ar putea folosi la irigații) și plantarea de livezi și perdele forestiere.

Factorii climatici generali și în special cei locali, sunt favorabili datorită circulației maselor de aer din zona depresionară. Este caracteristic topoclimatul de depresiune, temperaturile fiind oscilante cu ierni friguroase și veri predominant secetoase.

Radiația solară globală variază anual în comunei Ștefan cel Mare între 115kcal/cm² în nord și nord-vest și 120kcal/cm² în sudul și sud-estul.

Durata de strălucire a soarelui (insolația) înregistrarea în sectoarele de dealuri înalte și împădurite 1900 – 1950 de ore anual, iar în sud, în est și în sud-est, în sectoarele depresionare.

Secetele sunt fenomene meteorologice frecvente aici. Această situație este confirmată și de faptul că anii cu cantități de precipitații sub media plurianuală reprezintă circa 48% din întreaga perioadă de observații meteorologice de până acum (1896 – 1972), iar în anii ca 1896, 1921, 1937, 1945, 1946, 1948 etc. au căzut sub 300 și chiar sub 200 mm precipitații.

Zăpada este prezentă în fiecare iarnă, însă numărul de zile cu ninsoare și durata de acoperire a solului cu zăpadă diferă de la la an la an și de la sector la sector. În generală, pe dealurile mai înalte de 300m zăpadă cade mai devreme și se topește mai târziu (cu 3-5 zile). La nivelul celor trei stații meteorologice cu durata mai mare de funcționare (Vaslui, Bîrlad, Huși), numărul mediu de zile cu ninsoare este de 18 anual, durata de acoperire a solului cu zăpadă de circa 60 zile, iar grosimea stratului de zăpadă nu depășește 10 – 12 cm anual.

2.2.5. Hidrografia

Din punct de vedere hidrografic, teritoriul comunei Ștefan cel Mare aparține bazinului râului Bîrlad.

Caracteristicile litologice și morfologice ale teritoriului condiționează formarea rezervelor de apă în stratele acvifere subterane, în văile care fragementează relieful.

Legătura apelor de suprafață cu cele subterane și rolul acestora din urmă, în practică, îndeosebi în alimentarea centrelor populate, a industriei și a unităților agrozootehnice, fac necesară cunoașterea atât a stratelor acvifere de adâncime, cât și a celor freatice.

Rețeaua hidrografică din comunei Ștefan cel Mare este formată din cursul superior al râului Bîrlad și afluentul său Telejna. Apa are un caracter ascensional, nivelul pizometric stabilindu-se la 1,70-2,80m adâncime. Apele subterane freatice sunt cantonate în aluviunile permeabile ale luncilor și teraselor fiind întâlnite la adâncimi cuprinse între 1-3m în lunci și 8-12m în terase chiar și 16m. Nu există lacuri, lacuri de acumulare, acumulări piscicole sau baraje pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare.

Apele subterane de adâncime

Se găsesc acumulate în depozitele cuverturii sedimentare care acoperă fundamentul precambrian peneplenizat al Podișului Moldovenesc. Cele mai importante strate acvifere, interceptate de foraje, sunt înmagazinate în depozitele sarmațiene și pliocene.

Asfel, pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare, grosimea și permeabilitatea mare a nisipurilor pliocene, ca și structura monoclinală a acestora (cu ușoară înclinare spre sud) au favorizat acumularea unor rezerve importante de ape cu caracter ascendent.

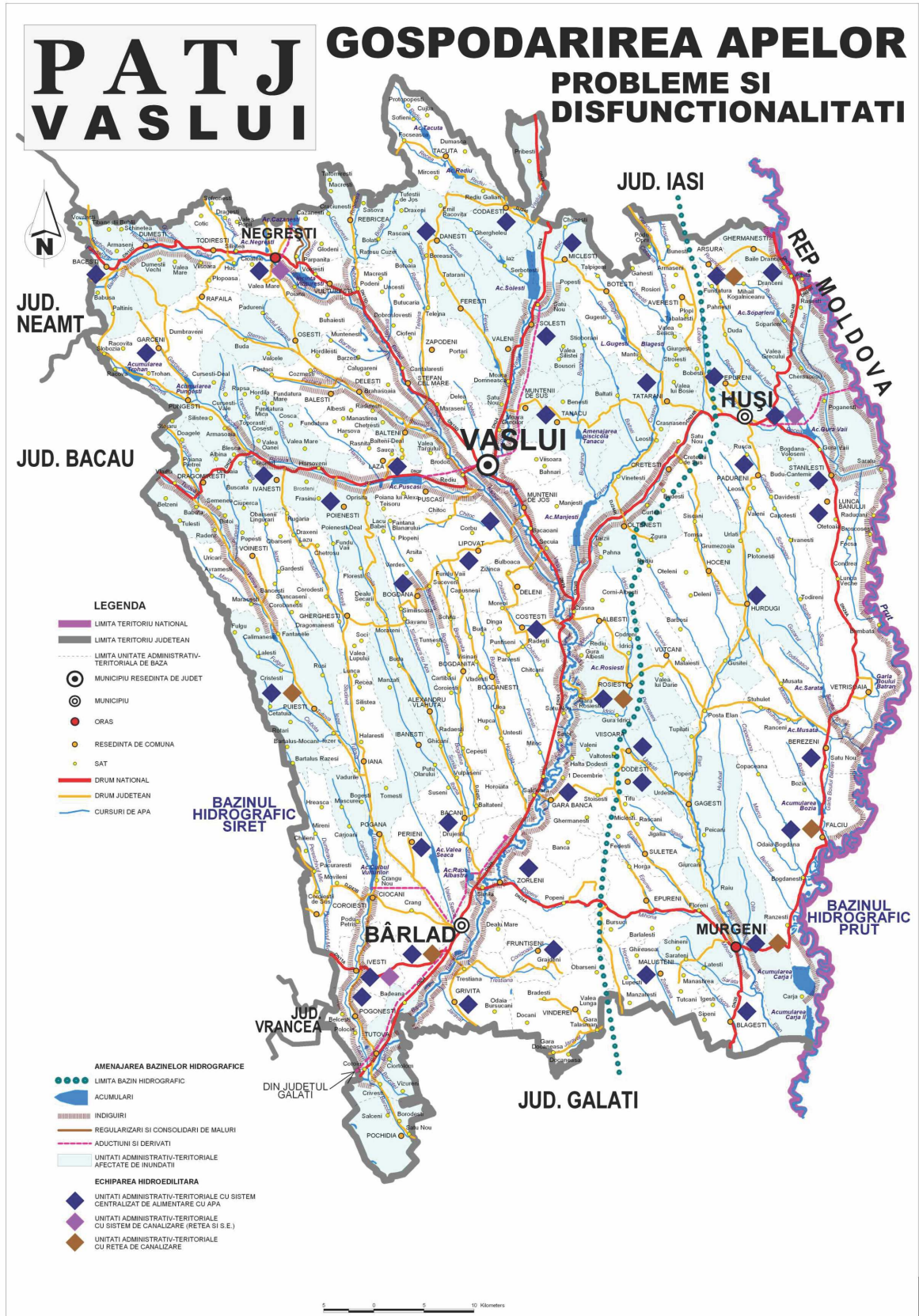
Apele înmagazinate în depozitele ponțiene au în general debite mici (sub 0,5 l/s). În schimb, la sud de Vaslui, unde sunt răspândite formațiunile daciene, stratele acvifere sunt mai bogate, debitele fiind cuprinse frecvent între 1 și 5 l/s. Aceste ape, interceptate în forajele de la Ștefan cel Mare, Bîrlad și Vaslui, se mențin în limitele de potabilitate prevăzute de STAS (1342/961), având o mineralizare foarte mică (reziduu fix = 436 mg/l) și o duritate slabă (2-5 grade germane). Sunt însă dificultăți în exploatarea lor, din cauza răspândirii nisipurilor fine care duc la colmatarea forajelor și la micșorarea treptată a debitelor.

Apele freatice

Pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare, stratele acvifere din depozitele pliocene ale interfluviilor ocupă suprafețe reduse. Ele au favorizat apariția pe coasta dealurilor de aici a numeroase izvoare cu apă de bună calitate.

Debitele mici ale izvoarelor care provin din nisipurile meoțiene și daciene (în general sub 1 l/s) sunt depășite de cele ce provin din stratele levantine, dinspre sud care, în multe cazuri, sunt captate pentru alimentarea cu apă a centrelor populate.

O altă categorie a apelor freatice sunt cele cantonate în depozitele deluviale. Pe suprafața comunei Ștefan cel Mare, unde depozitele deluviale au un procent mai mare de nisipuri, stratele acvifere, al căror nivel hidrostatic nu depășește 5 m în adâncime și prezintă mari fluctuații pe verticală, sunt ceva mai bogate. Apa este de bună calitate fiind folosită la alimentarea populației din numeroase sate.

Apele de suprafață

Rețeaua hidrografică din comunei Ștefan cel Mare este formată din cursul superior al râului Bîrlad și afluentul său Telejna. Apa are un caracter ascensional, nivelul pizometric stabilindu-se la 1,70-2,80m adâncime. Apele subterane freatice sunt cantonate în aluviunile permeabile ale luncilor și teraselor fiind întâlnite la adâncimi cuprinse între 1-3m în lunci și 8-12m în terase chiar și 16m.

Apele subterane

Din perspectiva locuirii, cele mai importante ape subterane sunt cele freatice, cantonate în baza aluviunilor din șesuri și terase. În această zonă, stratele freatic cu debitul cel mai mare se găsesc la baza depozitelor aluviale argilo-nisipoase din șesul r. Bîrlad, respectiv în orizonturile de nisipuri fine și prundișuri ale teraselor, la adâncimi de 10-15 m.

2.2.6. Solurile

Învelișul de sol s-a format într-o perioadă considerabilă de timp sub influența unui ansamblu de factori pedogenetici, dintre care cei mai importanți sunt:

- clima;
- relieful;
- apa freatică și apa din profilul de sol;
- rocile de solificare;
- vegetația;
- procesele de eluviere-iluviere;
- sărăturarea (salinizarea și alcalinizarea), etc.

Complexul de condiții bioclimatice, hidrologice și geomorfologice din aria studiată a determinat formarea unui înveliș pedologic mozaicat, în care predomină tipurile de sol aparținând claselor:

- soluri cenușii de pădure
- soluri cernoziomoidale levigate pe podișuri și pante
- soluri aluvio-coluviale pe lunci și șesuri

Solul comunei Ștefan cel Mare este unul dintre elementele specifice ale peisajului geografic format prin acțiunea îndelungată și interdependența unui complex de factori abiotici și biotici care au acționat asupra faciesului litologic și a resturilor organice de la suprafața sa, care influențează în mare măsură aspectul vegetației și în mod direct influențează clima.

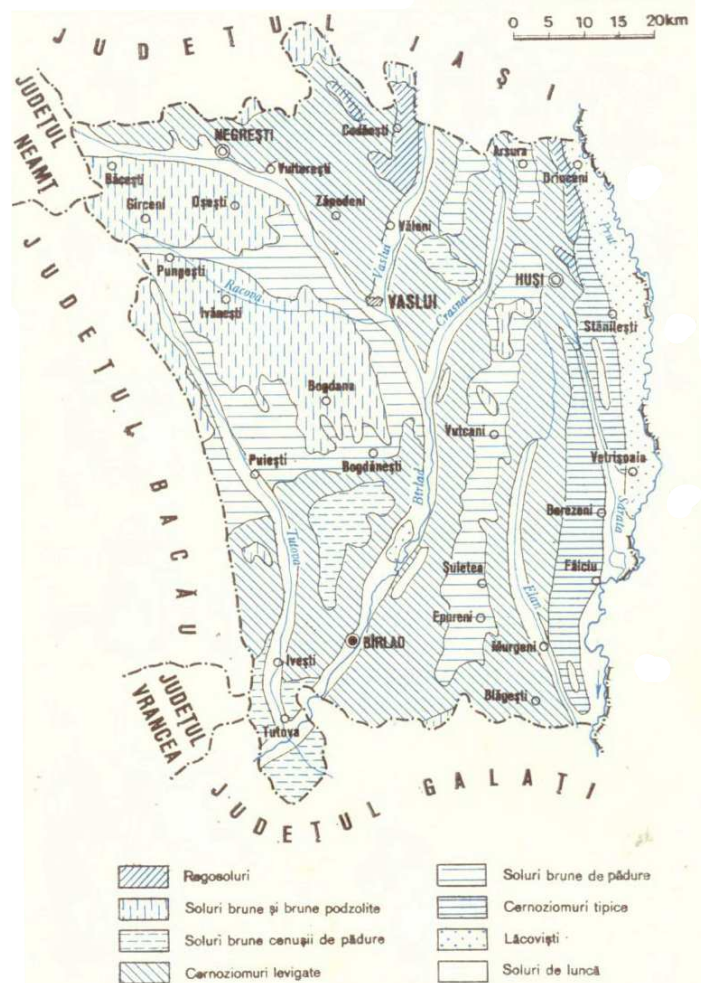
Solurile din comuna Ștefan cel Mare sunt soluri zonale și anume soluri cenușii de pădure și soluri cernoziomice de silvostepă, dar care datorită factorilor antropici, au căpătat o serie de trăsături distincte.

Solurile cenușii de pădure sunt caracteristice zonelor împădurite și reliefului care coboară sub 300m altitudine. Ele s-au format în condițiile unui climat sud-european. Bogăția rocii mame în conținut de carbonat de calciu, a făcut să se mențină o structură glomerulară în orizontul cu humus însă, sărurile ușor solubile au fost spălate la adâncime mare. Argilele și hidroxizii de fier și de aluminiu, au fost în parte levigate din orizontul cu humus și din cele de tranziție, acumulându-se în orizontul B. Aceste soluri au o textură luto-nisipoasă cu profil de tipul Am-Ame-Bt-C (Al-A2-Bt-C-D). Astfel de soluri sunt întâlnite

pe Dealul Birlad, Ciofeni, etc. Ele, au fertilitate mijlocie și o aprovizionare mediocră și submediocră cu humus, azot și fosfor. Reacția (ph) este slab acidă.

Solurile cernoziomoidale se întâlnesc pe terenurile în pantă și pe cele ușor înclinate folosite pentru agricultură, unele suprafețe fiind acoperite cu pășuni. Aceste cernoziomuri sunt în diferite stadii de levigare, prezentând profile de tipul: Am-A/C-C-D (A, A/C, C, C/D,D). Ele au o textură lutoasă și luto-nisipoasă fiind formate pe aceeași rocă mamă, însă sub vegetație ierboasă.

În cazul acestui tip de sol, levigarea argilei este mai redusă, iar carbonații sunt levigați destul de puțin până la 80-100cm, influențând mai puternic structura solului. Aceste soluri au o reacție slab acidă spre neutru, mediu aprovizionată cu humus și fosfor și bine aprovizionată cu azot deci au o fertilitate destul de bună.

Pe pantele mai moderate se întâlnesc **soluri argilo-coluviiale** aflate în diferite stadii de eroziune cu o textură luto-nisipoasă. Acestea pe lângă faptul că sunt gradate la suprafață mai prezintă și o eroziune de adâncime, prezentând chiar la suprafață, orizontul D.

În general fertilitatea acestei categorii de pământ este redusă până la nereproductivă fiind necesară intervenția omului care să planteze aceste terenuri cu specii forestiere.

Harta solurilor – județul Vaslui

Analizându-se solul teritoriului comunei Ștefan cel Mare se constata cinci grupe de soluri care cuprind subgrupe cu proprietăți fizice și chimice asemănătoare. Grupele s-au constituit după mai multe criterii și anume: grad de eroziune, textura, grad de

sărăturare, tip de sol, caractere morfologice, etc.

Aceste grupe sunt:

I. Grupa cernoziomurilor slab și moderat erodate care cuprind terenuri cu pante între 3-15°, cu textură luto-nisipoasă, cu adâncimea orizontului A între 20-45cm, soluri formate pe loessuri și argile. Din analiza probelor de sol rezultă că la această grupă conținutul de humus și azot este normal, dar totuși folosirea îngrășămintelor organice este indicată deoarece aceste soluri sunt sărace în fosfor și potasiu asimilabil. Cel mai potrivit îngrășământ organic ar fi gunoiul de grajd, bine fermentat, administrat în cantități de 15-20t/ha la patru ani odată, toamna și îngropat sub brazdă. În lipsa gunoiului de grajd se pot aplica îngrășăminte chimice azotoase, ca: azotat de amoniu sau sulfat de amoniu.

II. Grupa cernoziomurilor cu profil normal, sunt cernoziomuri levigate și ciocolatii cu textură luto-nisipoasă. Aceste soluri se află pe platouri sau porțiuni cu pante

foarte slabe. Sunt terenuri arabile din categoria I de fertilitate locală, pe care se cultivă plante cerealiere și se aseamănă foarte mult cu prima grupă.

III. Grupa cernoziomurilor nisipoase cuprinde porțiuni restrânse sub formă de pete, sunt soluri sărace în substanțe organice și fosfor. Pe aceste soluri trebuie să se administreze îngrășăminte organice, gunoi semifermentat și toate lucrările se vor face pe curbă de nivel. Textura acestor soluri este nisipoasă sau nisipo-lutoasă, grosimea orizontului A fiind de 20-40cm, iar roca mamă a acestor soluri este nisipul.

IV. Grupa solurilor aluvionare cuprinde luncile pâraielor și sunt în general inundabile.

V. Complex de soluri în această grupă sunt înglobate soluri cu eroziune puternică și foarte puternică cu pante între 10-25°. Randamentul obținut pe aceste soluri este foarte scăzut pentru că orizontul cu humus este distrus de ape. Aceste soluri sunt formate pe loessuri, marne și argile cu textură lutoasă sau luto-nisipoasă. Combaterea eroziunii acestor soluri se poate face prin plantarea acestor terenuri cu viță de vie și pomi fructiferi pe curba de nivel și în terase. Unde este necesar se pot planta perdele antierozionale pentru a împiedica alunecările de teren.

2.2.7. Vegetația și fauna

Vegetația

Vegetația include atât elemente specifice pădurilor central-europene (gorun, fag) cât și specii floristice caracteristice stepelor și silvostepelor continentale est-europene. Deși nu dispune de un patrimoniu turistic valoros, comuna Ștefan cel Mare suscită interes prin aspectul peisagistic, predominant deluros și de podiș dar și prin existența unor obiective social-istorice și cultural-artistice sau a mai multor rezervații naturale forestiere din comunele limitrofe.

Pe raza comunei Ștefan cel Mare se întâlnesc păduri de gorun în amestec cu carpen, fag și stejar pedunculat în suprafața mică cca 20 ha, predominând speciile: ***Quercus petraea*, *Quercus dalechampii*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Tilia tomentosa***. Foarte dezvoltat este stratul de arbuști, format din: ***Ligustrum vulgare*, *Cornus sanguinea*, *Cratagus monogyna*, *Cornus mas*, *Prunus spinosa*** etc.

Stratul ierbos, dezvoltat cu precădere în albiile majore ale celor două râuri Bîrlad și Buda și pe versanții afectați de alunecări și alte procese de versant, este constituit din speciile de păduri xeroterme (***Paeonia peregrina*, *Carex michelii*, *C. tomentosa*, *Asparagus tenuifolius*** etc), pătrunzând, totuși, specii de stepă, mai ales în poieni: ***Festuca vallesiaca*, *Poa angustifolia*, *Adonis vernalis*, *Galium verum*** etc.

Vegetația de luncă apare în lungul luncilor râurilor ce străbat Podișul Bîrladului, iar N.Doniță (1992) include această vegetație de luncă în unitatea pădurilor de luncă danubian-pontice (***Quercus robur*, *Quercus pedunculiflora*, *Fraxinus pallisae*, *Fraxinus angustifolia***), în complex cu zăvoaie de plop și salcie (***Populus alba*, *Populus nigra*, *Salix alba***). Ca specii faunistice întâlnim rozătoarele (***Spalax leucodon*, *Cricetus cricetus*, *Lepus europaeus***), păsări (***Coturnix coturnix*, *Perdix perdix*, *Alauda arvensis***). Ihtiofauna râurilor și lacurilor este reprezentată de biban (***Pesca fluviatilis***), crap (***Cyprinus carpio***) etc.

Pădurea Ștefan cel Mare este o arie naturală protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip forestier și floristic), situată

În județul Vaslui, pe teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare. Pădurea Ștefan cel Mare cunoscută și sub denumirea de *Dumbrava Ștefan cel Mare*, se află în Podișul Central Moldovenesc, în partea nordică a județului Vaslui și în cea estică a satului Ștefan cel Mare și este străbătută de apele râului Bîrlad, ocupând ambele maluri ale acestuia.

Rezervația naturală cu o suprafață de 22 de hectare, declarată arie protejată prin *Legea Nr.5 din 6 martie 2000* (privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate*), este o zonă depresionară în lunca Bîrladului (temporar inundabilă), forestier și floristic datorită speciilor arboricole și ierboase întâlnite în perimetru acesteia. Vegetația forestieră este constituită atât din elemente arboricole, cât și din specii de arbuști, astfel: *specii de arbori: stejar (*Quercus robur*), stejar brumăriu (*Quercus pedunculiflora*), carpen (*Carpinus betulus*), frasin (din genul *Fraxinus augustifolia*), velniș (*Ulmus laevis*), tei argintiu (*Tilia tomentosa*), plop alb (*Populus alba*), plop tremurător (*Populus tremula*), arțar (*Acer platanoides*), arțar tățăresc (*Acer tataricum*);

Salbă moale (*Euonymus europaeus*)

*specii de arbuști: corn (*Cornus mas*), alun (*Corylus avellana*), dârmoz (*Viburnum lantana*), păducel (*Crataegus monogyna*), lemn câinesc (*Ligustrum vulgare*), călin (*Viburnum opulus*), vorniceriu pitic (*Euonymus nana*), salbă moale (*Euonymus europaeus*) sau măceș (*Rosa canina*). La nivelul ierburilor sunt întâlnite mai multe specii floristice, printre care: lelea pestriță (*Fritillaria meleagris*), ghiocel de baltă (din genul *Liocojum aestivum*, înrudit cu lușca), stânjenel (*Iris graminea*), stânjenel galben (*Iris pseudacorus*), lăcrămioară (*Convallaria majalis*), toporași (*Viola odorata*), obsigă (*Bromus mollis L.*) sau păiuș (*Festuca ovina*)

Stânjenel de baltă (*Iris pseudacorus*)

Laleaua pestriță (*Fritillaria meleagris*)

Ca și căi de acces menționăm:

*Drumul național (DN15D) - Vaslui (la o distanță de 11 km față de acesta) - Mărășeni.

*Drumul județean (DJ207E) - Vaslui - Reditu - Brodoc, sud-vest de localitate, la o distanță de 1,5 km se poate ajunge în rezervație.

Natura 2000 Pădurea Bălteni - Hârboanca

LOCALIZAREA SITULUI

Coordonatele sitului

N 46° 40' 16" / E 27° 39' 22"

Suprafata sitului (ha) 526

Altitudine (m) *Min. 95 Max. 248 Med. 139 Latitudine Longitudine*

Regiunile administrative

NUTS % Numele judetului RO016 100 Vaslui Cod Denumire habitat % Reprez. Supr. rel. Conserv. Global

Caracteristici generale ale sitului

DESCRIEREA SITULUI

N12 2 211 - 213 Culturi (teren arabil)

N16 83 311 Paduri de foioase

N26 15 324 Habitate de Paduri (Paduri în tranziție)

Alte caracteristici ale sitului:

Padurea Hârboanca este localizată pe versantul drept al văii Bîrladului, în apropierea satului Brahasoia și reprezintă o insulă tipică din silvostepa de altădată a Podisului Central Moldovenesc.

Altitudinea variază între 185m și 240 m și expoziția generală este V - SV.

Stratul geologic este format dintr-un complex de marne și marne nisipoase, care constituie mai ales baza și un complex mai nisipos superior, în care se găsesc intercalări de marne. În complexul inferior există și un orizont de calcar. Stratigrafic, complexul inferior aparține sarmatianului mediu, iar cel situat deasupra este de vârstă sarmatianului superior și a meotianului.

Climatul este specific stepii, cu întrepatrunderi ale nuanței de silvostepă. Cantitatea de precipitații anuale oscilează între 550 – 600mm.

STATUTUL DE PROTECȚIE AL SITULUI și LEGATURA CU SITURILE CORINE BIOTOPE

Clasificare la nivel național și regional

ACTIVITĂȚILE ANTROPICE și EFECTELE LOR ÎN SIT și ÎN VECINĂTATE

Activități antropice, consecințele lor generale și suprafața din sit afectată

Cod Categorie IUCN %

RO04 Categoria IV IUCN 10,87

Cod Categorie Tip % Codul național și numele ariei naturale protejate

Relațiile sitului cu alte arii protejate

- desemnate la nivel național sau regional

RO04 Rezervație naturală * 8,14 2.778.- Padurea Harboanca

RO04 Rezervatie naturala * 2,73 2.779.- Padurea Bălteni

- Activitati și consecințe în interiorul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

166 Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare

230 Vanatoare

- Activitati și consecințe în jurul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

Structuri agricole

Alte impacte determinate de turism și recreere ce nu au fost menționate mai sus

Solurile sunt cele de tip cernoziomului levigat în diferite grade de evoluție. Pe părțile cu relief mai accidentat, solul este mai puțin evoluat.

Substratul litologic pe care s-au format aceste soluri este reprezentat de marne și nisipuri iesite la suprafață în unele puncte.

Flora instalată pe aceste soluri este una cu caracter mezo-xerofil sau chiar xerofil.

Pe lângă fondul de bază al elementelor euroasiatice și europene, se remarcă o abundență și largă participare a elementelor continentale, pontice, pontice - submediteraniene și endemice. Dintre speciile continentale enumerăm: *Amygdalus nana* (migdal pitic),

Echinops sphaerocephalus, *Viola jordanii* var. *iassiensis* (toporasi). s.a., din numărul mare al speciilor de origine pontică cităm: *Dianthus membranaceus* (garofita), *Iris hungarica* (stânjenel),

Quercus pedunculiflora (stejar brumariu), etc.; din grupul elementelor submediteraniene merita a fi amintite speciile: *Chrysopogon gryllus* (sadina), *Quercus pubescens* (stejar pufos), *Sorbus domestica* (scorus), *Rhamnus tinctoria* (crusin), *Viola alba* (toporasi), s.a.; dintre elementele pontice - submediteraneene amintim doar

speciile: *Iris graminea* (stânjenel), *Carex michelii* (rogoz), *Crocus variegatus* (sofranel, brândusa), *Rosa gallica* (trandafir pitic sau rasura),

Scutellaria altissima (gura lupului) etc. Specia de stânjenel (*Iris brandzae*) este endemică.

În liziera Padurii se întâlnesc tufisuri de migdal pitic, visin pitic și porumbar, iar în poieni apare o vegetație ierboasă xerofilă dominată de sadina (*Chrysopogon gryllus*) și paius (*Festuca valesiaca*).

Calitate și importanță:

Situl a fost desemnat datorită prezentei în cadrul acestuia a unui tip de habitat de interes pe 100% din suprafața reprezentând în același timp mai mult de 15% din prezenta la nivel național a acestuia: 91Y0 - Paduri dacice de stejar și carpen.

Padurea Harboanca prezintă o importanță deosebită din punct de vedere floristic, corologic și genetic prin identificarea mai multor specii și varietăți de *Quercus*, și în special a unei serii de hibrizi interspecifici, dintre care unii cu valoare de elemente endemice (*Quercus x diversifrons* var. *homophylla*, *Quercus x dacica* var. *tiszae*, *Quercus virgiliana* f. *pungens*, *Quercus x valachica*, *Quercus x kernerii*, *Quercus pubescens* var. *macrocarpa*, *Quercus x budensis* var. *vasluiensis*, *Quercus x spinosa* var. *brachylepis*, etc).

Prin hibrizii care vegetează aici, padurea Harboanca poate fi considerată pe drept cuvânt, un veritabil centru genetic hibridogen de *Quercus*.

Vulnerabilitate:

Suprafața Padurii Harboanca este redusă, se învecinează cu așezări umane și terenuri cultivate, care au permis infiltrarea unui grup important de specii antropice.

Desemnarea sitului (vezi observațiile privind datele cantitative mai jos):

A fost declarată rezervatie naturală în baza Deciziei nr. 220/1973 a Comitetului executiv al Consiliului Popular Județean Vaslui și este inclusă în Anexa I a Legii nr. 5/2000 la poziția 2778; suprafața rezervatiei fiind de 40.8 ha.

Tip de proprietate:

Proprietate de stat.

Documentație:

prof. Dr. Ion Iordache, Studiul complex al ariilor protejate din Moldova și a situației lor actuale, 1997;

Istoric (se va completa de către Comisie)

Organismul responsabil pentru managementul sitului:

Custodele rezervatiei forestiere și botanice Padurea Harboanca este Direcția Silvică Vaslui - Ocolul Silvic Brodoc. Încredințată prin Convenția de custodie nr. 4551/2004.

Managementul sitului**Planuri de management ale sitului:**

Planul de management a fost elaborat de Direcția Silvică Vaslui - Ocolul Silvic Brodoc.

Particularitățile florei sunt determinate de așezare, de configurația terenului dar și de caracteristicile pe care le prezintă clima și solurile; aspectul și modul de răspândire al vegetației dau în mod pregnant acestei zone imaginea de silvo-stepă, reprezentată și de prezența masivă de arboret, trandafir sălbatic, porumbăr, paius și altele.

Se dezvoltă cu succes în regiune arbori precum: **Stejarul (Quercus Robur)**, **Teiul (Tilia)**, **Carpenu (Carpinus Betulus)**, **Frasinul (Fraxinus Excelsior)**, **Jugastrul (Acer Camestre)**, **Paltinul (Acer Platanoides)**, **Sângerul (Cornus Sanguinea)**, **Gorunul (Quercus Petraea)**, **Alunul (Corylus AvTelejnaa)**, **Ulmul (Ulmus Carpinifolia)**, **Scorușul (Dorbu Domestica)**, **Salcâmul (Robinia Pseudacacia)**, **Cireșul (Cerasus Avium)**, **Măcesul (Rosa Canina)**, **Sălcioara (Eleaegnus Augustifolia)**, **Arțarul (Acer Platanoides)**, **Cornul (Cornus Mas)** și altele.

În ansamblu, clasa de producție a arboretului este apreciată drept corespunzătoare deoarece productivitatea obținută până în prezent este mijlocie.

Stratul subarboretului și cel erbaceu asigură o bună hrană pentru animalele care, în cursul verii, sunt aduse pentru pășunat în această zonă. De asemenea, litiera și stratul muscinal fiind din abundență, influențează în mod favorabil grosimea și compoziția specifică de acoperire a solului precum și instalarea semințisului.

Caracterul de stepă este dat și de **Trandafirul sălbatic (Rosa Ferox)**, **Porumbarul (Prunus Spinosa)**, **Pirul (Festuca Pseudovina)**, **Pirul Crestat (Agropyrum Cristatum)**, **Pirul Târător (Agropyrum Repens)**, **Lucerna Galbenă (Medicago Lupulina)**, **Sulfina (Melilotus Officinalis)**, **Obsiga (Bromus Sterilis)**, **Paiusul (Festuca Pseudovina)**, etc.

Structura pajiștilor este, în general, neomogenă dat fiind condițiile de relief și clasele inferioare ale solului, fapt pentru care se apreciază ca deosebită etajarea sau stratificarea acestora care sunt dominate de stratul inferior.

Dintre buruieni se găsesc: **Păpădia (Taraxacum Officinale)**, **Pătlagina Îngustă (Plantago Lanceolata)**, **Coadă Șoricelului (Achillea Millefolium)**, **morcovul Sălbatec (Daucus Carota)**, **Ciulinul (Carduus Mutans)**, **Scaiul Dracului (Eryngium Campestre)**, **Pelinul (Artemisia Austriaca și Artemisia Maritima)**.

În porțiunile joase ale luncilor se găsesc: **Raigrasul Englezesc (Lolium Perenne)**, **Firuța de Pajiște (Poa Pratensis)**, **Paiusul (Festuca Sulcata)**, iarba Câmpului

(Agrostis Alba), Rogozul (Carex Praecox și Carex Distans), Trifoiul Hybrid (Trifolium Fragifarum) și Trifoiul Târâtor(Trifolium Repens).

Pe terenurile cultivate se întâlnesc pețece de pir gros (Conodon Dactylon), două specii de mohor (Setaria Glauca și Setaria Viridis), muștrul sălbatec (Sinapsis Arvensis), palamida (Cirsium Arvense), volbura (Convolvus Arvensia), holera (Xanthium spinosum), etc.

Dintre plantele cultivate pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare întâlnim: **porumbul, grâul, orzul, ovăzul, floarea-soarelui, cartoful, fasolea, varza, roșiile, ardeii, vinetele.** Pe suprafețe destul de mari se cultivă **vița de vie** și diferiți pomi fructiferi: **mărul, prunul, cireșul, vișinul, gutuiul** și, mai rar, **nucul.**

Dintre buruienile din culturi, amintim: **neghina (Agrostema Gitagi), albăstrița (Centaurea Cyanus), cornișorul (Delphinium Consolida), obsiga (Bromus Secalinus), susaiul (Sonchus Arvensis), zamosita (Hibiscus Ternatus), puturoasa (Diplothesis Ternu folia), mohorul (Setaria Viridis), loboda (Chenopodium Album), știrul (Artiplex), rapița sălbatică (Sinapsis Arvensis), pălămida (Cirsium Arvense), volbura (Convolvulus Arvensta), holera (Xanthium Spinosium)** și altele.

Creșterea plantelor medicinale este foarte variată pe acest teritoriu și este centrată în asociațiile vegetale de mai sus. În pădurile existente cresc speciile: **frăsinelul (Dictamnus Albus), degetarul (Digitalis Lanata), solovârfița (Phlomis Tuberosa), jolesul (Stachis Officinalis), iarba fiarelor (Vincetoxicum Officinale), cioroiul (Inula Britannica), fragii (Fragaria Viridis), cutenrig (Helleborus Odorus), ruscuta primăvărată (Adonis Vernalis), măceș (Rosa Canina), floarea de tei (Tilia), mușetelul (Matricaria Chamomilla), rostopasca (Chelidonium Majus), menta (Mentha Piperita), pojarnița (Hypericum Perforatum)** și multe altele.

Fauna

Fauna prezintă aceeași varietate dar, deși se adaptează, în general, zonei de vegetație respective, animalele pot trece mai ușor dintr-o zonă în alta datorită marii lor mobilități. Ca și în cazul plantelor, fauna de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare provine din toate părțile continentului exceptând pe cele specifice terenului muntos și pe cele marine sau de deltă.

Fauna comunei Ștefan cel Mare se află într-o strânsă corelație cu mediul geografic stepic și cu vegetația și se caracterizează printr-o predominare a rozătoarelor ca **popândăi (Citellus Citellus, Citellus suslica), șoareci de câmp (Apodemus agrarius), hârciogii (Cricetus Cricetus),** etc.

În număr destul de mare se întâlnesc: **Lupul (Canis Lupus)** – trăiește în pădurile vecine, **Vulpea (Vulpes-Vulpes)** – vulpea cu blana roșie, trăiește, mai rar, în păduri și în viziunile de prin livezi, pe pajiști cu terenuri erodate; **Dihorul (Mustela Putorius)** – trăiește prin zonele neumbrate din curțile oamenilor și este căutat pentru valorificarea blănii; **Nevăstuica (Mustela Nivalis)**- trăiește, ca și dihorul, prin curțile oamenilor și este căutată pentru blana sa; **Viezurele (Meles Meles)**- Bursucul- este căutat pentru blana lui deși nu este la fel de bună ca altele.

Dintre mamiferele ierbivore amintim: **Căprioara (Capreolus Capreolus Capreolus)**- trăiește pe tot teritoriul comunei, este ocrotită și protejată asigurându-i-se hrana pentru iarnă, în pădure; **Mistrețul (Sus Scrofa)** – porcul sălbatic- trăiește în cele mai mari desigurii și în cele mai însingurate locuri ale pădurii.

O altă categorie o constituie mamiferele rozătoare, din care amintim: **lepurele (Lepus Europagus)** – are o răspândire foarte mare, este căutat și vânat pentru carnea și blana lui; **Popândăul (Citellus Citellus)** – trăiește îndeosebi în pășuni și fânețe, evitând pădurea; **Șobolanul (Microtide)** – trăiește în pivnițe, case părăsite și în mijlocul naturii;

Șoarecele (Mus Musculus) – trăiește în preajma omului și, din cauza daunelor pe care le provoacă, este urmărit și vânat.

Dintre **mamifere** amintim: **ariciul (Erinaceus Europaeus Roumanucus)**, **cârțița (Talpa Europaea)**, **liliacul (Chiroptera)**.

Nenumărate sunt speciile de **păsări**, permanente sau migratoare, ce trăiesc pe acest teritoriu: **ciocara, coțofana, graurul, turturica, uliul, vrabia, rândunica, porumbelul, privighetoarea, grangurul, mierla, gaița, barza**.

Cele mai întâlnite specii, pe tot parcursul anului, sunt: **peșcărușul argintiu (Larus Argentatus)**, **peșcărușul răzător (Larus Ridbundis)**, **vrabia de casă (Passer Domesticus)**, **vrabia de câmp (Passer Montanus)**, **coțofana (Pica Pica)**, **guguștiucul (Streptopelia Decaecto)**, **stâncuța (Corvus Corone Corone)**, **ciocara neagră (Corvus Corone Corone)**, **ciocara griva (Corvus Corone Cornix)**, **ciocara de semănătură (Corvus Frugilegus)**, **gaița (Garrulus Glandarius)**, **rândunica (Hirundo Rustica)**.

Alte specii de păsări observate în ecosistemele acvatice sunt: **berzele, cocorii, găștele și rațele sălbatice** și se cuvine să amintim, ca raritate, **dropia (Otis Tarda)**, **corcodelul negru (Podiceps Cristatus)**, **corcodelul cu cap negru (Podiceps Nigricollis)**, **lebăda de vară (Cygnus Olor)**, **stare cenușiu (Ardea Cinerea)**, **stare roșu (Ardea Purpurea)**, **cormorant mare (Phalacrocorax Carbo)**, **cormorant mic (Phalacrocorax Pygmaeus)**, **egreta (Egretta Alba)**, **rața cu cap alb (Oxyura Leucocephala)**, etc.

Pe apele Bîrladului urcă diferite soiuri de pești mici: **crapi, caras (Carassius Carassius)**, **somn, lin, șalău, biban, caracudă, oblet**, etc.

După modul de nutriție, avem: 1 specie **fitozoobentofaga (roșioara)**, 1 specie **fitooplanctonofaga (sânger)**, 1 specie **fito-detritifaga (scoabar)**, 3 specii **zooplactonofage (tufa, oblet, borate)**, 17 specii **zoobentofage (cega, băbăușca, porcușor de nisip, porcușor de șes, cosac cu bot turtit, morunaș, caras argintiu, crap, mreana, clean mic, zvârluga, moaca de brădiș, ciobănaș, murgoi bălțat, bătca, ghibort, țipar)**, 4 specii sunt răpitori tipici (**somn, șalău, avat, știuca**).

Pe lângă casa omului sunt cunoscute și trăiesc specii de animale și păsări ca: **oaia, capra, vaca, calul, porcul, pisica, câinele, găina, rața, gășca, curca, bibilica**.

În concluzie, apreciem că pe teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare se găsește o paletă variată de arbori, arbuști, plante, păsări și animale.

Zonele verzi ale comunei (ecologice, agrement-recreative, complementare) constituie un domeniu în care rezolvările urbanistice privind suprefața și distribuția vegetației în intravilan sunt determinante pentru confortul cetățenilor.

2.2.8. Caracteristici geotehnice

Geologia zonei

Din punct de vedere geologic, teritoriul comunei Ștefan cel Mare face parte integrantă din unitatea structurală a Platformei Moldovenești delimitată de linia sudică, dată de o linie ce ar uni localitățile Fălciu, Crasna, Bogdana, limită ce corespunde unei falii profunde și spre est și nord-est Platforma Moldovenească se întinde în afara granițelor, făcând corp comun cu Platforma Est-Europeană.

Din punct de vedere structural Platforma Moldovenească este alcătuită din soclu, etajul inferior și cuvertura – etajul superior al platformei. Soclul a fost interceptat numai în diferite foraje executate la adâncimi de 1000 m și este alcătuit din șisturi magmatice roșii, ganise și paragneise, străbătut de numeroase filoane de pegmatite.

Cuvertura Platformei Moldovenești este alcătuită din depozite de conglomerate în straturi subțiri, gresii cuarțoase, albicioase, alternanțe de gresii cu șisturi argiloase, toate reprezentând, în mare măsură Ordovicianul. Silurianul este reprezentat prin depozite predominant calcaroase cu intercalații de marne și argile marnoase. Devonianul este reprezentat de gresii silicioase în intercalații de argile și calcare. Mezozoicul este slab reprezentat, succesiunea litologică variind în funcție de zona studiată. Neozoicul este mai puternic reprezentat în comuna Ștefan cel Mare fiind constituit din conglomerate, nisipuri și calcare de diferite tipuri, în alternanță de argile și nisipuri, cinerite și depozite grezoase argiloase.

Tectonica zonei

Zona prezintă o structură tipică, monoclinală, de platformă, astfel încât zona de interes este stabilă și nu produce fenomene geologice care să influențeze activitatea antropică, studiile geologice evidențiind ușoare ridicări ale scoarței.

Încadrarea seismică

Din punct de vedere seismic, teritoriul studiat se află în zona de incidență a cutremurelor de tip moldavic cu epicentrul în zona Vrancei. În conformitate cu Normativul P100-1/2013 Codul de proiectare seismică - Reglementări tehnice, Cod de proiectare seismică - Partea I - Prevederi de proiectare pentru clădiri), zona seismică în care se încadrează comuna Ștefan cel Mare este caracterizată de următorii parametri:

- accelerația orizontală a terenului $a_g = 0,12 g$, și
- perioada de colț $T_c = 0,7 \text{ sec}$

Zona studiată prezintă o stabilitate medie la seisme locale (care nu depășesc gradul 4 pe scara Richter, cf. Atanasiu, 1961), dar vibrează cu intensități diferite sub influența mișcărilor seismice provocate de un epicentru mai îndepărtat.

Adâncimea de îngheț

Conform prevederilor STAS 6054 – 77, adâncimea maximă de îngheț din zonă este considerată 100 – 110 cm de la cota terenului natural.

Stratificația terenurilor

Sarmațianul este format din argile marnoase bazale vinete-cenușii, prezente la adâncimi între 16-18 m pe platouri și pe partea superioară a versanților, 13-14 m în partea medie a versanților și 10-12 m la baza versanților.

Stratele de vârstă sarmațiană sunt acoperite de Cuaternar, care este reprezentat prin:

- soluri vegetale, cu grosimi de 0,6-1,0 m,
- prafuri argilo-nisipoase loessoide cu grosimi de 3-5 m
- un complex granular format din nisip fin, mijlociu cochilifer cu pietriș în grosimi diferite.

Din punct de vedere geotehnic, studiile efectuate în zonă relevă următoarea stratificație:

- soluri vegetale și umpluturi de pământ, în grosimi de 0,7-0,9 m,
- argilă prăfoasă loessoidă, plastic vârtoasă, cu grosime de 5,90-6,20 m,

- argilă galben-cafenie, plastic vâtoasă, în grosime de 5,20-5,30 m,
- praf nisipos cu trecere în nisip, cu grosime de 4,30-4,60 m,
- argilă marnoasă bazală, la peste 16,00-16,30 m.

Apa subterană este cantonată în pachetul granular permeabil al cuaternarului, sub presiune, la adâncimi de peste 10-12 m de la suprafața terenului, cu nivel variabil în funcție de factorii care o generează și poziția plafonului de argilă bazală impermeabilă.

Caracterizarea și identificarea pământurilor care alcătuiesc terenurile de de fundare:

- a) terenuri normale
- b) terenuri dificile

a) Terenurile normale de fundare

Aceste terenuri conțin nisipuri prăfoase, îndesate, cu stratificație orizontală, nisipuri argiloase și prafuri nisipoase cu stratificație orizontală, nisipuri argiloase, prafuri nisipoase - argiloase și argile în condițiile unei stratificații uniforme și orizontale, prezente în zone de platou și șes în stratificație orizontală.

b) Terenurile dificile de fundare

În această grupă sunt incluse pământurile sensibile la umezire (P.S.U.), reprezentate prin argile prăfoase loessoide, prafuri argiloase loessoide și, mai ales pe versanți, prafuri nisipoase loessoide, și pământurile cu umflări și contracții mari (P.U.C.M.), în care sunt incluse argilele contractile.

Terenurile cu pământuri sensibile la umezire (P.S.U.)

În marea majoritate a cazurilor, sunt alcătuite din argile prăfoase și prafuri argiloase loessoide grupa A (tasarea suplimentară la umezire la sarcina 300 KPa $2 < I_{m3} < 5$ cm/m) și nu se tasează sub greutate proprie (sarcina geologică) prin umezire. Terenurile cu pământuri sensibile la umezire sunt prezente în zona de platou și pe versanți.

Terenurile cu pământuri cu umflări și contracții mari (P.U.C.M.)

Sunt prezente în zonele de șes ale râurilor, principala lor caracteristică fiind potențialul de umflare – contracție volumică în funcție de umiditatea naturală. Astfel, în situațiile în care acest indice geotehnic are valori reduse, se produce fenomenul de contracție volumică, iar în cazul creșterii umidității naturale, se produce fenomenul de umflare.

Această activitate a P.U.C.M. are efecte nefaste asupra construcțiilor dacă nu au fost proiectate și executate conform legislației în vigoare (în prezent „Codul de proiectare și execuție pentru construcții fundate pe pământuri cu umflări și contracții mari” - Indicativ NE 0001-96).

Adâncimi de fundare

Adâncimile de fundare sunt reglementate de normativele în vigoare, după cum urmează:

- pentru terenurile normale de fundare, adâncimea de fundare va depăși cu minimum 20 cm adâncimea maximă de îngheț a terenului (Normativul NP 112-2004);

- pentru terenurile cu pământuri sensibile la umezire, adâncimea minimă de fundare va fi 1,00 - 1,50 m (conform Normativului P7-2000);
- pentru pământurile cu umflări și contracții mari adâncimea minimă va fi de 1,50-2,00m, conform „Codului de proiectare și execuție pentru construcții fundate pe pământuri cu umflări și contracții mari” indicativ NE 0001-96.

Recomandări

Pentru orice construcție se va întocmi, în prealabil, un studiu geotehnic la obiect, conform normativelor în vigoare (implicit studii de stabilitate sau hidrogeologice, dacă este cazul), în care, pe baza prospecțiunilor de teren și a analizelor specifice de laborator, vor fi precizate condițiile geotehnice ale amplasamentului, natura terenului de fundare, capacitatea portantă a acestuia, adâncimea apei subterane și influența acesteia asupra terenului de fundare, respectiv a construcției proiectate, precum și recomandări privind proiectarea și exploatarea construcției.

Fundarea se va realiza prin depășirea obligatorie a stratului de umpluturi și sol vegetal respectându-se condițiile de încastrare în stratul viu și adâncimea de fundare conform normativelor în vigoare, funcție de terenul de fundare și caracteristicile obiectului proiectat.

Ca soluție de fundare se recomandă fundarea directă în complexul de argilă prăfoasă galbenă plastic vârtoasă la tare, interceptat sub stratul de sol vegetal.

Pentru terenurile de fundare încadrate în categoria pământuri dificile de fundare, la proiectare, execuție și exploatarea construcțiilor se vor respecta prescripțiile Normativelor în vigoare.

La proiectare se vor avea în vedere precizările normativelor actuale privind adâncimea maximă de îngheț, seismicitatea și evaluarea acțiunilor din vânt și zăpadă.

Se va evita amplasarea construcțiilor pe lucrări de drenare, consolidare, amenajări de suprafață în zonele susceptibile de alunecări, în zonele cu alunecări active, în zonele mlăștinoase sau inundabile.

În privința zonelor afectate de alunecări sau susceptibile la instabilitate, eroziune sau prăbușiri, se recomandă ca acestea să fie amenajate prin terasări, plantări de arbuști, înierbări sau, acolo unde se impune, prin lucrări speciale de consolidare și drenare, lucrări care se vor realiza în urma unor studii și proiecte de specialitate la obiect.

Este necesară amenajarea versanților prin terasări, captări de izvoare și plantări de arbuști, în special salcâmi, pentru a preveni declanșarea alunecărilor de teren de mari proporții, fenomen care pune în pericol siguranța localităților.

De asemenea, se impune amenajare și regularizarea albiilor pâraielor afluate, mai ales în intravilan.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

2.3.1. Încadrarea în teritoriu

Comunei Ștefan cel Mare este localizată în nordul județului Vaslui, având un relief deluros străbătut de pâraiele Bîrlad și Telejna. O mare parte din teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare se află în lunca pârâului Bîrlad. În raport cu teritoriul județului Vaslui, comunei Ștefan cel Mare este poziționată în zona de nord, la o distanță rutieră de cca. 6,40 km de municipiul reședință de județ Vaslui, respectiv 46.8 km față de municipiul Bîrlad.

Teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare are în componență șapte localități și anume: **Ștefan cel Mare**, Bârzești, Brăhășoia, Călugăreni, Căntălărești, Mărășeni și Muntenești.

Teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare se învecinează cu șase unități administrativ-teritoriale și anume:

- la nord și nord est	Comuna Vulturești,
- la nord	Comuna Zapodeni,
- la nord-vest	Comuna Oșești,
- la vest	Comuna Cozmești,
- la sud	Comuna Bălteni,
- la sud-vest	Comuna Delești,

Sistemul de localități al comunei Ștefan cel Mare cuprinde : Ștefan cel Mare (reședința de comună), Ștefan cel Mare, Bârzești, Brăhășoia, Călugăreni, Căntălărești, Mărășeni și Muntenești.

Centrul politico-administrativ al comunei este satul Ștefan cel Mare.

Vetrele de sat sunt dezvoltate de-a lungul principalelor căi de comunicație rutieră, un drum național și două drumuri județene pe care s-au dezvoltat și încă se vor mai dezvolta sunt: drumul național **DN 15D** Roman – Negrești; **DJ 247** Limita Jud. Iasi loc. Cordaesti – Zapodeni – Bălteni - (DN2F), **DC 1, DC 2, DC110, DC 109, DC110, DC 110A.**

2.3.2. Relațiile în teritoriu ale comunei Ștefan cel Mare sunt cu:

- cealalte localitati: între comunei Ștefan cel Mare și celelalte comune există un sistem de relații, care are ca scop coordonarea, deservirea și cooperarea în comun a unităților agricole și industriale; în comună, localitatea Ștefan cel Mare are rol de coordonare administrativă și socio-culturală.
- municipiul Bîrlad: relațiile sunt constituite, în principal, din deplasările pentru muncă, deplasările pentru învățământ, aprovizionarea cu produse comerciale de larg consum, sau pentru comercializarea de produse agroalimentare.
- municipiul Vaslui: relațiile sunt constituite în principal din deplasările pentru învățământ preuniversitar, muncă, servicii specializate din domeniul sănătății, parțial pentru aprovizionarea cu produse comerciale de larg consum, sau pentru comercializarea de produse agroalimentare.

Între localitățile comunei Ștefan cel Mare s-a stabilit un sistem complex de relații de complementaritate, care include relații demografice, relații economice, social - culturale și relații administrative.

Toate aceste relații sunt facilitate de un transport în comun organizat printr-o rețea de maxi – taxi și microbuze aparținând unor firme de transport călători private.

Rețeaua de căi ferate asigură transportul unui însemnat număr de locuitori ai comuna spre principalele comune, unii dintre aceștia deplasându-se zilnic spre locurile de muncă.

Relațiile economice

Relațiile economice ale comunei Ștefan cel Mare cu zona înconjurătoare, și în special cu municipiul Vaslui în a cărei zonă de influență se află, constituie suportul material al dezvoltării mediului urban. Astfel, prin asigurarea cu materii prime pentru unele ramuri industriale din comună, cu produse agroalimentare pentru piața urbană, se obțin cea mai mare parte a veniturilor necesare dezvoltării comunale și traiului zilnic al populației și, în același timp, comuna acoperă cu produse agricole necesarul spațiului urban.

În conturarea zonei de influență, relațiile economice au devenit fundamentale, realizând legătura materială dintre spațiul rural și cel urban. Ele se caracterizează printr-o mare complexitate și printr-o stabilitate ce depășește celelalte tipuri de relații. Această stabilitate rezultă din relațiile de complementaritate care există între potențialul economic al comunei și cel al zonei înconjurătoare.

După nivelul de dezvoltare, comuna Ștefan cel Mare este centru social-administrativ, este centru principal de producție agro-industrială, fiind mai dezvoltat și din punct de vedere al echipării edilitare.

Relații demografice

Dinamica relațiilor demografice dintre comună și zona limitrofă urban / rurală în care este inclusă comuna Ștefan cel Mare evidențiază în final un avantaj categoric pentru mediul urban. Astfel, raportul dintre populația născută în comună și cea provenită din alte localități relevă aportul important al sporului migratoriu în creșterea populației urbane limitrofe.

În perioada anterioară anului 1989, eliberarea unui mare volum de forță de muncă din ramurile agricole a determinat intense mișcări de populație din zonele rurale spre comuna, pe de o parte, dar și migrări spre zonele deficitare ale țării, pe de altă parte. În prezent asistăm la schimbarea sensului de flux migrator prin revenirile în zonele de origine și angrenarea populației în activități agricole cu eficiență scăzută.

Inexistența locurilor de muncă în domeniul industrial și lipsa capitalului pentru dezvoltarea unei agriculturi competitive, lipsa posibilităților de calificare, cât și nivelul relativ modest al dotărilor comunale au determinat o mare parte din populația tânără să emigreze spre municipii (Bîrlad, Vaslui, Iasi și Bucuresti) sau în țări din vestul Europei în căutarea unui loc de muncă bine remunerat.

2.4. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

Comuna Ștefan cel Mare ocupă o poziție central nordică în cadrul județului Vaslui, fiind situată în Podișul Central Moldovenesc, pe valea râului Bîrlad, afluent de pe dreapta Siretului. Poziția geografică a favorizat în trecut legăturile comerciale care se stabileau între munte și „câmp”.

Așezarea comunei Ștefan cel Mare în Podișul Central Moldovenesc, lunca Bîrladului determină specificul dominant agricol al economiei în localitățile care intră în componența comunei. Situația este tipică multor alte comune din Podișul Central Moldovenesc, lipsite de resurse naturale importante dar în care solul fertil joacă un rol major în asigurarea existenței respectivelor comunități.

Din punct de vedere al *tipului de spațiu urban*, conform Atlasului României 2006, comunei Ștefan cel Mare face parte din categoria *spațiilor urbane cu economie agricolă de subzistență, îmbătrânite*.

Din perspectiva *polarizării spațiilor agricole*, conform aceluiași Atlas al României 2006, comunei Ștefan cel Mare se încadrează în tipul 9, fiind caracterizată de o *polarizare îndepărtată, cu direcție nedefinită, cu piață locală redusă și cu agricultură nespecializată* (cereale, cartofi, legume, fructe, creșterea animalelor).

Acest studiu urmărește identificarea particularităților economice ale comunei Ștefan cel Mare precum și evidențierea disfuncționalităților în vederea stabilirii celor mai bune direcții de dezvoltare economică a acestei unități administrativ – teritoriale.

În realizarea acestui studiu s-au folosit date din Fișa localității, furnizată de Direcția Județeană de Statistică Vaslui, informații din Anuarul Statistic al județului Vaslui.

Structura activităților economice

Analiza situației economice pe domenii, structură și formă juridică de organizare – Numărul și structura activităților economice din comunei Ștefan cel Mare în anul 2018:

	TOTAL	INTREPRINDERE FAMILIARA	SRL	SA	PF
Sectorul primar	7	2	4	-	1
Industrie	3	-	3	-	-
Construcții	4	2	2	-	-
Servicii	8	3	5	-	-
Total	22	7	14	-	1

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul Vaslui

Conform datelor din tabelul anterior, se observă că, din punct de vedere al formei juridice de organizare, unitățile care funcționează în comunei Ștefan cel Mare sunt în mare parte cele de tip P.F., S.R.L. și A.F.

Pe domenii de activitate, cele mai multe activități economice se desfășoară în **domeniul terțiar**, mai precis un număr de 12 de activități, reprezentând **60% din totalul activităților economice** desfășurate în comunei Ștefan cel Mare. Sectorul terțiar (sau al

serviciilor) reunește serviciile de comercializare a bunurilor, serviciile de transporturi rutiere de mărfuri, unități de alimentație publică.

Domeniul secundar, reunind activitățile din industrie și construcții se află pe locul trei, reprezentând **13% din totalul activităților economice** desfășurate în teritoriul studiat.

Sectorul primar reprezentată 27 % din numărul total de firme care activează pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare, societăți din cadrul acestui sector sunt specializate pe creșterea animalelor, cultivarea legumelor sau legate de activități specifice sectorului primar.

2.4.1. Sectorul primar

2.4.1.1. Agricultură

Din punct de vedere al **polarizării spațiilor agricole**, conform Atlasului României 2006, comuna Ștefan cel Mare se încadrează în categoria spațiilor cu **polarizare îndepărtată, cu direcție nedefinită, cu piață locală redusă și cu agricultură nespecializată** (cereale, cartofi, legume, fructe, creșterea animalelor).

La nivelul anului 2018, suprafața teritoriului administrativ al comunei Ștefan cel Mare era de 13474.00 ha. Din această suprafață, **13396,34 ha reprezintă terenul agricol**, adică **68,62%** din totalul suprafeței comuna.

La nivelul anului 2018, structura modului de folosință a terenurilor agricole era următoarea:

Categoriile de folosință a terenurilor – anii 2008 - 2018:

SUPRAFAȚA TOTALĂ	13474.00
Suprafața arabila	12044.71
Suprafața - livezi și pepiniere pomicole	59.00
Suprafața - vii și pepiniere viticole	62.00
Suprafața - pășuni	1890.00
Suprafața - fânețe	298.00
Suprafata - luciu de apa	378.34
Paduri	23.20
Alte terenuri	35.57

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

Din datele și graficul anterior se observă că, din totalul de 13474.00 ha teren agricol, 68.62% reprezintă suprafața ocupată de cea arabilă. Aceasta este dominantă ca suprafață, fiind urmată de suprafața ocupată de pășuni cu 28% din terenul agricol. Un procent de 2.8% îl reprezintă suprafața fânețelor. Suprafața ocupată de livezi și vii este nesemnificativă, comunei Ștefan cel Mare nu deține plantații viticole și pomicole propriu – zise, acestea fiind răspândite, pe suprafețe mici, în gospodăriile populației. Rezultă deci că sectorul culturilor agricole reprezintă, din punct de vedere al utilizării terenului agricol, principala ramură, creșterea animalelor ocupând un loc secundar.

Reducerea suprafețelor agricole reprezintă una din urmările aplicării Legii 18/1991, de retrocedare a terenurilor care fuseseră supuse colectivizării. O dată ajunse înapoi în posesia populației, mare parte dintre aceste plantații au decăzut, sau au fost tăiate datorită, în mare parte, insuficienței resurselor financiare pentru întreținerea unor astfel de

plantații, dar și pregătirii precare a populației în ceea ce privește aplicarea tratamentelor, a lucrărilor de îngrijire, care, până în acel moment erau conduse de specialiști agronomi din cadrul C.A.P. – urilor.

Incadrarea în clase de favorabilitate și pretabilitate

Din punct de vedere al categoriilor de folosință a terenului agricol, teritoriul comunei Ștefan cel Mare include, majoritar, teren arabil și pășuni.

Pentru agricultură, pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare prezintă interes solurile favorabile pentru culturile agricole.

Din acest punct de vedere, în teritoriul studiat, sunt predominante *molisolurile*, reprezentate în special de *cernoziomuri* și *cernoziomuri levigate*, care ocupă cca. 57,63% din teritoriu, suprapunându-se în general pe suprafețe plane și versanți slab sau moderat înclinați.

Conform Studiului Pedologic furnizat de Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Vaslui, important pentru agricultură este faptul că o caracteristică a solurilor de pe teritoriul studiat o constituie gradul ridicat de argilozitate, chiar de la suprafața solului și *rezerva mică de humus* în orizonturile superioare.

Pe categorii de folosință agricolă, situația notelor de bonitare, și implicit a claselor de calitate este prezentată în tabelul următor:

Modul de folosință	CLASA DE CALITATE				
	I(ha)	II(ha)	III(ha)	IV(ha)	V(ha)
ARABIL	-	-	4215	4200	-
PĂȘUNI ȘI FÂNEȚE	-	-	-	260	160
VII	-	-	10	13	-
LIVEZI	-	-	-	1	-
TOTAL	-	-	4225	4474	160

Sursa: Primăria Comunei Ștefan cel Mare, anul 2018

În cea mai mare parte, solurile teritoriului comunei Ștefan cel Mare au fertilitate peste medie (clasa II de calitate), prejudiciată în general de frecvența și insuficiența precipitațiilor în sezonul de vegetație, când apa și substanțele de nutriție nu pot fi mobilizate în cantități necesare dezvoltării plantelor.

Servicii pentru agricultură

Semințe

Ca o tendință generală a ultimilor ani, se remarcă reducerea consumului de sămânță selecționată, datorită mai ales prețului ridicat. Materialul săditor, ca și semințele, provin fie din sursele proprii (obținute de populație în anii precedenți) fie de la societăți specializate care furnizează material săditor.

Îngrășăminte chimice, îngrășăminte naturale, pesticide

Se valorifică îngrășămintele naturale din gospodărie. Referitor la îngrășămintele chimice, cantitatea acestora este destul de redusă. Aplicarea de pesticide și alte substanțe pentru combaterea bolilor și dăunătorilor se realizează sporadic, combaterea dăunătorilor având loc doar pentru culturile de cartof și legume.

Neutilizarea mijloacelor chimice de combatere a bolilor și a dăunătorilor conduce la pierderi semnificative la nivelul recoltelor. Principala cauză care a condus la reducerea consumului de pesticide o reprezintă creșterea vertiginoasă a prețurilor acestora, ceea ce a îngustat posibilitatea de achiziționare a acestora de către agricultori.

Mecanizarea

Preluarea după 1989 a unui parc de mașini și tractoare suficiente ca număr dar în mare parte cu o uzură fizică și morală avansată, chiar depășită, cât și lipsa posibilităților de reînnoire a parcului agricol datorită creșterii prețului la mașinile agricole și a dobânzilor mari la creditele acordate de bănci explică prețurile ridicate ale efectuării lucrărilor agricole și neputința populației de a efectua aceste lucrări la timp.

Următorul tabel definește o situație clară a dotărilor pentru agricultură la nivelul anului 2014:

	2018
Tractoare	12
Pluguri pentru tractor	10
Semănători cu tracțiune mecanică	16
Combine de recoltat	2
Combinatoare și discuri	14

Sursa: date furnizate de Registrul Agricol, Primăria Ștefan cel Mare

Se observă că cele mai numeroase sunt tractoarele și semănătorile utilizate pentru efectuarea lucrărilor de arătură. Totalizând numărul de tractoare existente în comuna Ștefan cel Mare rezultă că, la nivelul anului 2018, **gradul de încărcare pentru un tractor** era de **269 ha/tractor fizic**, de aproape două ori mai mult decât media pe țară - 55,34 ha arabil/tractor, și considerabil mai ridicat față de media europeană, de circa 12,7ha arabil/tractor. De asemenea, nici din perspectiva diversității utilajelor agricole situația nu este una satisfăcătoare.

Reiese deci, că, din punct de vedere al mecanizării agricole, comuna Ștefan cel Mare, privită prin perspectiva diversității și varietății utilajelor agricole, are un **nivel mediu**, necesitând suplimentarea numărului acestora pentru a atinge eficiența atât în exploatarea terenurilor arabile cât și în exploatarea utilajelor și mașinilor agricole (a căror durată de viață se prelungește considerabil dacă se evită supraexploatarea).

Sectorul sanitar – veterinar

Comunei Ștefan cel Mare beneficiază de prezența dispensarului veterinar, localizat în comuna Ștefan cel Mare, deservit de 1 medic veterinar cu asistent.

Producția vegetală

Cel mai important element al potențialului natural de care dispune comuna Ștefan cel Mare și localitățile aparținătoare îl reprezintă solul, potențialul edafic care oferă posibilitate practicării agriculturii și, mai ales, cultivarea unei game variate de plante de cultură.

Așa cum reiese din datele statistice, terenul arabil reprezintă 69% din suprafața terenurilor agricole ale comunei Ștefan cel Mare, producția vegetală fiind favorizată de prezența *molisurilor*, reprezentate în special de cernoziomuri și cernoziomuri levigate. Ca factori nefavorabili menționăm procesele active de deplasări în masă a terenului și eroziunea terenurilor, precum și tendințele de aridizare a climatului, cu perioade prelungite de secetă care afectează culturile în cele mai importante faze de vegetație.

În ciuda acestor schimbări, porumbul rămâne cultura dominantă. Datorită utilizării extinse a porumbului atât în hrana animalelor cât și în alimentația curentă a populației, prezența culturii de porumb pe suprafețe foarte întinse (67% din terenul arabil) a devenit o situație obișnuită în majoritatea satelor din Moldova. Practic, **porumbul** este cultura de bază dintr-o gospodărie, fiind utilizat în hrana porcinelor, a ovinelor, a bovinelor, a păsărilor, **favorizând perpetuarea aceluiași tip tradițional de agricultură de subsistență, nespecializată, "universală", din gospodăriile rurale. Cultivarea cu preponderență a porumbului** conduce de fapt la o **structură degradată a culturilor agricole**, cu atât mai mult cu cât, porumbul, se numără printre cele mai puțin productive culturi, cu o rată a profitului de doar 1% chiar în anii cu precipitații, iar porumbul în monocultură favorizează eroziunea accentuată a solului.

Relația dintre tipurile de cultură și cererea industriei de materii prime agricole se reflectă în diminuarea până la dispariție a suprafeței cultivate cu sfeclă de zahăr datorită închiderii fabricilor de zahăr din centrele urbane apropiate (DANUBIANA, la Roman, NECTAR la Pașcani).

Cultura de floarea soarelui deține încă o suprafață semnificativă din terenul arabil dar este în scădere. Cartoful se cultivă pe o suprafață relativ mare, condițiile pedoclimatice favorizează această plantă în lungul luncii râului Bîrlad, populația cultivând această plantă pentru consumul propriu.

Producțiile obținute la principalele culturi sunt prezentate în tabelul și diagrama următoare:

	2014	2015	2016	2017	2018
Producția totală de cereale pentru boabe – tone	1856	1858	1902	1899	2001
Producția totală de cartofi – tone	1125	1129	1232	1245	1121
Producția totală la floarea soarelui – tone	859	856	857	851	899
Producția totală la sfecla de zahăr – tone	789	785	756	698	752
Producția totală la legume - tone	125	111	126	128	110

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

Din tabelul de mai sus reiese că suprafețele ocupate de culturile agricole constatăm că între variația suprafețelor și variația producțiilor există un raport de dependență, mărimea suprafeței determinând, în cazul celor mai multe plante de cultură, mărimea producției.

De exemplu, evoluția producției de cereale pentru boabe prezintă aceeași curbă de evoluție ca și evoluția suprafeței cultivate cu cereale pentru boabe: aici se observă oscilațiile determinate de evoluția suprafețelor cultivate care au avut un impact direct asupra producțiilor de cereale cultivate pentru boabe, astfel comparativ cu anul 2014, producția din 2018 a crescut cu 23,3%.

Producțiile culturilor agricole sunt variabile atât în timp cât și în spațiu. Variabilitatea producției este determinată de o asociație de factori care acționează în corelație. Aceștia sunt:

- condițiile meteorologice nefavorabile în fazele de vegetație (seceta);
- proprietățile și caracteristicile solului (fertilitate naturală, umiditate, pantă, erodabilitate, textură, porozitate), care sunt diferite pentru fiecare categorie de sol;
- agrotehnica deficitară;
- resurse materiale reduse ale proprietarilor de terenuri agricole;
- ineficiența sau lipsa asolamentelor;
- lipsa de experiență a cultivatorilor în gestionarea resurselor de sol;
- gradul de fărâmițare a proprietății;
- procesele active de alunecare în masă și eroziunea puternică a solului,
- lipsa unor lucrări ameliorative.

Producțiile la hectar realizate pentru principalele plante de cultură sunt prezentate mai jos:

	2014	2015	2016	2017	2018
Producția de cereale pentru boabe	1187	1123	1211	1321	1122
Producția de cartofi	899	912	897	845	875
Producția de la floarea soarelui	1002	1023	1121	1022	1028
Producția de sfecla de zahăr	785	769	689	875	755
Producția de legume	452	425	456	489	412

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

Din datele din tabelul anterior se constată o evoluție fluctuantă a producțiilor la ha la principalele culturi agricole, datorate necesitatilor populației, astfel indicând o evoluție în agricultură, realizată datorită unei îmbunătățiri a condițiilor tehnice, a aplicării de îngrășăminte chimice și naturale, a creșterii nivelului de realizare a lucrărilor agricole în general. Totuși, creșterea prețurilor combustibililor și a substanțelor fertilizante, a prețurilor în general, determină ca nivelul de mecanizare și tehnologiile agricole în agricultura comuna să se realizeze încă la un nivel scăzut, în condițiile în care nivelul de trai în județul Vaslui este unul din cele mai reduse la nivel național și chiar european.

Chiar dacă există o creștere a producțiilor la hectar, totuși, comparativ cu potențialul pedologic al comunei (cernoziomuri), acestea pot fi îmbunătățite, valorile relativ reduse ale producțiilor obținute la hectar reflectând tocmai deficiențele din sistemul agricol, cauzate de practicile agricole învechite, lipsa/insuficiența îngrășămintelor, pesticidelor, gradul redus de mecanizare dar și acțiunea nefavorabilă a schimbărilor climatice și degradarea terenurilor agricole, toți acești factori determinând **valorificarea ineficientă a potențialului agricol** din comunei Ștefan cel Mare.

În ceea ce privește **producțiile de fructe și struguri**

	2014	2015	2016	2017	2018
Producția de fructe	789	788	798	745	714
Producția de struguri	655	684	789	899	741

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

Cu toate acestea, producțiile nu sunt mari, deoarece, pe de o parte condițiile pedoclimatice nu sunt favorabile practicării pomiculturii și viticulturii, iar pe de altă parte, plantațiile restrânse care existau au fost distruse sau au căzut în paragină după 1990. Ca pomi fructiferi, se cultivă peri, meri, vișini, cireși, nuci iar în viticultură se cultivă soiurile hibride, pentru consumul casnic.

Producția zootehnică

Zootehnia și producția zootehnică s-a diminuat mult după anul 1989. Anterior anului 1989 efectivele de animale erau crescute în unitățile de producție agricolă (CAP). Prin desființarea unităților agricole, sarcina creșterii șeptelului de animale s-a deplasat în gospodăriile populației. În general, creșterea efectivelor în gospodăriile populației nu a compensat reducerile din sectorul cooperatist și cel de stat.

Conform înregistrărilor statistice, efectivele de animale sunt prezentate în tabelul și diagrama următoare:

	2014	2015	2016	2017	2018
Bovine - total – la sfârșitul anului	884	801	825	728	789
Porcine - total – la sfârșitul anului	1725	1899	1982	1998	2144
Ovine și caprine - total-la sfârșitul anului	4120	4333	4825	5001	4823
Cabaline - total la sfârșitul anului	289	294	278	262	234

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

Efectivele de bovine în anii studiați au o evoluție fluctuantă cu o maximă în 2014, an în care valoarea înregistrată a fost de 884, iar minima în 2017 când numărul de bovine din comunei Ștefan cel Mare a fost de 728 capete. În anul 2018 se observă o creștere de 1,89% în comparație cu 2017. În aceeași perioadă numărul de ovine și caprine înregistrează o evoluție fluctuantă la fel ca și în cazul evoluției de bovine și porcine, în cazul de față minima a fost înregistrată în anul 2014 cu un număr de 4120 ovine și caprine, iar maxima a fost înregistrată în 2017, când comparativ cu 2014 s-a înregistrat o creștere de 11,13 %.

Efectivele de porcine înregistrează o evoluție oscilatorie. Astfel, comparativ cu anul 2014, în anul 2018 se înregistrează o creștere de 42,29%.

Cu toate că numărul efectivelor animaliere este fluctuant, din tabelul de mai sus se observă că efectivele de ovine și caprine sunt cele mai mari din întregul șeptel de animale al comunei Ștefan cel Mare. Rasele de ovine cel mai frecvent întâlnite și cel mai bine adaptate condițiilor zonei sunt Karakul și Țigaie crescute pentru pielicele și lapte.

Pentru efectivele de cabaline avem date doar pentru intervalul 2014-2018, evoluția numărului de cabaline este în continuă scădere, cu maxima atinsă în 2015 cu 294 exemplare iar minima în 2018 cu 234 exemplare, ceea ce înseamnă că numărul acestora a scăzut cu 11,15%.

Structura efectivelor de animale este în concordanță cu structura plantelor de cultură. Ca număr de capete, sunt dominante ovinele, a căror creștere este susținută în special de cultura porumbului; aceeași situație se întâlnește și în cazul porcinelor. Creșterea bovinelor se sprijină pe suprafețele de pășune și fânează, dar și pe cultura plantelor furajere, ceea ce reflectă și evoluția numărului de bovine.

Efectivele de păsări:

	2014	2015	2016	2017	2018
Păsări - total – la sfârșitul anului	21900	2233	2199	2355	24200

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

În ceea ce privește evoluția numărului de păsări din comuna Ștefan cel Mare se observă o evoluție oscilatorie a acestora; dacă în anul 2014 se înregistrau valori de 21900 păsări ajunge ca în anul 2018 numărul acestora să atingă cota de 24200 capete, ceea ce reprezintă o creștere de 9,78% din valoarea inițială.

Producția zootehnică este prezentată în tabelul următor.

Anul	2015	2016	2017	2018
Lapte de vacă (hl)	100233	100589	101233	10023
Ouă (mii buc.)	10235	10235	12566	11235
Lapte de oaie și capră (hl)	52656	53266	54566	51522
Miere (t)	12	13	14	15
Carne (t)	10233	12566	12254	12255

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui

2.4.2.2. Silvicultura și gospodărirea apelor

a) Silvicultura

Comunei Ștefan cel Mare deține o suprafață destul de redusă de terenuri împădurite cu o suprafață de 23.20 hectare poziționate dispersat pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare.

Suprafața împădurită de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare se află în administrarea Ocolului Silvic Vaslui, Bradet.

b) Gospodărirea apelor

Suprafața totală ocupată de ape a comunei Ștefan cel Mare este de aproximativ 378.34 ha, adică 1,89% din totalul suprafeței U.A.T. Ștefan cel Mare. Apele care străbat teritoriul comunei Ștefan cel Mare se află sub jurisdicția Direcției Apelor Prut.

Rețeaua de ape a teritoriului se încadrează în spațiul Hidrografic Prut – Bîrlad cu râuri autohtone, cu bazin de alimentare sub 200 km pătrați; densitatea hidrografică este mică, sub 1,25 km pe kilometru pătrat iar scurgerea solidă este de 1,10 tone la ha.

Cel mai important curs de apă de pe teritoriul comunei este *râul* Bîrlad, care traversează zona studiată de la nord la sud.

2.4.2. Sectorul secundar

Sectorul secundar reunește activitățile din industrie și construcții care, în comuna Ștefan cel Mare reprezintă 13% din totalul activităților economice desfășurate pe plan local.

2.4.2.1. Industria

Caracterul predominant agricol al comunei Ștefan cel Mare în acest caz nu a determinat ca principalele activități de natură productivă din comuna să fie bazate în mod special pe prelucrarea produselor obținute pe plan local din agricultură. Astfel, domeniul industrial este reprezentat de mici unități ce folosesc materie primă din sectorul primar, sunt :

1. fabricarea de elemente de dulgherie și tamplarie pentru construcții

	Denumirea unității	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1.					ȘTEFAN CEL MARE

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul VASLUI

2. recuperarea deșeurilor și resturilor metalice reciclabile

Nr. crt.	Denumirea unității	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1.					ȘTEFAN CEL MARE

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul VASLUI

3. fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții

Nr. crt.	Denumirea unității	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1.					ȘTEFAN CEL MARE

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul VASLUI

4. fabricarea altor produse alimentare n.c.a.

Nr. crt.	DENUMIREA UNITĂȚII	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1					ȘTEFAN CEL MARE

5. fabricarea pâiniș fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie

Nr. crt.	DENUMIREA UNITĂȚII	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1					ȘTEFAN CEL MARE

6. fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă

Nr. crt.	DENUMIREA UNITĂȚII	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1					ȘTEFAN CEL MARE

7. fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)

Nr. crt.	DENUMIREA UNITĂȚII	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1					ȘTEFAN CEL MARE

8. fabricarea de saltele și somiere

Nr. crt.	DENUMIREA UNITĂȚII	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1					ȘTEFAN CEL MARE

2.4.2.2. Construcțiile

Conform datelor furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Vaslui, prin adresa nr. în comuna Ștefan cel Mare funcționează societăți care au ca domeniu de activitate construcțiile; cu toate acestea activitățile de construcții pe plan local se realizează de către populație, și vizează construcția de locuințe.

Firmele care au ca domeniul de activitate construcțiile în anul 2015 sunt următoarele:

Nr. crt.	Denumirea unității	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul VASLUI

2.4.3. Serviciile

2.4.3.1. Serviciile de bază - cuprind:

- comerț și prestări servicii;
- sănătate și asistență socială;
- învățământ;

a) Comerțul și prestări servicii

Sectorul comerțului și cel de prestări servicii sunt cele mai bine reprezentate sectoare din punct de vedere al numărului unităților economice funcționale în aceste sectoare. Acestea

reprezintă 60% din totalul activităților economice desfășurate în teritoriul studiat. Pe categorii, situația este următoarea:

CATEGORII DE SERVICII	NR. ACTIVITĂȚI
comert	
alimentație publică (baruri)	
alte servicii	

Sursa: prelucrarea datelor furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul VASLUI, anul 2020

Se observă că 62% din activitățile sectorului terțiar sunt reprezentate de serviciile de comercializare a diferitelor bunuri, comerțul devenind astfel principalul domeniu al serviciilor. Pe locul doi se situează sectorul alimentației publice, cu 30% din totalul activităților terțiare, iar alte activități din cadrul acestui sector dețin o pondere de 8%.

Serviciile de comercializare sunt reprezentate de societăți care se ocupă cu comercializarea diferitelor bunuri. Majoritatea acestor societăți, mai precis un număr de societăți (însemnând 79%) se ocupă cu *comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun – cod CAEN 5211*, acestea fiind de fapt așa – numitele “magazine mixte”.

Restul societăților comercializează produse farmaceutice, combustibililor solizi, lichizi și gazeși și al produselor derivate, autoturisme și autovehicole.

Structura bunurilor comercializate pe plan local nu este foarte diversificată, predominând produsele alimentare și de uz casnic. Pentru acoperirea celorlalte necesități, populația comuna optează pentru magazinele specializate din mediul urban.

Societățile cu activitate în **domeniul comerțului** sunt menționate în tabelul de mai jos:

NR. CRT.	DENUMIREA SOCIETATII	CAEN	FORMA JURIDICĂ	DOMENIUL DE ACTIVITATE	LOCALITATEA
1.					ȘTEFAN CEL MARE

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul Vaslui, anul 2020

2.4.4. PRODUCȚIA AGRICOLĂ

LISTA UNITĂȚILOR CARE PRESTEAZĂ SERVICII AGRICOLE

NR. CRT.	DENUMIREA SOCIETATII	CAEN	FORMA JURIDICĂ	DOMENIUL DE ACTIVITATE	LOCALITATEA
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					

Lista unităților care prestează alte servicii decât cele de comercializare a diferitelor bunuri și servicii este prezentată în cele ce urmează:

Nr. crt.	Denumirea unității	CAEN	Forma juridică	Domeniul de activitate	Localitatea
1.					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

Sursa: date furnizate de Registrul Comerțului de pe lângă Tribunalul VASLUI, anul 2020

Din punct de vedere al repartiției unităților de comercializare a bunurilor pe localități, se constată că, marea majoritate (48,71%) unitățile economice de prestări servicii sunt localizate în localitatea Ștefan cel Mare, care este și localitatea de reședință; restul de societăți fiind repartizate pe teritoriul celorlalte localități componente ale comunei Ștefan cel Mare. Faptul că marea majoritate a societăților economice sunt concentrate în localitatea – reședință Ștefan cel Mare constituie o consecință a faptului că aici se află centrul administrativ al comunei dar tot în localitatea Ștefan cel Mare este concentrată cea mai mare parte a populației, adică 46,17 % din populația totală a comunei.

b) Sănătate și asistență socială

Asistența sanitară este asigurată de un cabinet medical individual de medicină de familie – 1.

c) Învățământul

Învățământul de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare este unul vechi și cu tradiție, printre primele unități de învățământ ce funcționează este **Școala cu clasele I-VIII Ștefan cel Mare și Gradința, Școala cu clasele I-VIII Ștefan cel Mare Deal și Gradința și Școala cu clasele I-VII Brăhășoia și Gradința, Școala cu clasele I-VII Brăhășoia și Gradința,**

Conform Listei unităților de învățământ preuniversitar din județul Vaslui pe anul școlar 2018-2019 în comunei Ștefan cel Mare funcționează următoarele unități de învățământ:

- **Școala cu clasele I-VIII Ștefan cel Mare și Gradința,**
- **Școala cu clasele I-VIII Brăhășoia și Gradința**

- Școala cu clasele I-VIII Călugăreni și Gradinita,
- Școala cu clasele I-VIII Călugăreni și Gradinita,
- Școala cu clasele I-IV Căntălărești și Gradinita,
- Școala cu clasele I-IV Mărășeni și Gradinita,
- Școala cu clasele I-IV Muntenești și Gradinita

Referitor la numărului de elevi înscriși în anul școlar 2018 - 2019, situația este prezentată în tabelul următor.

	2018 - 2019
Copii înscriși în grădinițe	
Elevi înscriși în învăț. primar	
Elevi înscriși în învăț. gimnazial	
Elevi înscriși în învăț. profesional	
Elevi înscriși în învăț. liceal	
Elevi înscriși în total - nr. pers. La data de 15.09.2019	

Sursa: date furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Vaslui

În ceea ce privește **mărimea efectivului personalului didactic**, situația pentru anul școlar 2018 – 2019 se prezintă astfel: evoluția acestor indicatori este prezentată în cele ce urmează.

	2018 - 2019
• Cadre didactice	
• Personal didactic auxiliar	
• Personal nedidactic angajat	
• Cadre didactice titulare	
• Cadre didactice suplinoare	
• Cadre didactice gr. I	
• Cadre didactice gr. II	
• Cadre didactice debutante	
• Cadre didactice cu definitivat	
• Cadre didactice necalificate	

Sursa: date furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Vaslui

Așa cum reiese din tabelul de mai sus, numărul cadrelor didactice care asigură desfășurarea procesului de învățământ în comuna Ștefan cel Mare prezintă o evoluție oscilatorie, asemenea celei prezentate în cadrul evoluției numărului de elevi pe trepte de învățământ.

Situația privind rata de promovabilitate a elevilor în anul școlar 2018 – 2019 pe cicluri de învățământ

	2018 - 2019
Rata de promovabilitate	
• Învățământ primar	
• Învățământ gimnazial	
• Învățământ liceal	
Promovabilitate la examene	

• Invatamant primar	
• Invatamant gimnazial	
• Invatamant liceal	

În învățământul preșcolar, numărul cadrelor didactice este constant în anii studiați. În învățământul primar numărul personalului didactic are o evoluție relativ stabilă, cu o ușoară creștere menținându-se constantă până la finele perioadei studiate.

2.4.3.2. Serviciile infrastructurale

Aici sunt incluse următoarele domenii:

- transporturi;
- recreere/sport.

a) Transporturile

Comuna Ștefan cel Mare este localizat în nordul județului Vaslui, având un relief deluros străbătut râul Bîrlad. O mare parte din teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare se află în Lunca râului Bîrlad. În raport cu teritoriul județului Vaslui, comun Ștefan cel Mare este poziționată în zona de nord, a județului la 11 km de mun. Vaslui.

Căi rutiere

Teritoriul comunei Ștefan cel Mare este străbătut de următoarele căi rutiere:

Drumuri nationale

– drumuri publice ce asigura legaturile dintre municipii și spre celelalte judete/regiuni.

DN 15D Roman – Negrești;

Drumuri judetene

– drumuri publice ce asigura legaturile dintre orase și spre celelalte regiuni.

DJ 247 Limita Jud. Iasi loc. Cordaesti – Zapodeni – Bălteni - (DN2F),

Drumuri comunale

– drumuri publice ce asigura legaturile dintre sate

DC 1, DC 2, DC 109, DC 110, DC 110A.

Drumuri satesti

Acestea reprezinta strazile din intravilanul localitatilor componente ale comunei. Asigura circulatia auto și pietonala deservind proprietatile, fiind situate la limitele acestora.

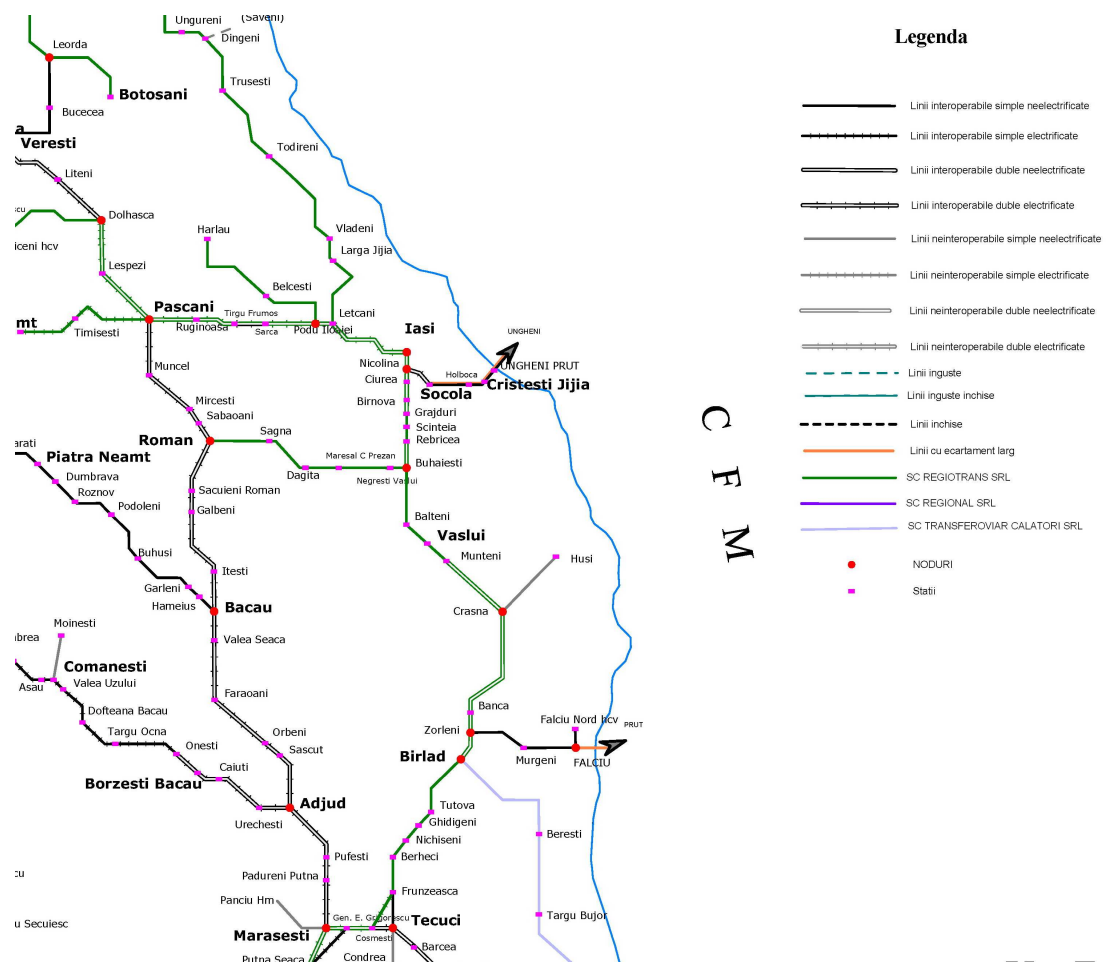
Transportul public

În comuna Ștefan cel Mare există operatori de transport în comun care să deservească locuitorii din comuna cu trasee care leagă centrul administrativ al comuna de municipiul reședință de județ și alte localități din țară și străinătate fiind realizate de către societăți private de transport persoane din Județul Vaslui.

Căi ferate

Comuna Ștefan cel Mare beneficiază de rețea de transport feroviar, în loc. Brăhășoia care deservește prin transport feroviar și restul localităților componente.

Calea ferată cu traseul Iasi - Bălteni Vaslui - Bîrlad are o lungime de aproximativ 11 km în U.A.T. Ștefan cel Mare și face legătura cu mun. Bucuresti prin Tecuci. Pe teritoriul comuna Ștefan cel Mare.

b) Poștă și telecomunicații

Comunei Ștefan cel Mare este deservita de Compania Națională Poșta Română, Direcția Regională de Poștă Iași, Oficiul Județean de Poștă Vaslui – Oficiul Poștal Ștefan cel Mare din localitatea Ștefan cel Mare reședință. Comuna Ștefan cel Mare cu localitățile aferente are în componență 1 sedii poștal.

Comunei Ștefan cel Mare este deservit de servicii de telefonie fixă și date prin operatorul la nivel național S.C. TELEKOM S.A. VASLUI cu sediul în municipiul Vaslui Str.

Badea Romeo nr.1. La nivelul anului 2018, conform Planului de Amenajare a Teritoriului județului Vaslui, comunei Ștefan cel Mare se încadra în categoria comunelor de rang III sub media pe urban la numărul abonamentelor Tv/5000 locuitori și numărul abonamentelor radio/3000 locuitori.

Nr. abonați la radio, TV și servicii de telefonie fixă / internet

Nr. crt.	Oficii poștale	Nr. de abonați la servicii de telefonie fixă	Nr. de abonați la radio	Nr. de abonați la TV
1	1			

Sursa: date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vaslui, Fișa localității

Există conexiune TV atât prin cablu cât și prin montarea de antene satelit proprii.

Rețeaua de telefonie mobilă este bine dezvoltată în rețelele Orange, Vodafone și Telekom.

În ceea ce privește numărul de calculatoare și posibilitatea abonaților de racordare la rețelele de telefonie sau cablu de a realiza conexiuni la internet, situația este următoarea: cca. 950 de calculatoare se află în dotarea instituțiilor publice și a populației comuna, o bună parte dintre acestea fiind conectate la internet (aproximativ 400).

c) Aspecte socio – culturale

Instituțiile socio – culturale din comuna Ștefan cel Mare sunt reprezentate de căminul cultural din loc. Ștefan cel Mare și Bibliotecă orășenescă. De asemenea, în cadrul școlilor din satele arondate funcționează biblioteci școlare, în număr de 2.

d) Recreere – sport

În comunei Ștefan cel Mare se practică mai multe sporturi la nivel de masă, dar cu preponderență fotbalul. Activitatea sportivă este organizată în special în școala generală, la care participă elevii. În prezent, comuna nu dispune de o bază sportivă modernă și competitivă.

Lipsa formelor de relief caracteristice unui turism de anvergură (munte, mare) a făcut ca puținul turism existent în comuna să se asocieze mai mult factorului cultural și mai puțin factorului natural.

2.4.4. Turismul

Deși din punct de vedere al accesibilității și proximității față de o arie urbană (potențială arie de generare a turiștilor) comunei Ștefan cel Mare ocupă în teritoriu o poziție favorabilă, străbătută de un drum național și un drum județean, turismul nu reprezintă un domeniu important al economiei locale. Există o serie de motive care argumentează afirmația anterioară.

1. În primul rând, *comuna Ștefan cel Mare și județul Vaslui* în general, *nu reprezintă o arie turistică tradițională a țării*. Județul Vaslui nu este nici măcar menționat în ierarhizarea zonelor turistice realizată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea turism, 2015 – 2020. În cadrul clasamentului¹ pe județe, *din punct de vedere al potențialului turistic și al nivelului de valorificare* (rang unic general), județul Vaslui ocupă *locul 37* pe țară, înscriindu-se în categoria IV, după rangul unic general.

2. Conform unui studiu realizat de Comisia națională anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord – Est, *județul Vaslui* se situează pe primul loc în ceea ce privește subdezvoltarea. Aceasta se traduce în resurse financiare reduse, absența infrastructurii edilitare și în general, imposibilitatea susținerii unui sector solicitant cum este turismul.

3. *Potențialul turistic al comunei Ștefan cel Mare nu deține valori și obiective de importanță națională*, ele fiind importante mai ales la nivel local și cel mult, județean. În Lista Monumentelor Istorice a județului Vaslui figurează următoarele monumente istorice și cu valențe turistice:

MINISTERUL CULTURII

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
358	VS-II-m-B-06860	Biserica de lemn "Sf. Voievozi"	sat MUNTENEȘTI; comuna ȘTEFAN CEL MARE	31, în partea de NV a satului, în cimitir	1785, refaceri 1906

4. *Infrastructura specific turistică*. Chiar dacă comuna Ștefan cel Mare dispune de câteva obiective cu valențe turistice, prezența acestora nu este suficientă pentru a atrage și mai ales pentru a menține turiștii în aria de studiu. Este necesară o infrastructură specific turistică, reprezentată de unități de cazare, alimentație publică, recreere și agrement, care să prelungească un eventual popas în localitate. Din acest punct de vedere, în comuna Ștefan cel Mare nu funcționează nici o astfel de unitate.

Totuși, precizăm că, o dată dezvoltată infrastructura edilitară completă, comuna Ștefan cel Mare poate dezvolta *turismul științific – istoric, turismul ecologic și agroturismul*.

ANALIZA SWOT PE DOMENII DE ACTIVITATE ECONOMICĂ

Analiza **SWOT** este o metodă de analiză a mediului, a competitivității și unităților administrative. Analiza SWOT este un proces foarte simplu, care oferă o înțelegere profundă a problemelor potențiale și critice care pot afecta planul de dezvoltare a unei unități administrative. Analiza SWOT are un potențial calitativ, permițând formularea unui diagnostic asupra condiției trecute și actuale ale unității administrative sau a domeniilor ei funcționale. Diagnosticarea în uram analizei SWOT poate fi definită ca o cercetare complexă a aspectelor economice, tehnice, sociologice, juridice și managerial ce caracterizează activitatea unei unități administrative, prin care se identifică punctele forte, punctele slabe, oportunitățile, amenințările și cauzele care le generează și/sau le va genera, se formulează

recomandări de eliminare sau diminuare a aspectelor negative și/sau de valorificare a celor pozitive. Prin intermediul său se pot anticipa schimbările și elabora și implementa strategia optimă pentru a asigura prosperitatea unității administrative.

SWOT reprezintă acronimul pentru cuvintele englezești „**Strengths**”(S) (Forță, Putere, Puncte Forte), „**Weaknesses**”(W) (Slăbiciuni, Puncte Slabe), „**Opportunities**”(O) (Oportunități, Situații Favorabile, Ocazii, Șanse) și „**Threats**”(T) (Amenințări). Primele două privesc unitatea administrativă și reflectă situația acesteia, iar următoarele două privesc mediul și oglindesc impactul acestuia asupra dezvoltării unității administrative.

CADRUL GENERAL	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Accesibilitatea facilă în comuna din punct de vedere rutier, feroviar; • Existența unor suprafețe întinse de terenuri agricole pe teritoriul comunei; • Demararea unor proiecte de dezvoltare a infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare; • Existența unui serviciu de transport local care face legătura cu orasul Vaslui, Bîrlad și restul județului; • Implicarea autorităților în rezolvarea problemelor de echipare edilitară. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor resurse naturale limitate; • Existența rețelelor de utilități doar în anumite zone ale comunei; • Lipsa unor amenajări de petrecere a timpului liber din zonele rezidențiale; • Transportul în comun al comunei insuficient dezvoltat; • Prezența câinilor vagabonzi.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Continuarea și finalizarea proiectelor aflate în curs de implementare pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare; • Inițierea unor proiecte de dezvoltare rurală; • Posibilitatea finanțării proiectelor de infrastructură rurală din fonduri nerambursabile europene prin Programul Operațional Regional. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea amenajărilor rurale într-un ritm mult sub cel al dezvoltării altor zone din țară; • Dezvoltarea imobiliară haotică poate avea un impact puternic asupra unei dezvoltări rurale armonioase; • Încetinirea/neimplementarea proiectelor de dezvoltare a comunei.
DEMOGRAFIE ȘI FORȚA DE MUNCĂ	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Revenirea populației cu vârsta cuprinsă între 0-4 ani; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența fenomenului de îmbătrânire demografică;

<ul style="list-style-type: none"> • Valorile pozitive ale sporului migrator crescător în perioada 2018-2020; • Evoluția crescătoare a numărului mediu de salariați din comuna Ștefan cel Mare; • Dezvoltarea economică a comunei a condus la diversificarea ofertei de muncă; • Rata șomajului de la nivelul județului se află în scădere; • Înregistrarea unor venituri salariale mai ridicate în ultima perioadă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea ratei șomajului pe fondul dezvoltării crizei economice naționale; • Insuficiența numerică a unităților de învățământ (în special grădinițe);
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Aproximarea de municipiul Vaslui cresc oportunitățile oferite pe piața muncii pentru locuitorii comunei; • Proiectele de dezvoltare a infrastructurii pentru creșterea accesibilității zonei; • Posibilitatea finanțării proiectelor de infrastructură din fonduri nerambursabile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Criza economică și financiară de la nivel național ce are impact asupra dezvoltării economice și a pieței locurilor de muncă; • Posibilitatea creării unui deficit de forță de muncă de aproximativ 24%, peste 15 ani, la nivelul comunei.
TERENURI ȘI LOCUINȚE	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltare unui număr în creștere de proiecte imobiliare în comuna Ștefan cel Mare; • Îmbunătățirea condițiilor de locuire, prin dezvoltarea noilor proiecte; • Existența unui serviciu de transport local care face legătura cu restul județului; • Implicarea autorităților în rezolvarea problemelor de echipare edilitară. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența rețelelor de utilități doar în anumite zone ale comuna; • Lipsa unor amenajări de petrecere a timpului liber din noile zone rezidențiale; • Transportul în comun al comunei, insuficient dezvoltat; • Impactul crizei economice, de la finalul anului 2008, asupra sectorului de construcții; • Dezvoltarea lentă a infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare în zonele rezidențiale noi; • Diferența de dezvoltare între comuna și satele componente.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Necesitatea regionalizării; • Posibilitatea finanțării proiectelor de infrastructură rurală din fonduri nerambursabile; • Dezvoltarea domeniului agricol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea amenajărilor rurale într-un ritm mult sub cel al dezvoltării și expansiunii altor zone din județ; • Dezvoltarea imobiliară haotică; • Încetinirea/implementarea proiectelor de dezvoltare a comunei; • Criza economică poate genera

	stoparea unor proiecte vitale.
INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Densitatea mare a drumurilor publice; Trendul ascendent înregistrat în ultimii ani a lungimii străzilor modernizate sau în curs de modernizare; Existența unui serviciu de transport local care face legătura cu restul județului; Implicarea autorităților în rezolvarea problemelor de echipare edilitară; Acces facil la infrastructura feroviară. 	<ul style="list-style-type: none"> Peste jumătate din străzi sunt de pământ; Starea necorespunzătoare a trotuarelor în anumite zone ale comunei; Lipsa unui sistem de alimentare cu apă la nivelul întregii comune; Rețeaua de canalizare nu exista; Existența gospodăriilor care dispun de canalizare prin fose septice necorespunzătoare; Lipsa unei stații de epurare; Lipsa unei stații de tratare a apei potabile; Cantitatea medie de apă distribuită consumatorilor este sub media județului; Canalizarea pluvială subdimensionată, fapt ce determină inundarea gospodăriilor din anumite zone ale comunei Ștefan cel Mare în timpul ploilor torențiale; Întreprinderile repetate ale furnizării curentului electric.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> Posibilitatea finanțării de infrastructură din fonduri nerambursabile europene prin Programul Operațional Regional. 	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea imobiliară haotică poate genera probleme în realizarea unor căi de acces modernizate; Adâncirea actualei crize economice poate genera reducerea surselor proprii de venituri și, implicit, reducerea sumelor alocate investițiilor în infrastructură.
SERVICII PUBLICE	
Puncte tari	Puncte slabe
Asistență socială <ul style="list-style-type: none"> Experiență a angajaților în domeniul asistenței sociale 	Asistență socială <ul style="list-style-type: none"> Servicii comunitare insuficient dezvoltate pentru persoanele vârstnice/cu handicap, pentru victime ale violenței domestice etc.; Număr relativ mic de asociații și fundații care activează în domeniul social.
Servicii publice <ul style="list-style-type: none"> Externalizarea serviciilor publice 	Servicii publice <ul style="list-style-type: none"> Probleme în asigurarea calității

<p>locale de alimentare cu apă potabilă, managementul deșeurilor, salubritate;</p>	<p>serviciilor de alimentare cu apă;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pregătirea și specializarea insuficientă a resurselor umane din instituțiile publice; • Efectivul redus de cadre de poliție în raport cu necesitățile populației; • Creșterea ratei infracționalității la nivel local; • Infrastructura serviciilor publice este insuficientă și slab dotată; • Suprafața spații verzi/locuitor este mult sub media județeană și națională; • Gradul scăzut de acoperire a populației cu servicii de salubritate; • Lipsa locurilor de agrement amenajate corespunzător; • Numărul ridicat al câinilor vagabonzi.
<p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența unei rețele subdezvoltate de unități de învățământ; • Organizarea de evenimente culturale artistice periodice, precum zilele comunei Ștefan cel Mare; 	<p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personal didactic insuficient, numărul cadrelor didactice a urmat un trend descendent; • Unitățile de învățământ sunt dotate necorespunzător; • Numărul insuficient de săli de gimnastică, ateliere și laboratoare școlare; • Lipsa unor ateliere școlare.
<p style="text-align: center;">• Oportunități</p>	<p style="text-align: center;">Amenințări</p>
<p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea unor proiecte în parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale; • Accesarea fondurilor europene și a programelor naționale în domeniul asistenței sociale; • Existența cadrului legislativ ce creează facilități pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate; • Înființarea unui Centru After School pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate; • Înființarea unui Incubator de Întreprinderi Sociale, unde grupurile vulnerabile pot desfășura activități generatoare de venituri; 	<p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tendința de îmbătrânire a populației; • Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile; • Procesul greoi de obținere a fondurilor europene; • Populația asistată social preferă să fie susținută social în defavoarea implicării active din punct de vedere economic; • Creșterea ratei șomajului pe fondul crizei economice poate avea ca efect majorarea ponderii persoanelor ce necesită asistență socială; • Plecarea din sistemul asistenței sociale a personalului specializat.

<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între APL și sectorul non-guvernamental. 	
<p>Servicii publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea de proiecte în parteneriat cu societatea civilă pentru sprijinirea și îmbunătățirea serviciilor publice; • Informatizarea furnizării serviciilor publice; • Accesarea fondurilor nerambursabile destinate îmbunătățirii serviciilor publice; • Specializarea resurselor umane cuprinse în instituțiile furnizoare de servicii publice. 	<p>Servicii publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitate scăzută de adaptare la normele impuse de Uniunea Europeană cu privire la principalele servicii publice, în special din punctul de vedere al managementului de mediu; • Accentuarea problemelor economice și scăderea nivelului de trai; • Deprecierea calității vieții populației poate duce la creșterea ratei infraționalității.
<p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea activităților educative care să stimuleze înclinația spre cultură a populației tinere; • Mijloacele tehnice actuale pot fi folosite pentru îmbunătățirea procesului didactic și auto-didactic, prin ameliorarea modului de prezentare, reducerea timpului de transmitere/asimilare a informațiilor, îmbunătățirea comunicării dintre profesor/instituție și elev, sporirea numărului de surse de informare și documentare; • Dezvoltarea activităților educative care să stimuleze înclinația spre cultură a populației tinere; • Existența fondurilor europene direcționate spre perfecționarea actului didactic; • Existența fondurilor europene disponibile pentru reabilitarea clădirilor instituțiilor de învățământ și dotarea corespunzătoare a acestora; • Programele școlare internaționale care permit școlilor locale să stabilească parteneriate cu instituții de învățământ din străinătate. 	<p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezinteresul pentru educație și scăderea calitativă a învățământului românesc; • Subfinanțarea sistemului de învățământ românesc; • Lipsa condițiilor atractive pentru cadrele didactice tinere (salarizare, condițiile din școli, locuințe); • Politica de salarizare existentă în domeniul educațional care poate avea influențe negative asupra calității actului educațional; • Creșterea ratei abandonului școlar, ca urmare a instabilității financiare și materiale a mediului familial; • Frecvențele schimbări legislative privind sistemul românesc de învățământ; • Scăderea gradului de atractivitate al sistemului de învățământ pentru profesorii tineri; • Lipsa de interes a cetățenilor față de cultură; • Insuficiența fondurilor alocate pentru instituțiile culturale și investițiile în acest domeniu.
<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accesarea de fonduri europene destinate reabilitării, modernizării 	<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subfinanțarea sistemului medical; • Scăderea calității serviciilor medicale;

<p>sau echipării infrastructurii serviciilor de sănătate;</p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea mediului privat medico-sanitar (dezvoltarea cabinetelor medicale de specialitate). 	<ul style="list-style-type: none"> Scăderea gradului de atractivitate a sistemului public de sănătate pentru tinerii medici; Amploarea fenomenului migratoriu în rândul personalului medico-sanitar spre statele Uniunii Europene (în special Franța și Germania); Politica de salarizare în domeniul sănătății slab motivantă.
DEZVOLTAREA ECONOMICĂ	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Creșterea numărului de persoane juridice active economic la nivelul comunei Ștefan cel Mare; Spiritul antreprenorial dezvoltat la nivelul comunei Ștefan cel Mare; Creșterea valorică a cifrei de afaceri a persoanelor juridice active economice; Implicarea autorităților publice în sprijinirea activităților economice; Infrastructura rutieră avantajoasă pentru transportul de mărfuri; Accesibilitatea facilă a comuna din punct de vedere rutier, feriviar. 	<ul style="list-style-type: none"> Impactul crizei economice asupra mediului de afaceri; Existența rețelelor de utilități doar în anumite zone ale comunei.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> Extinderea activității economice în afara municipiilor din județ. 	<ul style="list-style-type: none"> Impactul crizei economice asupra mediului de afaceri din România; Modificări ale legislației privitoare la activitatea agenților economici neavantajoase pentru impulsivitatea activității economice; Încetinirea/neimplementarea proiectelor de dezvoltare a comunei.
MEDIU	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Desfășurarea unor acțiuni de informare a populației privind importanța colectării selective a deșeurilor în cadrul unor sesiuni organizate; Realizarea unor acțiuni pentru protecția mediului, precum acțiuni de ecologizare a terenurilor din cadrul comunei; Existența Serviciului Voluntar 	<ul style="list-style-type: none"> Nivelul destul de ridicat de poluare a aerului din cauza traficului rutier; Inexistența rețelei de canalizare locală, în cadrulul căroră fosele septice poluează pânza freatică prin scrurgeri; Mirosul neplăcut cauzat de revărsările foselor septice; Lipsa unei stații de epurare a apelor uzate; Depozitarea necorespunzătoare a

<p>pentru Situații de Urgență.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desfășurarea unor acțiuni de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electrocasnice la nivel local. 	<p>deșeurilor în vecinătatea satelor componente;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozitarea necontrolată a deșeurilor în padurile și pe pășunile din localitate.
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența fondurilor europene direcționate către proiecte în domeniul salubrității, canalizării, apelor uzate și protecției mediului, în general; • Existența unor finanțări guvernamentale pentru proiecte de mediu (lucrări de regularizare a scurgerilor pe versanți, îndiguiri, apărări și consolidări de maluri și alpii, lucrări de dirijare a apei, corectări de torenți, asanări, combaterea eroziunii solului, decolmatări, intervenții în situații de risc, etc.); • Existența unor programe de finanțare în domeniul energiei regenerabile; • Existența programelor de finanțare susținute de Fondul pentru Mediu, precum: programul Rabla, programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Schimbările climatice care favorizează creșterea frecvenței ploilor torențiale care generează inundațiile și alunecările de teren; • Degradarea cadrului natural (flora și fauna) în cazul dezvoltării necontrolate.

ANALIZA PESTEL

PESTEL este acronimul englezesc de la **Political, Economic, Social, Technical, Enviroment și Legislative**.

Prin analiza **PESTEL** se realizează o evaluare a expunerii comunei Ștefan cel Mare la influența factorilor contextuali. Acest tip de analiză are în vedere influențele externe generate de factorii politici și legislativi, de mediul socio-economic, de modificările tehnologice și de mediu de la nivel regional, național și chiar internațional asupra dezvoltării comunei Ștefan cel Mare.

Factorul politic

Unul dintre cei mai importanți factori externi de ordin politic/administrativ este **reorganizarea administrativă**. În prezent, România cuprinde 8 regiuni de dezvoltare cu 41 de județe, la care se adaugă municipiul București. În ultima perioadă însă, factorii politici discută tot mai mult despre necesitatea reorganizării administrative a României,

scenariile fiind variate în funcție de formațiunile politice care pun în discuție această problemă. Una din alternative este cea al reorganizării administrative ținându-se cont de interesele minorităților, din care ar rezulta 16 județe. Reorganizarea administrativă ar avea efecte semnificative în ceea ce privește administrația publică, dar și asupra locuitorilor și mediului de afaceri din comuna Ștefan cel Mare.

Din punct de vedere administrativ, în dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare ar putea interveni următorul scenariu: comunele care au granița comună cu comuna Ștefan cel Mare să se contopească cu acesta. Această variantă ar avea consecințe semnificative asupra formării bugetului local, atribuțiilor funcționarilor și instituțiilor publice, relațiilor dintre instituții, dar și asupra cetățenilor localității.

Un alt factor extern este reprezentat de **formațiunile politice aflate la guvernare** și de **programul de guvernare al acestora**. Prioritățile stabilite de aceștia pot direcționa dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare sau pot favoriza dezvoltarea altor localități în detrimentul Ștefan cel Mareului. Actualul program de guvernare prevede 25 de obiective care, odată îndeplinite, vor avea multiple efecte asupra comunei Ștefan cel Mare. Între acestea amintim: revizuirea Constituției în vederea modernizării statului, a perfecționării mecanismului de funcționare a puterilor în stat și punerea în aplicare a rezultatelor Referendumului național din 22 noiembrie 2009; revizuirea sistemului de pensii pentru asigurarea sustenabilității financiare a acestuia; sprijinirea prin măsuri concrete a agriculturii în vederea dezvoltării industriei alimentare, modernizarea satului și reabilitarea sistemului național de irigații; continuarea reformei în domeniul educației potrivit Pactului Național pentru Educație; reforma în domeniul sănătății, continuarea procesului de reformă în domeniul justiției, dezvoltarea în ritm rapid a infrastructurii; Relansarea turismului și a sportului ca domenii de importanță națională; asigurarea condițiilor necesare în domeniul cercetării științifice și tehnice în vederea afirmării activității de creație și inovare, dezvoltării unor tehnologii autohtone avansate, creșterii competitivității produselor românești, etc.

Reforma administrației publice este un alt factor important care are un impact direct asupra dezvoltării Ștefan cel Mareului. O influență importantă este resimțită și în urma reformei salarizării bugetare din 2012 care a prevăzut, inclusiv: reducerea numărului de funcții din sectorul bugetar, trecerea treptată la salarii nominale, îmbunătățirea ierarhiilor în cadrul domeniilor bugetare și a sistemului de grade, gradații și trepte salariale.

Descentralizarea administrației publice are și ea implicații în mai multe sectoare precum: cultură, educație, sănătate sau agricultură. Descentralizarea presupune, potrivit cadrului legal în vigoare, transferul de competență administrativă și financiară de la nivelul administrației publice locale sau către sectorul privat. Argumentul principal al descentralizării administrației publice este faptul că administrația publică locală este cea mai măsură să răspundă cerințelor specifice fiecărei comunități locale beneficiare.

Relațiile bilaterale – parteneriate strategice și relații speciale pot avea, de asemenea, un impact asupra dezvoltării comunei Ștefan cel Mare. În prezent, România are relații bilaterale cu peste 110 țări de pe toate continentele. Impactul pe care relațiile bilaterale îl pot avea asupra comunei Ștefan cel Mare nu poate fi neglijat. Practic, relațiile bilaterale dintre două state pot avea un impact semnificativ inclusive asupra dezvoltării economice, contribuind la notorietatea pozitivă a Ștefan cel Mareului în fața investitorilor străini.

Factorul economic

Criza economică mondială reprezintă unul dintre cei mai importanți factori economici care pot interveni în dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare. Resimțită în România începând cu trimestrul III al anului 2008, criza a produs o serie de efecte nefaste la nivelul economiei locale: creșterea ratei inflației, creșterea numărului de șomeri,

scăderea numărului întreprinderilor active, diminuarea investițiilor, etc. În ultimele perioade se vorbește tot mai mult de existența unei crize mondiale de tip W, ceea ce are efecte semnificative asupra comunei Ștefan cel Mare. Formele recesiunilor economice sunt utilizate de către economiști pentru a descrie diferite tipuri de recesiune. Cele mai cunoscute categorii sunt recesiunile în formă de V, recesiunile în formă de U, recesiunile în formă de L și recesiunile în formă de W, numele acestora venind de la evoluția grafică a indicatorilor economici în timpul crizelor. Astfel, recesiunea în formă de W apare atunci când economia înregistrează o cădere semnificativă, urmată de o ușoară revenire și, mai apoi, din nou de recesiune. Trendul din ultimele luni (scăderea masivă a economiei începând cu anul 2008, urmată de revenirea economică din anul 2011) a determinat mulți analiști să ia în considerare scenariul recesiunii de tip W. Această variantă a fost alimentată de posibilitatea intrării SUA în incapacitate de plată, urmată de căderea considerabilă a burselor în special în America și Europa. Intrarea României într-o nouă perioadă de recesiune reprezintă o amenințare la adresa dezvoltării comunei Ștefan cel Mare, repercursiunile economice urmând a fi resimțite în toate sectoarele de interes (cultură, sănătate, educație, infrastructură, etc.).

Guvernul României, prin **politica macroeconomică** adoptată, joacă un rol foarte important în dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare. Intervenția guvernului poate influența atât mediul public, cât și mediul privat. Politica monetară a României reprezintă un factor major de influență prin acțiunile pe care autoritățile le realizează pentru a interveni pe piață: stabilirea cantității de masă monetară aflată în circulație, stabilirea unui prag maxim al inflației, stabilirea nivelului ratei dobânzii, etc. Pe de altă parte, politica fiscală are implicații directe asupra dezvoltării companiilor din Ștefan cel Mare. Una din măsurile care au afectat în mare măsură întreprinderile de pretutindeni este creșterea TVA-ului de la 19% la 24%. Astfel, nivelul fiscalității impus de administrația centrală este determinant pentru comuna Ștefan cel Mare.

Nu trebuie omise din lista factorilor economici nici alte reglementări care constrâng mediul de afaceri, precum **salariul minim brut pe economie**.

Pentru administrația publică locală, modificarea principalilor indicatori macroeconomici pe parcursul anului bugetar poate determina rectificări ale bugetului inițial aprobat pentru anul în curs.

Pentru dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare este important de luat în considerare și **sistemul bancar**, în special politica de creditare adoptată. Accesul la creditare a reprezentat una dintre principalele bariere ale antreprenorilor din România în ultimii ani.

Factorul socio-cultural

Unul dintre cei mai importanți factori socio-culturali este **politica demografică** adoptată de România, deși sintagma de „politică demografică” este impropriu utilizată, în prezent existând doar măsuri izolate de susținere a natalității. Odată cu reducerea bugetară cauzată de criza economică o serie de măsuri de susținere au fost eliminate. Spre exemplu, s-a renunțat la subvenționarea tinerelor familii (eliminarea ajutorului financiar de 200 de euro la constituirea familiei, acordat conform Legii 396/2006) ori la subvenționarea tinerelor mame la nașterea copiilor (eliminarea ajutorului de 230 RON acordat la naștere).

Pentru o comună în cadrul căreia migrația populației a determinat o creștere destul de semnificativă a volumului demografic în ultimii ani, **fenomenul migrației** reprezintă un factor extern semnificativ. Din acest punct de vedere un factor care poate influența evoluția Ștefan cel Mareului este notorietatea acestuia în special în plan extern. Creșterea numărului de imigranți are efecte asupra bugetului local nu doar prin impozitul pe proprietate și teren, ci și prin creșterea numărului de întreprinderi economice.

Legea educației este un alt factor extern care poate influența Ștefan cel Mare prin modificările aduse față de vechile reglementări. Una dintre cele mai importante noutăți constă în modificarea structurii sistemului de învățământ preuniversitar: clasa pregătitoare de la grădiniță s-a mutat la învățământul primar. De asemenea, **reforma sistemului sanitar** poate aduce o serie de modificări și în unitățile medico-sanitare din Ștefan cel Mare.

Factorul tehnologic

Există mai mulți factori tehnologici care pot influența dezvoltarea sustenabilă a comunei Ștefan cel Mare: finanțarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informației și comunicării, accesul la rețelele electronice de comunicare rapide, etc.

Reglementările europene sau naționale cu privire la nivelul minim de dezvoltare tehnologică din întreprinderi reprezintă unul dintre factorii externi importanți în dezvoltarea economică a comunei. Impunerea unor standarde tehnologice greu de susținut din punct de vedere financiar de către întreprinderi poate duce la închiderea majorității acestora, însă poate duce și la o creștere a calității serviciilor și produselor furnizate și la o reducere a impactului asupra mediului înconjurător.

Susținerea domeniului cercetării, dezvoltării și a transferului tehnologic pot, de asemenea, influența dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare. Este important nu doar descoperirea unor situații inovative la problemele curente ci și punerea acestora în practică. Tocmai din acest motiv, ponderea finanțării domeniului de R&D din bugetul de stat este foarte important.

Un alt factor extern este tehnologia societății informaționale. La nivel național, în anul 2018 ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă se cifrează la 42,2%, în timp ce ponderea gospodăriilor care au acces la internet este de 35,1%. În ceea ce privește persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani, care au utilizat vreodată computerul, ponderea acestora este de circa 35%. Creșterea accesibilității populației la internet poate duce la o dezvoltare a vânzărilor on-line inclusiv pentru firmele din Ștefan cel Mare.

Dezvoltarea tehnologiilor informaționale și posibilitatea achiziționării acestora este un factor important cu influență direct asupra administrației publice locale, aplicarea celor mai bune tehnologii (hardware și software) putând reduce costurile de funcționare și stimulând creșterea calității serviciilor publice furnizate.

Factorul mediu

Hazardele naturale reprezintă unul dintre factorii de mediu cel mai greu de controlat. În cadrul factorilor de mediu ce pot influența dezvoltarea viitoare a comunei Ștefan cel Mare, trebuie luate în considerare seismele, fenomenele meteorologice extreme, dar și alte tipuri de catastrofe naturale precum inundațiile sau alunecările de teren.

Normele europene privind protecția mediului sunt un alt factor extern. Spre exemplu, de la 1 septembrie 2010 a fost interzisă comercializarea becurilor incandescente de 75 wați, după ce, în urmă cu un an, s-a dispus aceeași măsură în ceea ce privește becurile de 100 wați. Astfel, magazinele din întreaga Uniune Europeană nu vor mai avea voie să le vândă, populația fiind nevoită să cumpere becuri ecologice, incandescente.

Politici publice de la nivel național pot afecta, de asemenea, dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare. Unul dintre cele mai importante programe implementate în ultimele luni este Programul de Stimulare a Înnoirii Parcului Auto Național (Rabla) care

vizează și diminuarea poluării cauzate de autoturisme prin înnoirea Parcului Auto Național. Conform Guvernului României, până în prezent au fost casate 189.193 autoturisme prin acest program, reprezentând circa 5% din totalul autoturismelor rutiere înmatriculate în circulație în anul 2018. În același timp, au fost achiziționate 61.532 de autoturisme noi. Astfel de politici publice au impact și asupra dezvoltării comunei Ștefan cel Mare, nu doar din punct de vedere ecologic ci și social și economic.

Factorul legislativ

Un prim factor este **legislația europeană în vigoare**, cele mai importante documente care trebuie avute în vedere în acest sens fiind: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatul Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, tratatul de la Amsterdam etc.)

Un alt factor juridic este **legislația națională**, cu modificările și completările ce pot apărea. Conform Constituției României, Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

2.5. POTENȚIALUL DEMOGRAFIC ȘI RESURSELE DE MUNCĂ

Comuna Ștefan cel Mare este localizat în partea de nord a Județului Vaslui, ocupând o poziție nordică în raport cu teritoriul județului Vaslui.

Comuna Ștefan cel Mare include un număr de 7 localități, dintre care loc. Ștefan cel Mare, cu funcția de reședință de comună, la care se adaugă satele Bârzești, Brăhășoia, Călugăreni, Căntălărești, Mărășeni și Muntenești și unele trupuri izolate nou introduse în intravilan.

Populația din comună este inegal distribuită în teritoriu, numărul, densitatea, structura și aspectele de dinamică a populației fiind condiționate mai ales de factorii social-economici, dar și de elementele cadrului natural cu un impact direct asupra componentei umane (resursele naturale, favorabilitatea siturilor, etc.).

2.5.1. Evoluția și densitatea populației

a) Evoluția populației

Conform **recensământului efectuat în 2011**, populația comunei Ștefan cel Mare se ridică la 3160 de locuitori, în scădere față de **recensământul anterior din 2002**, când se înregistraseră 3388 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt **români** (97,62%). Pentru 2,34% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt **ortodocși** (96,86%). Pentru 2,56% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Conform datelor statistice disponibile, care acoperă un ecart de 5 de ani, este evidentă o dinamică negativă a numărului total al populației, tendință pe care o regăsim generalizată la nivel județean și național, însă într-un alt ritm.

Perioada în care populația a înregistrat valoarea maximă este începutul intervalului studiat, respectiv recensământul din 1992, după care datele aferente recensământului următor, cel din 2002, arată o scădere demografică rapidă, de nu mai puțin de 11% în

doar 10 ani. Perioada imediat următoare arată un oarecare reviriment demografic, populația totală crescând până la nivelul anului 2007, după care se instalează o nouă perioadă de reducere a efectivului, de această dată destul de stabilă, tendință ce continuă și în prezent.

Având în vedere faptul că datele pentru anul 2000 (preluate din Registrul Agricol al comuna) sunt doar parțial compatibile cu cele furnizate de către Direcția Județeană de Statistică, este posibil ca această creștere să fie doar aparentă, datorată modului de recenzie.

În ansamblu, însă, se remarcă o creștere a populației în raport cu intervalul 1992-1996, dar cu o tendință de stagnare, sau reducere moderată (cca. 0,36% anual în intervalul 2002-2007). Această tendință destul de durabilă, care se observă și la nivel macroteritorial, poate fi pusă mai ales pe seama emigrației internaționale pentru muncă, mișcare ce antrenează în principal grupele de vârstă tinere și adulte, contribuind pe termen lung la scăderea vitalității populației.

Structura pe localități componente a populației comunei Ștefan cel Mare

	Populația	
	nr. loc.	
	2002	2011
COMUNA ȘTEFAN CEL MARE	3388	3160

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2015, P.U.G. comunei Ștefan cel Mare, 2000

b) Densitatea populației

Densitatea populației raportată la suprafața totală a comunei Ștefan cel Mare, incluzând terenurile cu funcție agricolă, nu a depășit în intervalul 2002-2011 valoarea de 55,43 loc./km², mult sub media județeană, de cca. 90,8 loc./km².

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Populația totală (stabilă)	număr	3388	3321	3268	3201	3172	3160
Suprafața totală	km ²	57	57	57	57	57	57
Densitatea populației	loc./km²	59.43	58.23	57.33	56.15	55.64	55.43

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2015, P.U.G. Comuna Ștefan cel Mare, 2000

13474

2.5.2. Structura populației

a) Structura populației pe grupe de vârstă și sexe

Informațiile privind structura pe grupe de vârstă și sexe au fost preluate ca atare din Strategia de dezvoltare locală a comunei Ștefan cel Mare, motiv pentru care grupele mici de vârstă cuprinse între 25 și 54 de ani apar comasate, la fel ca și grupele de peste 65 de ani, astfel încât această structură nu are aspectul unei reprezentări de tipul piramidei vârstelor și sexelor.

Cu toate acestea, este evidentă o predominare la vârstele tinere, continuând chiar până la limita de 54 de ani, a reprezentanților sexului masculin, explicabilă prin

supranatalitatea masculină. Situația se inversează la populația vârstnică, astfel încât, așa cum reiese din datele statistice, populația de peste 60 de ani apare puternic feminizată, cca. 60% din efectiv fiind de sex feminin.

În ansamblu, se poate afirma că grupa populației adulte este dominantă la nivel de comuna, cu o pondere de aprox. 55,6%, în timp ce populația tânără (0-14 ani) păstrează o pondere mai mare din total comparativ cu media județeană, care era de 18,72% în anul 2011.

Problematică rămâne totuși proporția persoanelor vârstnice, ce reprezintă nu mai puțin de 25% din populația totală a comunei Ștefan cel Mare, comparativ cu doar cca. 20% populație tânără, care vine să reînnoiască resursele umane ale acestei uniități administrativ-teritoriale. În aceste condiții, indicele de îmbătrânire a populației a depășit valoarea unitară - *1,25 în 2007* -, ce reprezintă punctul critic de îmbătrânire a efectivului.

Populația vârstnică, dintre care o parte importantă peste 70 de ani, pune importante probleme legate de asistența socială, sănătate, etc. Această populație este preponderent feminină și subzistă pe baza veniturilor din pensii și eventual a unor activități de mică industrie casnică și a muncilor agricole în gospodărie.

Putem afirma că acest context demografic este explicabil prin structura curenților migratori centrifugi, care antrenează populația aptă de muncă, care reprezintă, în același timp, și segmentul fertil al populației, contribuind la accelerarea tendinței de îmbătrânire demografică, ce afectează din ce în ce mai pregnant și populația rural/urbana moldovenească.

Un alt aspect care poate prezenta interes îl reprezintă raportul de dependență al populației vârstnice față de populația aptă de muncă, care înregistrează o valoare de cca. 445 de vârstnici la 1000 de adulți. Dacă luăm în calcul și raportul de dependență al populației tinere, de cca. 356 la mie, rezultă o sarcină socială ridicată asupra populației apte de muncă, care trebuie să susțină o populație inactivă deloc neglijabilă numeric.

b) Structura pe gospodării a populației

Analiza fondului de locuințe și a structurii populației în funcție de distribuția pe gospodării și dimensiunea gospodăriilor s-a bazat pe datele statistice puse la dispoziție de către DJS Vaslui, pentru intervalul 2002-2011.

Dacă la începutul ecartului, respectiv în 2002, numărul gospodăriilor din comună era de 2868, determinând o mărime medie a unei gospodării de 2,87 persoane/gospodărie, sub valoarea medie calculată pentru județ, acești parametri au variat foarte puțin pe parcursul următorilor 5 ani, dimensiunea medie a gospodăriilor scăzând la un nivel de 2,86% în 2018.

Distribuția populației pe gospodării evidențiază o tendință de creștere a numărului gospodăriilor unifamiliale sau alcătuite dintr-un număr mai redus de persoane, pe de o parte datorită scăderii fertilității și implicit a numărului mediu de copii pe familie, iar pe de alta a îmbătrânirii populației și accentuării mobilității spațiale a persoanelor, în special a unei părți a efectivului tânăr, care migrează pentru muncă sezonieră sau la termen.

Fiecărei persoane îi revine o suprafață locuibilă de cca. 11,45 mp în 2018, în scadere față de 2002, când media era de 11,55 mp/loc., ceea ce denotă o scadere a calității locuirii în comunei Ștefan cel Mare, tendință firească, de altfel, dacă avem în vedere faptul că o parte din veniturile obținute ca remunerație pentru munca prestată în străinătate de către o parte dintre locuitorii comuna sunt investite în modernizarea fondului locativ.

În ceea ce privește nivelul dotărilor de care beneficiază populația comuna, cea mai mare parte a locuințelor sunt echipate cu instalații electrice (peste 95%), însă doar o mică

parte sunt conectate la rețeaua de distribuție a apei potabile, care este în curs de extindere și creștere a numărului de branșamente. De asemenea, este prevăzută conectarea gospodăriilor comuna la rețeaua de canalizare, care urmează a fi extinsă.

2.5.3. Dinamica populației

a) Mișcarea naturală

Dinamica naturală a populației include modificările survenite în numărul și structura populației ca urmare a nașterilor și deceselor. Elementele mișcării naturale sunt cuantificate prin intermediul indicatorilor de natalitate și mortalitate generală, diferența acestora reprezentând bilanțul (soldul) natural al populației, care relevă modul în care efectivul de populație variază ca urmare a dinamicii naturale.

Natalitatea

Este de regulă măsurată prin rata natalității generale, care reprezintă numărul de nașteri înregistrate într-un interval de 1 an, raportat la efectivul total al populației unui teritoriu, calculat la o mie de locuitori.

Conform datelor statistice puse la dispoziție de către DJS Vaslui, rata natalității generale a variat în comunei Ștefan cel Mare în intervalul 2013-2018 între valorile de 11-12‰, cu excepția anului 2002, care a marcat un maxim în ceea ce privește numărul de nașteri. De asemenea, se observă o reducere a ratei medii a natalității comparativ cu anii 1990, când acest indicator se menținea la valori de peste 13‰.

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Populația totală (stabilă)	număr	3388	3321	3268	3201	3172	3160
Născuți vii	număr	11	13	14	16	11	12
Rata natalității	‰	11.10	11.2	11.15	11.23	11.10	11.02

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

Natalitatea se menține la un nivel constant, dar redus, în intervalul de timp analizat; cauzele acestei tendințe rezidă, cel mai probabil, în scăderea proporției populației fertile raportat la efectivul total (evidențiată în paragrafele anterioare), dar și preluării progresive de către populație a unui comportament demografic denatalist, fenomen observabil la o scară mai mare.

Mortalitatea

Este cuantificată, în mod analog cu natalitatea, prin rata mortalității generale, care se calculează ca numărul de decese înregistrate pe o perioadă de 1 an raportat la numărul mediu al populației din teritoriul respectiv, calculată în promile (‰).

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Populația totală (stabilă)	număr	3388	3321	3268	3201	3172	3160
Decedați total	număr	16	18	21	18	19	20
Rata mortalității	‰	13.83	14.02	13.98	14.02	14.20	15.42

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

Datele tabelare pun în evidență valori ridicate ale mortalității în comunei Ștefan cel Mare, variind între 13,83 și 15,42‰ în ecartul de timp studiat, superioare mediei județene corespunzătoare mediului urban de rang III, care plasează rata mortalității la cca. 12,37‰.

Nivelul relativ ridicat al mortalității este un rezultat direct al accentuării fenomenului de îmbătrânire a populației, analizat la structura pe grupe de vârstă a populației (peste 25% populație vârstnică), dar și a stării generale de sănătate a acestei populații.

Un alt indicator care ia în considerare numărul de decese, de această dată raportat la segmentul populației cu vârstă sub 1 an, este *mortalitatea infantilă*, ce constituie incidența deceselor survenite în primul an de viață.

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Decedați sub 1 an	număr	2	3	2	4	1	2
Născuți vii	număr	11	13	14	16	11	12
Rata mortalității infantile	‰	12	21.3	7.3	7	8	8

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

Indicatorul mortalității infantile înregistrează valori foarte ridicate în comunei Ștefan cel Mare pe parcursul intervalului 2002-2014, depășind valoarea medie de 21,3‰ calculată la nivel județean, până la o valoare maximă de 7,3‰ în anul 2008. În general, se consideră că rata mortalității infantile nu poate scădea sub 7-8‰, aceasta fiind ponderea deceselor inevitabile.

În cazurile în care acest indicator atinge valori ce depășesc sensibil media, cum este și cazul comunei Ștefan cel Mare, explicația rezidă, cel mai probabil, în starea precară de sănătate a populației, coroborată cu educația sanitară lacunară și cu accesibilitatea redusă a unor servicii medicale localizate doar în mediul urban.

Bilanțul natural

Bilanțul (soldul) natural al populației reprezintă diferența dintre rata natalității și cea a mortalității, exprimând sintetic sporul (sau, dimpotrivă, deficitul) de populație ca urmare a dinamicii naturale a populației.

Datele statistice scot în evidență un bilanț natural negativ în perioada 2002-2011, cu un minim în anul 2008, pe fondul unei mortalități ridicate. Excepție face doar anul 2002, ce a marcat valori ceva mai mari ale natalității, care însă s-au redus sensibil în perioada care a urmat.

În ansamblu, mortalitatea s-a menținut la cote mai înalte comparativ cu natalitatea, rezultând un deficit de populație, tendință contrară celei înregistrate la nivel de județ pentru mediul urban, care, printr-un sold natural de 2,1‰, înregistrează chiar un ușor excedent natural.

	u.m.	Anul					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rata natalității	‰	2.1	2.2	2.3	2.1	2.1	2.0
Rata mortalității	‰	3.1	3.2	3.4	3.5	3.6	3.6
Bilanțul natural	‰	2.2	2.3	2.2	2.3	2.4	2.5

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

a) Mișcarea migratorie

După *durata* pe care se manifestă, migrația poate fi de tip definitiv, temporar, cât și de tip pendulator (cea mai comună formă fiind navetismul), iar în ceea ce privește *numărul de persoane* angrenate în această mișcare, poate fi de tip individual, de grup sau de masă (cunoscut și ca exod).

În studiile de acest tip prezintă interes mai ales migrația definitivă (schimbările de domiciliu), care reprezintă o componentă a bilanțului real al populației, dar și plecările temporare și navetismul, mai ales din perspectiva efectelor social-economice asupra populației locale. Acestea din urmă vor fi analizate ulterior, în măsura în care vom avea informații disponibile.

Emigrările

Emigrările constituie componenta „centrifugă” a mișcărilor migratorii, finalizate prin stabiliri ale domiciliului sau reședinței în alte localități. Vom lua în considerare doar schimbările de domiciliu, care contribuie la modificarea efectivului de populație stabilă, rezultând următoarea dinamică a ratei emigrației:

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Populația totală (stabilă)	număr	3388	3321	3268	3201	3172	3160
Plecări cu domiciliul din localitate	număr	123	145	125	129	159	215
Rata emigrației	%	15	16	17	18	19	20

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

Putem remarca o tendință de menținere a fluxului migrațiilor definitive la un nivel ridicat, cu o medie de cca. 15‰ anual. Mai mult, aceste valori redau o imagine parțială a fenomenului migrațional, excluzând schimbările de reședință (care au un caracter declarat temporar), dar mai ales deplasările pentru muncă în străinătate, pentru care fie nu există o evidență, fie numărul acestora este subevaluat, datorită nedeclarării persoanelor plecate.

Putem afirma, însă, că dimensiunea reală a emigrației depășește cu mult valorile ratei emigrației obținute de către noi, contribuind la reducerea potențialului uman al teritoriului studiat.

Imigrările

În mod analog cu indicatorul anterior, imigrările includ mișcările de migrație, de această dată orientate invers, către teritoriul supus analizei, fiind cuantificate prin rata imigrației (numărul de stabiliri cu domiciliul în localitate raportat la populația totală).

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Populația totală (stabilă)	număr	3388	3321	3268	3201	3172	3160
Stabiliri de domiciliu în localitate	număr	123	145	125	129	159	215
Rata imigrației	%	15	16	17	18	19	20

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

Comparativ cu alte unități administrative aparținând mediului urban de rang III, comunei Ștefan cel Mare prezintă o atractivitate destul de ridicată, înregistrând o rată a imigrației deloc neglijabilă, cu un maxim în 2018, an în care s-au stabilit în localitățile comuna nu mai puțin de 140 de persoane. Imigrația este mai puțin constantă comparativ cu plecările din localitate, variind în limite mai largi, însă este benefic faptul că se află pe o curbă ascendentă, ca efect fie al continuării mișcării de retur rural inițiate în anii 1990, fie datorită atuurilor de care beneficiază acest teritoriu – accesibilitate bună în raport cu căile de comunicație, presiune umană moderată, rezerve de terenuri, etc.

Bilanțul migrator

Bilanțul (soldul) migrator reprezintă diferența dintre imigrație și emigrație, calculate ca rate. În cazul comunei Ștefan cel Mare, soldul migrator oscilează în limite destul de largi, de la un maxim pozitiv în 2007, de 4,13‰, la -5,15‰ în anul 2006, pe fondul scăderii numărului stabilirilor de domiciliu în comuna, în paralel cu menținerea sau chiar intensificarea mișcării de emigrare.

După cum am precizat anterior, valorile obținute pentru acești indicatori sunt orientative, redând o imagine trunchiată a mobilității teritoriale a populației. În ansamblu, însă, putem aprecia că soldul migrator păstrează medii relativ favorabile, prin comparație spațiile rurale învecinate, relevând un nivel bun al atractivității pentru locuire, dar și cu valorile pe care le înregistra același indicator în anii '90 (1991-1996, cf. P.U.G. comunei Ștefan cel Mare, 2000), de cca. -46,8‰, respectiv un deficit migrator de 73 de persoane anual.

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Rata imigrației	‰	4.12	4.13	4.16	4.18	4.19	5.1
Rata emigrației	‰	5.12	5.12	5.14	5.16	5.15	5.19
Bilanțul migrator	‰	12	13	14	15	16	17

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

b) Bilanțul (soldul) real al populației

Bilanțul real se obține prin adunarea celor două componente ale dinamicii populației, respectiv soldul mișcării naturale și cel al mișcării mecanice a populației, determinând evoluția numerică a populației unui teritoriu.

	u.m.	Anul					
		2002	2007	2008	2009	2010	2011
Bilanțul natural	‰	4.12	4.13	4.16	4.18	4.19	5.1
Bilanțul migrator	‰	5.12	5.12	5.14	5.16	5.15	5.19
Bilanțul real	‰	12	13	14	15	16	17

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Vaslui, 2018

2.5.4. Resursele de muncă

Resursele de muncă reprezintă totalitatea persoanelor care posedă ansamblul caracteristicilor fizice și intelectuale pentru a desfășura o activitate utilă în una din activitățile economiei naționale. Acest eșantion de persoane este cuprins în ecartul de vârstă 15-59 ani, fiind în număr de 3388 de persoane de sex feminin și masculin la nivelul anului 2002 (după datele R.P.L.), respectiv jumătate din populația totală a comunei Ștefan cel Mare (49,9%).

Populația activă economic include toate persoanele de 15 ani și peste, apte de muncă, care, într-o perioadă de referință dată, furnizează forța de muncă disponibilă (utilizată sau neutilizată) pentru producerea de bunuri și servicii. Populația activă cuprinde populația ocupată și șomerii (activi neocupați).

Populația inactivă din punct de vedere economic include categoriile de populație care nu contribuie direct la producerea de bunuri sau servicii în economia națională, respectiv pensionarii, elevii și studenții, casnicele, persoanele aflate în întreținerea statului sau a altor persoane sau cei care se întrețin din alte venituri decât cele obținute prin prestarea unei munci. Din această categorie nu fac parte elevii și studenții sau pensionarii (re)încadrați în muncă.

2.5.5. Profilul ocupațional al populației

Populația ocupată cuprinde toate persoanele ce desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii într-una din ramurile economiei naționale, activitate ce aduce venit sub formă de salarii, plata în natură sau alte beneficii.

Această categorie include:

- **salariații** - persoane ce desfășoară o activitate pe baza unui contract de muncă într-o unitate, incluzând și elevii și studenții încadrați în muncă sau pensionarii reîncadrați;
- **patronii** - persoane care utilizează forța de muncă, fiind conducători de unități private;
- **lucrătorii pe cont propriu** - persoanele care își desfășoară activitatea în propria unitate, fără a avea alt personal salariat;
- **lucrătorii familiali neremunerați** - care desfășoară o activitate neremunerată în propria gospodărie; și
- **membri ai asociațiilor cooperatiste.**

LOCALITATEA	Populația ocupată				
	Salariați	Patroni	Lucrători pe cont propriu	Lucrători în gospodăriile proprii	Alte situații
Ștefan cel Mare					
Bârzești					
Brăhășoia					
Călugăreni					
Căntălărești					
Mărășeni					
Muntenești					
Total					

Sursa: Recensământul populației și locuințelor, 2011

O analiză simplă a populației ocupate după statutul profesional relevă faptul că, în general, peste 85% din populația localităților comunei Ștefan cel Mare, ajungând până la cca. 94% la Ștefan cel Mare, lucrează în gospodăriile proprii sau pe cont propriu, cu o

singură excepție notabilă, și anume la Mărășeni, unde ponderea însumată a acestor categorii coboară la 78,6% din populația ocupată.

După cum sugerează informațiile pe care le avem la dispoziție, la nivelul anului 2011, cca. 90,2% din populația ocupată activă în sectorul primar, respectiv în agricultură, în marea lor majoritate în gospodăriile personale, sau prestând activități în același sector ca lucrători pe cont propriu.

LOCALITATEA	Populația ocupată			
	În sectorul de stat	În sectorul privat	În sectorul mixt	În gospodăriile proprii
Ștefan cel Mare				
Bârzești				
Brăhășoia				
Călugăreni				
Căntălărești				
Mărășeni				
Muntenești				
Total				

Sursa: Recensământul populației și locuințelor, 2002

Similar cu alte arii urbane de rang III, și comunei Ștefan cel Mare a avut de suferit după schimbarea de regim politic din 1989, prelungită cu o lungă tranziție economică, care și-a pus amprenta asupra structurilor socio-economice actuale, atât prin dispariția unităților de stat, cât și prin apariția inițiativei private (materializată în acest mediu prin deschiderea de unități cu profil comercial, de deservire locală, sau unități agro-industriale de mici dimensiuni), și a efectelor mișcării de retur rural, generalizată la nivelul anilor 1990, care a avut ca efect creșterea numărului celor angrenați într-un sector primar de nivel subzistențial.

Se remarcă, de asemenea, lipsa oricărei inițiative de asociere în scopul rentabilizării exploatărilor agricole prin crearea de asociații, cum este cazul altor zone urbane similare.

2.5.6. Navetismul

Navetismul reprezintă un tip de mobilitate cu o durată de manifestare temporară, caracterizat printr-o anumită periodicitate (diurnă, săptămânală), care are de regulă la bază un excedent de forță de muncă ce nu a putut fi absorbit de piața locală sau/și a dorit să găsească un loc de muncă mai bine remunerat, în funcție și de calificarea acestei forțe de muncă.

Navetismul include, pe lângă cei care se deplasează pentru muncă, și elevii sau chiar studenții care își completează studiile în alte localități, în cazul acestora, mișcarea având, de cele mai multe ori, o periodicitate săptămânală.

În sens invers, adică orientat spre teritoriul urban, se manifestă mobilitatea personalului calificat în domenii aparținând terțiarului, ca învățământul, sănătatea sau administrația publică, în principal dinspre comunele apropiate.

În general, se poate aprecia că după 1990 dinamica fluxurilor navetiste (mai ales a celor pentru muncă) a fost una de permanentă reducere, situație generată de contextul economic și social creat de trecerea la economia de piață. Având în vedere faptul că

navetismul nu este recenizat cu acuratețe, putem face doar aprecieri calitative asupra dimensiunii fluxurilor navetiste, pe baza experienței, care indică drept centre de polarizare a forței de muncă locale, comunele Vaslui și Bîrlad, dar și a datelor furnizate de D.J.S. privind locul de muncă al salariaților din comuna Ștefan cel Mare, în 2002:

LOCALITATEA	Salariați			
	În localitate	În alte localități ale județului	În alte județe	În alte state
Ștefan cel Mare				
Bârzești				
Brăhășoia				
Călugăreni				
Căntălărești				
Mărășeni				
Muntenești				
Total				

Sursa: Recensământul populației și locuințelor, 2011

2.5.7. Aprecieri asupra pieței muncii

Piața muncii este reprezentată prin cele două componente: oferta de forță de muncă, (reprezentată de populația aptă de muncă, cu vârsta între 18-62 de ani), respectiv cererea de forță de muncă, sau unitățile economice angajatoare.

După cum indică analiza noastră, sectoarele de activitate secundar (industrie și construcții) și terțiar sunt insuficient dezvoltate, astfel încât resursele umane ale comuna sunt subutilizate în activitățile neagricole.

Nivelul modest de dezvoltare a activităților industriale și a serviciilor, și capacitatea lor redusă de absorbție a forței de muncă au determinat o supradimensionare a sectorului primar, afirmație susținută de ponderea de peste 90% din populația ocupată ce activează în agricultură.

Această stare de fapt nu este fundamentată de niște resurse proporționale de teren (deși am precizat că presiunea umană asupra terenurilor este mai redusă comparativ cu alte zone urbane similare), ci mai degrabă de faptul că persoanele disponibilizate din industrie sau servicii (foștii navetiști sau cei stabiliți în comuna după 1990 în cadrul așa-numitului fenomen de retur rural) au găsit un debușeu în agricultură.

Ponderea mare a celor ocupați în sectorul primar maschează și un alt fenomen, respectiv migrația internațională fără contract de muncă, și deci neînregistrată ca atare, o dovadă în acest sens fiind și datele statistice complet nerealiste privind numărul celor plecați pentru muncă în alte state (doar 12 persoane, în 2011).

Un alt aspect al pieței forței de muncă îl constituie șomajul, care relevă un dezechilibru între cererea și oferta de forță de muncă. Numărul de șomeri se cifra la o medie de 30 de persoane în anul 2008, cu o ușoară creștere la finele anului, explicabilă prin debutul unei perioade de criză economică. Raportat la populația aptă de muncă, rata șomajului este sub 10%, dar trebuie avut în vedere faptul că șomajul real nu este la fel de neglijabil, fiind mascat prin plecările pentru muncă în străinătate ale celor ale activilor neocupați și prin rata de foarte ridicată de ocupare în agricultură, acest domeniu servind ca debușeu.

În concluzie, putem aprecia că resursele umane din comuna sunt utilizate insuficient și ineficient, fapt care determină creșterea presiunii agricole și a ratei de activitate în agricultură.

În ceea ce privește piața muncii, aceasta ar putea fi revigorată prin investiții importante, incluzând finanțările din fonduri structurale, care au ca domenii prioritare și diversificarea activităților urbane și specializarea forței de muncă locale.

DISFUNȚIONALITĂȚI

Populația comunei Ștefan cel Mare reprezintă elementul organizator al acestui spațiu, astfel încât starea sa actuală și dinamica socio-demografică trebuie să constituie elemente fundamentale în coordonarea măsurilor urbanistice preconizate în cadrul acestui plan.

Analiza preliminară a populației scoate în evidență unele disfuncționalități care se manifestă sub aspect demografic, social, profesional și economic. Elementele esențiale pe care le-am decelat, care vor constitui direcții prioritare de intervenție, sunt sintetizate în cele ce urmează:

- ✓ Tendința de reducere a efectivului populației pe termen lung, cu o relativă stagnare pe parcursul ultimei perioade, coroborată cu scăderea progresivă a proporției populației tinere;
- ✓ Tendința marcată de îmbătrânire a structurilor demografice, predilect în unele localități;
- ✓ Bilanțul migratoriu negativ;
- ✓ Bilanțul natural negativ;
- ✓ Emigrația internațională „ascunsă”, greu de cuantificat datorită lipsei formelor legale de muncă și reședință;
- ✓ Ponderea redusă a salariaților din totalul populației active, care se traduce printr-un nivel scăzut al veniturilor;
- ✓ Proporția mare a populației active într-o agricultură de nivel subzistențial și presiunea agricolă care se menține ridicată;
- ✓ Accesul redus la facilități de conversie/reconversie profesională;
- ✓ Accesul redus la servicii sanitare.

2.6. CIRCULAȚIA

2.6.1. Căi de circulație rutieră

Starea tehnică - Viabilitatea și capacitatea portantă a drumurilor

Drumurile naționale constituie rețeaua principală de căi de transport a României, asigurând legătura între principalele localități ale țării. Rețeaua de drumuri județene leagă centrele principale la nivel de județ, având rolul de a colecta și dirija către drumurile naționale traficul rutier local ce se desfășoară pe drumurile comunale.

Rețeaua stradală ce străbate cele 7 localități componente ale comunei Ștefan cel Mare este distribuită în mod judicios în funcție de necesarul de comunicație din interiorul localităților.

Rețeaua de drumuri clasificate din comunei Ștefan cel Mare este compusă din următoarele drumuri:

Drumuri naționale

- **Drumul DN 15D** este nemodernizat având imbracaminte asfaltică, are 2 benzi de circulație, cu platforma drumului de 9 m (parte carosabilă 7 m, acostamente 2x1m), este asigurată scurgerea și dirijarea apelor pluviale. Drumul este în stare bună cu covor asfaltic în stare bună.

Drumuri județene

- **Drumul DJ 247** este asfaltat pe lungimea pe care traversează (imbracaminte asfaltică) localitatea Bălteni, Bălteni Deal și este în stare mediocră. Drumul are 2 benzi de circulație, cu platforma drumului de 7 m (parte carosabilă 5 m, acostamente 2x1m) este asigurată scurgerea și dirijarea apelor pluviale. Drumul este în stare relativ bună.

Drumuri comunale

- **DC 1, DC 2, DC 109, DC 110, DC 110A**
 - este impietruit în stare mediocră
 - pe următorii 8.5 km este impietruit, dar neîntreținut și este în stare foarte proastă, pe timp nefavorabil devine aproape impracticabil

Drumuri satelor

Acestea reprezintă strazile din intravilanul localităților componente ale comunei. Lungimea drumurilor / strazilor din comuna Ștefan cel Mare – 38 km.

Starea tehnică a drumurilor satelor este în general mediocră spre rea nefiind modernizate.

Starea drumurilor este nesatisfăcătoare pe tronsoanele din pământ și pe care amenajările pentru evacuarea apelor de pe platforma drumului nu sunt amenajate. Sunt drumuri ale caror trasee au declivitate pronunțată iar lipsa santurilor/rigolelor afectează platforma drumurilor în timpul ploilor abundente. Pe timp nefavorabil, datorită lipsei amenajărilor și echipării necorespunzătoare, pe tronsoanele din pământ, drumurile sunt impracticabile.

În zona de intravilan existent distanța între împrejuririle/construcțiile existente situate de o parte și de alta a DN, este de minimum 14/26 m, respectând prevederile O.G. nr. 43/1997.

În funcție de profilul transversal al drumului, zona de siguranță a drumului corespunde prevederilor O.G. nr. 43/1997 atât în afara localităților cât și în localități, zona de siguranță a drumului fiind conform O.G. nr. 43/1997, în funcție de profilul transversal al drumului astfel:

- pentru sectoarele de drum național cu profilul transversal la nivel: după trotuar sau la 1,5 m de la marginea exterioară a șanțului,
- pentru sectoarele de drum național cu profilul transversal în rambleu, la 2,00 m de la piciorul taluzului;
- pentru sectoarele de drum național cu profilul transversal în debleu, limita zonei de siguranță este la 3,00 m de la muchia superioară a taluzului pentru înălțimi ale taluzului de până la 5,00 m inclusiv și de 5,00 m de la muchia superioară a taluzului pentru înălțimi ale taluzului mai mari de 5,00 m.

Între limita zonei de siguranță a drumului național și limita împrejuririlor este rezervat un spațiu pentru amplasarea utilităților publice, precum și pentru amenajarea de trotuare / piste pentru bicicliști.

În zona de intravilan existent distanța între împrejuririle/construcțiile existente situate de o parte și de alta a DJ, este de minimum 12/16 m.

În zona de intravilan existent distanța între împrejuririle/construcțiile existente situate de o parte și de alta a DC, este de minimum 9/14 m.

Transportul public. Comunei Ștefan cel Mare este tranzitată cel mai frecvent de curse regulate pe traseul Iasi - Ștefan cel Mare – Bîrlad - Vaslui, cât și de alte curse care pornesc din municipiul Huși și Bîrlad către zona de nord a județului Vaslui.

2.6.2. Căi ferate

Comuna Ștefan cel Mare este tranzitată de calea ferată Iasi - Bălteni - Vaslui - Bîrlad – Tecuci, construită și dată în folosință în 1978.

Lucrarile de intretinere a cailor ferate au fost efectuate la nivel minimal, ca urmare a lipsei fondurilor și a scaderii cerintelor de transport marfa pe calea ferată, în detrimentul celei pe cale rutieră.

Construcțiile ce deservește calea ferată - gari, halte, depozite, pur și simplu au fost lăsate în paragină, fiind în stare avansată de degradare.

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

2.7.1. Caracteristici ale zonelor funcționale

În componența intravilanului existent intră localitatea Ștefan cel Mare (reședința comuna, format prin unirea intravilanului localităților Bârzești, Brăhășoia, Călugăreni, Căntălărești, Mărășeni, Muntenești.

Localitățile componente au în intravilan zone de lotizări cu diferite funcțiuni: locuire, agricolă, unități economice, unități de gospodărie comunală și echipare edilitară, depozitarea deșeurilor, unități turistice și de agrement, unități cu destinație specială, unități industriale multe dezafectate.

Zona pentru locuințe

Fondul de locuințe existent la sfârșitul anului 2018 în U.A.T. Ștefan cel Mare a fost de 1760 case și anexe, cu o suprafață locuibilă de 1080 ha, numărul acestora crescând de la an la an foarte puțin. Suprafața medie construită utilă este de 90 m² (2014) iar suprafața medie locuibilă de aproximativ 82 m². Nu există regularități în ceea ce privește evoluția construcției de locuințe, cauzat în principal de faptul că sursa de finanțare este exclusiv privată.

În general, construcțiile realizate pe teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare sunt autorizate.

Numărul și suprafața locuințelor construite*

ANUL	2018
Locuințe- total(nr.)	36
-din fonduri publice	0
-din fonduri private	36 cu receptie

Suprafața medie construită a unei locuințe –mp*

Suprafața	2015	2016	2017	2018
construită	72	72	80	90
utilă	64	64	71	82

Casele noi se construiesc din fonduri proprii ale populației. Conform datelor obținute de la Primăria Comunei Ștefan cel Mare număr de case finalizate în anul 2018 este de 36 case cu receptie.

Caracteristici:

- fondul construit este format în cea mai mare parte din case dezvoltate pe parter, iar construcțiile din zona centrală și cele mai recente sunt de tip P+M, P+1;
- schema funcțională este cea tradițională pentru aceste locuri: un hol cu două până la cinci încăperi, cu bucătăria în interior sau separat într-o anexă, cu învelitori din tablă;
- materiale de construcție - gama materialelor este diversificată, în cea mai mare parte durabile, de la chirpici, vâlătuci, lemn, cărămidă autohtonă până la bolțari BCA și cărămidă;
- în perioada 2017- 2018 s-au construit 36 case.,

- din punct de vedere al dotărilor edilitare se poate menționa că gradul de dotare este slab;
- starea locuințelor în general este la nivel mediu al județului;
- suprafața alocată fiecărei locuințe este de 32,40 m², mai mare decât media pe județ care este de 28,53mp.

Destinația construcțiilor :

- locuințe **82%**
- social - culturale **10%**
- agrozootehnice și industriale **8%**

Regimul de înălțime : construcții parter, P+M, P+1 **100%**

Materiale de construcție:

- pământ, chirpici, lemn **58%**
- zidărie, beton **42%**

Vechimea construcțiilor și grupe de încadrare conf. Codul de proiectare seismică P-100-1 / 2013:

- realizate până în 1940 - grupa A1 **50%**
- realizate 1941-1963 - grupa A2 **20%**
- realizate 1964-1981 - grupa A3 **20%**
- realizate după 1981 - grupa A4 **10%**

Gradul de asigurare și de risc privind rezistența și stabilitatea actuală a fondului construit. Atât ca urmare a deteriorării elementelor structurale provocate de seisme, cât și datorită vechimii clădirilor, se apreciază că fondul construit prezintă următoarele grade de asigurare și de risc:

- R=0.50 **50%**
- R=0.25 - 0.5 **30%**
- R=0.10 - 0.25 **20%**
- R_{SI} **40%**
- R_{SII} **20%**
- R_{SIII} **20%**
- R_{SIV} **20%**

Durata de funcționalitate în timp a fondului construit se calculează conform Codul de proiectare seismică P-100-1 / 2013, în funcție de gradul de asigurare R; având în vedere valorile prezentate, se apreciază că se impun intervenții în timp asupra construcțiilor prin reparații capitale și consolidări, conf. OG nr. 20/94, OG 925 / 95 și Legii 82 / 96, după cum urmează:

- R=0.1 T=1 an 5% din fondul construit
- R=0.2 T=4 ani 10% din fondul construit
- R=0.3 T=9 ani 20% din fondul construit
- R=0.4 T=16 ani 35% din fondul construit
- R=0.5 T=25 ani 30% din fondul construit

Realizarea noilor construcții se va face avându-se în vedere folosirea zidăriei de cărămidă, a betonului și a lemnului la alcătuirea structurilor de rezistență, cu respectarea normelor și normativelor în vigoare privind atât calculul de rezistență și stabilitate, cât și modul de alcătuire a elementelor.

Disfuncționalități:

- Calitatea necorespunzătoare a unor construcții cu structuri de deteriorare și statut incert în privința asigurării stabilității și siguranței în exploatare;
- Unele locuințe sunt realizate din materiale nedurabile, neavând la bază un proiect și asistență minimă în realizarea lor;
- Unele locuințe sunt amplasate pe zone cu risc natural;
- Dezvoltarea insuficientă a echipării edilitare:
 - locuitorii se alimentează cu apă din fântâni a căror grad de potabilitate nu este controlat și din sistemul de alimentare cu apă centralizat în zonele în care acestea există;
 - lipsa sistemului centralizat de alimentare cu gaze naturale;
 - lipsa sistemului centralizat de canalizare;
 - telecomunicațiile și serviciile au o dezvoltare bună;
 - încălzirea se face exclusiv cu sobe cu combustibili solizi.

Zona căilor de comunicație și transporturi

Zona căilor de transport rutiere reprezintă 2.97% din teritoriul intravilan și este formată din drumurile naționale, județene, sătești ce traversează U.A.T. Ștefan cel Mare. Teritoriul Comunei Ștefan cel Mare este străbătut de următoarele drumuri:

- **DN15D**
- **DJ 247**
- **DC 1, DC 2, DC 109, DC 110, DC 110A**

Zona centrală și alte zone cu funcțiuni complexe de interes public

Procentul de ocupare a terenurilor în zona centrală este de 38,70%. Acest indice este determinat de structura specifică a localității și de configurația parcellarului.

Funcțiunile existente în cadrul zonei centrale sunt cele specifice - obiective social-culturale (primărie, poștă, biserică, școală, dispensar, poliție) și locuire.

Obiectivele social-culturale amplasate în zona centrală a comunei, respectiv în centrul fiecărei localități sunt următoarele:

- **Primăria**

Funcționează în localitatea Ștefan cel Mare, într-o clădire Parter, construită din materiale durabil, sediul actual al primăriei.

- **Poliție:**

Se află în localitatea Ștefan cel Mare, funcționează într-o clădire cu regim de înălțime P+1E, aflată în bună stare de funcționare.

BILANȚ TERITORIAL EXISTENT
Bilanț teritorial existent: U.A.T. STEFAN CEL MARE, JUDEȚUL VASLUI

ZONE FUNCȚIONALE	Existent		Existent		Existent		Existent		Existent		Existent		Existent	
	Localitatea STEFAN CEL MARE		Localitatea MUNTENESTI		Localitatea MARASENI		Localitatea CANTALARESTI		Localitatea CALUGARENI		Localitatea BRAHASOAI		Localitatea BIRZESTI	
	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan
Zonă centrală și alte funcțiuni de interes public	3.65	6.06 %	0.22	0.86 %	0.63	0.78 %	0.46	1.25 %	0.05	0.15 %	0.24	0.38 %	2.20	1.47 %
Zonă rezidențială și funcțiuni complementare	44.77	74.37 %	22.71	88.50 %	67.74	83.58 %	29.92	81.06 %	28.00	76.29 %	54.85	87.13 %	98.12	65.36 %
Zonă unități industriale și depozite	0.25	0.42 %	-	-	0.10	0.12 %	0.50	1.35 %	-	-	-	-	0.10	0.07 %
Zonă unități agro - zootehnice	3.90	6.48 %	-	-	0.12	0.15 %	-	-	-	-	-	-	17.30	12.40 %
Căi de comunicație și transport din care:	5.75	9.55 %	1.90	7.40 %	9.25	11.41 %	5.43	14.71 %	5.72	15.58 %	5.39	8.56 %	15.26	10.17 %
• rutiere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
• feroviare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Echipare tehnico-edilitară (captare+rezervor apă)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spații verzi, sport, agrement și protecție	0.60	1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.90	0.60 %
Gospodărie comunală, cimitire	0,65	1.08 %	0.33	1.29 %	0,80	0.99 %	0,60	1.63 %	0,60	1.63 %	0,70	1.11 %	0,80	0.53 %
Destinație specială	-	-	-	-	2.41	2.97 %	-	-	-	-	-	-	-	-
Terenuri libere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ape	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Păduri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Terenuri neproductive	0.63	1.04 %	0.50	1.95 %	-	-	-	-	2.70	6.35	1.17	2.82 %	13.69	9.40 %
Total intravilan	60.20	100%	25.66	100%	81.05	100%	36.91	100%	36.70	100%	62.35	100%	148.37	100%

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE

Putem vorbi de riscuri naturale atunci când unele fenomene sau procese naturale constituie o potențială amenințare pentru oameni sau bunurile lor, provocând pierderi de vieți omenești sau pagube materiale. În general, intră în această categorie acele evenimente care modifică într-un timp relativ scurt și cu un grad apreciabil de violență o stare de echilibru existentă.

În literatura de specialitate sunt considerate riscuri naturale următoarele evenimente:

- inundațiile pe râuri sau torenți (provocate de ploi, topirea zăpezilor, ruperea sau distrugerea accidentală a unor lucrări hidrotehnice, blocarea scurgerii apelor datorită ghețurilor, etc.);
- unele fenomene climatice (precipitații și vânturi puternice, temperaturi extreme);
- seismele și erupțiile vulcanice;
- procesele geomorfologice cu manifestare violentă, cum sunt alunecările de teren și unele tipuri de eroziune, prăbușirile, avalanșele de pământ sau roci;
- curgerile noroioase, etc.

În cazul zonei studiate, respectiv teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare, putem vorbi în principal despre manifestarea unor fenomene de risc reprezentate prin *deplasări în masă* (alunecări de teren, și, secundar, prăbușiri), *eroziune în adâncime* (cu formarea de organisme torențiale de dimensiuni deloc neglijabile - ravene) și *inundații* pe rețeaua hidrografică permanentă sau temporară din acest areal.

2.8.1. Zone cu alunecări de teren și eroziune

Factorul determinat care contribuie la producerea acestor fenomene de risc este *constituția litologică a substratului*. Așa cum am precizat anterior, depozitele superficiale sunt predominant argiloase sau argilo-marnoase, ceea ce conduce la o extindere semnificativă a alunecărilor de teren, arealele afectate de aceste procese reprezentând nu mai puțin de 17% din teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare, conform O.S.P.A. Vaslui (2012). Peste 25% din suprafețele cu alunecări sunt afectate de alunecări active în prezent, restul fiind semistabilizate.

Alți factori care contribuie la producerea acestui tip de deplasări în masă sunt *relieful*, tipic deluros, cu pante ce depășesc 20% în porțiunile de frunte de cuestă limitrofe intravilanelor și *factorul hidrologic* (izvoarele de coastă sau aportul pluvial). La aceștia se adaugă *factorii de natură antropogenă* (gradul extrem de redus de acoperire cu vegetație de interceptie a terenurilor – sub 5% la nivelul anului 1997, călcatul și tasarea solului de către animale, pășunatul excesiv, unele construcții amplasate inadecvat, poziționarea unor drumuri de exploatare pe versanți, etc.). În anumite cazuri, la producerea alunecărilor de teren poate contribui chiar eroziunea torențială sau cea exercitată de către apele de suprafață, prin declanșarea deplasării unor depozite datorită inciziilor la baza versanților.

Alunecările de teren care afectează teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare sunt de diverse tipuri, începând cu cele superficiale, cu aspect de brazde și terminând cu cele sub formă de glinee și pseudo-terase, a căror profunzime poate depăși 30 m, sau forme mixte, în funcție de structura depozitelor pe care le afectează. În unele cazuri, așa cum am precizat, pot apărea forme de degradare complexe, prin asocierea formelor de alunecare cu cele de eroziune în adâncime. Zonele expuse acestor fenomene sunt reprezentate în principal de frunțile de cuestă, caracterizați prin declivități ridicate, atât pe valea Telejnaului, cât și pe cele ale afluenților.

În prezent, toate arealele afectate de alunecări de teren din intravilan sunt inventariate, având interdicție temporară sau definitivă de construcție.

În extravilan, porțiunile de teren cu alunecări au o extensie slabă în principal la vest de localitatea Ștefan cel Mare. În cele mai multe dintre aceste cazuri, formele generate de deplasările de teren sunt asociate cu forme ale eroziunii torențiale.

Având în vedere ponderea importantă a zonelor de versant în cadrul teritoriului comunei Ștefan cel Mare, devine explicabilă amploarea *proceselor de eroziune*, manifestate atât *la suprafață* cât și *în adâncime*. Acestea li se adaugă tipuri de procese și forme gravitaționale de tipul surpărilor, prezente în lungul unor abrupturi de desprindere de la partea superioară a versanților.

În ceea ce privește eroziunea de suprafață (areolară), modul de manifestare a acesteia ca secvență de timp și efecte o face mai greu încadrabilă în categoria fenomenelor de risc, principalul efect fiind degradarea solurilor prin îndepărtarea orizonturilor superficiale și crearea unor mici șanțulețe de concentrare a scurgerii. Acest tip de eroziune este caracteristic tuturor terenurilor cu declivități de peste 2%.

În schimb, eroziunea torențială, deși mai puțin extinsă are efecte care se impun în peisaj prin forme de tipul torenților și ravenelor, având un profil longitudinal paralel cu linia de pantă și un profil transversal în formă de „V”, și lungimi de ordinul zecilor de metri. Formațiuni torențiale se întâlnesc în nordul localității Ștefan cel Mare și sudul localității Muntenesti. Există unele porțiuni afectate de eroziune în adâncime vestul localității Muntenesti, dar au o extensie mai redusă, toate aceste terenuri având în prezent interdicție de construire, temporară sau permanentă.

2.8.2. Zone de risc hidrologic

Factorii hidroclimatici, configurația locală a reliefului și gradul redus de acoperire cu vegetație a bazinelor hidrografice determină conturarea unor porțiuni ale rețelei apelor de suprafață în care există probabilitatea producerii de inundații.

În această zonă, inundațiile pot avea origine pluvială (ca rezultat al ploilor torențiale din sezonul cald), sau pluvio-nivală, producerea lor fiind coroborată cu topirea zăpezilor din bazinul hidrografic respectiv. Zonele inundabile sunt reprezentate prin albiile majore ale râurilor, acestea fiind inundate ca urmare a unui volum de precipitații sau/și un aport nival ce conduc la atingerea unor debite superioare capacității de transport a albiilor. Alte zone cu risc de inundabilitate sunt cele situate la debușeele scurgerilor concentrate de pe unii versanți sau din organisme torențiale, generate de precipitații deosebite sau de topirea bruscă a zăpezilor.

Pe teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare, terenurile posibil inundabile ocupă 43 ha, din terenul comuna extravilan, la care se adaugă terenurile din intravilan, care nu au fost incluse în studiul O.S.P.A.

2.9. ECHIPAREA EDILITARĂ

2.9.1. Gospodărirea apelor

Surse de apă

Rețeaua de ape a teritoriului se încadrează în districtul hidrografic al Podișului Moldovenesc și a Bîrladului.

Cel mai important curs de apă de pe teritoriul comunei este *râul Bîrlad*, care traversează zona studiată de la nord - vest la sud - est.

Apele subterane; din perspectiva locuirii, cele mai importante ape subterane sunt cele freatice, cantonate în baza aluviunilor din șesuri și terase. În această zonă, stratele freatic cu debitul cel mai mare se găsesc la baza depozitelor aluviale argilo-nisipoase din șesul râului Bîrlad, respectiv în orizonturile de nisipuri fine și prundișuri ale teraselor, la adâncimi de 10 -15 m.

Disfuncționalități

- Efecte distructive înregistrate ca urmare a curgerii apei în regim torențial;
- Apa captată nu este tratată.
- Nerespectarea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă potabilă, conform legii apelor nr. 107 cu respectarea distanței de 50 m față de posibilele surse de poluare a apei.

2.9.2. Alimentarea cu apă

Comuna Ștefan cel Mare dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă care asigură necesarul de apă doar pentru o parte din populație.

Sistemul centralizat de alimentare cu apă dispune la această dată de următoarele obiective:

- rezervor de înmagazinare ce are o capacitate de 200 m³ și stație de clorinare, în localitatea Ștefan cel Mare;
- rezervor de înmagazinare ce are o capacitate de 100 m³, în localitatea Ștefan cel Mare;
- conducta de aducțiune este confecționată din PEHD, cu diametru de 200 mm
- conducte de distribuție este confecționată din PEHD.

Alimentarea cu apă a populației care nu beneficiază de alimentare cu apă în sistem centralizat în toate localitățile este asigurată din surse proprii, puțuri săpate de tip fântâni alimentate din pânzele freatice și construite de localnici din piatră sau beton. Nu există un control al gradului de potabilitate bacteriologică și chimică al apei acestor fântâni.

Disfuncționalități:

- lipsa unui sistem centralizat de alimentare cu apă în toate localitățile comunei influențează negativ dezvoltarea social-economică a comuna, ce se desfășoară într-un ritm nesatisfăcător și nu este posibilă realizarea unor obiective agro-industriale cu fonduri private sau cu finanțări externe.

- nerespectarea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă potabilă, conform Legii apelor nr. 107 cu respectarea distanței de 50 m față de posibilele surse de poluare a apei.

2.9.3. Canalizarea

În prezent comunei Ștefan cel Mare nu dispune de un sistem centralizat de canalizare care să asigure colectarea apelor uzate, inclusiv epurarea lor totul fiind la nivel de propunere de proiecte.

Locuitorii utilizează closete simple uscate, care constituie surse de infecție pentru pânza freatică.

Pentru evacuarea apelor uzate din gospodăriile se propune realizarea unui sistem de canalizare stradală racordat în final la o stație de epurare ce va avea ca emisar râul Bîrlad.

Pentru institutiile ce dispun de bazine vidanjabile există contract de servicii cu o societate autorizată din comuna Ștefan cel Mare.

2.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a comunei Ștefan cel Mare este asigurată din rețeaua de medie tensiune de 20 KV, care este racordată la Sistemul Energetic Național.

Posturile de transformare sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune. Rețeaua de medie tensiune de 20 KV este pozată pe stâlpi de beton tip S.C. E-ON MOLDOVA S.A.

Rețeaua de joasă tensiune asigură racordarea tuturor beneficiarilor, ar trebui să realizeze în același timp și iluminatul public. Această rețea se află în continuă extindere, pentru alimentarea noilor locuințe.

Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică în U.A.T. Ștefan cel Mare este bună.

U.A.T. Ștefan cel Mare este *electrificată 99%*, existând 1620 abonați casnici și abonați cu personalitate juridică, în timp ce numărul de locuințe neracordate la sistemul de electrificare fiind de 12. Lungimea totală a drumurilor locale deservite de serviciul de iluminat public este de 4 km (anul 2012), dintr-un total de 7 km de drumuri sătești, vicinale și străzi. Au fost amplasate cca. 63 de corpuri de iluminat cu consum redus, care acoperă 59 % din necesar. Nu există surse alternative de energie (eoliene).

2.9.5. Rețeaua de telecomunicații, activitatea de poștă

Comuna Ștefan cel Mare este deservita de Compania Națională Poșta Română, Direcția Regională de Poștă Iași, Oficiul Județean de Poștă Vaslui – Oficiul Poștal Ștefan cel Mare din localitatea Ștefan cel Mare cu 1 oficiu poștal.

Serviciile de telecomunicații sunt asigurate de S.C TELEKOM S.A. Regionala Bacău, Direcția de Telecomunicații Vaslui.

Numărului de abonamente telefonice Telekom la nivelul anului 2015 este de 129. De asemenea, în comuna rețeaua de telefonie mobilă este bine dezvoltată în rețelele Cosmote, Orange, Vodafone.

În ceea ce privește numărul de calculatoare și posibilitatea abonaților de racordare la rețelele de telefonie sau cablu de a realiza conexiuni la internet, situația este următoarea:

cca. 323 de calculatoare se află în dotarea instituțiilor publice și a populației comuna, o bună parte dintre acestea fiind conectate la internet (aproximativ 200).

Pentru rețeaua telefonică de tip aerian sunt utilizați stâlpii de beton.

Locuitorii beneficiază de servicii radio-tv și televiziune, pe teritoriul comunei numărul de abonați radio, la nivelul anului 2015 de 2850, iar abonați tv. de 1680.

2.9.6. Alimentarea cu gaze naturale și căldură

Comunei Ștefan cel Mare nu este racordată la rețeaua de distribuție a gazelor naturale.

Alimentarea cu căldură a locuințelor se realizează în cea mai mare parte cu sobe cu combustibil solid (lemne, deșeuri agricole etc.).

2.9.7. Gospodărirea comunală

Pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare există organizat serviciu de salubritate la nivel local, și este organizat serviciul de colectare de la populație, în amestec sau selectiv.

În comunei Ștefan cel Mare colectarea deșeurilor pe teritoriul U.A.T. se face în amestec, pe platforme amenajate și împrejmuite cu gard din plasa de sârmă, în intravilanul localităților, conform planșei de reglementări urbanistice. Amplasamentele platformelor au fost hotarate în Consiliul Local al comunei Ștefan cel Mare și sunt figurate cu semne distincte pe planșele de Reglementări Urbanistice și Zonificare.

Întreținerea punctelor de precolectare și transportul deșeurilor din aceste puncte de colectare se va face de către serviciile de salubritate mandatate de către Consiliile locale.

Conform proiectului de management al deșeurilor, punctele de precolectare vor fi distribuite astfel:

<i>LOCALITATE</i>	<i>Nr. puncte de colectare</i>
Ștefan cel Mare	3
Bârzești	2
Brăhășoaia	2
Călugăreni	2
Căntălărești	2
Mărășeni	2
Muntenești	2
TOTAL	15

Sursa: Primăria comunei Ștefan cel Mare - Conform H.C.L.2009

Gropile/platformele de gunoi au fost închise în 2009 și vor fi ecologizate cu respectarea legislației de mediu; dejecțiile organice sunt reutilizate ca sursă de îngrășământ natural; deșeurile rezultate din construcții, excavarea pământului, demolări sunt reutilizate ca strat de acoperire; resturile provenite de la cabinetele medicale umane și veterinare sunt distruse prin ardere și sunt ne semnificative din punct de vedere cantitativ; deșeurile reciclabile sunt colectate de către instituțiile publice (școală, primărie) dar sortimentele colectate sunt doar hârtie și PET, alte tipuri de materiale reciclabile precum sticla, materialele textile, vopsele, uleiuri, anvelope, obiecte casnice și electronice vechi, fiind depozitate fără a fi transportate la firme specializate în preluarea și valorificarea prin recondiționare sau topire. Pubele de colectare sunt prezente la școli la primărie, magazine și agenți economici.

Deșeurile provenite din cadavrele animaliere sunt preluate de o societate specializată ce are încheiat un contract de prestare servicii cu Primăria comunei Ștefan cel Mare.

Deșeurile provenite de la animale sunt reutilizate ca îngrășămintă naturală iar o parte dintre deșeurile menajere sunt arse.

Comunitatea trebuie consiliată și educată în ceea ce privește ecologia, reutilizarea deșeurilor, colectarea, selectarea, transportul și depozitarea în condiții optime. Realizarea curățeniei stradale, inclusiv curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice cu menținerea în funcțiune a acestora pe timp de îngheț, reprezintă obligații ale autorității locale, instituțiilor publice și agenților economici precum și a cetățenilor din cadrul localității.

Aceste spații nu au fost amenajate corespunzător, denumirea de depozit fiind improprie, nerespectându-se normele legislative în vigoare, ca urmare au fost dezactivate în anul 2009, fiind supuse unei ecologizări prin proceduri simplificate.

În comuna Ștefan cel Mare nu există depozite de deșeuri industriale.

Colectarea deșeurilor pe teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare se va face conform Directivei Europene și Strategiei Naționale de Gestionarea Deșeurilor și a Planului Național de Gestionare a Deșeurilor.

În marea majoritatea a localităților din comuna Ștefan cel Mare este câte un cimitir.

Pe viitor se va avea în vedere extinderea suprafeței cimitirelor, cu obligativitatea de a se păstra distanța de protecție sanitară de 100m pentru extinderi sau cimitire nou înființate, conform prevederilor legale.

2.10. PROBLEME DE MEDIU

2.10.1. Monumente ale naturii și monumente istorice

2.10.1.1 Pădurea Balteni - Hârboanca NATURA 2000

LOCALIZAREA SITULUI conform pl. 1 INCADRARE IN TERITORIU

Coordonatele sitului

N 46° 40' 16" / E 27° 39' 22"

Suprafata sitului (ha) 526

Altitudine (m) *Min.* 95 *Max.* 248 *Med.* 139 *Latitudine Longitudine*

Regiunile administrative

NUTS % Numele judetului RO016 100 Vaslui *Cod Denumire habitat % Repez. Supr. rel. Conserv. Global*

Caracteristici generale ale sitului

DESCRIEREA SITULUI

N12 2 211 - 213 Culturi (teren arabil)

N16 83 311 Paduri de foioase

N26 15 324 Habitate de Paduri (Paduri în tranziție)

Alte caracteristici ale sitului:

Padurea Hârboanca este localizata pe versantul drept al vâii Bîrladului, în apropierea satului Brahasoia și reprezinta o insula tipica dinsilvostepa de altadata a Podisului Central Moldovenesc.

Altitudinea variaza între 185m și 240 m și expozitia generala este V - SV.

Stratul geologic este format dintr-un complex de marne și marne nisipoase, care constituie mai ales baza și un complex mai nisipos superior, in care se gasesc intercalatii de marne. In complexul inferior exista și un orizont de calcar. Stratigrafic, complexul inferior apartine sarmatianului mediu, iar cel situat deasupra este de varsta sarmatianului superior și a meotianului.

Climatul este specific stepii, cu întrepatrunderi ale nuantei de silvostepa. Cantitatea de precipitatii anuale oscileaza între 550 – 600mm.

STATUTUL DE PROTECTIE AL SITULUI și LEGATURA CU SITURILE CORINE BIOTOPE

Clasificare la nivel national și regional

ACTIVITĂȚILE ANTROPICE și EFECTELE LOR ÎN SIT și ÎN VECINATATE

Activitati antropice, consecintele lor generale și suprafata din sit afectata

Cod Categorie IUCN %

RO04 Categoria IV IUCN 10,87

Cod Categorie Tip % Codul national și numele ariei naturale protejate

Relatiile sitului cu alte arii protejate

- desemnate la nivel national sau regional

RO04 Rezervatie naturala * 8,14 2.778.- Padurea Harboanca

RO04 Rezervatie naturala * 2,73 2.779.- Padurea Bălteni

- Activitati și consecinte în interiorul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

166 Indepartarea arborilor uscati sau in curs de uscare

230 Vanatoare

- Activitati și consecinte în jurul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

Structuri agricole

Alte impacte determinate de turism și recreere ce nu au fost mentionate mai sus

Solurile sunt cele de tip cernoziomului levigat in diferite grade de evolutie. Pe partile cu relief mai accident, solul este mai putin evoluat.

Substratul litologic pe care s-au format aceste soluri este reprezentat de marne și nisipuri iesite la suprafata in unele puncte.

Flora instalata pe aceste soluri este una cu caracter mezo-xerofil sau chiar xerofil.

Pe lângă fondul de baza al elementelor euroasiatice și europene, se remarca o abundenta și larga participare a elementelor continentale, pontice, pontice - submediteraniene și endemice. Dintre speciile continentale enumeram: *Amygdalus nana* (migdal pitic), *Echinops sphaerocephalus*, *Viola jordanii* var. *iassiensis* (toporasi). s.a., din numarul mare al speciilor de origine pontica citam: *Dianthus membranaceus* (garofita), *Iris hungarica* (stânjenel), *Quercus pedunculiflora* (stejar brumariu), etc.; din grupul elementelor submediteraniene merita a fi amintite speciile: *Chrysopogon gryllus* (sadina), *Quercus pubescens* (stejar pufos), *Sorbus domestica* (scorus), *Rhamnus tinctoria* (crusin), *Viola alba* (toporasi), s.a.; dintre elementele pontico - submediteraneene amintim doar speciile: *Iris graminea* (stânjenel), *Carex michellii* (rogoz), *Crocus variegatus* (sofranel, brândusa), *Rosa gallica* (trandafir pitic sau rasura),

Scutellaria altissima (gura lupului) etc. Specia de stânjenel (*Iris brandzae*) este endemica. În liziera Padurii se întâlnesc tufisuri de migdal pitic, visin pitic și porumbar, iar în poieni apare o vegetatie ierboasa xerofila dominata de sadina (*Chrysopogon gryllus*) și paius (*Festuca valesiaca*).

Calitate și importanta:

Situl a fost desemnat datorita prezentei în cadrul acestuia a unui tip de habitat de interes pe 100% din suprafata reprezentând în acelasi timp mai mult de 15% din prezenta la nivel national a acestuia: 91Y0 - Paduri dacice de stejar și carpen.

Padurea Harboanca prezinta o importanta deosebita din punct de vedere floristic, corologic și genetic prin identificarea mai multor specii și varietati de *Quercus*, și in special a unei serii de hibridi interspecifici, dintre care unii cu valoare de elemente endemice (*Quercus x diversifrons* var. *homophylla*, *Quercus x dacica* var. *tiszae*, *Quercus virgiliana* f. *pungens*, *Quercus x valachica*, *Quercus x kernerii*, *Quercus pubescens* var. *macrocarpa*, *Quercus x budensis* var. *vasluiensis*, *Quercus x spinosa* var. *brachylepis*, etc).

Prin hibridii care vegeteaza aici, padurea Harboanca poate fi considerata pe drept cuvânt, un veritabil centru genetic hibridogen de *Quercus*.

Vulnerabilitate:

Suprafata Padurii Harboanca este redusa, se invecineaza cu asezari umane și terenuri cultivate, care au permis infiltrarea unui grup important de specii antropice.

Desemnarea sitului (vezi observatiile privind datele cantitative mai jos):

A fost declarată rezervatie naturală în baza Deciziei nr. 220/1973 a Comitetului executiv al Consiliului Popular Județean Vaslui și este inclusă în Anexa I a Legii nr. 5/2000 la poziția 2778; suprafața rezervatiei fiind de 40.8 ha.

Tip de proprietate:

Proprietate de stat.

Documentație:

prof. Dr. Ion Iordache, Studiul complex al ariilor protejate din Moldova și a situației lor actuale, 1997;

Istoric (se va completa de către Comisie)

Organismul responsabil pentru managementul sitului:

Custodele rezervatiei forestiere și botanice Padurea Harboanca este Direcția Silvică Vaslui - Ocolul Silvic Brodoc. Încredințată prin Convenția de custodie nr. 4551/2004.

Managementul sitului**Planuri de management ale sitului:**

Planul de management a fost elaborat de Direcția Silvică Vaslui - Ocolul Silvic Brodoc.

Particularitățile florei sunt determinate de așezare, de configurația terenului dar și de caracteristicile pe care le prezintă clima și solurile; aspectul și modul de răspândire al vegetației dau în mod pregnant acestei zone imaginea de silvo-stepă, reprezentată și de prezența masivă de arboret, trandafir sălbatic, porumbar, paius și altele.

Se dezvoltă cu succes în regiune arbori precum: **Stejarul (Quercus Robur)**, **Teiul (Tilia)**, **Carpenu (Carpinus Betulus)**, **Frasinul (Fraxinus Excelsior)**, **Jugastrul (Acer Camestres)**, **Paltinul (Acer Platanoides)**, **Sângerul (Cornus Sanguinea)**, **Gorunul (Quercus Petraea)**, **Alunul (Corylus Avellana)**, **Ulmul (Ulmus Carpiniifolia)**, **Scorușul (Dorbu Domestica)**, **Salcâmul (Robinia Pseudacacia)**, **Cireșul (Cerasus Avium)**, **Măcesul (Rosa Canina)**, **Sălcioara (Eleaagnus Augustifolia)**, **Arțarul (Acer Platanoides)**, **Cornul (Cornus Mas)** și altele.

În ansamblu, clasa de producție a arboretului este apreciată drept corespunzătoare deoarece productivitatea obținută până în prezent este mijlocie.

Stratul subarboretului și cel erbaceu asigură o bună hrană pentru animalele care, în cursul verii, sunt aduse pentru pășunat în această zonă. De asemenea, litiera și stratul muscinal fiind din abundență, influențează în mod favorabil grosimea și compoziția specifică de acoperire a solului precum și instalarea semințisului.

Caracterul de stepă este dat și de **Trandafirul sălbatic (Rosa Ferox)**, **Porumbarul (Prunus Spinosa)**, **Pirul (Festuca Pseudovina)**, **Pirul Crestat (Agropyrum Cristatum)**, **Pirul Târâtor (Agropyrum Repens)**, **Lucerna Galbenă (Medicago Lupulina)**, **Sulfina (Melilotus Officinalis)**, **Obsiga (Bromus Sterilis)**, **Paiusul (Festuca Pseudovina)**, etc.

Structura pajiștilor este, în general, neomogenă dat fiind condițiile de relief și clasele inferioare ale solului, fapt pentru care se apreciază ca deosebită etajarea sau stratificarea acestora care sunt dominate de stratul inferior.

Dintre buruieni se găsesc: **Păpădia (Taraxacum Officinale)**, **Pătlagina Îngustă (Plantago Lanceolata)**, **Coda Șoricelului (Achillea Millefolium)**, **morcovul Sălbatic (Daucus Carota)**, **Ciulinul (Carduus Mutans)**, **Scaiul Dracului (Eryngium Campestre)**, **Pelinul (Artemisia Austriaca și Artemisia Maritima)**.

În porțiunile joase ale luncilor se găsesc: **Raigrasul Englezesc (Lolium Perenne)**, **Firuța de Pajiște (Poa Pratensis)**, **Paiusul (Festuca Sulcata)**, **Iarba Câmpului (Agrostis**

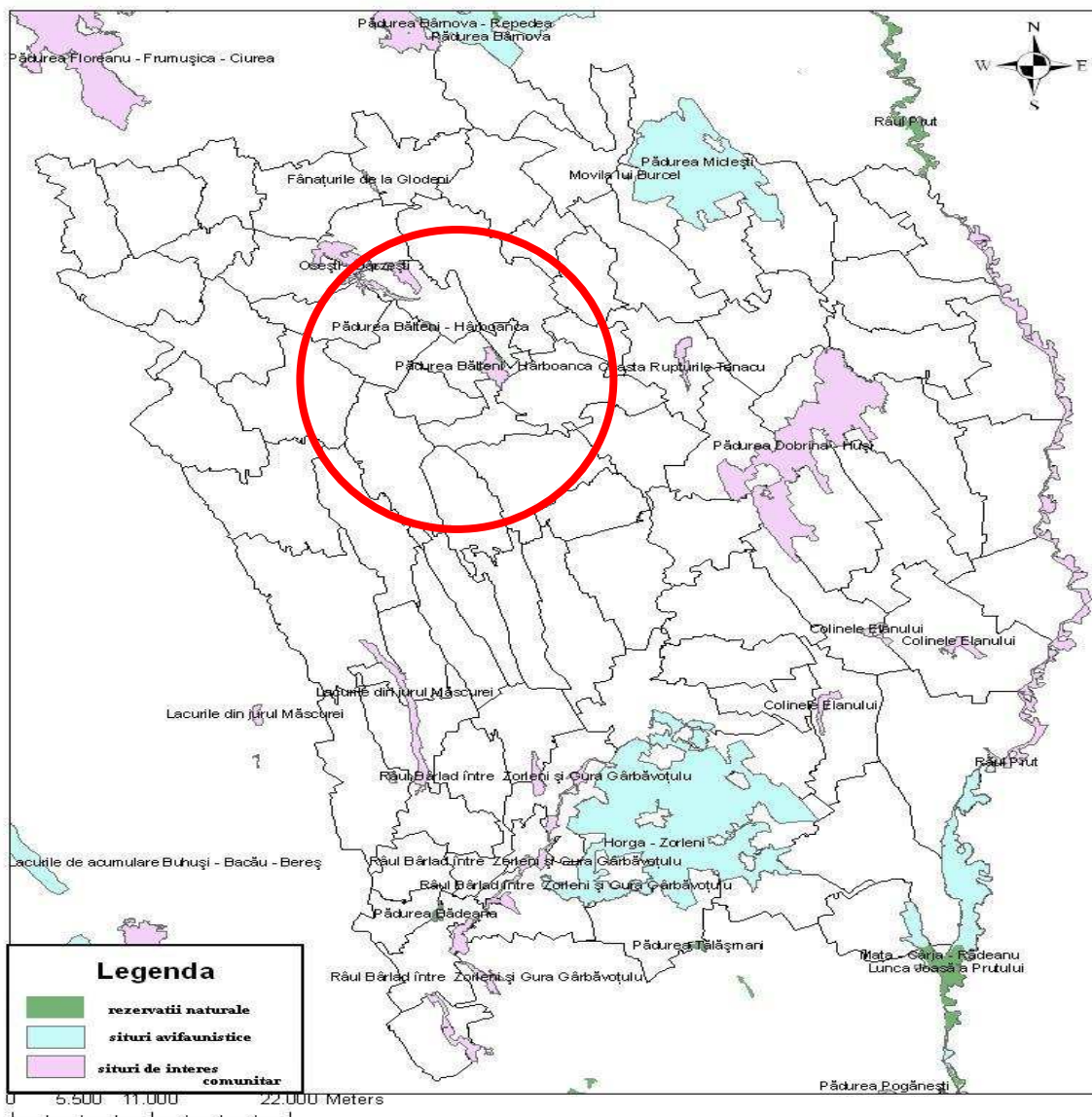
Alba), Rogozul (Carex Praecox și Carex Distans), Trifoiul Hybrid (Trifolium Fragifarum) și Trifoiul Târâtor(Trifolium Repens).

Pe terenurile cultivate se întâlnesc petece de pir gros (Conodon Dactylon), două specii de mohor (Setaria Glaunca și Setaria Viridis), muștrul sălbatec (Sinapsis Arvensis), palamida (Cirsium Arvense), volbura (Convolvus Arvensia), holera (Xanthium spinosum), etc.

Dintre plantele cultivate pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare întâlnim: **porumbul, grâul, orzul, ovăzul, floarea-soarelui, cartoful, fasolea, varza, roșiile, ardeii, vinetele.** Pe suprafețe destul de mari se cultivă **vița de vie** și diferiți pomi fructiferi: **mărul, prunul, cireșul, vișinul, gutuiul** și, mai rar, **nucul.**

Dintre buruienile din culturi, amintim: **neghina (Agrostema Gitagi), albăstrița (Centaurea Cyanus), cornișorul (Delphinium Consolida), obsiga (Bromus Secalinus), susaiul (Sonchus Arvensis), zamosita (Hibiscus Ternatus), puturoasa (Diptotavis Ternu lfolia), mohorul (Setaria Viridis), loboda (Chenopodium Album), știrul (Artiplex), rapița sălbatică (Sinapsis Arvensis), pălămida (Cirsium Arvense), volbura (Corvolvulus Arvensta), holera (Xanthium Spinosium) și altele.**

Creșterea plantelor medicinale este foarte variată pe acest teritoriu și este centrată în asociațiile vegetale de mai sus. În pădurile existente cresc speciile: **frâsinelul (Dictamus Albus), degetarul (Digitalis Lahata), solovârfița (Phlomis Tuberosa), jolesul (Stachis Officinalis), iarba fiarelor (Vincetoxicum Officinale), cioroiul (Inula Britanica), fragii (Fragaria Viridis), cutenrig (Helleborus Odorus), ruscuta primăvărarică (Adonis Vernalis), măceș (Rosa Canina), floarea de tei (Tilia), mușețelul (Matricaria Chamomilla), rostopasca (Chelidonium Madus), menta (Menta Piperita), pojarnița (Hypericum Perforatium) și multe altele.**

Arii naturale protejate la nivelul județului Vaslui

În ceea ce privește obiectivele cu statut de monumente istorice, în Lista Monumentelor Istorice a județului Vaslui, nu sunt inventariate situri arheologice pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare.

În situația identificării în timp a unor zone se va respecta ordonanța nr. 43 / 2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național.

[...] Art. 5.

(1) Prin protejarea bunurilor și terenurilor de patrimoniu arheologic din zonele definite la art. 2 alin. (1) lit. k) și l) se înțelege adoptarea măsurilor științifice, administrative și tehnice care urmăresc pastrarea vestigiilor descoperite întâmplător sau ca urmare a cercetării arheologice până la clasarea bunurilor respective sau până la finalizarea cercetării arheologice, prin instituirea de obligații în sarcina proprietarilor, administratorilor sau titularilor de alte drepturi reale asupra terenurilor care contin sau au continut bunurile de patrimoniu arheologic respective, precum și prin reglementarea sau interzicerea oricăror activități umane, inclusiv a celor autorizate anterior.

(2) Descarcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic poate fi redat activităților umane curente.

(3) Certificatul de descarcare de sarcină arheologică reprezintă actul administrativ emis în condițiile prezentei ordonanțe, prin care se anulează regimul de protecție instituit anterior asupra terenului în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic.

(4) Regimul de protecție a zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat este reglementat de legislația în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice și a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural național.

(5) Certificatul de descarcare de sarcină arheologică este emis de Ministerul Culturii și Cultelor, în urma consultării Comisiei Naționale de Arheologie. [...].

2.10.2. Spații verzi, sport, agrement

Conform Normelor Tehnice privind aplicarea Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi, se definește ca fiind *Spațiu Verde*:

- a) *parc spațiu verde*, cu suprafața de minimum un hectar, format dintr-un cadru vegetal specific și din zone construite, cuprinzând dotări și echipări destinate activităților culturale, educative, sportive sau recreative pentru populație;
- b) *scuar spațiu verde*, cu suprafața mai mică de un hectar, amplasat în cadrul ansamblurilor de locuit, în jurul unor dotări publice, în incintele unităților economice, social-culturale, de învățământ, amenajărilor sportive, de agrement pentru copii și tineret sau în alte locații;
- c) *gradina teren* cultivat cu flori, copaci și arbuști ornamentali care este folosit pentru agrement și recreere, fiind deschis publicului;
- d) *fasie plantată* plantăție cu rol estetic și de ameliorare a climatului și calității aerului, realizată în lungul căilor de circulație sau al cursurilor de apă;
- e) *gradina botanică* gradina în care sunt prezentate colecții de plante vii cultivate în condiții naturale ori de seară, în vederea studierii acestora sau doar pentru curiozitățile pe care le prezintă;
- f) *gradina zoologică* orice colecție de animale vii, menținute într-un amplasament administrat și deschis publicului, în scopul promovării conservării biodiversității și pentru a furniza mijloace de educație, informare și petrecere a timpului liber, în relație cu prezentarea și conservarea vieții sălbatice;
- g) *muzeu în aer liber* instituție care dispune de un spațiu verde neacoperit, special

amenajat, în vederea expunerii și studierii unor obiecte de artă, relicve, documente istorice și științifice și a educării publicului;

h) *baza sau parc sportiv* pentru practicarea sportului de performanță complex format dintr-un cadru vegetal și din zone construite, special amenajate și dotate pentru practicarea diferitelor sporturi (complex de instalații sportive);

i) *parc expozițional spațiu verde* special amenajat destinat informării publicului și promovării unor evenimente;

j) *spații verzi aferente locuințelor de tip condominiu* spații verzi formate dintr-un cadru vegetal, amplasate adiacent blocurilor de locuințe de tip condominiu, cu rol estetic și de protecție, de ameliorare a climatului și a calității aerului;

k) *padure de agrement* padure sau zona împădurită în care se realizează diferite lucrări în vederea creării unui cadru adecvat petrecerii timpului liber;

l) *spații verzi pentru protecția cursurilor de apă și lacurilor plantatii* realizate în lungul cursurilor de apă sau împrejurul lacurilor, al căror rol principal este de protecție a acestora;

m) *culoare de protecție față de infrastructura tehnică plantatii* realizate în lungul căilor de circulație sau în jurul unor instalații cu potențial ridicat de poluare, în vederea ameliorării calității mediului și protejării infrastructurii aferente.

Pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare activitățile sportive se desfășoară de regulă pe terenurile de sport aferente școlilor din sate, care însă sunt reduse ca suprafață, nu sunt modernizate, și, în plus, sunt restrictive în ceea ce privește utilizarea pe timpul sezonului rece.

În localitatea Ștefan cel Mare se afla un teren de sport pentru echipa de fotbal locală, neamenajat.

Spații verzi existente le considerăm și spațiile adiacente căilor de circulație, plantate arbori, arbuști, iarba etc.

Alte locații favorabile pentru agrement sunt zonele verzi din proximitatea iazurilor din comună, care, în prezent, nu sunt amenajate în acest scop, însă au un potențial deloc neglijabil în acest sens.

În ansamblu, se poate constata că în comunei Ștefan cel Mare spațiile cu funcție de agrement sunt mai mult decât insuficiente, locuri de joacă amenajate special pentru copii sau o bază sportivă funcțională pentru o populație destul de importantă numeric.

Pentru o evidență clară a spațiilor verzi de pe raza comunei Ștefan cel Mare Primăria și Consiliul Local a întocmit Registrul local al spațiilor verzi.

Localitate	Locație	Spatiu verde propus (mp)	Spatiu verde existent (mp)
Ștefan cel Mare			
Bârzești			
Brăhășoaia			
Călugăreni			
Căntălărești			
Mărășeni			
Muntenești			
Total spațiu verde			

- Date conform Studiului privind inventarierea spațiilor verzi / Registrul Spațiilor Verzi – comunei Ștefan cel Mare (Primăria comunei Ștefan cel Mare)

2.10.3. Obiective industriale și zone periculoase

În zona studiată nu putem vorbi de existența unor obiective industriale periculoase, însă activează pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare câteva unități cu impact nesemnificativ asupra mediului (nepoluatoare), redate tabelar mai jos.

Astfel, conform datelor puse la dispoziție de către Primăria Ștefan cel Mare, aceste obiective sunt reprezentate în principal prin unități agro-industriale (mori, prese de ulei, unități de prelucrare a materialului lemnos sau ferme) sau de depozitare, la care se adaugă câteva cafe bar-uri.

2.10.4. Rețeaua principală de căi de comunicație

Rețeaua de căi de comunicație cuprinde, pe de o parte, drumurile județene și comunale care asigură legăturile între localitățile comuna, cât și cu teritoriile învecinate, iar, pe de alta, **calea ferată IASI - BĂLTENI - VASLUI - BÎRLAD**, ce străbate teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare.

Principalele căi rutiere includ drumurile **DN 15D D, DJ 247, DC 1, DC 2, DC 109, DC 110, DC 110A**. Datorită situării nord vestice a comunei în cadrul teritoriului județean și a poziționării pe drumul ce leagă Vasluiul de Iasi, traficul auto pe drumul național este consistent, constituind o sursă deloc neglijabilă de poluare a aerului. Traficul feroviar nu mai reprezintă o sursă de poluare accentuată.

Efectele cele mai vizibile ale circulației pe căile de comunicație amintite cuprind impurificarea aerului prin emisii de gaze de eșapament și creșterea nivelului de zgomot în proximitatea acestora. În ceea ce privește drumurile comunale sau sătești, impactul acestora este considerabil mai redus, însă este totuși notabilă o impurificare a aerului cu particule de praf în imediata lor apropiere.

2.10.5. Depozite de deșeurii menajere și industriale

Pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare există spații amenajate corespunzător pentru depozitarea deșeurilor menajere.

Depozitarea deșeurilor menajere și asimilate se face pe un număr de 15 amplasamente, inventariate de către APM Vaslui conform H.C.L. 2009. Considerăm însă că denumirea de depozit este improprie pentru aceste obiective, întrucât ele nu respectă normele în vigoare privind managementul deșeurilor. Datorită depozitărilor necontrolate de deșeurii nesortate, aceste spații reprezintă una dintre principalele surse de poluare a factorilor de mediu, afectând atât solurile din zonă, cât și apele subterane și de suprafață și atmosfera.

După cum reiese și din datele prezentate mai jos, vechile amplasamente de depozitare a deșeurilor care nu au fost conforme cu normele europene în vigoare, au fost închise și supuse unui program de ecologizare.

Alte surse de impurificare a solului și apelor datorate gestionării defectuoase a deșeurilor sunt *depozitele de gunoi de grajd* din gospodăriile individuale, care au determinat prezența nitraților în concentrații detectabile, precum și *depozitățile necontrolate de deșeurii în albiile rețelei hidrografice* ce tranzitează U.A.T. Ștefan cel Mare, respectiv r. Bîrlad, r. Telejna și afluenții săi. O altă modalitate de neutralizare a deșeurilor de care uzează locuitorii localităților constă în arderea acestora, precum și a resturilor vegetale, contribuind la contaminarea solului și a aerului.

2.10.6. Disfuncționalități

Principalele disfuncționalități puse în evidență în paragrafele anterioare includ:

- degradarea unor terenuri, cu precădere a celor din zonele de versant, datorită acțiunii factorilor geomorfologici coroborată cu îndepărtarea vegetației arborescente cu rol de protecție, prin procese de eroziune de suprafață, eroziune în adâncime, alunecări de teren sau surpări;
- degradarea diferențiată a terenurilor în funcție de categoria lor de folosință, cele mai vulnerabile în acest sens fiind cele arabile;
- ponderea extrem de redusă a suprafețelor împădurite la nivel de comună;
- suprafețele foarte modeste ocupate de zonele de agrement, lipsa spațiilor amenajate în scop de recreere - parcuri, terenuri de sport, locurilor de joacă, etc.
- depozitarea în condiții precare a deșeurilor organice animaliere în gospodării, cu efecte sensibile asupra solurilor din zonă și a freaticului;
- depozitarea necontrolată de deșeuri în albiile, cu riscul preluării acestora la creșterea debitelor, conducând la blocarea parțială a secțiunii și poluarea chimică

2.10.7. Identificarea surselor de poluare

Având în vedere cele constatate anterior, putem afirma că pe teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare factorii de mediu nu sunt afectați de fenomene de poluare intensă, care să determine modificări semnificative ale calității componentelor mediului.

Putem vorbi însă de existența unor obiective care constituie (potențiale) surse de poluare, specifice mediului rural, și anume activitățile industriale (în măsura în care există), agricultura, activitățile casnice, gospodăria comunală și echiparea edilitară și traficul rutier și feroviar.

Un al doilea domeniu care constituie o sursă importantă de poluare în mediul rural sunt activitățile agricole, considerabil mai dezvoltate comparativ cu cele industriale, și care pot avea un impact major prin utilizarea fără discernământ a unor substanțe chimice (fertilizanți, pesticide) sau chiar a fertilizanților organici, dar și ca urmare a depozitării necorespunzătoare a deșeurilor organice provenite din zootehnie, neexistând, până în prezent, platforme amenajate pentru compostarea acestora.

Activitățile casnice sunt de asemenea generatoare de produși cu potențial poluant, în principal prin intermediul deșeurilor menajere (nesortate, depozitate la întâmplare sau incinerate) și a apelor uzate. Această situație este favorizată de *lipsa serviciilor de salubritate și canalizare*, dar și de frecvența scăzută a dotării cu bazine vidanjabile sau ministații de epurare.

O altă sursă de poluare o constituie traficul, în special cel rutier, care contribuie la creșterea în atmosferă a concentrației diferiților compuși cu efect de seră sau a densității particulelor în suspensie.

Având în vedere aspectele precizate mai sus, apreciem că există riscul infestării aerului, solurilor, apelor subterane și a celor de suprafață - și, deci, și a surselor locale de alimentare cu apă - cu o varietate de substanțe chimice, nutrienți, substanțe organice provenite din agricultură sau din infiltrațiile de la closete neimpermeabilizate, ș.a.m.d.

2.10.8. Calitatea factorilor de mediu

Calitatea factorilor de mediu rezultă din interdependențele care se stabilesc între elementele componente ale acestora, fiind în același timp o măsură a funcționalității lor

interne. Modificarea calității factorilor de mediu poate fi efectul a două categorii de acțiuni, care uneori pot acționa conjugat, și anume:

- acțiuni fizice naturale - eroziune, deplasări în masă, exced de umiditate, sărături, fenomene climatice sau meteorologice, etc. - care pot afecta negativ calitatea factorilor de mediu, sau

- acțiuni antropice, care au avut un rol tot mai pregnant în transformarea caracteristicilor factorilor de mediu, contribuind inclusiv la favorizarea sau intensificarea unor fenomene din categoria celor fizice.

2.10.8.1. Calitatea aerului

Pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare nu există o rețea de prelevare a probelor pentru stabilirea calității aerului. Putem totuși aprecia că există o serie de surse locale de impurificare a aerului, cu caracter temporar-accidental, reprezentate prin următoarele activități:

- *procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor sociale și economice*, care generează gaze ca monoxidul și dioxidul de carbon (CO, CO₂), oxizi de azot (NO_x), oxizi de sulf (SO_x), sau hidrocarburi policiclice aromate care se atașează de funingine, pulberi sedimentabile, fum, funingine (mai ales în timpul sezonului rece);

- *traficul* generează, prin aceleași procese de combustie totale au parțiale, NO_x, CO₂, CO, hidrocarburi nearse, aerosoli de halogenuri de Pb, suspensii formate din particule de carbon ce absorb o serie din gazele eliminate, fum, substanțe adăugate benzinei sau uleiurilor pentru a le îmbunătăți calitățile (antioxidanți, anticorozivi), și, nu în ultimul rând, produce zgomot;

- *activitatea zootehnică* (în gospodării, dar și în fermele care funcționează în zonă) poate genera de asemenea poluare olfactivă, alături de alte efecte.

În ansamblu, se poate aprecia că emisiile de gaze și pulberi sunt reduse, iar prin procesele de dispersie și reținere mecanică (prin vegetație, relief), concentrația acestora este diminuată.

2.10.8.2. Calitatea apelor

Apele de suprafață

Apa constituie o resursă fundamentală pentru habitatele umane și activitățile productive ale acestora, dar, în egală măsură, și pentru desfășurarea proceselor din natură.

Având în vedere vulnerabilitatea ridicată a apei, precum și tendința de utilizare din ce în ce mai extensivă, este necesară gestionarea rațională a acestei resurse limitate, care însă nu se poate realiza decât pe baza unei monitorizări permanente.

Apele subterane

Raportul privind starea factorilor de mediu în județul Vaslui apreciază că apa subterană este, în cea mai mare parte, nepotabilă (în peste 60% dintre forajele efectuate), cauzele acestei situații fiind multiple, și adesea conjugate. Printre cele mai frecvente, putem enumera:

- ✓ infiltrațiile de ape conținând diferite substanțe organice sau chimice provenite din activități umane;
- ✓ depozitățile necorespunzătoare de deșeuri menajere, industriale și zootehnice, care prin spălare și infiltrare au un efect semnificativ asupra freaticului;

- ✓ poluarea apelor de suprafață;
- ✓ dezvoltarea agriculturii intensive în ultimele decenii, bazată pe utilizarea excesivă a unor fertilizanți chimici pe bază de azot și fosfor, și a pesticidelor, conducând la acumularea în sol a unora dintre aceștia (sau a produșilor de degradare);
- ✓ particularitățile climatice și hidrogeologice și exploatarea sistemelor de irigații care au contribuit la mineralizarea materiei organice din sol și migrația substanțelor rezultate din aceste procese;
- ✓ utilizarea preponderentă a closetelor uscate permeabile.

2.10.8.3. Calitatea solurilor

Solul reprezintă un mediu de interfață între celelalte componente ale mediului natural, fiind prin excelență un produs al acestora. În raport cu omul, solul este privit ca un suport pentru toate activitățile acestuia, fiind însă puternic influențat prin antropizare.

Calitatea solului este afectată într-o măsură variabilă de diferiți factori restrictivi, a căror influență se reflectă în deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, respectiv în capacitatea lor bioproductivă, sau, indirect, în afectarea calității produselor agricole și a securității alimentare, cu urmări serioase asupra calității vieții omului.

a) Poluarea solurilor

Nu deținem informații privind poluarea solurilor în comuna Ștefan cel Mare, întrucât nu există o rețea de monitorizare a acestui factor de mediu, parțial și datorită faptului că nu putem vorbi de zone cu risc major de poluare a solului în zonă.

Principalele surse de poluare a solurilor sunt agricultura, depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor și activitatea industrială – destul de modestă – din zonă. *Agricultura* se constituie în sursă principală poluare, pe de o parte, prin folosirea îngrășămintelor chimice sau pesticidelor, iar, pe de alta, prin depunerea pe sol a deșeurilor organice din zootehnie, acestea având un conținut mare de materie organică ușor biodegradabilă și de elemente nutritive (P, K, N, Ca, Mg, microelemente), și fiind recomandat ca îngrășământ organic pentru sol. Aplicarea acestora ca îngrășămintă pe terenurile agricole trebuie însă făcută în cantități moderate și numai după ce au fost compostate în condiții controlate, întrucât administrarea în cantități prea mari, fără a avea efectele pozitive scontate, poate provoca poluarea solului prin depășirea capacității sale de absorbție.

b) Degradarea solurilor

Degradarea solurilor reprezintă un proces complex, generat în timp de o multitudine de factori naturali și antropici, care determină anumite restricții în utilizarea solurilor. Procesele de degradare pot fi cauzate fie de acțiunea factorilor naturali (clima, relieful și procesele geomorfologice actuale, etc.), fie de activitățile antropice, dar, cel mai adesea, ambele categorii de factori concură prin acțiunea lor sinergică la scăderea calității solurilor și chiar anularea funcțiilor acestora.

O cauză importantă a degradărilor terenurilor din zonă o constituie *alunecările de teren*, a căror producere este favorizată de răspândirea mare a argilelor și proprietatea acestora de a deveni plastice la umezire, astfel încât unele areale din intravilan, și nu numai, sunt afectate de alunecări de teren de diverse tipuri, începând cu cele superficiale, cu aspect de brazde și terminând cu cele sub formă de glinee și pseudo-terase, cu o

profunzime considerabilă (poate depăși 30m). Aceștia li se adaugă *alte forme gravitaționale* de tipul surpărilor, prezente în lungul unor abrupturi de desprindere de la partea superioară a versanților.

Pe versanți se întâlnesc o gamă largă de *procese de eroziune, transport și acumulare*, care generează un microrelief caracteristic. Între acestea se numără pluviodenudația, eroziunea areolară și eroziunea în adâncime, urmate de evacuarea materialului îndepărtat și acumularea acestuia în zonele joase.

Toate procesele geofologice menționate au cea mai mare intensitate la partea superioară a scoarței, decapând, amestecând sau trunchiind profilul de sol, care devine astfel restrictiv pentru diferite folosințe.

Pe văile pâraielor, unde nivelul hidrostatic este apropiat de suprafață (la mai puțin de 2 m adâncime), precum și în șesurile aluviale, apare fenomenul de *exces de umiditate* a solurilor, factor limitativ pentru utilizarea în agricultură. De asemenea, efectuarea lucrărilor agrotehnice pe solurile cu grad ridicat de umiditate produce tasarea acestora, ducând la apariția hardpanului și distrugerea structurii solului.

Cele mai grave efecte asupra solurilor sunt generate de fenomenele de degradare care determină scăderea potențialului productiv, scoaterea din circuitul agricol, schimbări ale modului de folosință.

2.10.8.4. Calitatea vegetației și faunei

Teritoriul comunei Ștefan cel Mare aparține zonei de silvostepă, acoperită în trecut de păduri de gorun, în amestec cu specii de carpeni, tei, arțar, ulm, cireș. Biocenozele caracteristice s-au modificat însă substanțial în timp datorită activităților umane - deșteleniri, defrișări, lucrări ameliorative, chimizare, pășunat intensiv, astfel încât în prezent pădurile totalizează doar 22.30 ha, din suprafața totală a U.A.T. Ștefan cel Mare.

Vegetația spontană actuală aparține pajiștilor de silvostepă cu graminee și diverse ierburi xeromezofile. Și pajiștile și fânețele spontane au fost înlocuite în bună măsură de culturile agricole, iar cele care s-au conservat sunt utilizate pentru pășunat. În timp, neîntreținerea și exploatarea la întâmplare au condus la reducerea numărului și vitalității speciilor ierboase, înmulțirea plantelor ruderale (buruieni) și la desființarea temporară sau definitivă a unor pajiști.

O privire de ansamblu asupra covorului vegetal indică faptul că cea mai mare parte a terenurilor au fost defrișate sau deștelenite în scopul extinderii culturilor agricole, astfel încât, în prezent, cca. 94% din teritoriu are funcție agricolă – arabil, pășuni și, în mai mică măsură, plantații viti-pomicole.

Într-o măsură la fel de mare ca și vegetația, și resursele faunistice ale acestui teritoriu au fost puternic afectate ca urmare a presiunilor exercitate de activitățile antropice care au determinat restrângerea sau chiar dispariția arealelor de extindere a unor specii, modificarea componenței populațiilor și a habitatelor, reducerea numerică a populațiilor.

Având în permanență în vedere rolul elementului biotic în cadrul geosistemului, este evidentă necesitatea protejării și conservării acestuia, prin instituirea de protecții speciale pentru speciile vulnerabile sau periclitate. În acest context a fost instituit regim de protecție pentru Zona Natura 2000 - Padurea Bălteni - Harboanca. Se vor respecta cu strictete Planurile de management ale zonelor protejate în parte.

2.10.9. Priorități în intervenție

Prioritățile de intervenție în domeniul mediului vizează mai ales acele măsuri necesare pentru corectarea disfuncționalităților scoase în evidență în cadrul acestui capitol. Aceste măsuri trebuie să cuprindă:

- asigurarea potabilității apei prin instituirea și delimitarea zonelor de protecție sanitară a captărilor de apă din subteran, respectarea distanțelor sanitare între acestea și eventualele surse de impurificare (closete, gospodării, ferme, etc.);
- realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă pentru localitățile componente a U.A.T. Ștefan cel Mare, urmată de realizarea sistemului de canalizare și a stației/stațiilor de epurare a apelor reziduale propusa;
- controlul depozitării deșeurilor zootehnice, cu respectarea normelor în vigoare;
- reabilitarea fostelor amplasamente de depozitare a deșeurilor (platforme de gunoi);
- stoparea depozitării deșeurilor în albiile pâraielor, inclusiv prin metode coercitive;
- organizarea serviciului de salubritate la nivel local cu implicarea societății civile în respectarea normelor de depozitare, triere și transport;
- implementarea unui sistem de management al deșeurilor care să includă colectarea selectivă a deșeurilor menajere, transportul acestora la cea mai apropiată stație de transfer, compostarea deșeurilor organice din gospodării;
- recuperarea terenurilor degradate de alunecări și eroziune prin consolidări, plantații și alte lucrări de combatere a degradării solurilor;
- interzicerea deversărilor de ape reziduale sau orice altă substanță poluatoare în apele pâraielor care străbat teritoriul U.A.T. Ștefan cel Mare;
- utilizarea unor tehnologii de producție cu impact redus asupra mediului în cadrul unităților productive de pe raza U.A.T. Ștefan cel Mare;
- respectarea normelor de protecție și conservare în cadrul ariilor protejate;
- extinderea suprafețelor împădurite și a spațiilor verzi cu rol peisagistic și de agrement.

2.11. DISFUNCȚIONALITĂȚI

Din analizele făcute precum și din cele semnalate de către conducerea comunei Ștefan cel Mare, a rezultat un număr de disfuncționalități cu relevanță în contextul socio-economic actual.

Corelând fenomenele de natură economică cu aspectele vieții sociale, se constată practicarea unei agriculturi cu productivitate mare, care angrenează o mare parte a populației active, în timp ce numărul locurilor de muncă din celelalte sectoare este mic, veniturile locuitorilor sunt reduse, infrastructura deficitară, dotări insuficiente.

Disfuncționalități:

- Zona de locuințe nu s-a dezvoltat coordonat, mergând întotdeauna pe o rețea de străzi existente.
- Fondul de locuit este construit, într-un procent apreciabil, din materiale nedurabile, slab echipate cu utilități, ceea ce are ca efect, de regulă, un efort fizic și financiar destul de mare pentru menținerea în stare de funcționare a locuințelor.
- Fărâmițarea loturilor individuale în suprafețe mici și lipsa formelor de asociere a proprietarilor de pământ duce la imposibilitatea de a exploata terenurile prin metode științifice (aplicabile protejării solurilor, creșterii productivității etc.), din scăderea potențialului agricol la agricultura de subsistență derivă și imposibilitatea dezvoltării unei industrii zootehnice.
- Predominanța sectorului primar în structura populației active, în defavoarea sectorului terțiar și a întreprinderilor mici și mijlocii.
- Nivelul insuficient al unor dotări social-culturale, precum și starea precară a unor dotări existente afectează buna desfășurare a proceselor specifice.
- Drumurile comunale și sătești sunt de calitate proastă, accesibilitatea fiind redusă în special pe timp nefavorabil.
- Lipsește alimentarea cu gaze naturale în sistem centralizat.
- Insuficientă valorificare a potențialului turistic.
- Lipsa sistemului integrat de management al deșeurilor menajere.
- Rata ridicată a șomajului.
- Lipsa de preocupare a populației pentru recalificare și reconversie profesională.
- Nivelul slab al protecției sociale.

Aceste probleme au drept cauză:

- Lipsa stimulentei financiare, mai ales în sectorul agricol.
- Ritmul lent al reformei din diferite domenii ale vieții sociale și economice ceea ce duce la nerealizarea unor obiective agro-industriale cu fonduri private sau cu finanțări externe.
- Lipsa unui program de dezvoltare regională.
- Nivelul redus al salariilor și pensiilor.
- Lipsa investițiilor străine.
- Lipsa resurselor financiare locale.

Obstacolele în rezolvarea acestor probleme sunt:

- Tradiționalismul, spiritul conservator.
- Punerea în practică a Legii Fondului Funciar – ritmul lent de distribuire a titlurilor de proprietate.
- Birocrația.
- Nivelul redus al bugetelor locale.
- Blocajul financiar.
- Insuficiența fondurilor bugetare locale pentru investiții în sănătate, educație, cultură, infrastructură;
- Echipamentul tehnic insuficient și uzat din agricultură;
- Accesul dificil pe piață (din punct de vedere al distanței, informației și competitivității).

În urma analizei acestor probleme, cauze și obstacole, prezentăm următoarele disfuncționalități pe domenii:

DOMENII	DISFUNCȚIONALITĂȚI
AGRICULTURĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Organizarea deficitară, fărâmițarea exagerată a proprietăților agricole; • Practicarea unei agriculturi subzistențiale, în sistem individual, care nu permite obținerea de producții ridicate și favorizează degradarea solurilor; • Culturi care dau producții variabile atât în spațiu cât și în timp datorită posibilităților materiale reduse ale proprietarilor de terenuri agricole, condițiilor meteorologice nefavorabile în fazele de vegetație, ineficiența sau lipsa asolamentelor, lipsa de experiență a cultivatorilor în gestionarea resurselor de sol, lipsa unor lucrări ameliorative; • Utilaje și mașini agricole insuficiente în raport cu suprafața agricolă; • Absența infrastructurii de colectare și preluare a producției agricole de la producătorii locali; • Funcționarea necorespunzătoare a sistemului de aprovizionare tehnico – materială a serviciilor pentru agricultură; • Reducerea accentuată a efectivelor de animale și scăderea calității materialului genetic. • Suprafața însemnată a solurilor afectate de alunecări de teren și eroziune,
INDUSTRIE	<ul style="list-style-type: none"> • Investiții reduse de prelucrare a producției agricole locale; • Volum inexistent al investițiilor străine în activitățile industriale. • Migrația forței de muncă calificate în exteriorul U.A.T. (mai ales în străinătate);
TURISM	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba valorificare a potențialului turistic; • Lipsa semnalizării turistice a obiectivelor istorice și arheologice;
SERVICII	<p>Domeniul serviciilor pentru persoane este slab reprezentat în toate localitățile;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Din sectorul terțiar al economiei lipsesc o serie de servicii de mare importanță, printre care: unități de reparații și întreținere, servicii de gospodărie comunală (salubritate, alimentare cu gaze); • Existența unor servicii sub standarde;
REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	<ul style="list-style-type: none"> • Echipare edilitară redusă sau în curs de realizare; • Fenomen de dezvoltare tentaculară a vetrelor de sat.
POPULAȚIA ȘI RESURSELE DE MUNCĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Degradarea echilibrului demografic și avansarea fenomenului de îmbătrânire demografică; • Șomajul ascuns și gradul ridicat de ocupare în agricultura de subzistență; • Gradul mare de dependență economică a populației inactive;

DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI
	<ul style="list-style-type: none"> • Volumul modest al investițiilor în ocrotirea sănătății, asistență socială, etc., necesare unei populații vârstnice din ce în ce mai numeroase; • Lipsa de preocupare a populației (dar și a instituțiilor statului) pentru recalificare și reconversie profesională.
LOCUIREA	<ul style="list-style-type: none"> • Fond de locuit construit din materiale nedurabile, calitativ inferior sub aspectul confortului. • Zone cu P.O.T. și C.U.T. foarte mic; • Unele locuințe sunt amplasate pe zone cu risc de inundabilitate și alunecări de teren; • Gradul redus de dotare al locuințelor; • Nu există rețea de gaze naturale; • Încălzirea populației se face cu sobe cu combustibili solizi;
DOTĂRI SOCIAL – CULTURALE	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul redus de cabinete medicale, absența unor centre medicale dotate corespunzător pentru situații de urgență; • Inexistența infrastructurii necesare furnizării serviciilor de asistență socială pentru bătrâni și copii; • Grad de uzură avansat a clădirilor unităților de învățământ precum și a dotărilor acestora; lipsa echipărilor; • Ofertă redusă de agrement și petrecere a timpului liber pe plan local; • Insuficiența spațiilor pentru activități cultural-sportive; • Insuficiența implicare a societății civile în viața culturală a comunei; • Lipsa unei instituții care să pregătească forța de muncă calificată în vederea reînvierii meseriilor tradiționale; • Deplasarea pe distanțe mari pentru asigurarea unor servicii de natură administrativă.
ECHIPARE TEHNICĂ	
CIRCULAȚIE	<ul style="list-style-type: none"> • Drumuri cu îmbrăcăminte degradată (starea precară a drumurilor de interes local din U.A.T.); • Pe timp nefavorabil, datorită amenajării și echipării necorespunzătoare, pe tronsoanele neasfaltate și nepietruite, circulația se desfășoară cu dificultate; • Poduri degradate sau insuficient dimensionate ca gabarit.
GOSPODĂRIREA APELOR	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența lucrărilor hidroameliorative; • Nerespectarea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă potabilă, conform legii apelor nr. 107.
ALIMENTARE CU APĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Există sistem centralizat de alimentare cu apă în 3 localități, doar că nu se asigură necesarul populației, deoarece numărul abonaților este mult mai mic decât numărul gospodăriilor;
CANALIZARE	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unui sistem centralizat de canalizare menajeră în toată unitatea administrativ teritorială;
ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa rețelei electrice pentru alimentarea noilor locuințe.
ALIMENTARE CU GAZE NATURALE	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unui sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale;
TELECOMUNI-CAȚII	<ul style="list-style-type: none"> • Cereri de instalare a noi posturi telefonice neonorate.
PROBLEME DE MEDIU	
PROTECȚIA ȘI	<ul style="list-style-type: none"> • Degradarea unor terenuri prin eroziune, alunecări de teren și exces de

DOMENII	DISFUNCȚIONALITĂȚI
CONSERVAREA MEDIULUI	<p>umiditate;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa educării/informării sistematice a populației cu privire la importanța protecției mediului și principalele probleme în domeniu; • Degradarea pășunilor și fânețelor naturale prin procese geomorfologice (alunecări de teren și eroziune în adâncime și areolară în zonele de versant), și exces de umiditate în sectoarele de șes;

Concluzii rezultate din analiza situației actuale realizate la nivelul comunei Ștefan cel Mare:

Comuna Ștefan cel Mare se încadrează în categoria comunităților rurale de mărime mare, cu profil agrar, cu resurse ambientale modice, cu resurse de forță de muncă limitate.

Resursele naturale ale subsolului sunt modeste, cu toate acestea nu sunt exploatate suficient.

Resursele naturale ce se dezvoltă la nivelul solului (solul fertil, resurse forestiere, luciu de apă) sunt relativ bogate, dar limitate.

Profilul economic actual este cel agricol.

Potențialul uman are o structură care permite desfășurarea în bune condiții a tuturor activităților specifice spațiului rural.

Habitatul și echipările tehnico-ediliare nu au cunoscut până în prezent îmbunătățiri spectaculoase, tendința pentru următorii 10 - 15 ani trebuind să fie de depășire a condițiilor medii prezente la nivel de județ și de asigurare a unui grad minim de confort și igienă în locuințe și instituțiile publice.

Sunt necesare precauții privitoare la posibilitatea producerii unor fenomene ce țin de riscurile naturale, în special alunecări de teren.

2.12. NECESITĂȚI ȘI OPTIUNI ALE POPULAȚIEI

În urma discuțiilor purtate cu autoritățile locale, a consultării populației precum și în urma analizelor efectuate, s-au stabilit ca posibili următorii factori care ar putea contribui la realizarea dezvoltării localităților comuna:

- Îmbunătățirea structurii rurale a localității, cu dezvoltarea unui nucleu în centrul comunei – loc. Ștefan cel Mare;
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport rutier de pe teritoriul comunei - asfaltare.
- Modernizarea spațiilor destinate activităților socio-culturale și sportive, care să creeze condiții optime de recreere a locuitorilor comuna.
- Reabilitarea clădirilor - sedii de instituții publice, învățământ și sănătate.
- Dezvoltarea serviciilor de asistență socială a persoanelor aflate în dificultate.
- Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală.
- Organizarea de cursuri de calificare/recalificare a adulților pentru reînvierea meseriilor vechi și a meșteșugurilor tradiționale.
- Valorificarea superioară a producției agricole vegetale și animale, precum și a lemnului, prin prelucrarea în unități proprii;
- Creșterea gradului de mecanizare în agricultură.
- Realizarea rețelei de alimentare cu apă în toate localitățile și gaze naturale, a rețelei de canalizare în toate localitățile și a stațiilor de epurare.
- Amenajarea de zone de agrement și sportive;
- Colectarea selectivă, preluarea și transportul deșeurilor menajere la depozitul zonal, în cadrul unui sistem integrat de management al deșeurilor;
- Crearea de legături corespunzătoare cu localitățile învecinate.

Opțiuni ale populației

Solicitările populației constau în:

- Prevederea de amplasamente pe terenuri stabile la alunecări, în interiorul intravilanului, pentru:
 - funcțiuni de interes public și servicii care lipsesc (sedii partide, sindicate, organizații obștești, comerț);
 - curți și construcții, în limita a 1000 mp/ gospodărie, pentru locuințe necesare a fi nou construite, în vederea creșterii numărului populației, a creșterii confortului de locuire (realizarea a minim 2,85 persoane / gospodărie și 10,5 mp arie locuibilă / persoană) și de rezerva de teren pentru eventualele strămutări de gospodării situate pe terenuri alunecătoare;
 - asigurarea spațiilor special destinate investițiilor industriale;
 - modernizarea infrastructurii fizice care să favorizeze și să încurajeze investitorii privați, modernizarea și reabilitarea drumurilor locale din interiorul localităților, extinderea rețelei de alimentare cu apă, realizarea rețelei de canalizare în toate localitățile, alimentarea cu gaz metan, îmbunătățirea serviciilor de telecomunicații, în special accesul la telefonie GSM și Internet;
 - dotările de gospodărie comunală strict necesare (cimitire, platformă de compostare a deșeurilor zootehnice, instalații apa-canal, etc.);
- Dezvoltarea unor ramuri economice care să ocupe forța de muncă disponibilă (industrie mică, artizanat și activități meșteșugărești, unități de procesare a laptelui și a cărnii, cărămidărie, extragerea pietrei, etc.).

- Dezvoltarea turismului local, prin valorificarea potențialului existent al cadrului natural (monumente istorice, situri arheologice, tradiții, cadru natural).

Deoarece actualele obiective strategice de dezvoltare și tipul de organizare sunt premise ferme, comuna va continua să se extindă pe terenurile disponibile din jur încă din prima etapă, ținându-se seama de toate categoriile de bariere existente și de direcțiile prioritare de evoluție.

De aici rezultă necesitatea imperativă de a revizui întreaga strategie de dezvoltare a localităților comunei, și în mod special a localității Ștefan cel Mare. În afara schimbărilor la nivel instituțional sunt necesare schimbări ale modului de viață și a mentalității rurale.

Trecerea la un nivel superior, în primă fază, comportă în primul rând o revizuire a funcționalului zonei centrale: reparații capitale și consolidarea școlilor, a grădinițelor, delimitare de spații verzi dotate cu mobilier urban, în vederea creării unui ansamblu estetic și funcțional în același timp, completat cu noi dotări (spații polivalente, spații comerciale și de alimentație publică, servicii financiare, etc). Este necesar de asemenea ca pe viitor să fie aprobate și construite doar acele locuințe care corespund din punct de vedere calitativ și estetic cu specificul zonei și respectă funcțiunile de bază.

CAPITOLUL 3

PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

Până la data finalizării prezentului P.U.G., s-au realizat următoarele proiecte de urbanism, care au fost luate în considerare ca studii de fundamentare pentru elaborarea P.U.G. –ului:

- P.A.T.N. (PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL)
- P.A.T.Z. (PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI ZONAL - REGIUNEA DE NORD EST)
- P.A.T.J. (PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN VASLUI)

Studiile de fundamentare, elaborate în cadrul P.A.T.J. Vaslui și consultate la elaborarea P.U.G. Vaslui, sunt următoarele:

- STUDIU DE CADRU NATURAL ȘI MEDIU;
- STUDIU DE FUNDAMENTARE A POTENȚIALULUI DEMOGRAFIC ȘI AL FORȚEI DE MUNCĂ;
- STUDIU DE GOSPODĂRIRE COMPLEXĂ A APELOR;
- STUDIU DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE;
- STUDIU HIDROGEOLOGIC;
- STUDIUL REȚELELOR ELECTRICE ȘI DE TELECOMUNICAȚII.
- STUDIU ISTORIC
- RIDICARE TOPOGRAFICA LA ZI

Primăria comunei Ștefan cel Mare a pus la dispoziție pentru documentare și analiză o serie de materiale întocmite de către autoritățile locale:

- STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI ȘTEFAN CEL MARE PE ANUL 2014-2020;
- PROIECTE DE APĂ ȘI CANALIZARE;

Demersul pe care s-a fundamentat P.U.G. al Comunei Ștefan cel Mare a permis formularea unor propuneri și orientări pentru principalii factori de dezvoltare economico-socială, în profil teritorial.

Studiul astfel elaborat și aprobat va reprezenta pentru autoritățile administrației publice cadrul economico-social și urbanistic de stabilire a priorităților de intervenție în acest teritoriu. De asemenea, va oferi elemente de temă pentru planurile de amenajare teritorială, iar pentru investitori, informații utile asupra resurselor naturale și umane, cu posibilități de valorificare imediată sau în perspectivă mai largă.

P.U.G. reprezintă o etapă obligatorie și de importanță majoră în ansamblul documentațiilor de amenajare a teritoriului, stabilită prin Legea nr. 350/2001.

a. EVOLUȚIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI

3.2.1. Direcții posibile de evoluție a comunei Ștefan cel Mare

Problematica dezvoltării rurale și noile raportări dintre agricultură și industrie, dintre comuna și zonele învecinate, impun o reconsiderare teoretică și conceptuală, față de care nu se pot formula soluții practice eficiente. Înnoirea aparatului teoretico-metodologic este impusă de restructurarea unor fenomene sociale cunoscute: industrializarea, urbanizarea, migrațiile rural-urbane, etc., precum și de apariția unor fenomene noi în perioada actuală de tranziție:

- modificarea formelor de proprietate a terenului,
- restructurarea industriei,
- întoarcerea unei părți a populației din mediul urban în mediul rural, etc.

Dezvoltarea sau regenerarea unor așezări rurale limitrofe este determinată semnificativ de schimbările care se produc în structura economiei locale, în structura populației și în cultura comunitară. Conform politicii de dezvoltare rurală a Uniunii Europene, dezvoltarea localităților rurale pentru perioada 2015 – 2025 se concentrează pe trei teme (cunoscute sub numele de „axe tematice”). Acestea sunt:

- ameliorarea competitivității sectorului agricol și forestier;
- ameliorarea mediului și a zonelor rurale;
- ameliorarea calității vieții în zonele urbane și încurajarea diversificării economiei urban/rurale.

Dezvoltarea în perspectivă a comunei Ștefan cel Mare se va axa în primul rând pe valorificarea rațională a resurselor locale, atât fizice, cât și umane. Astfel, din categoria resurselor fizice se are în vedere în primul rând potențialul agro – pedo – climatic, ca principala resursă care susține sectorul agricol, resursele de apă (potențialul hidrografic), vegetația naturală, diversitatea speciilor.

Se adaugă resursele umane ale comunei, din punct de vedere economic prezentând interes resursele de forță de muncă. Astfel, o creștere economică susținută implică folosirea cât mai completă și cu o eficiență sporită a forțelor de muncă. Comparativ cu alte județe, județul Vaslui dispune de resurse importante de forță de muncă, ceea ce conduce la un cost redus al muncii. Caracteristice comunei Ștefan cel Mare sunt însă sporul natural în scădere, debutul fenomenului de îmbătrânire a populației și emigrarea masivă, probleme care necesită rezolvarea prin crearea de noi locuri de muncă, asigurarea unor condiții moderne de viață, acces la servicii publice calitative, etc.

Totodată, dezvoltarea comunității trebuie să țină cont de caracterul limitat al resurselor (de capital uman, natural și financiar) ce împiedică o autoritate publică să gestioneze toate problemele comunității, precum și de alocarea echilibrată a acestora.

Evoluția din punct de vedere economic reprezintă un deziderat imperativ nu numai în scopul satisfacerii cerințelor materiale de bază ci și pentru asigurarea resurselor în scopul îmbunătățirii calității vieții, răspunzând cerințelor pentru ocrotirea sănătății, educație, dezvoltare socială și mediu înconjurător mai bun. Pentru a avea efecte benefice pe termen lung, dezvoltarea economică, socială și de mediu trebuie să constituie componente de bază ale *dezvoltării durabile*.

Realizarea obiectivelor generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare, politicile, planificarea strategică, precum și realizarea programelor și proiectelor făcându-se cu respectarea câtorva direcții:

- ❖ Dezvoltarea durabilă, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și agenții;
- ❖ Realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public - privat;

- ❖ Integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a comuna cu politicile de dezvoltare ale județului și ale regiunii din care face parte;
- ❖ Managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane, precum și integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu natural;
- ❖ Fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- ❖ Identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților acesteia; corespondența între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- ❖ Protecția mediului;
- ❖ Asigurarea publicității informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

Posibilitatea realizării unei creșteri economice durabile se impune a fi valorificată prin intervenția adecvată a tuturor factorilor conștienți care acționează la nivel economic și nu numai. Pentru asigurarea unui grad înalt de valorificare a potențialului economic disponibil și intensificarea creșterii economice este necesară întocmirea și aplicarea unei strategii riguros fundamentate care să aibă ca obiectiv pe termen scurt refacerea și depășirea nivelului economic general realizat anterior anului 1989, iar ca obiectiv pe termen lung atingerea unui nivel economic net superior.

Din evaluarea stării economico-sociale a comunei și din analiza posibilităților plauzibile de evoluție pozitivă în viitor a spațiului studiat, au rezultat o serie de priorități și oportunități ce pot jalona perspectiva acestei comune. Propunerile sunt prezentate pe domenii, în funcție de eficiența lor socială și economică și au valoare orientativă.

Prioritățile în cadrul dezvoltării urbanistice a comunei decurg din necesitățile imediate semnalate. Îndeplinirea acestor deziderate se va putea face în funcție de fondurile de care dispune comuna – fonduri proprii sau alocate de la bugetul statului. Ordinea acestor priorități se va stabili de către consiliul local.

DOMENII	PRIORITĂȚI
AGRICULTURĂ	<ul style="list-style-type: none"> • creșterea gradului de mecanizare în agricultură prin extinderea parcului auto; • diversificarea producției agricole; • înființarea și organizarea de forme asociative ale crescătorilor de animale; • sprijinirea înființării grupurilor de producători agricoli; • realizarea de lucrări agro-pedo-ameliorative pentru combaterea alunecărilor și eroziunii și îmbunătățirea potențialului fertil al solurilor din U.A.T.; • exploatarea rațională a pășunilor și fânețelor; • utilizarea terenurilor degradate și neproductive pentru împădurire; • stimularea asocierii proprietarilor de terenuri agricole;
INDUSTRIE	<ul style="list-style-type: none"> • valorificarea producției locale prin capacități proprii de prelucrare;

DOMENII	PRIORITĂȚI
	<ul style="list-style-type: none"> • reconsiderarea meseriilor tradiționale; • modernizarea și asigurarea infrastructurii destinate investițiilor industriale; • susținerea dezvoltării imm-urilor și stimularea implicării într-o mai mare măsură a micului antreprenorat local; • atragerea capitalului investițional autohton și străin.
TURISM	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea structurilor turistice de cazare și alimentație; • amenajarea unor spații de campare și dotarea acestora cu utilități specifice; • modernizarea echipărilor edilitare, modernizarea și reabilitarea drumurilor comunale în vederea creării posibilităților de dezvoltare a agro-turismului; • construcția, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor locuințelor și a utilităților conexe în vederea practicării agro-turismului (valorificarea surplusului de camere de locuit); • realizarea de proiecte pentru atragerea fondurilor europene în vederea construirii de pensiuni agroturistice; • valorificarea produselor obținute în gospodării prin agricultura locală - ca urmare a cerinței tot mai mari a turiștilor pentru produsele naturale; • înființarea unui punct de comercializare a produselor de artizanat specifice U.A.T.; • organizarea de cursuri de formare profesională a adulților în domeniul turismului și agroturismului.
SERVICII	<ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea unei infrastructuri de alimentație publică specifică turismului de tranzit; • încurajarea întreprinzătorilor ce desfășoară activități legate de prestarea de servicii către populație sau agenți economici.
REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	<ul style="list-style-type: none"> • revitalizarea prin diversificarea funcțiilor economice, îmbunătățirea dotării și echipării; • coordonarea dezvoltării teritoriale printr-un cadru legislativ coerent și prin aplicarea legii privind autorizațiile de construire.
POPULAȚIA ȘI RESURSELE DE MUNCĂ	<ul style="list-style-type: none"> • menținerea numărului de locuitori; • stimularea creșterii natalității; • creșterea speranței de viață; • ameliorarea, îmbunătățirea calității vieții; • crearea de noi locuri de muncă; • reducerea riscului de îmbolnăvire; • îmbunătățirea dotării dispensarului uman; • realizarea de acțiuni de educație pentru sănătate.
LOCUIREA	<ul style="list-style-type: none"> • creșterea gradului de confort a comuna prin crearea unui fond locativ modern, echipat la standardele actuale; • stimularea construirii de locuințe din materiale durabile, cu finisaje superioare.
DOTĂRI SOCIAL CULTURALE	<ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea permanentă a dotării școlilor și grădinițelor, asigurarea tuturor condițiilor necesare;

DOMENII	PRIORITĂȚI
	<ul style="list-style-type: none">• îmbunătățirea continuă a fondului de carte din bibliotecile școlilor.• dotarea școlilor cu baze sportive;• amenajarea spațiilor verzi și dotarea acestora cu mobilier urban.
ECHIPARE TEHNICĂ	
CIRCULAȚIE	<ul style="list-style-type: none">• finalizarea lucrărilor de pietruire a drumurilor satești, în vederea asfaltării acestora și în felul acesta a creșterii gradului de accesibilitate;• reabilitarea și modernizarea drumurilor locale: asfaltarea drumurilor satești;• realizarea și amenajarea de noi drumuri satești în zonele de extinderi ale intravilanului U.A.T.:• clasarea/reclasarea ca drumuri județene a drumurilor comunale care asigură legătura unor sate ale U.A.T. cu sate din comunele alăturate• clasarea ca drumuri comunale a drumurilor satești care asigură legătura unor sate ale comunei cu sate din comunele alăturate• realizarea unui drum ocolitor în vederea eliminării traficului greu din zona centrală și rezidențială a localității Ștefan cel Mare;• reabilitarea și/sau modernizarea drumurilor agricole de pe teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare;• realizarea de trotuare, alei pentru circulația pietonală și piste pentru bicicliști; în zonele de interes public și cu circulație pietonală intensă în apropierea școlilor, primăriei, bisericilor, magazinelor,• amenajarea stațiilor de autobuz pentru călători, în vederea asigurării condițiilor optime de așteptare, informare, îmbarcare, și debarcare;• amenajarea de spații de parcare; în zona obiectivelor socio - culturale• marcarea și semnalizarea corespunzătoare a drumurilor care străbat teritoriul comuna;• modernizarea intersecțiilor de drumuri din comuna Ștefan cel Mare;• reabilitarea și modernizarea podurilor și podețelor existente pe raza comunei Ștefan cel Mare (întrucât majoritatea podurilor existente au capacitatea portantă depășită)• construirea de noi poduri și podețe în rețeaua locală de drumuri, acolo unde este necesar;• asigurarea mijloacelor de transport pentru elevii care fac naveta între satele comunei;• decolmatarea șanțurilor existente adiacente drumurilor ce străbat comuna, în vederea colectării și dirijării apelor pluviale în afara zonei drumurilor și pentru a evita

DOMENII	PRIORITĂȚI
	<p>inundatiile,</p> <ul style="list-style-type: none"> • amenajarea de rigole și șanțuri betonate pentru evitarea eroziunii solului, precum și podețe de descărcare acolo unde este necesar, în vederea colectării apelor pluviale;
GOSPODĂRIREA APELOR	<ul style="list-style-type: none"> • amenajarea cursului râurilor, pâraielor și plantarea zonei cu arbori pentru stoparea alunecărilor de teren; • regularizarea și întreținerea albiei râului Telejna și a albiilor pâraielor care străbat intravilanul;
ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ	<ul style="list-style-type: none"> • extinderi ale rețelei de joasă tensiune pe suprafețele nou introduse în intravilan; • electrificarea tuturor locuințelor din intravilan;
ALIMENTARE CU APĂ	<ul style="list-style-type: none"> • extindere rețea de alimentare cu apă în sistem centralizat pentru toate localitățile componente U.A.T.; • studierea posibilitatilor de realizare a unei rețele de apa din surse proprii prin puturi forate de mare adancime pana la identificarea unui strat de apa potabila
CANALIZARE	<ul style="list-style-type: none"> • înființare sistem centralizat de canalizare și stație de epurare în satele componente;
PROTEJAREA ZONELOR	
PE BAZA NORMELOR SANITARE	<ul style="list-style-type: none"> • se vor delimita zonele de protecție cimitire, captări de apă, cursuri de apă, stații de pompare, de clorare, rezervoare, stație de epurare.
FAȚĂ DE CULUARE TEHNICE	<ul style="list-style-type: none"> • se vor delimita zonele de protecție a rețelelor edilitare și se vor stabili condițiile de construire.
ZONE CU RISCURI NATURALE	<ul style="list-style-type: none"> • se vor lua măsurile necesare pentru înlăturarea cauzelor(îndiguiri, regularizări, împăduriri, etc.).

b. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Optimizarea relațiilor în teritoriu își propune identificarea principalelor măsuri care trebuie adoptate în scopul eficientizării, optimizării și stimulării dezvoltării comunei. Cu toate acestea, localități componente ale comunei Ștefan cel Mare pot trece oricând la un nivel superior, *evoluția* lor fiind *determinată de pierderea sau câștigarea unor funcții economice și implicit de evoluția demografică*.

Legăturile localităților componente ale comuna cu celelalte localități ale județului se realizează prin intermediul căilor de comunicație: rutiere și/sau feroviara.

Comuna este străbatută de o rețea de drumuri care constituie trama stradala principala și anume: drumul național DN 15D – asfaltat, drumul județean DJ 247 traversează comuna de la est la vest și drumurile comunale DC 1, DC 2, DC 109, DC 110, DC 110A – drumuri asfaltate partial, acestea făcând legătura între sate.

Rețeaua secundară destul de densă de drumuri locale/satești completează sistemul de circulație rutieră la nivelul comuna.

Între comuna Ștefan cel Mare și localitățile învecinate s-au stabilit de-a lungul timpului relații reciproce sociale, de muncă, pentru aprovizionare și servicii, generatoare de deplasări.

Analizând situația existentă și perspectivele dezvoltării, se poate afirma că sistemul de circulație rutieră pe teritoriul comunei asigură în prezent legături terestre relativ satisfăcătoare cu localitățile rurale și comunele apropiate, în condițiile modernizării și reabilitării rețelei locale de căi rutiere (prin asfaltare).

Prognozând o creștere a traficului generată de dezvoltarea economică a comuna pentru optimizarea circulației auto se recomandă/propune realizarea unui ocolitor în vederea eliminării traficului greu din zona centrală și rezidențială a localității Ștefan cel Mare.

Între comuna Ștefan cel Mare și localitățile învecinate s-au stabilit de-a lungul timpului relații reciproce de muncă, aprovizionare și servicii. Cele mai importante relații sunt însă cele care se stabilesc între comuna Ștefan cel Mare și municipiul Vaslui, principala localitate urbană care polarizează teritoriul studiat.

Comuna constituie, în măsura posibilităților de care dispune, o sursă de aprovizionare, dar și un consumator al unor produse și servicii pe care le oferă comuna. Sistemul de relații este constituit în principal din deplasările pentru muncă (navetismul), aprovizionarea cu produse și bunuri de larg consum, sau, dimpotrivă, pentru comercializarea în special a produselor agroalimentare (aprovizionarea comunelor care absorb surplusul de produse agricole și determină specializarea agriculturii), cât și din deplasările pentru învățământ preuniversitar, pentru serviciile specializate din domeniul sănătății, pentru serviciile financiar-bancare.

Se prevede o atenuare a discrepanțelor dintre nivelul de dezvoltare al zonei studiate și cel al zonei urbane prin asigurarea unor condiții de trai moderne și prin mărirea gradului de confort, în acest scop fiind necesară în primul rând introducerea componentelor esențiale de echipare edilitară (rețea de alimentare cu apă și gaz, rețea de canalizare în sistem centralizat, stație de epurare, sistem de colectare a deșeurilor) și modernizare a infrastructurii de transport.

Nu se întrevăd mutații majore în ceea ce privește folosința terenurilor, dar practicarea unei agriculturi performante necesită înființarea de asociații și ferme agricole, precum și utilizarea rațională a resurselor reprezentate de terenul arabil, pășuni, fânețe.

Forța de muncă excedentară va trebui să fie ocupată pe piața locală, prin crearea de noi locuri de muncă, în vederea stopării declinului demografic și a procesului de degradare a structurilor demografice.

Problema dezvoltării comuna nu poate fi scoasă din contextul dezvoltării regionale, ea nu este generată de lipsa terenurilor destinate dezvoltării și nici de condițiile de locuire necorespunzătoare, ci de deficiențele de natură economică.

Rezolvarea problemelor administrative ale comuna pe teritoriul altor localități (bancare, juridice, de sănătate și învățământ) nu poate fi o soluție de viitor, ci se impune proiectarea unui sistem funcțional, urmărind o urbanizare controlată și nu o urbanizare forțată: măsurile urbanistice trebuie însoțite de măsuri instituționale – este necesară crearea unui organism care să coordoneze și să monitorizeze dezvoltarea sistemului.

Ridicarea nivelului de trai al populației comuna impune mobilizarea de fonduri pentru modernizarea structurilor demografico-economice și dezvoltarea pieței muncii, în vederea apropierii de standardele U.E.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

Analiza activităților care se desfășoară în comunei Ștefan cel Mare a relevat faptul că, din punct de vedere economic, această unitate teritorial administrativă se remarcă prin caracterul predominant agricol al activităților, însă este vorba despre o agricultură subzistențială, individualistă, care implică un mare volum de forță de muncă dar cu eficiență redusă. Dacă ne referim la numărul de unități economice active pe raza comunei, se constată numărul mare al unităților care prestează servicii de comercializare a bunurilor de larg consum, urmat de câteva mici unități ale industriei alimentare care se bazează pe materia primă locală, provenită din agricultură.

Ca disfuncționalități majore ale sectorului economic menționăm în primul rând subdezvoltarea sectorului agricol, care, în prezent este unul individual, subzistențial și neperformant, dezvoltarea exagerată a comerțului, care induce o atitudine consumistă pe fondul unei puteri de cumpărare relativ redusă și absența/insuficienta dezvoltare a unor domenii care pot conduce la diversificarea activităților economice și creșterea nivelului de trai din U.A.T.: serviciile pentru populație, meșteșugurile tradiționale, turismul.

Pentru dezvoltarea comunei Ștefan cel Mare este necesară o politică complexă, care să includă gospodărirea resurselor naturale locale, dezvoltarea agriculturii la standarde europene (depășirea nivelului de agricultură de subzistență) adaptată la condițiile și realitățile locale, diversificarea activităților economice prin dezvoltarea micii industrie în concordanță cu legislația de mediu și în acord cu cerințele pieței, atragerea investitorilor, dezvoltarea serviciilor, valorificarea resurselor umane ale comuna, evidențierea valorilor cadrului natural și a celui cultural local.

Unul din principalele documente care direcționează dezvoltarea în mediul rural este **Planul Național de Dezvoltare 2014 – 2020** care grupează 6 priorități naționale de dezvoltare. Pentru autoritățile locale din **zonele rurale**, prioritatea cea mai relevantă a Planului Național de Dezvoltare 2014 – 2020 este **prioritatea numărul 5 – Dezvoltarea economiei și creșterea productivității în sectorul industrial-agricol**.

Planul Național de Dezvoltare are în vedere aplicarea unui model multifuncțional de dezvoltare industrială și agricolă. În acest sens, s-au identificat următoarele sub-priorități:

- 1. Creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței.**
- 2. Creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale.**
- 3. Dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere.**
- 4. Promovarea inițiativelor locale de tip „LEADER”.**
- 5. Asigurarea pescuitului durabil și dezvoltarea acvaculturii.**

1. Creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței. În cadrul acestor sub-priorități se vor realiza acțiuni precum:

- **Crearea și îmbunătățirea infrastructurii rurale de la nivelul fermei**, prin:
 - realizarea de căi de acces la fermele agricole și forestiere,
 - alimentarea cu energie electrică,
 - asigurarea unui sistem de management al apei la nivelul fermei (ex: construcția, modernizarea sistemelor de irigații, drenaj, furnizarea apei).
- **Modernizarea fermelor** prin:
 - acțiuni de re tehnologizare a echipamentelor în vederea atingerii standardelor de calitate impuse de UE.

- **Creșterea valorii adăugate a producției agricole și forestiere** prin:
 - utilizarea unui sistem competitiv de prelucrare și marketing al produselor agroalimentare și silvice.
 - **Creșterea valorii economice a pădurilor** prin:
 - acțiuni de re tehnologizare a unităților de prelucrare a lemnului, în scopul creșterii valorii economice a pădurilor.
 - **Instruirea profesională în agricultură**, prin:
 - sporirea calificării fermierilor și a altor persoane care desfășoară activități agricole sau activități conexe.
 - **Srijin pentru stabilirea tinerilor fermieri**, prin:
 - încurajarea tinerilor fermieri în practicarea unei agriculturi moderne,
 - acordarea de facilități privind instalarea tinerilor fermieri,
 - sprijinirea financiară pentru demararea activităților agricole și silvice.
 - **Pensionarea anticipată**, prin:
 - acordarea de compensații financiare fermierilor vârstnici în schimbul cedării exploatației sau a dreptului de folosință a acesteia, tinerilor fermieri.
 - **Acordarea de servicii de consultanță**, prin:
 - organizarea unui sistem unitar pentru toți partenerii pieței din lanțul de comercializare a produselor agricole,
 - crearea serviciilor de management și de consultanță agricolă.
 - **Îmbunătățirea calității producției și a participării la schemele de calitate**, prin:
 - pregătirea fermierilor și a celorlalte persoane implicate în activitățile agricole în scopul sprijinirii îmbunătățirii calității producției și a participării la schemele de calitate.
 - **Srijinirea fermelor de semi-subsistență pentru a deveni viabile**, prin:
 - sprijinirea fermelor de semi-subsistență care, pe baza unui plan de afaceri își vor demonstra capacitatea de a deveni entități viabile, competitive pe piață, prin îmbunătățirea calității produselor, a sistemului de comercializare etc.
 - sprijinul pentru dezvoltarea fermelor de semi-subsistență, în scopul creșterii viabilității economice a fermelor, creșterii veniturilor agricultorilor și reorientării producției agricole în funcție de cererea și oferta pieței.
 - **Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători**, prin:
 - dezvoltarea rețelelor specializate de producție, prelucrare și comercializare, a căror funcționare să se alinieze standardelor comunitare,
 - încurajarea formării grupurilor de producători agricoli.

2. Creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale. Această sub-prioritate se va realiza prin următoarele acțiuni:

- **Instalarea serviciilor de bază în raport cu infrastructura la scară mică**, prin crearea de drumuri comunale care asigură legătura între sate și/sau între reședința de U.A.T. și localitățile componente, telecomunicații, transport energie și infrastructură de apă ca servicii de bază la scară mică.

- **Dezvoltarea activităților non-agricole**, prin dezvoltarea activităților meșteșugărești (procesarea lemnului, confecționarea obiectelor artizanale, ceramică, croitorie, broderie, tricotaje, prelucrarea pieilor, a papurei și răchitei, instrumente muzicale tradiționale) care să absoarbă surplusul de forță de muncă și să implice într-o mai mare măsură tinerii în activități meșteșugărești, servicii, agro-turism, cultivarea/recoltarea de fructe de pădure, sericicultură, apicultură.

- **Crearea și dezvoltarea de afaceri în spațiul rural prin crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi**, prin crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi ce reprezintă

sectoare din amonte și avalul producției agricole și care oferă posibilități noi de locuri de muncă, dar și o piață de desfacere a produselor agricole brute.

- **Încurajarea activităților în domeniul agro-turismului și turismului urban**, prin înființarea unor centre de informare, crearea unei infrastructuri de recreere ce oferă acces la zonele naturale, dar și promovarea de produse turistice (suveniruri etc.).

- **Menținerea, restaurarea și îmbunătățirea patrimoniului istoric și cultural al spațiului rural**, prin renovarea satului românesc, precum și păstrarea și promovarea patrimoniului istoric și cultural.

- **Promovarea informațiilor despre o anumită zonă rurală subdezvoltată și despre strategiile de dezvoltare locală**, prin promovarea zonelor rurale de rang inferior prin elaborarea de studii zonale și strategii locale.

3. Dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere

Între acțiunile indicative avute în vedere se numără următoarele:

- **Sprijinirea financiară a fermierilor din zonele montane**, prin acordarea de compensații financiare a celor fermieri care își desfășoară activitatea în astfel de zone.

- **Sprijinirea financiară a fermierilor din zonele cu handicap natural**,

- **Acordarea de plăți compensatorii aferente programului Natura 2000**,

- **Sprijinirea prin plăți pentru agro-mediul și bunăstarea animalelor**, prin:

- o sprijinirea fermierilor în vederea utilizării terenurilor agricole prin metode care sunt compatibile cu protecția și îmbunătățirea mediului,
- o conservarea peisajului, a resurselor naturale, a solului și diversității genetice,
- o acordarea de sprijin financiar pentru fermieri în vederea conștientizării importanței acestor aspecte și practicării unei agriculturi ecologice.

- **Acordarea de prime de împădurire a terenurilor agricole sau neagricole** și de organizare a unor sisteme agro-forestiere pe terenuri agricole, prin acordarea unor prime destinate înființării sistemelor agro-forestiere, ce combină sistemele de agricultură extensivă și cele forestiere.

- **Refacerea potențialului producției forestiere** prin introducerea de acțiuni de prevenire împotriva calamităților naturale și incendiilor, prin acțiuni integrate de împădurire și de creare a unor sisteme optime de perdele de protecție forestiere.

În același timp, dezvoltarea economică a comunei Ștefan cel Mare trebuie să aibă în vedere orientarea către realizarea obiectivelor propuse în cadrul **Planului Național Strategic de Dezvoltare 2014 – 2020**:

- **Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier** - cu următoarele obiective operaționale:
 - îmbunătățirea competențelor profesionale în vederea creșterii capacității manageriale a agricultorilor și proprietarilor de păduri;
 - restructurarea și dezvoltarea fermelor și creșterea competitivității produselor agricole;
 - restructurarea și modernizarea sectoarelor de procesare a produselor agricole și a celor forestiere.
- **Îmbunătățirea mediului în spațiul rural subdezvoltat** - se bazează pe următoarele obiective operaționale:
 - promovarea managementului durabil al terenului agricol;
 - sprijinirea agriculturii ecologice;
 - conservarea terenurilor agricole cu înaltă valoare naturală ce sunt amenințate de schimbarea modului de folosință a terenului;

- protejarea solului prin acțiuni de combatere a eroziunii, limitarea utilizării substanțelor chimice de sinteză și îmbunătățirea conținutului în substanțe organice;
 - protejarea resurselor de apă prin limitarea scurgerii substanțelor poluatoare în rețeaua hidrografică și infiltrarea în apele subterane;
 - conservarea biodiversității pe terenurile agricole și a coridoarelor de circulație (benzile înierbate).
- **Calitatea vieții în zonele urbane și diversificarea economiei rurale, cu următoarele obiective operaționale:**
 - dezvoltarea multifuncționalității zonelor rurale slab dezvoltate;
 - dezvoltarea și stimularea în spațiul rural a microîntreprinderilor;
 - creșterea atractivității zonelor rurale subdezvoltate și renovarea localităților;
 - dezvoltarea potențialului uman necesar pentru diversificarea economiei rurale.

Dezvoltarea precum și revitalizarea activităților economice în arealul comuna poate fi dinamizată prin inițierea unor proiecte și accesarea resurselor financiare reprezentate de Fondurile Structurale, în vederea reducerii disparităților atât din interiorul teritoriului studiat cât și între teritoriul studiat și localități din Uniunea Europeană.

Capitolul 3.4. “**Dezvoltarea activităților**” urmărește, pe baza analizei situației existente, propunerea de soluții care să rezolve disfuncționalitățile prezente și să conducă la dezvoltarea tuturor sectoarelor de activitate economică din comunei Ștefan cel Mare. Propunerile de dezvoltare vor fi realizate pe sectoare de activitate, cu evidențierea, la sfârșitul capitolului, a domeniilor eligibile pentru accesarea Fondurilor Structurale.

3.4.1. Sectorul primar (agricultura și silvicultura)

3.4.1.1. Agricultura

Agricultura reprezintă o activitate tradițională, în totalitate privată, bazată în principal pe cultura plantelor și secundar pe creșterea în sistem extensiv a animalelor, în special a ovinelor. Agricultura, ca subramură a sectorului primar, trebuie să răspundă următoarelor cerințe:

- producerea de materii prime alimentare și de alimente necesare aprovizionării populației;
- producerea de materii prime pentru industria prelucrătoare a comuna;
- conservarea resurselor de sol, apă, floră și faună, dar și a echilibrului ecosistemului;
- îmbogățirea potențialului turistic prin conservarea patrimoniului peisagistic;
- armonizarea funcțiilor sociale și culturale cu cea economică.

Prin urmare, propunerile prioritare privind **obiectivele pe termen scurt și mediu** care se impun în comuna Ștefan cel Mare sunt:

- depășirea stadiului agriculturii de subzistență și trecerea la obținerea de producții agricole în scopul obținerii de producție – marfă, cu generarea de venituri;
- ridicarea nivelului tehnic al producției agricole și îmbunătățirea parametrilor calitativi ai acesteia;
- diversificarea activităților agricole și a celor conexe agriculturii în scopul creșterii veniturilor, îmbunătățirii calității vieții și eficientizării economiei gospodăriilor;
- realizarea de lucrări agro-pedo-ameliorative pentru combaterea și prevenirea alunecărilor de teren, a eroziunii solului și îmbunătățirea potențialului fertil al solurilor din U.A.T.;

➤ îmbunătățirea practicilor agricole prin creșterea competențelor profesionale ale resurselor umane care lucrează în agricultură.

Obținerea unor randamente ridicate în agricultură și dezvoltarea comunității rurale a comunei Ștefan cel Mare impune luarea unor măsuri, adaptate condițiilor sociale și pedoclimatice ale zonei:

1. *creșterea gradului de mecanizare* în agricultură prin achiziția și dotarea gospodăriilor cu mașini și utilaje agricole atât pentru producția vegetală cât și pentru producția zootehnică, în special tractoare, pluguri, discuri, semănători, cositori mecanice, instalații de mulș și alte utilaje performante (motocultoare de mici dimensiuni, mori și tocătoare pentru furaje, etc.);
2. *eficientizarea activităților agricole* din comuna (în extravilan) prin *concentrarea proprietății agricole* în ferme private;
3. *stimularea fermelor mici* (a căror potențial de aprovizionare a piețelor locale este insuficient exploatat) ca soluție de dezvoltare a agriculturii pe termen lung;
4. *diversificarea producției agricole* prin:
 - dezvoltarea pomiculturii și a viticulturii, soluție adecvată de altfel și pentru prevenirea alunecărilor de teren;
 - realizarea de investiții în colectarea, depozitarea și procesarea plantelor medicinale și aromatice, a fructelor (se urmărește obținerea unor produse cu valoare adăugată mare, de ex. dulcețuri, siropuri, gemuri, ceaiuri, etc.),
 - dezvoltarea apiculturii;
 - inițierea și dezvoltarea fermelor de *produse agricole alternative*, foarte cerute pe *piața externă*, de exemplu melci, broaște, cu atât mai mult cu cât comuna deține suprafețe acoperite de apă;
 - cultivarea și procesarea ciupercilor de cultură;
5. construirea de sere și solarii pentru legumicultură;
6. îmbunătățirea sistemelor de colectare, procesare și valorificare a produselor agricole prin înființarea unui centru de colectare și preluare a acestora;
7. înființarea și organizarea de *forme asociative ale crescătorilor de animale*, în special ovine și bovine / *consolidarea fermelor familiale cu caracter comercial*, completate cu utilități și construcții aferente proceselor tehnologice; sprijinirea funcționării asociațiilor crescătorilor de animale;
8. sprijinirea înființării grupurilor de producători agricoli;
9. organizarea de *gospodării pilot multifuncționale* în domeniul vegetal, zootehnic și agroturistic;
10. realizarea de *asolamente* pentru mărirea capacității productive a solului;
11. *îmbunătățirea calitativă a pajiștilor și fânețelor* prin:
 - lucrări de cartare agrochimică ;
 - combaterea eroziunii solului;
 - efectuarea de însămânțări și supraînsămânțări;
 - efectuarea anuală a lucrărilor de întreținere, utilizarea îngrășămintelor naturale.
12. având în vedere prezența efectivelor de bovine și a celor de ovine, sunt necesare *lucrări pentru menținerea și sporirea productivității pășunilor* – ca bază furajeră pentru creșterea animalelor, lucrări ce vizează combaterea degradării pășunilor prin pășunatul excesiv și măsuri pentru refacerea covorului vegetal: compartimentarea pășunii pe tarlale și utilizarea alternativă a perimetrelor respective;
13. utilizarea unor *practici agricole specifice agriculturii ecologice*:
 - rotația culturilor;

- menținerea pomilor, a marginilor culturilor, a haturilor pentru conservarea biodiversității de prădători naturali ai dăunătorilor culturilor agricole;
 - valorificarea îngrășămintelor naturale organice din gospodării pentru creșterea fertilității naturale a solului precum și pentru evitarea poluării solului;
14. dimensionarea efectivelor de animale în funcție de raportul optim între specii și disponibilul local de furaje;
15. dezvoltarea sectorului zootehnic, cu predilecție creșterea bovinelor și ovinelor, prin:
- achiziții de rase de animale cu material biologic valoros și aplicarea însămânțărilor artificiale în vederea îmbunătățirii producției zootehnice;
 - modernizarea adăposturilor, îmbunătățirea condițiilor de cazare, igienă și de protecție a animalelor,
 - obținerea de produse animaliere de bună calitate, ameliorarea calității fânurilor și a altor categorii de furaje,
 - înființarea de centre de colectare a laptelui în localitățile componente ale comuna.
16. respectarea normelor fito-sanitare și sanitar-veterinare asigurându-se premisele dezvoltării unei agriculturi biologice;
17. valorificarea potențialului melifer al pomilor fructiferi, pășunilor, fânețelor, prin dezvoltarea apiculturii;
18. utilizarea terenurilor degradate și neproductive pentru împădurire;
19. acordarea de facilități și stimulente proprietarilor de terenuri neproductive în scopul împăduririi acestora;
20. regularizarea cursurilor de apă din comuna, amenajarea și întreținerea albiilor și malurilor râurilor și pâraielor;
21. conceperea și implementarea unui sistem de management al apei la nivel de micro-fermă, fermă și la nivel de U.A.T. (sisteme de drenaj, furnizarea apei).

Dezvoltarea serviciilor din agricultură:

- înființarea în comuna a unui **centru de consultanță agricolă** în vederea formării profesionale și informării agricultorilor;
- înființarea unui centru de perfecționare a agricultorilor în ceea ce privește tehnicile agricole folosite, efectuarea lucrărilor agricole, utilizarea îngrășămintelor chimice, etc.;
- asigurarea unui grad ridicat de informare a populației urbane cu privire la oportunitățile existente și cerințele ce trebuie respectate în sectorul agricol;

3.4.2. Industria

Activitățile industriale reprezintă 13 % din numărul total al unităților economice active în comunei Ștefan cel Mare, fiind reprezentate de mici unități ale industriei alimentare și de producție.

Obiectivele de dezvoltare privind sectorul industrial vor urmări:

- dezvoltarea integrată a ramurilor industriale, pe baza materiilor prime locale,
- creșterea ponderii produselor cu grad ridicat de prelucrare, deci cu o valoare adăugată mare,
- realizarea de produse sub marcă proprie;
- dezvoltarea infrastructurii pentru asigurarea calității produselor;
- creșterea nivelului activității antreprenoriale și a abilităților manageriale locale;

Măsurile propuse pentru dezvoltarea sectorului industrial productiv din U.A.T. Ștefan cel Mare se referă la:

- orientarea tehnologiilor de prelucrare a materiilor prime locale spre "*produse ecologice*", produse "*de nișă*" și mărci locale care să reprezinte branduri pentru comunei Ștefan cel Mare (de ex. brânzeturi, dulcețuri, compoturi, produse din carne tradiționale, etc.);
- modernizarea liniilor de producție ale unităților industriei alimentare în scopul eficientizării producției, procesării unei cantități mai mari de materie prime și asigurării unei calități ridicate a produselor rezultate;
- înființarea unei unități de prelucrare și conservare a legumelor;
- înființarea unei unități de prelucrare a peștelui și a produselor aferente;
- înființarea și amenajarea unui abator care să deservească crescătorii de animale locali și asigurarea protecției producătorilor față de intermediari prin impunerea unor prețuri minime obligatorii pentru carnea de bovine, ovine, porcine;
- asigurarea protejării mediului înconjurător prin achiziționarea și implementarea tehnologiilor și echipamentelor nepoluante și energoeficiente;
- reconsiderarea meseriilor tradiționale și valorificarea abilităților și aptitudinilor locale prin:
 - ❖ legat de creșterea animalelor, se pot reactiva activități și meșteșuguri conexe, de exemplu:
 - înființarea unei **unități pentru prelucrarea lânii** (darac și tors) care să deservească atât comunei Ștefan cel Mare cât și localitățile înconjurătoare;
 - înființarea unui **atelier de prelucrare a pieilor și confecționare a obiectelor tradiționale de îmbrăcăminte** (cojoace, bundițe, căciuli), o continuare a vechiului meșteșug al *cojocăritului*;
 - realizarea de împletituri de lână (articole de îmbrăcăminte), care se pot comercializa în centrele urbane sau la diferite târguri de meșteșuguri;
 - ❖ înființarea unor ateliere meșteșugărești de împletituri din nuiiele (mobiliu din nuiiele, obiecte decorative, etc);
 - ❖ înființarea unor ateliere meșteșugărești de împletituri covoare.
- corelat cu activitățile industriale și protecția mediului, în comunei Ștefan cel Mare se pot dezvolta unități de reciclare a deșeurilor valorificabile, de ex. unitate de reciclare a PET-urilor, unitate de reciclare a deșeurilor de hârtie, unitate de reciclare a deșeurilor metalice;

De asemenea, sunt necesare și unele *măsuri de ordin administrativ, cu rol stimulat*iv pentru dezvoltarea sectorului industrial:

- fiscalitate care să faciliteze economisirea și investiția productivă (inclusiv stimulente fiscale);
- asigurarea spațiilor special destinate investițiilor industriale;
- modernizarea infrastructurii fizice care să favorizeze și să încurajeze investitorii privați: modernizarea și reabilitarea drumurilor din interiorul comuna, realizarea rețelei de alimentare cu apă, realizarea rețelei de canalizare, alimentarea cu gaz metan, îmbunătățirea serviciilor de telecomunicații, în special accesul la telefonie GSM și Internet;
- susținerea dezvoltării IMM-urilor și stimularea implicării într-o mai mare măsură a micului antreprenorat local;

3.4.3. Serviciile

3.4.3.1. Comerț, alimentația publică, servicii pentru populație

Propunerile de dezvoltare în sectorul comerțului și alimentației publice se referă la:

- înființarea unor magazine specializate de tip minimarket pentru eliminarea magazinelor neconforme;
 - amenajarea unei piețe agro-alimentare cu condiții specifice de desfacere a produselor;
 - asigurarea și îmbunătățirea calității bunurilor și produselor comercializate;
 - diversificarea bunurilor comercializate în comuna Ștefan cel Mare și formarea unei structuri a bunurilor comercializate în concordanță cu cerințele pieței;
 - asigurarea calității și siguranței alimentelor cu respectarea normelor igienico-sanitare;
 - organizarea de cursuri / traininguri pentru formarea / perfecționarea resurselor umane din domeniul comerțului și alimentației publice;
 - dezvoltarea unei infrastructuri de alimentație publică specifică turismului de tranzit: cafenele, patiserii, popasuri turistice, hanuri, etc.;
 - înființarea unui depozit pentru achiziționarea de materiale de construcții;
- Dezvoltarea sectorului de servicii private* pentru populație este încă subdezvoltat, fiind necesară înființarea unor unități care să răspundă necesităților populației locale:
- înființarea unei unități de prestări servicii în domeniu întreținerii și reparării aparatelor electrocasnice, electrotehnice depanare, radio - TV;
 - înființarea unei unități de prestări servicii pentru repararea încălțămintei și croitorie;
 - înființarea unor unități prestatoare de servicii de înfrumusețare - frizerie, coafură;
 - înființarea unor stații de alimentare cu combustibili auto;
 - atragerea unor agenții/punct bancar care să ofere servicii financiar - bancare;
 - înființarea de unități ce prestează servicii de reparare și întreținere a autoturismelor.

S-a construit un sediul nou al primăriei, construcție modernă, cu dotări adecvate.

3.4.3.2. Transporturile

Obiectivele generale în dezvoltarea infrastructurii de transporturi se referă la:

- Creșterea calității vieții locuitorilor comunei Ștefan cel Mare;
- Reabilitarea rețelei de drumuri din comuna Ștefan cel Mare în vederea creșterii accesibilității și a atractivității zonei pentru investiții.

Principalele propuneri în ceea ce privește domeniul transporturilor vizează următoarele:

- finalizarea lucrărilor de pietruire a drumurilor satești, în vederea asfaltării acestora și în felul acesta a creșterii gradului de accesibilitate al comunei;
- reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și sătești: asfaltarea drumurilor sătești;
- realizarea și amenajarea de noi drumuri sătești în zonele de extinderi ale intravilanului comuna;
- clasarea/reclasarea ca drumuri județene a drumurilor comunale care asigura legătura unor sate ale comunei cu sate din comunele alăturate
- clasarea ca drumuri comunale a drumurilor satești care asigura legătura unor sate ale comunei cu sate din comunele alăturate,
- realizarea unui drum ocolitor în vederea eliminării traficului greu din zona centrală și rezidențială a localității Ștefan cel Mare;
- reabilitarea și/sau modernizarea drumurilor agricole de pe teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare;
- realizarea de trotuare/piste pentru bicicliști și alei pentru circulația pietonală; în zonele de interes public și cu circulație pietonală intensă în apropierea școlilor,

primariei, bisericilor, magazinelor.

- amenajarea stațiilor de autobuz pentru calatori, în vederea asigurării condițiilor optime de așteptare, informare, îmbarcare, și debarcare;
- amenajarea de spații de parcare; in zona obiectivelor socio-culturale
- marcarea și semnalizarea corespunzătoare a drumurilor care străbat teritoriul comunei;
- modernizarea intersecțiilor de drumuri din comuna Ștefan cel Mare;
- reabilitarea și modernizarea podurilor și podețelor existente pe raza comunei Ștefan cel Mare (întrucât majoritatea podurilor existente au capacitatea portantă depășită)
- construirea de noi poduri și podețe în rețeaua locală de drumuri, acolo unde este necesar;
- asigurarea mijloacelor de transport pentru elevii care fac naveta între satele comunei;
- decolmatarea șanțurilor existente; adiacente drumurilor ce strabat comuna, in vederea colectării și dirijării apelor pluviale in afara zonei drumurilor și pentru a evita inundatiile,
- amenajarea de rigole și șanțuri betonate pentru evitarea eroziunii solului, precum și podețe de descărcare acolo unde este necesar, în vederea colectării apelor pluviale;

3.4.3.3. Serviciile de sănătate și asistență socială

Obiectivele strategice generale care vizează dezvoltarea pe termen lung a serviciilor medicale sunt:

- creșterea gradului de sănătate a populației prin îmbunătățirea calității și siguranței actului medical;
- asigurarea accesului populației la servicii medicale de calitate;
- gestionarea eficientă a resurselor alocate sistemului de sănătate;
- creșterea calității serviciilor de asistență socială;
- sprijinirea incluziunii sociale a categoriilor marginalizate și excluse social.

Propunerile pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și asistență socială a populației comunei Ștefan cel Mare sunt următoarele:

- creșterea numărului de medici și cadre sanitare medii (comuna beneficiază de asistență medicală precară în prezent);
- dotarea și echiparea cu aparatură și materiale sanitare pentru intervenții în cazurile de urgență a cabinetelor medicale din cadrul dispensarului medical al comunei Ștefan cel Mare;
- vânzarea cabinetelor din cadrul dispensarului medical Ștefan cel Mare către medicii de familie, care să poată investi apoi în aceste imobile pentru a le aduce la standardele cerute;
- înființarea de puncte sanitare în toate localitățile din comuna Ștefan cel Mare;
- asigurarea unei locuințe de serviciu pentru medicii care deserveșc comuna;
- promovarea și derularea unor campanii de educare / informare a populației cu privire la beneficiile consultațiilor regulate, efectuarea analizelor medicale, informarea cu privire la anumite boli, comportamentul adecvat pentru prevenție;
- asigurarea condițiilor de igienă și educație pentru sănătate în școlile și grădinițele din comuna;

- înființarea unui cabinet de consiliere pentru copiii a căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;
- implementarea unui sistem de îngrijire și asistență pentru persoanele dezavantajate (persoane în vârstă sau cu dizabilități);

3.4.3.4. Învățământul

Obiectivele dezvoltării învățământului în comuna Ștefan cel Mare se referă la:

- asigurarea accesului egal la educație;
- ameliorarea mediocrității școlare, scăderea ratei absenteismului școlar, obținerea de rezultate performante la testele naționale;
- îmbunătățirea calității actului de învățământ;
- perfecționarea resurselor umane din domeniul educației;
- reabilitarea infrastructurii de învățământ;
- creșterea nivelului de cunoaștere și utilizare a tehnologiilor de informație și comunicare;
- alocarea resurselor necesare desfășurării procesului de învățământ.

Propunerile pentru realizarea obiectivelor menționate anterior sunt următoarele:

a) reabilitarea infrastructurii de învățământ:

- reabilitarea/înființarea și dotarea corespunzătoare a bazelor sportive din comuna Ștefan cel Mare: săli de sport cu dotările aferente (vestiare, dușuri, materiale sportive) și terenuri de sport (teren de handbal și baschet, pistă pentru alergare, groapa cu nisip, etc.);
- amenajarea spațiilor de joacă pentru grădinițe și dotarea lor cu leagăne, topogane, etc;

Referitor la perfecționarea îmbunătățirea calității procesului de învățământ, aceasta depinde, pe de o parte de resursele umane implicate în actul predării, iar pe de altă parte de resursele materiale avute la dispoziție. În acest sens, este necesară:

b) îmbunătățirea resurselor materiale avute la dispoziție de unitățile de învățământ:

- modernizarea aparaturii și a mijloacelor de învățare: retroproiectoare, videoproiectoare, calculatoare, softuri educaționale pentru diferite discipline, etc.;
- direcționarea fondurilor financiare pentru înființarea de laboratoare noi (de fizică, chimie, biologie) / modernizarea și dotarea cu materiale și mijloace de învățământ a laboratoarelor existente;
- extinderea accesului la tehnologiile moderne informaționale și de comunicații pentru unitățile școlare prin conectarea la Internet a tuturor unităților școlare din comuna Ștefan cel Mare și înființarea de laboratoare de informatică;
- modernizarea mobilierului și a materialelor didactice folosite în școli: table magnetice, hărți, atlase, globuri școlare, modele și machete, planșe tematice, planșe murale, microscopice, etc.;
- înființarea de biblioteci școlare în fiecare unitate de învățământ și înnoirea și completarea fondului de carte existent;

c) perfecționarea resurselor umane (a cadrelor didactice implicate în procesul de învățământ), prin:

- informarea și formarea continuă a cadrelor didactice prin activități specifice organizate la nivelul școlii în consiliile profesionale, comisiile metodice, cercuri pedagogice;
- motivarea și stimularea cadrelor didactice pentru a participa la activități de formare continuă realizate la nivel zonal, regional, național;
- promovarea examenelor de obținere a gradelor didactice;
- participarea cadrelor didactice la cursuri de perfecționare privind folosirea tehnicii de calcul moderne și a softurilor educaționale;
- utilizarea în procesul de învățare a metodelor interactive în special, în vederea asigurării unui rol activ al elevilor în procesul de învățare;
- dezvoltarea unor programe educaționale în parteneriat cu școli din țară și din străinătate și cu alte instituții, prin participare la programe comune de dezvoltare școlară;

d) *elaborarea unei oferte școlare în concordanță cu specificul economic* al comuna și al zonei, în vederea integrării rapide a tinerilor în viața economică și socială se poate realiza prin:

- proiectarea și dezvoltarea unui curriculum în care să se pună un accent mai mare pe discipline cu caracter practic, adaptate la specificul agricol local, respectiv discipline care să contribuie la formarea și calificarea profesională a viitorilor agricultori,
- organizarea în cadrul școlilor de ateliere meșteșugărești și cercuri culturale artistice;

e) *alocarea resurselor necesare* pentru desfășurarea, la standarde moderne, a procesului de învățământ, se poate realiza prin:

- atragerea unor resurse financiare și materiale provenite din sponsorizări, donații, programe de finanțare interne și externe;
- realizarea unor proiecte viabile pentru obținerea de fonduri de finanțare în învățământ;

3.4.3.5. Cultura, activitățile meșteșugărești tradiționale

- organizarea de activități cu caracter instructiv – educativ,
- dotarea și modernizarea bibliotecii orășenești cu mobilier nou, tehnică modernă: bază de date (catalog) al cărților și autorilor pe calculator, înființarea unei săli de lectură și documentare;
- construirea unui amfiteatru în localitatea Ștefan cel Mare
- înnoirea fondului de carte al bibliotecii și actualizarea cu materiale școlare și de cultură generală: atlase geografice, atlase botanice, atlase istorice, dicționare, albume de artă, reviste educative de tipul “National Geographic”, „Descoperă”, „Art Galery”, „Pictori celebri”, etc.;

Referitor la meșteșugurile și tradițiile locale, în prezent, comunei Ștefan cel Mare, ca de altfel numeroase localități rurale din Podișul Moldovei, se confruntă cu problema migrației tinerilor înspre zonele urbane sau pentru muncă în alte țări. În acest context, se impune imperativ conștientizarea faptului că valorile tradiționale se pot păstra și conserva doar prin continuitatea practicării acestora și a transmiterii de la o generație la alta. Această migrație a tinerilor va duce cu timpul la pierderea tradițiilor și a specificului local.

Este necesară așadar implementarea unor *proiecte având ca scop conștientizarea valorilor tradiționale și a importanței acestora* în contextul integrării României în UE.

Astfel de proiecte pot reprezenta mijlocul de realizare a diferitor acțiuni care să contribuie la implicare mai activă a tinerilor în viața economico – socială a comuna și la reînvierea vechilor meșteșuguri și tradiții:

- utilizarea căminului cultural al comunei pentru organizarea de activități specifice satului românesc (de ex., învățarea unor dansuri populare, revitalizarea meșteșugurilor locale prin organizarea unor ateliere meșteșugărești);
- înființarea unui Muzeu Etnografic – Istoric al comunei, care să includă obiecte casnice vechi, precum și exponate descoperite în siturile arheologice locale;
- înființarea unui Centru de Practicare a Meșteșugurilor Tradiționale pentru tineri care să aibă ca scop revitalizarea meșteșugurilor - inițierea, în cadrul căminului cultural și în colaborare cu autoritățile locale, a unor ateliere și cercuri de învățare – practicare a activităților tradiționale, de ex. prelucrarea artistică a pieilor, cusături, împletituri din nuiele și răchită, prelucrarea artistică a lemnului, etc.;
- modernizarea și extinderea infrastructurii specifice serviciilor și programelor pentru tineret;
- asigurarea unei *oferte educaționale nonformale* (cercuri cultural - artistice în cadrul școlilor, ateliere de creație în cadrul școlii, activități extracurriculare, etc.);
- stimularea accesului tinerilor la activități economice și sociale din comuna prin informarea în legătură cu posibilitățile de finanțare;
- organizarea de *cursuri de calificare/recalificare* organizate de către AJOFM VASLUI în parteneriat cu diferite organizații românești sau străine, de reînviere a unor meserii pe cale de dispariție (de ex. potcovitul, șelăritul, etc.);
- inițierea unor *dezbateri și discuții* pe următoarele teme:
 - ❖ revitalizarea meșteșugurilor populare, ca posibilitate a dezvoltării comunității locale;
 - ❖ participarea tinerilor la dezvoltarea meșteșugurilor populare;
 - ❖ servicii oferite de AJOFM: medierea muncii (locuri de muncă vacante), informare/consiliere profesională, legislația privind sistemul asigurărilor pentru șomaj;
 - ❖ evidențierea riscurilor existente pentru tinerii aflați în situații de
 - ❖ abandon școlar, șomaj, delicvență juvenilă, din zona urbană.

3.4.3.6. Recreere și sport

În scopul dezvoltării sectorului de recreere și sport se propun următoarele:

- amenajarea/reamenajarea unui parc în centrul civic al comunei, dotat cu mobilier urban (bănci, coșuri pentru deșeuri, instalații de iluminat, alei pietonale);
- construcție nouă sală de sport;
- reabilitarea și modernizarea bazelor sportive pentru școlile din localitățile componente, dotate cu sală de sport și teren de sport;
- amenajarea de locuri de joacă pentru grădinițele din localități;
- instalarea de corpuri de iluminat și coșuri pentru colectarea deșeurilor pe spațiile verzi;
- stabilirea unor amplasamente pentru spații verzi publice în toate localitățile comunei Ștefan cel Mare;
- amenajarea unei zone de agrement în localitatea Ștefan cel Mare prin:

- dotare cu mobilier urban: bănci pentru odihnă, mese, chioșcuri, spații pentru picnic, coșuri pentru deșeuri;
- delimitarea unor terenuri pentru fotbal, tenis de câmp, baschet, etc;
- *redimensionarea spațiilor verzi* ale domeniului public conf. OUG 114/17.10.2007 prin care se urmărește asigurarea unei suprafețe de 26mp spațiu verde / cap de locuitor în intravilanul localităților până în anul 2022;
- amenajarea unor spații verzi publice și locuri de agrement în toate localitățile componente ale comunei Ștefan cel Mare, lipsite de astfel de dotări;
- amenajarea spațiilor verzi publice din comuna prin:
 - curățarea spațiilor verzi și a pomilor,
 - plantarea de pomi și arbuști ornamentali,
 - amenajarea de ronduri de flori, semănare ierbii,
 - instalarea de mobilier urban: bănci, chioșcuri, etc.

3.4.4. Turismul

Pe baza evaluării potențialului turistic și a premiselor de dezvoltare a turismului de care beneficiază comunei Ștefan cel Mare, principalele oportunități de dezvoltare a turismului sunt orientate către turismul de pescuit sportiv și agrement acvatic, agroturismul, turismul cultural – etnografic.

- ❖ **Turismul de agrement acvatic și pescuit sportiv.** Principalele dotări necesare sunt baza de cazare specifică (pensiuni agroturistice, campinguri) și structurile de agrement, cât mai variate.

Dezvoltarea acestei forme de turism este favorizată de prezența pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare a unei suprafețe cu luciu de apă, care pot fi valorificate prin amenajarea unei zone de agrement dotată cu:

- terenuri de sport (fotbal, tenis, volei, handbal, baschet), terenuri de joacă pentru copii;
- spații de campare și dotarea acestora cu utilitățile specifice (grupuri sanitare, apă curentă, iluminat etc.);
- spații destinate ieșirilor în aer liber: spații pentru picnic, vetre pentru foc, puncte de colectare a gunoierului menajer;
- organizarea de competiții și concursuri de pescuit sportiv care pot contribui la creșterea popularității comunei Ștefan cel Mare ca destinație pentru această formă de turism;

- ❖ **Turismul cultural – etnografic – istoric:** în cazul acestei forme de turism este determinant potențialul cultural, etnografic și istoric caracteristic comunei Ștefan cel Mare și zonei înconjurătoare. Dezvoltarea acestei forme de turism presupune:

- inițierea unor acțiuni de promovare și informare turistică (pliante, panouri și acțiuni de promovare) privind specificul etnografic al comuna și al zonei din care face parte comuna Ștefan cel Mare;
- renovarea și conservarea construcțiilor cu valoare arhitecturală, culturală și istorică (ca de biserica veche de lemn, casele cu acoperiș de șindrilă, casele memoriale);
- dezvoltarea unităților agroturistice care permit turiștilor familiarizarea cu stilul de arhitectură tradițional, cu tradițiile culturale și gastronomice, cu activitățile de fermă, cu viața de zi cu zi a locuitorilor, și permit în același timp valorificarea produselor locale;
- amenajarea unei stâni turistice, unde se pot servi mâncăruri tradiționale, se pot observa activitățile specifice oieritului, modul de realizare al produselor tradiționale de stână, obiectele și instrumentele utilizate în mod tradițional;

❖ Turismul și agroturismul

Turismul este acea formă de turism care este practică în mediul rural, "la țară" în așezări umane la scară redusă, economia bazată pe producția proprie și structuri tradiționale ale societății, și se referă la rural ca activități și stiluri de viață specifice lumii satului.

Agroturismul este definit ca un ansamblu de bunuri și servicii oferite de gospodăria țărănească spre consumul persoanelor care, pentru o anumită perioadă de timp, vin în mediul rural pentru relaxare, odihnă și agrement, pentru satisfacerea unui hobby, pentru studiu sau documentare, precum și pentru alte activități specifice. Agroturismul este principala formă de turism care se va regăsi în oferta de produs turistic a pensiunilor agroturistice.

Dezvoltarea turismului rural și a agroturismului în comuna Ștefan cel Mare trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

- modernizarea echipărilor edilitare ale comunei în vederea creării posibilităților de dezvoltare a agro-turismului: realizarea rețelei de alimentare cu apă, realizarea rețelei de canalizare și a stației de epurare, alimentare cu gaz metan;

- construcția, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor locuințelor și a utilităților conexe în vederea practicării agro-turismului (valorificarea surplusului de camere de locuit);

- realizarea de proiecte pentru atragerea fondurilor europene în vederea construirii de pensiuni agroturistice;

- valorificarea produselor obținute în gospodării prin agricultura locală (lactate, fructe, produse de panificație, produse din carne) în oferta de agro-turism – asigurarea mesei - ca urmare a cerinței tot mai mari a turiștilor pentru produsele naturale;

- dezvoltarea ofertei de activități specifice gospodăriilor, incluse în oferta turistică locală ca și atracții turistice, de exemplu o excursie la stână, o zi la strânsul fânului, plimbări cu căruța, experiențe gastronomice;

- păstrarea elementelor de arhitectură tradițională în vederea creării unei imagini turistice atrăgătoare a comuna dar și pentru sublinierea autenticității locurilor;

Dezvoltarea turismului facilitează apariția unei piețe de desfacere pentru produsele de artizanat, fiind astfel încurajată și practicarea meșteșugurilor tradiționale. Dezvoltarea turismului urban presupune și:

- implicarea populației locale în derularea activităților turistice și educarea rezidenților comuna în scopul protejării potențialului natural și cultural – etnografic local.

Conștientizarea populației locale privind importanța pe care o are protejarea și păstrarea cât mai intactă a întregului potențial turistic de care dispune comuna va permite evitarea epuizării acestor resurse de bază care pot oferi stabilitate și bunăstare comunității locale.

Un alt obiectiv important care trebuie luat în considerare pentru dezvoltarea activităților turistice se referă la **forța de muncă specializată**. Din acest punct de vedere ne confruntăm cu un deficit al persoanelor calificate în domeniul turismului. Pentru remedierea acestui aspect negativ se recomandă:

- organizarea de cursuri de formare profesională a adulților în domeniul turismului și agroturismului.

3.5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Estimarea populației. Elemente demografice și sociale

Comuna Ștefan cel Mare poziționată în partea sud estică a județului Vaslui

Populația comuna a înregistrat, după cum am detaliat în capitolul privind cotextul socio-demografic actual, o tendință de reducere destul de semnificativă a efectivului după recensământul din 1977, până la nivelul anului 1992, pentru ca ecartul următor să fie unul cu o dinamică pozitivă (1992-2000), urmat de revenirea la o tendință descrescătoare, de această dată mai moderată, după 2000, care continuă până în prezent.

Am remarcat, de asemenea, rata destul de ridicată a imigrației (stabilirile de domiciliu în localitățile comunei) comparativ cu tendința spațiilor rurale învecinate, contribuind decisiv la menținerea unui deficit real mic, în pofida reducerii sporului natural pe fondul scăderii continue a ratei natalității.

Cu toate acestea, principalele probleme cu care se confruntă populația acestui teritoriu, respectiv *migrația segmentului tânăr al populației adulte*, coroborată cu *scăderea vitalității demografice și îmbătrânirea populației*, rămân constante ale dinamicii demografice actuale și de perspectivă.

Obiective privind dezvoltarea structurii socio-economice

Dezvoltarea pe termen mediu și lung a mediului social al comunei reprezintă unul dintre principalele deziderate ale tuturor documentelor cu rol strategic sau de planificare care privesc teritoriul comunei Ștefan cel Mare. Conceptul de dezvoltare este însă unul în mare măsură subiectiv, și relativ greu cuantificabil în complexitatea sa, astfel încât studiul de față își propune stabilirea unor *obiective sectoriale*, care includ:

- ✓ Măsurile de atragere/stabilizare în comuna a populației, prin creșterea atractivității sub aspectul pieței muncii (crearea de locuri de muncă în mica industrie și terțiar);
- ✓ Facilitarea accesului la serviciile medicale, mai ales având în vedere ponderea în creștere a populației vârstnice (dar și indicatorul mortalității infantile, care denotă unele disfuncții în sistemul sanitar local), având ca deziderat ameliorarea stării generale de sănătate a populației;
- ✓ Concertarea unor acțiuni de susținere/promovare a tinerilor în raport cu procesul de învățământ, în scopul creșterii nivelului de instruire a populației, cu implicații directe în calitatea resurselor umane;
- ✓ Creșterea accesului la dotările edilitare a locuitorilor comuna, care se reflectă în confortul sporit al populației, și, în general, într-o calitate mai ridicată a vieții.

Atingerea obiectivelor creionate mai sus impune implementarea unor programe/proiecte care țin de toate sferile activităților umane desfășurate în teritoriul analizat – *economia locală* și piața forței de muncă, *locuire* și *servicii publice*.

În ceea ce privește activitățile economice, propunerile privind dezvoltarea acestora sunt detaliate în capitolul anterior, măsurile preconizate având ca principal efect angrenarea forței de muncă locale și asigurarea veniturilor necesare pentru o bună parte a populației.

Sub aspectul *funcției de locuire*, analiza situației existente a condus la concluzia că fondul locativ este într-un proces de ameliorare ca suprafață, număr de locuințe noi, materiale de construcție utilizate, dotări, etc., însă o bună parte a locuințelor mai vechi sunt construite din materiale nedurabile.

Creșterea gradului de confort constituie una dintre prioritățile acestui plan de urbanism, în acest sens fiind necesare măsuri privind:

- utilizarea materialelor durabile în construcții, însă menținându-se, pe cât posibil, valorile și materialele locale;
- realizarea construcțiilor în conformitate cu proiectele de specialitate și cu reglementările urbanistice în vigoare;
- respectarea zonelor de protecție a obiectivelor care impun un asemenea regim (platforme de depozitare a deșeurilor, stații de epurare, etc.), în conformitate cu reglementările urbanistice;
- evitarea zonelor de risc (areale afectate de alunecări și eroziune torențială, zone inundabile).

Starea de sănătate a populației reprezintă o altă prioritate în ceea ce privește populația teritoriului analizat, fiind strâns legată de accesibilitatea serviciilor medicale, atât sub aspectul distribuției în teritoriu a unităților sanitare, cât și al nivelului de educație sanitară a populației și, nu în ultimul rând, al posibilităților economice ale celor care apelează la aceste servicii, chiar dacă gratuitatea lor este asigurată în cele mai multe cazuri.

Starea de sănătate a populației ar putea fi ameliorată printr-o serie de măsuri, printre care:

- îmbunătățirea accesului cetățenilor la informația sanitară, prin programe inițiate de către autoritățile locale în colaborare cu ONG-uri;
- asigurarea unor controale medicale și tratamente în școli și grădinițe prin programe ale Primăriei și instituțiilor de învățământ;
- creșterea nivelului dotărilor de care beneficiază unitățile sanitare din localități prin racordarea la rețelele de alimentare cu apă și canalizare.

În ceea ce privește *învățământul*, diagnoza situației existente a scos în evidență și aici o serie de aspecte negative, inclusiv sub aspectul nivelului de instruire a populației, cu efecte directe asupra calificării resurselor umane din comuna. Fără a fi o stare de fapt singulară, fiind practic generalizată în mediul rural, se remarcă și în această comuna insuficiența cadrelor didactice calificate, coroborată cu lipsa unor discipline practice din programele școlare și slaba corelare a acestora cu cererea de forță de muncă de pe piață.

Măsuri utile care să contribuie la ameliorarea pe termen lung a acestor disfuncționalități ar putea include:

- modernizarea spațiilor de învățământ și dotarea cu laboratoare, săli de sport, echipamente informatice, etc.;
- racordarea unităților de învățământ la rețelele de utilități (alimentare cu apă, canalizare) și asigurarea cu agent termic, pentru asigurarea cerințelor minime de funcționare;
- dimensionarea corpului didactic în funcție de efectivul școlar și asigurarea calificării corespunzătoare a acestora;
- acordarea unei mai mari atenții învățământului vocațional și tehnic, corelată cu piața forței de muncă.

Un alt domeniu de interes pentru studiul de față în constituie *dezvoltarea forței de muncă*, fiind necesare în acest sens acțiuni de susținere, care includ:

- integrarea forței de muncă în structurile economice locale (comerț, mică industrie, zootehnie);
- o atenție sporită acordată reconversiei profesionale a populației șomere, în parteneriat cu AJOFM sau organizații abilitate pentru aceste activități.

În fine, mișcarea demografică cu o tendință defavorabilă pe termen lung – manifestată prin reducerea semnificativă a fertilității și natalității, avansarea procesului de îmbătrânire a populației în raport cu scăderea continuă a ponderii tinerilor - trebuie pe cât posibil gestionată printr-o serie de măsuri concertate, printre care:

- sprijinirea creșterii natalității prin facilități (financiare, asistență și consiliere medicală) asigurate tinerelor mame și creșterea cuantumului alocațiilor pentru copii;
- reținerea tineretului instruit (învățători, profesori, cadre medicale) originar din comuna prin acordarea unor facilități de tipul bonificațiilor, primelor de instalare, sau suport pentru construcția de locuințe (concesionarea unor terenuri ale primăriei, etc.).

3.6. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

3.6.1. Căi de comunicație – Propuneri și priorități

Analizând situația existentă și problemele rețelei rutiere de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare, se impun câteva măsuri urgente pentru remedierea problemelor și intrarea în normalitate, și anume:

- se propun măsuri de îmbunătățire a parametrilor tehnici pentru rețeaua de circulație conform prescripțiilor tehnice în vigoare, urmărindu-se adaptarea soluțiilor la condițiile existente și utilizarea infrastructurilor actuale;
- menținerea intravilanului existent, pentru fiecare localitate a comuna, în lungul drumului național,
- modernizarea / amenajarea de noi drumuri sătești și asfaltarea acestora;

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților componente ale comunei Ștefan cel Mare, se va urmări să se respecte cerința ca în zona de intravilan existent/propus distanța dintre gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor care va fi :

- de minimum 26 m pentru drumurile naționale,
- de minimum 24 m pentru drumurile județene și
- de minimum 20 m pentru drumurile comunale.
- În zona de intravilan proiectat amplasarea oricăror construcții se va proiecta la o distanță de minim 30,00 m de marginea imbracamintei asfaltice în cazul drumurilor naționale conform art. 47 din O.G. nr. 43/1997;
- se va urmări să se respecte cerința ca atât în afara localităților cât și în localități, zona de siguranță a drumului să fie cea stabilită conform O.G. nr. 43/1997, în funcție de profilul transversal al drumului astfel:
 - pentru sectoarele de drum național cu profilul transversal la nivel: după trotuar sau la 1,5 m de la marginea exterioară a șanțului, considerându-se lățimea șanțului de 1,5 m și lățimea platformei drumului național de minim 9,00 m;
 - pentru sectoarele de drum național cu profilul transversal în rambleu, limita zonei de siguranță va fi la 2,00 m de la piciorul taluzului;
 - pentru sectoarele de drum național cu profilul transversal în debleu, limita zonei de siguranță va fi la 3,00m de la muchia superioară a taluzului pentru înălțimi ale taluzului de până la 5,00 m inclusiv și de 5,00 m de la muchia superioară a taluzului pentru înălțimi ale taluzului mai mari de 5,00 m.
- între limita zonei de siguranță a drumului național și limita împrejurimilor nu se va permite amplasarea construcțiilor și se va respecta cerința existentei unui spațiu pentru amplasarea utilităților publice, precum și pentru amenajarea de trotuare/piste pentru bicicliști;
- pentru proiectarea și execuția unor construcții și instalații în zona drumului național, se vor avea în vedere reglementările tehnice menționate anterior și se vor obține autorizațiile necesare de la administratorul drumului.
- pentru toate intersecțiile cu drumurile naționale se vor asigura suprafețe libere pentru amenajarea acestora în conformitate cu normativul C 173/1986, în vederea modernizării ulterioare a acestora.
- se vor rezerva spații libere pentru asigurarea vizibilității în intersecții și în interiorul curbelor, în special pe sectoarele unde drumul este în debleu;

- se vor prevedea spații libere pentru amenajarea locurilor de parcare în apropierea instituțiilor publice: poliție, primărie, instituții de sănătate, instituții de cultură și cult.

Pentru construcții și obiective noi, adiacente drumului național și drumului județean este obligatoriu eliberarea atât a Certificatului de Urbanism de la Primăria Ștefan cel Mare, cât și avizului administratorului drumului.

Intrucât Planul Urbanistic General are valabilitate de la 5 - 10 ani se va respecta O.G. nr. 43/1997 și modificările acesteia Ordonanța 7 / 29.01.2010, și modificările ulterioare.

Zona drumului național DN 15D localitatea TRUP IZOLAT

- Aceste parcele sunt destinate construcțiilor de locuințe / obiective economice și legătura cu drumul național se va face prin drumuri colectoare. În intravilanul propus parcelele au acces direct în drumul național. Nu vor fi proiectate alte intersecții cu drumul național DN 15D în afara de cele existente.

Zona drumului județean DJ 247

- Parcelele existente în intravilan au destinația construcțiilor de locuințe / obiective economice și accesul se va face direct din DJ 247 pentru amplasamentele din localitatea Ștefan cel Mare. Nu vor fi proiectate alte intersecții cu drumul.

Zona drumului comunal DC 1, DC 2, DC 109, DC 110, DC 110A

- Parcelele existente în intravilan au destinația construcțiilor de locuințe / obiective economice și accesul se va face direct din drumul comunal pentru amplasamentele din localitatea
- Nu vor fi proiectate alte intersecții cu drumurile comunale dar se va extinde intravilanul în zona drumurilor comunale.

3.6.2. Observații

Nerespectarea acestor prevederi va duce la creșterea dificultăților de remediere atât din punct de vedere tehnic cât și din punct de vedere al cheltuielilor.

Profilurile de drumuri figurate în planșa de reglementări au ținut cont de profilurile tramei existente și reglementările legislației în vigoare și au caracter general.

Asigurarea spațiilor pentru parcaje se va face în conformitate cu prevederile R.L.U. (Normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urban).

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANȚ TERITORIAL

Ca urmare a necesităților de dezvoltare, zonele funcționale existente au suferit mici modificări în structura și ca mărime a lor (amplasări de noi obiective, amenajări sau reamenajări) cu creșterea suprafeței intravilanului deja existent în anumite zone.

Limita intravilanului localităților comunei nu s-a modificat, noua limită incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețe de teren necesare dezvoltării în următorii 5-10 ani.

Zonificarea existentă s-a menținut, au apărut modificări ale unor zone funcționale, modificări justificate de înlăturarea disfuncționalităților semnalate.

Suprafața propusă a teritoriului intravilan se prezintă astfel:

Zonificare funcțională

Zona pentru locuințe se va reglementa prin propuneri urbanistice zonale ca urmare a solicitării de construire de locuințe în zone cu potențial de dezvoltare a infrastructurii și rețelelor de distribuție a utilităților conform Regulamentului General de Urbanism pentru localitățile urbane.

Zona de unități agricole și industriale se va reglementa prin propuneri de reglementare în zone în funcție de vecinătăți și interdicții.

Zona căi de comunicație rutieră se mărește prin modificarea profilelor existente, realizarea de noi drumuri în zonele reglementate urbanistic ale intravilanului celor 7 localități și trupuri noi.

Zona de gospodărie comunală se micșorează cu suprafețele destinate platformelor de colectare a deșeurilor menajere fiind scoase din intravilan. Terenurile respective sunt supuse unui regim strict de ecologizare. Aceste funcțiuni vor fi preluate de servicii centralizate specializate la nivel județean.

Zona pentru echipare tehnico-edilitară se majorează prin propunerile de înființare a sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și stații de epurare.

Zona de spații verzi, complexe sportive și de agrement se mențin în categoria terenurilor de agrement și terenuri de sport.

BILANȚ TERITORIAL PROPUNERE
Bilanț teritorial propus: U.A.T. STEFAN CEL MARE, JUDEȚUL VASLUI

ZONE FUNCȚIONALE	PROPUNERE		PROPUNERE		PROPUNERE		PROPUNERE		PROPUNERE		PROPUNERE		PROPUNERE	
	Localitatea STEFAN CEL MARE		Localitatea MUNTENESTI		Localitatea MARASENI		Localitatea CANTALARESTI		Localitatea CALUGARENI		Localitatea BRAHASOAIA		Localitatea BIRZESTI	
	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan	Suprafață ha	Procent % din total intravilan
Zonă centrală și alte funcțiuni de interes public	3.65	6.06 %	0.22	0.86 %	0.63	0.78 %	0.46	1.25 %	0.05	0.15 %	0.24	0.38 %	2.20	1.47 %
Zonă rezidențială și funcțiuni complementare	66.47	74.37 %	34.72	88.50 %	136.74	83.58 %	60.28	81.06 %	33.18	76.29 %	64.38	87.13 %	159.69	65.36 %
Zonă unități industriale și depozite	0.25	0.42 %	-	-	0.10	0.12 %	0.50	1.35 %	-	-	-	-	0.10	0.07 %
Zonă unități agro - zootehnice	3.90	6.48 %	-	-	0.12	0.15 %	-	-	-	-	-	-	17.30	12.40 %
Căi de comunicație și transport din care:	5.75	9.55 %	1.90	7.40 %	9.25	11.41 %	5.43	14.71 %	5.72	15.58 %	5.39	8.56 %	15.26	10.17 %
• rutiere														
• feroviare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Echipare tehnico-edilitară (captare+rezervor apă)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spații verzi, sport, agrement și protecție	0.60	1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.90	0.60 %
Gospodărie comunală, cimitire	0,65	1.08 %	0.33	1.29 %	0,80	0.99 %	0,60	1.63 %	0,60	1.63 %	0.70	1.11 %	0,80	0.53 %
Destinație specială	-	-	-	-	2.41	2.97 %	-	-	-	-	-	-	-	-
Terenuri libere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ape	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Păduri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Terenuri neproductive	0.63	1.04 %	0.50	1.95 %	-	-	-	-	2.70	6.35	1.17	2.82 %	13.69	9.40 %
Total intravilan	81.90	100%	37.67	100%	150.15	100%	67.27	100%	42.25	100%	71.88	100%	209.94	100%

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

După cum am precizat și în cadrul diagnozei situației existente a zonelor de risc, *sunt considerate riscuri naturale acele evenimente care schimbă într-un timp relativ scurt și cu un grad apreciabil de violență o stare de echilibru existentă*. Dintre categoriile de riscuri naturale detaliate în literatura de specialitate, pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare au fost inventariate zone afectate de procese geomorfologice actuale cu efecte semnificative asupra terenurilor (alunecări de teren, eroziune în adâncime), precum și areale supuse riscurilor hidrologice (inundații).

Efectele distructive ale acestor procese/fenomene pot fi însă evitate sau atenuate într-o măsură suficient de mare pentru a evita producerea de daune majore sau pierderi de vieți omenești, cu condiția identificării zonelor de risc și a adoptării unor măsuri concertate de protecție.

3.8.1. Alunecările de teren și eroziunea

Factorii care contribuie la producerea *alunecărilor de teren* în cadrul teritoriului studiat sunt atât de origine naturală (constituția litologică a substratului, relieful tipic deluros, izvoarele de coastă și aportul pluvial bogat), dar mai ales de natură antropogenă (gradul extrem de redus de acoperire cu vegetație de interceptie a terenurilor, călcatul și tasarea solului de către animale, pășunatul excesiv, unele construcții amplasate inadecvat, poziționarea unor drumuri de exploatare pe versanți, etc.).

Având în vedere ponderea factorilor antropogeni în declanșarea alunecărilor de teren, precum și posibilitățile actuale de atenuare a acțiunii celor de origine naturală, se impun o serie de măsuri cu scopul reducerii sau chiar înlăturării riscului de producere a unor asemenea fenomene distructive, printre care:

- realizarea de studii de specialitate (geotehnice, geomorfologice și hidrogeologice) detaliate pentru identificarea arealelor cu risc ridicat de producere a alunecărilor de teren;
- realizarea de lucrări de nivelare și modelare a terenurilor cu alunecări sau instabile pe baza acestor studii, inclusiv pentru a stopa acumularea apei pluviale în microdepresiunile de pe versanți;
- eliminarea excesului de apă de pe versanți prin asigurarea unui drenaj natural-extern prin crearea unor debușee similare cu cele naturale;
- captarea izvoarelor de coastă;
- realizarea unei rețele de drenaj a apelor subterane în interiorul intravilanelor;
- trasarea drumurilor de exploatare în zig-zag, urmărind parțial curbele de nivel, și acestora cu canale marginale pentru scurgere, pe cât posibil impermeabilizate și consolidate cu balast;
- înființarea de plantații cu rol de stabilizare a versanților (de regulă, varietăți de *Acacia* sp.) prin intermediul sistemului radicular în arealele cu declivitate ridicată a terenurilor;
- controlul activităților antropice care contribuie la producerea alunecărilor (ridicarea unor construcții, pășunatul, etc.);
- interzicerea efectuării de lucrări necontrolate în baza versanților susceptibili la alunecare;
- modificarea modului de utilizare a unor terenuri cu risc de alunecare prin trecerea de la arabil la plantații viti-pomicole, etc.

În ceea ce privește producerea eroziunii în adâncime (torențiale), cauzele acestea coincid în bună măsură cu cele care generează alunecările de teren, exceptând rolul izvoarelor de coastă și al construcțiilor care depășesc capacitatea de portanță a terenurilor. Un rol major joacă, în schimb, *modalitatea de organizare a parcelelor* (care au de regulă latura lungă pe linia pantei), având drept corolar realizarea *lucrărilor de mecanizare pe direcția deal-vale*, coroborată cu *caracteristicile morfo-structurale ale învelișului de sol și structura culturilor* (sau, în general, cu modul de utilizare a terenurilor).

Având în vedere impactul activităților antropice în relație cu eroziunea în adâncime, amenajarea antierozională (practic inexistentă în perioada actuală) ar trebui să se axeze pe:

- realizarea unor studii geotehnice și geomorfologice privind formele eroziunii torențiale;
- stabilirea unei rețele de canale de drenaj pentru evacuarea dirijată a surplusului de apă de pe versanți și prevenirea eroziunii în adâncime;
- lucrări de amenajare a torenților existenți pentru stoparea evoluției lor prin eroziune regresivă;
- diferite măsuri care în esență implică schimbarea modului actual de utilizare a terenurilor, printre care enumerăm:
 - realizarea de lucrări de împădurire pe versanții puternic înclinați cu rol de interceptie și retenție a picăturilor, și de creștere a coeficientului de infiltrație și, în consecință, de reducere a scurgerii lichide pe versanți;
 - trecerea progresivă la un sistem de cultură în fâșii alternative cu benzi înierbate, recomandabil pe terenurile cu pantă între 8-20%, având o eficiență dovedită în reținerea materialului solid din scurgerea de pe versanți;
 - transformarea în fânețe sau plantații arbustive a terenurilor puternic erodate (de ex., cu *Hippophae rhamnoides*).
- realizarea drumurilor de exploatare agricole în zig-zag, de-a lungul curbilor de nivel și nu pe linia de cea mai mare pantă, dotarea acestora cu canale marginale impermeabilizate pentru scurgere, pentru a evita transformarea acestor drumuri în organisme torențiale;
- implementarea agrotehnicii antierozionale și efectuarea lucrărilor agrotehnice pe direcția generală a curbilor de nivel;
- realizarea de gardulețe din nuiele cu scopul fixării versanților sau taluzurilor abrupte pentru instalarea vegetației, cu o durată de funcționare este de 3-5 ani, după care rolul de fixare este preluat de vegetație, etc.

În fine, pentru ambele tipuri de zone de risc, se impune stabilirea unui regim de interdicție temporară sau definitivă de construcție, în funcție de amploarea riscului și de modalitățile potențiale de atenuare sau înlăturare a acestuia.

Se impun măsuri de stabilizare a terenului pe o suprafață de cca. 25 ha, conform planurilor de reglementări urbanistice.

De asemenea, pe o suprafață de cca. 3 ha din extravilan se impune interdicție temporară de construire până la efectuarea unui Studiu geotehnic de stabilitate.

3.8.2. Riscurile hidrologice

În cazul teritoriului studiat, riscurile hidrologice se referă la inundații și efectele acestora asupra habitatului uman. Producerea inundațiilor nu poate fi evitată, datorându-se în bună măsură unor factori naturali (hidroclimatici, geomorfologici, geologici), însă

efectele lor pot fi reduse printr-un proces sistematic care conduce la un șir de măsuri și acțiuni menite să contribuie la diminuarea riscului asociat acestor fenomene. Managementul inundațiilor este facilitat de faptul că locul lor de manifestare este predictibil și adesea este posibilă o avertizare prealabilă, iar în mod obișnuit este posibil să se precizeze și cine și ce va fi afectat de inundații.

Principalele măsuri în zonele cu risc de inundabilitate includ:

- realizarea unui studiu complex privind riscurile hidrologice asociate prezenței în U.A.T. a pârâului Telejna, dar și a numeroși afluenți permanenți sau a unor cursuri de apă cu caracter intermitent (torenți);
- regularizarea pârâului Telejna în sectorul aferent teritoriului U.A.T. Ștefan cel Mare, precum și a afluenților din intravilan pe tot parcursul lor;
- amenajarea torenților de pe versanți
- urmărirea comportării și întreținerea lucrărilor hidrotehnice din U.A.T. Ștefan cel Mare;
- diminuarea scurgerii rapide în bazinele de recepție prin lucrări de împădurire sau amenajare antierozională în fâșii alternative cu benzi, etc.;
- întreținerea sau ameliorarea compoziției vegetației de pe maluri;
- controlul strict al depozitării deșeurilor și a altor materiale care pot colmata și obstrucționa secțiunea de scurgere a apei;
- monitorizarea albiilor pârâielor în perioadele cu precipitații mai ales în zona podurilor și podețelor de pe raza comuna care nu au capacitate mare de transport a apei;
- constituirea unor zone de protecție a pârâielor, cu interdicție de construire în zona albiei, pentru a evita edificarea de locuințe sau obiective sociale, culturale și/sau economice în zonele potențial inundabile;
- adaptarea dezvoltării viitoare a habitatului la condițiile de risc la inundații;
- măsuri privind managementul unor situații de urgență la inundații:
 - detectarea posibilității formării viiturilor și a inundațiilor probabile;
 - prognozarea evoluției și propagării viiturilor în lungul cursurilor de apă locale;
 - implementarea sistemelor de prognoză, avertizare și alarmare pentru cazuri de inundații;
 - comunicarea cu populația și educarea ei în ceea ce privește comportamentul în cazul producerii de inundații;
 - asigurarea de resurse (materiale, financiare, umane) la nivel local pentru intervenția operativă;
 - îmbunătățirea planurilor de acțiune și intervenție în caz de calamități naturale.

Ca și în cazul zonelor cu risc de producere a unor fenomene geomorfologice periculoase, arealele inundabile vor fi supuse unor restricții temporare sau permanente de construire în cadrul reglementărilor specifice de urbanism.

Primăria comunei Ștefan cel Mare se va conforma Legii nr. 307 / 2006, privind apărarea împotriva incendiilor, prevăzând sisteme de anunțare alarmare în caz de necesitate.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1. Gospodărirea apelor

Lucrări hidroedilitare propuse pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare:

- dirijarea controlată a apelor meteorice;
- diguri de protecție și exploatare pentru apărare contra inundațiilor pe Ștefan cel Mare;
- se va asigura protecția sanitară de minim 10 m de la albiile minore, conform Legii Apelor 107, Anexa nr.2;
- se va asigura zonă de protecție la diguri : - spre cursul de apă 10m
- spre interiorul incintei 4m;
- se va respecta HG 930/2005 privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică la captările de apă.

3.9.2. Alimentarea cu apă

În prezent, în U.A.T. Ștefan cel Mare alimentarea cu apă a populației este asigurată din surse proprii, prin puțuri săpate de tip fântâni, alimentate din pânzele freatice și construite de localnici din piatră sau beton, dar și din sistemul centralizat de alimentare a comuna ce deservește 7 localități componente cu un număr de abonați estimat la de 820.

Pentru rezolvarea alimentării cu apă a locuitorilor din localitățile comuna, autoritățile locale trebuie să întreprindă demersurile necesare pentru întocmirea unui Studiu de Fezabilitate de alimentare cu apă a comuna.

Acest proiect va trebui să se încadreze în **Planul Coordonator Privind „Alimentarea cu apă, colectarea și epurarea apelor uzate în județul Vaslui”**.

Pentru planificarea unui sistem de alimentare cu apă care să deservească comunitățile din întregul teritoriu, a fost conceput pe computer un model de rețea hidraulică. Mai întâi s-a elaborat un model care să reprezinte rețelele existente destul de limitate (loc. Ștefan cel Mare, Bârzești, Brăhășoaia, Călugăreni, Căntălărești, Mărășeni și Muntenești) potrivit proiectelor tehnice și a unor diagrame schematice puse la dispoziție de către Primăria Comunei Ștefan cel Mare. Aceste rețele au fost apoi extinse și s-au proiectat și noi rețele din fiecare din sursele propuse, extinzându-le către fiecare din comunitățile comuna, reprezentând o țintă finală a unei rețele complete de conducte de alimentare cu apă realizabilă până în anul 2023.

Potrivit planului Coordonator, este propusă extinderea etapizată a rețelei de alimentare cu apă existente în zonele urban, iar în etapa finală asigurarea unui sistem de alimentare complet care să deservească toate comunitățile din comuna, anticipată a se realiza în 2030.

Programul de investiții prioritare va fi implementat între sfârșitul anului 2019 și anul 2023. Restul Planului de investiții pe termen mediu se va implementa pe perioada de șase ani cuprinsă între 2020 și 2026.

Planurile de investiții pe termen mediu și lung - Apă

Planul de investiții privind alimentarea cu apă are scopul de a realiza următoarele:

- Extinderea alimentării cu apă către zonele neconectate încă la rețea, inclusiv zonele introduse în intravilan
- Îmbunătățirea rețelelor de apă pentru a reduce pierderile

- Continuarea activității de asigurare a contorizării universale a consumatorilor
- Pentru asigurarea unei surse alternative de apă se recomandă efectuarea unor studii hidrogeologice pentru identificarea acestora prin puturi forate la mare adâncime. În acest caz se vor efectua studii pentru alegerea soluției optime de amenajare a unei stații de captare, tratare și a sistemului de distribuție-transport.

Scopul proiectului de alimentare cu apă în sistem centralizat este creșterea calității vieții și a stării de sănătate a populației din localitățile comunei, prin reducerea riscului îmbolnăvirilor hidrice prin furnizarea unei ape cu parametri calitativi conform directivei CE 98/93/EC privind calitatea apei potabile nr. 458/2002.

Pentru acoperirea necesarului de apă la nivelul comunei, pe perioada de perspectivă, se recomandă respectarea următoarelor măsuri:

- Organizarea unui sistem local de taxe pentru toți locuitorii și agenții economici care se alimentează cu apă de la sistemele în funcțiune;
- Realizarea unui proiect tehnic pentru realizarea rețelei de alimentare cu apă în sistem centralizat în toate localitățile comunei;

Cantitățile de apă necesare se vor determina conform SR 1343 – 1/2006 și STAS1478/1990.

Instalațiile de tratare pentru îmbunătățirea calității apei vor fi proiectate având în vedere caracteristicile fizico-chimice, biologice și bacteriologice ale apei brute captate, stabilite pe bază de studii de specialitate, prevăzându-se tehnologia de tratare corespunzătoare pentru obținerea unei ape cu calitate de potabilitate conform STAS 1342.

Se impune respectarea HG 930/2005 privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică pentru stații de pompare (10m), instalații de tratare (20m), rezervoare îngropate (20m), aducțiuni(10m), conform H.G. 930/2005

Sistemul de alimentare cu apă va avea următoarele părți componente:

- captare
- stație de pompare
- aducțiuni
- rezervor de compresare
- rețea de distribuție
- alimentare cu energie electrică
- amenajări protecția mediului

Aducțiunea apei

Traseul conductei va fi cât mai scurt posibil și ușor accesibil, situat în apropierea drumului, pentru a se putea interveni ușor în caz de avarie și a nu degrada terenurile agricole.

Pentru conductele de aducțiune se vor folosi țevi de polietilenă de înaltă densitate.

Înmagazinarea apei

Rezervoarele de apă vor fi amplasate pe înălțimile naturale, în zone stabile din punct de vedere al terenului, vor fi prevăzute cu o vană, la care să se racordeze autospeciala de intervenție a pompierilor.

Nu este necesară amenajarea drumului existent pentru accesul autospeciala de pompieri dacă acesta are mai mult de 3,5 m lățime.

Primăria își asumă responsabilitatea, prin împuterniciți speciali, pentru menținerea **rezervei intangibile de incendiu** în rezervor, cât și pentru manevrarea vanei care face posibilă utilizarea rezervei în condițiile prevăzute de Normativul I 9 – 1995. De asemenea

În sarcina Primăriei intră combaterea incendiului pe baza scenariilor elaborate de în acest sens.

În mod obligatoriu în punctul final al rețelelor ramificate vor fi prevăzute branșamente la clădiri, hidranți sau cișmele publice.

Rețeaua de distribuție va fi realizată din conducte de PEHD, PN 6 atm, cu diametre diferite (DN: 225, 180, 125, 110, 90).

Conductele se vor amplasa în zona de siguranță a drumurilor, fără a afecta platforma drumurilor sau proprietățile locuitorilor.

Rețeaua de distribuție va fi proiectată pe străzile din localitățile comuna, inclusiv în zonele propuse pentru introducerea în intravilan.

Rețeaua de distribuție va fi echipată cu cămine de vane, cișmele și hidranți de incendiu.

În mod obligatoriu în punctul final al rețelelor ramificate vor fi prevăzute branșamente la clădiri, hidranți sau cișmele publice.

Dimensionarea rețelei se va face conform prevederilor standardelor în vigoare.

Cantitățile de apă necesare se vor determina conform GP 106-04 „Ghid de proiectare, execuție și exploatare a lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare”, STAS 1343/1-1995, P66/2001.

Lucrări prioritare:

- Realizarea de rezervoare de înmagazinare a apei;
- Asigurarea stațiilor de tratare și de pompare, a perimetrelor de protecție sanitară a acestora;
- Realizarea rețelelor de distribuție a apei;

3.9.3. Canalizarea

În condițiile implementării sistemului de alimentare cu apă al comuna, se pune problema realizării unei rețele de canalizare în sistem unitar a apelor uzate menajere.

Pentru realizarea acestui obiectiv, Consiliul Local al comuna va trebui să comande un proiect – ”Sistem de canalizare și epurare a apelor uzate menajere din localitățile comunei Ștefan cel Mare”.

Acest proiect va trebui să se încadreze în **Planul Coordonator Privind „Alimentarea cu apă, colectarea și epurarea apelor uzate în județul Vaslui”**.

Programul de investiții prioritare (Etapa 2): 2014 – 2020.

Chiar dacă nu s-a luat încă nici o decizie cu privire la proiectele din domeniul apei uzate ce vor fi incluse în Aplicația pentru fondurile de coeziune, s-a elaborat totuși o listă de intenții pentru a permite definirea integrală a Planului de investiții pe termen mediu.

Proiectele incluse pe lista preliminară sunt următoarele:

- Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizare 2014-2020
- Executie statii de epurare

Apele uzate din localități vor fi dirijate spre stațiile de epurare existente sau propuse. Stația de epurare a comunei Ștefan cel Mare are debușarea în râul Bîrlad. Stația propusă a localității Ștefan cel Mare este de tip modulară.

Cantitățile de apă evacuate și dimensionarea rețelei se va face la debite maxime de calcul și se vor stabili în conformitate cu prevederile SR 1846 și SR 1795.

Rețeaua de canalizare menajeră la care se vor racorda obiectivele social-economice, clădirile administrative, unitățile agroindustriale locale și locuințele individuale,

va avea ca obiectiv colectarea, evacuarea și tratarea apelor uzate rezultate din activitățile acestora.

Apele meteorice vor fi evacuate natural prin lucrări de sistematizare verticală la rigolele drumurilor, care vor deversa în pâraiele limitrofe localităților.

Sistemul de canalizare va avea următoarele părți componente:

- *colectoare de canalizare*
- *stații de pompare ape uzate*
- *stație de epurare*

Amplasarea stației va avea în vedere reducerea numărului de pompări din rețea, cât și scurtarea conductelor de racord necesare.

Ansamblul stației de epurare va cuprinde:

1. blocul de epurare;
2. conducta evacuare ape epurate;
3. gura de vărsare ape epurate în râul Birlad;

Amplasamentul stației de epurare trebuie să fie în afara zonelor de locuit și în aval de localitate, respectându-se distanțele de protecție sanitară.

Apele uzate vor fi epurate avansat prin procedeul nămolului activ recirculat cu reducerea circulației în compuși de azot până la limita admisă de legislație și cu stabilizarea aerobă a nămolului, astfel încât din punct de vedere calitativ acestea se vor încadra în limitele admise prin NTPA 001/2002. Nămolul rezultat din stația de epurare complet stabilizat va fi integrat în stare fluidă în circuitul agroecologic.

Debitele de calcul după care se va face dimensionarea stației de epurare, conform STAS 1846-90:

$Q_u = 0,8Q_s$, în care:

Q_u =Debite de ape uzate menajere care se evacuează în rețeaua de canalizare

Q_s =Debite de apă de alimentare caracteristice ale cerinței de apă

De asemenea se va acorda atenție pentru:

- *Alimentare cu energie electrică*
- *Amenajări protecția mediului*

Se impune respectarea Legii Apelor 107/1996 completată cu Legea 310/2004, care prevede că “realizarea alimentării cu apă a satelor și comunelor cu distribuție stradală, fără branșamente la locuințe este condiționată de asigurarea scurgerii apei prin rigole stradale și programul de realizare etapizată a canalizării acestor ape”.

Se va respecta Ordinul Ministerului Sănătății nr. 119/2014 privind distanța de protecție sanitară în jurul stației de epurare – 300 m.

Lucrări prioritare:

- Realizarea unei rețele de canalizare în sistem unitar, inclusiv în zonele propuse pentru introducere în intravilan;
- Înființarea a trei stații de epurare a apelor uzate dispuse conform planurilor urbanistice (Reglementari);

3.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Pentru alimentarea cu energie electrică a noilor consumatori, se propun extinderi ale rețelei de joasă tensiune LEA 0.4 KV și se vor avea în vedere următoarele criterii :

- Alimentarea cu energie electrică trebuie să corespundă nivelurilor de exigență impuse de normativele tehnice în vigoare.
- Toate circuitele principale vor fi trifazate.
- Alimentarea rețelei de iluminat particular și utilizări casnice se recomandă a se face prin 2-4 plecări, iar cea a rețelei de iluminat public prin 1-3 plecări.
- Posturile de transformare vor fi aeriene, montate pe stâlpi; acestea se vor amplasa la distanțe aproximativ egale, cât mai în centrul de greutate al consumatorilor și în apropierea consumatorilor importanți.
- Se va reabilita iluminatul public. Pentru iluminatul public se vor considera încărcări uniform distribuite; valorile nivelelor de iluminare sunt în funcție de categoria căilor de circulație: drumuri comunale, sătești.
- Calculul secțiunii conductorului de nul se va face combinat pentru circuitele de iluminat public, iluminat particular și utilizări casnice, în situațiile când funcționează cu conductorul de nul comun.

Soluția de racord la rețeaua electrică se va stabili de către proiectanții de specialitate E-ON Vaslui conform prescripțiilor în vigoare PE 132 și PE 136.

Lucrări prioritare

- Branșarea la rețeaua electrică a construcțiilor neelectrificate și a noilor construcții;
- Electrificarea zonelor deficitare și creșterea gradului de siguranță în exploatare;
- Refacerea traseelor degradate și înlocuirea stâlpilor de lemn cu cei de beton;
- Extinderea rețelei de joasă tensiune în zonele solicitate;
- Înlocuirea posturilor de transformare defecte;
- Dezvoltarea și implementarea de surse alternative de producere a energiei electrice.

Datorită reglementării unor terenuri din intravilanului localităților comunei Ștefan cel Mare, a creșterii numărului de locuințe, de obiective social-administrative, economice și comerciale, se poate aprecia o creștere a consumului de energie electrică la nivelul teritoriului.

Pentru alimentarea cu energie electrică a noilor consumatori, se propun extinderi ale rețelei de joasă tensiune LEA 0.4 KV și se vor avea în vedere următoarele criterii :

- Alimentarea cu energie electrică trebuie să corespundă nivelurilor de exigență impuse de normativele tehnice în vigoare.
- Toate circuitele principale vor fi trifazate.
- Derivațiile vor putea fi, numai în mod excepțional, mono sau bifazate,
- Alimentarea rețelei de iluminat particular și utilizări casnice se recomandă a se face prin 2-4 plecări, iar cea a rețelei de iluminat public prin 1-3 plecări.
- Posturile de transformare vor fi aeriene, montate pe stâlpi; acestea se vor amplasa la distanțe aproximativ egale, cât mai în centrul de greutate al consumatorilor și în apropierea consumatorilor importanți.
- Se va reabilita iluminatul public. Pentru iluminatul public se vor considera încărcări uniform distribuite; valorile nivelelor de iluminare sunt în funcție de categoria căilor de circulație.
- Se va realiza echiparea stalpilor cu lampi ecologice și cu consum mic de

energie.

- Se va realiza sistemul de iluminat public ornamental:
 - achizitionarea și montarea de echipamente electrice specifice iluminatului ornamental in vederea utilizarii in perioada sarbatorilor.
- Calculul secțiunii conductorului de nul se va face combinat pentru circuitele de iluminat public, iluminat particular și utilizări casnice, în situațiile când funcționează cu conductorul de nul comun.

Soluția de racord la rețeaua electrică se va stabili de către proiectanții de specialitate conform prescripțiilor în vigoare PE 132 și PE 136.

Lucrări prioritare

- ✓ Branșarea la rețeaua electrică a construcțiilor neelectrificate și a noilor construcții;
- ✓ Electrificarea zonelor deficitare și creșterea gradului de siguranță în exploatare;
- ✓ Refacerea traseelor degradate și înlocuirea stâlpilor de lemn cu cei de beton;
- ✓ Extinderea rețelei de joasă tensiune în zonele de reglementate urbanistic prin accesul la utilități a intravilanului se va face conform **HGR nr 90/2008 și legislației in vigoare;**
- ✓ Înlocuirea posturilor de transformare defecte.

– Distanțe normate pentru zone de protecție cf. Indicativ PE.101/A/85

- Prezentele instrucțiuni stabilesc distanțele minime normale de amplasare a instalațiilor electrice cu tensiunea peste 1 KV, in raport cu alte construcții.

- Măsurarea distanțelor se face în cazul instalațiilor electrice de exterior de la cel mai apropiat echipament electric.

- Distanțele minime normate de amplasare a instalațiilor electrice în raport cu alte construcții sunt cele indicate în tabelul 1:

Tabel 1

Poz	Tipul instalației Electrice	Caracteristicile construcției vecine			
		Grad de rezistența la foc	Categorია de incendiu		
			A,B	C	D,E
Distanța minimă(m)					
0	1	2	3	4	5
1	Instalații electrice de tip interior;
Instalații electrice de tip exterior; cu tensiunea nominală mai mică de 110 KV; posturi de transformare de interior și exterior (cu excepția celor din tabelul 2).	I,II	20	12	10
		III	-	14	12
		IV, V	-	16	14
2	Instalații electrice de tip exterior, cu tensiunea nominală de 110 KV sau mai mare.	I,II	25	16	14
		III	-	20	16
		IV,V	-	25	20

Nota: 1. Amplasarea instalațiilor electrice față de clădirile civile se va face la distanțele corespunzătoare de construcțiile de categoriile D și E;

2. Depozitele deschise de materiale se asimilează, ca grad de rezistență la foc și categoria de pericol de incendiu, în funcție de natura materialului depozitat, cu

construcțiile.

- În mediul urban, posturile de transformare se pot amplasa față de clădiri la distanțele minime normate indicate în tabelul 2.

Tabel.2.

Poz.	Natura clădirilor vecine	Gradul de rezistență la foc al clădirilor vecine	
		I, II, III	IV, V,
		Distanța minimă (m)	
1	Clădiri de producție agro-zootehnice și clădiri social-administrative	10	15
2	Clădiri de locuit și anexele lor	4	6

3.9.5. Rețeaua de telefonie și poștă

În comunei Ștefan cel Mare este necesară dezvoltarea rețelei telefonice, care să rezolve numeroasele cereri de instalare de noi posturi telefonice neonorate până în prezent, precum și eventualele noi solicitări.

Conform STAS 832, măsurile ce se impun la proiectarea și apoi la întreținerea instalațiilor de telecomunicații sunt:

- Liniile telefonice vor avea circuite transpuse. Cea mai mare distanță între două transpuneri ale unui circuit trebuie să nu depășească 1,6 km;
- Se vor instala cabluri cu manta de aluminiu;
- Simetria instalațiilor și izolația lor față de pământ trebuie să corespundă normativelor în vigoare. Defectele de izolație trebuie să fie remediate în funcție de importanța circuitelor în termenele stabilite. Se recomandă ca durata remedierii să nu depășească 24 de ore;
- La subtraversări, cablurile izolate se vor instala în țevi izolate;
- Se va evita înlocuirea unei linii aeriene cu o nouă linie aeriană pe alt traseu. De regulă, linia aeriană ce trebuie desființată se înlocuiește cu un cablu;

Ca o măsură specială, înlocuirea instalațiilor existente se va face numai atunci când nu se găsește o soluție judicioasă de protecție în condițiile protecției lor.

Această măsură nu se referă la soluții prin care reorientările de legături, comasările de linii, scurtările de traseu conduc la desființarea de pe terenurile de construcții sau agricole a unor linii aeriene cu lungime totală mai mare decât a cablurilor pe care le înlocuiesc.

Soluția abandonării cablurilor interurbane existente se poate admite numai în cazuri excepționale și se aplică numai cu avizul ministerelor interesate.

Lucrări prioritare:

- Creșterea gradului de siguranță și stabilitate în funcționarea instalațiilor telefonice;
- Onorarea cererilor de noi posturi telefonice.

3.9.6. Alimentare cu gaze naturale

În comuna Ștefan cel Mare nu există sistem de alimentare cu gaze naturale, cea mai apropiată localitate care beneficiază de gaze naturale este mun. Vaslui.

Se propune alimentarea cu gaze naturale prin racordul la rețeaua din Vaslui.

În localități, conductele subterane de distribuție se vor poza numai în teritoriul public ținând cont de următoarea ordine de preferințe: zone verzi, trotuare, alei pietonale, în porțiunea carosabilă, folosind traseele mai puțin aglomerate cu instalații subterane.

Pe traseele fără construcții, pe câmp, precum și în zonele cu agresivitate redusă și fără instalații subterane, se vor prevedea la schimbări de direcții și la suduri răsufători cu înălțimea de 0.6 m deasupra solului, dar nu la distanțe mai mici de 50 m.

Se va evita instalarea a două conducte de gaze pe traseu paralel. Adâncimea de pozare a conductelor de distribuție, măsurată de la suprafața terenului, până la generatoarea superioară a conductei va fi de 1m în carosabil cu fundație de beton, de cel puțin 0.7 m în spații pavate și de cel puțin 0.5 m în spații verzi.

Branșamentele se vor monta subteran și se vor proteja împotriva coroziunii prin izolare cu împâslitură de sticlă și bitum.

Conductele de gaze naturale din oțel se vor izola conform prevederilor I.6-98 art. 11,4, iar în procesul de execuție calitatea acestora se va verifica conform STAS 7335/3-86 și se va considera corespunzătoare dacă sunt satisfăcute următoarele condiții:

- Izolația să fie continuă, fără denivelări și crăpături,
- Suprapunerile în elice să fie regulate pe circa un cm pentru benzile de armare, respectiv 2 cm pentru înfășurarea de protecție.
- Grosimea măsurată cu un dispozitiv de măsură pentru exterior să nu difere în nici un punct față de grosimea nominală, cu mai mult de:
 - 2mm pentru izolația foarte întărită,
 - 1,5mm pentru izolația întărită.

Stația de reglare măsurare predare: filtrarea, măsurarea și reglarea gazelor se va face printr-o instalație compactă executată cu echipamente speciale, montate pe un sașiu, adăpostite sub o copertină.

SRMP va fi amplasată la limita teritoriului intravilan, cu respectarea condițiilor legale de amplasare și protecție. Incinta în care se va amenaja SRMP se va racorda la rețeaua de alimentare cu energie electrică existentă în zonă.

Dimensionarea instalațiilor din cadrul SRMP se va face după următorii parametri:

3. Presiunea de intrare în stație $p_1 = 6 \div 40$ bari
4. Presiunea de ieșire din stație $p_2 = \max 1,8$ bari
5. Debitul maxim $Q_{\max} = 2.400$ Nmc/h

Debitele de calcul pentru dimensionare se vor stabili după următoarele prescripții:

- Pentru rețeaua de repartiție și pentru ramurile principale ale rețelei de distribuție se va lua în considerare consumul pentru o etapă de perspectivă de minimum 20 de ani. Ținând cont de dezvoltarea în viitor a zonelor deservite, eventuala modificare a regimului de înălțime și a densității construcțiilor existente. Pentru traseele de interconectare se va considera și debitul de avarie al sectoarelor vecine. Dimensionarea rețelei de repartiție trebuie să asigure în caz de defectare a uneia din stațiile de măsurare predare, în orice punct al rețelei, 50% din debitul de calcul.
- Pentru ramurile secundare se va considera debitul instalat al aparatelor de utilizare existente și a celor ce se vor monta în viitor.

- Pentru instalațiile de utilizare și branșamentele consumatorilor casnici se vor însuma debitele tuturor aparatelor de utilizare de aceeași categorie și se vor aplica factori de încărcare corespunzători fiecărei categorii de utilizare.

3.9.7. Alimentarea cu căldură

În prezent locuitorii comuna folosesc pentru încălzire combustibil solid (lemne, deșeuri agricole etc.), combustibil lichid, sau utilizează echipamente electrice de încălzire.

Se recomandă ca alimentarea cu căldură a locuințelor și a clădirilor cu caracter socio-cultural din localitățile comuna să se realizeze cu centrale termice individuale ce vor funcționa pe bază de gaze naturale dacă se va realiza conectarea la conducta de distribuție de presiune redusă.

Lucrări prioritare:

6. Realizarea unei rețele de distribuție de presiune redusă a gazului pentru alimentarea centralelor termice individuale necesare preparării agentului termic de încălzire.
7. Racordarea construcțiilor din localitățile comuna la rețeaua de gaze naturale;
8. Înființarea rețelei de repartiție și distribuție de gaze în toate localitățile comuna;
9. Înființarea stației de reglare-măsură.

3.9.8. Gospodărirea comunală

Propuneri de gestionare viitoare oferite de Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor – Județul Vaslui întocmit de către societatea de profil cu care primăria are contract de salubritate.

Master Planul analizează situația gestionării actuale a deșeurilor, cadrul instituțional existent, face o prognoză a gestionării deșeurilor până în anul 2037, propune realizarea unui set de investiții pentru care pregătește și aplicațiile tehnice necesare.

Cadrul instituțional (Legea 215/2001, Legea 51/2006, OUG 13/2008) presupune gestionarea integrată a deșeurilor municipale la nivel de județ, prin intermediul Asociațiilor de Dezvoltare Comunitară:

- Toate Consiliile Locale de pe raza județului și Consiliul Județean vor înființa o **Asociație de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)** având ca obiectiv realizarea în comun a Proiectului privind crearea unui sistem de management integrat al deșeurilor care va deservi întregul județ, precum și gestionarea în comun a serviciilor de salubritate.

- ADI va stabili la nivel regional politica de management a deșeurilor, strategia și politica tarifară și va monitoriza proiectul.

- Gestionarea în comun a activităților legate de managementul deșeurilor, care compun serviciile de salubritate ce sunt în responsabilitatea fiecărui membru ADI, se va realiza prin modalitatea gestiunii delegate, pe baza contractelor de delegare a gestiunii, care vor fi atribuite operatorilor prin licitație.

- ADI care se înființează în cadrul proiectului va avea ca obiective:

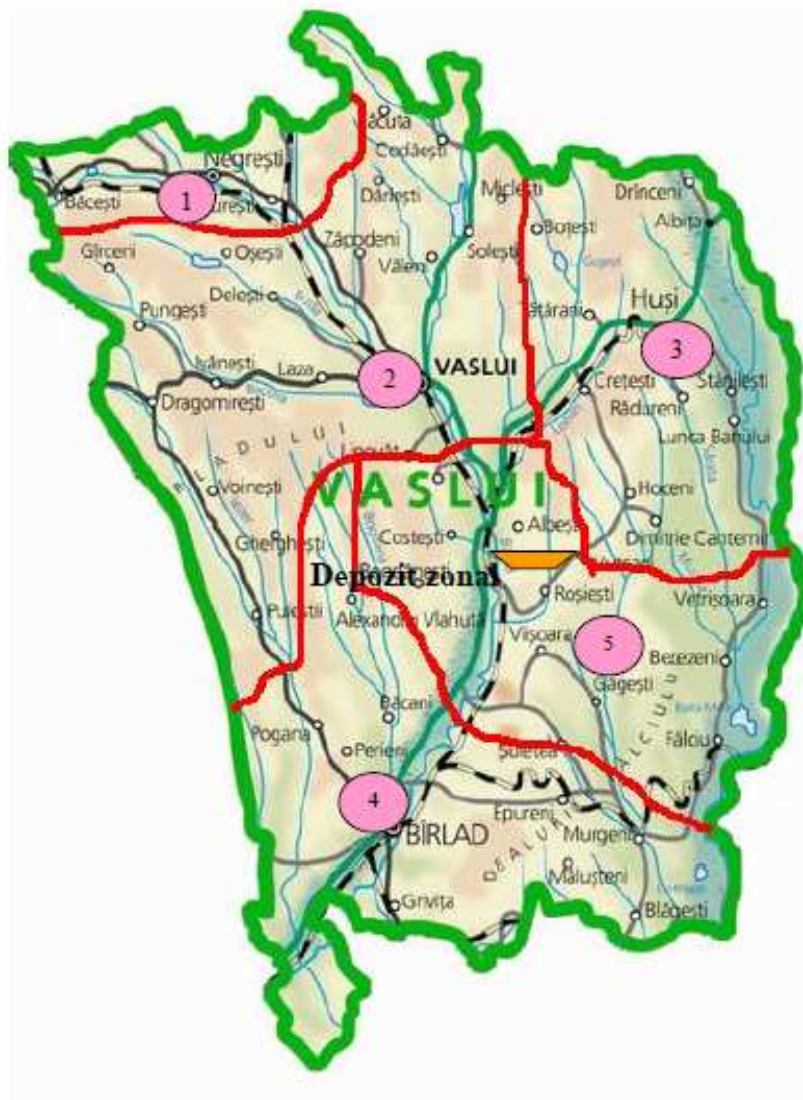
- realizarea în comun a Proiectului;
- înființarea serviciului de salubritate al județului;
- organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a activităților ce compun serviciul de salubritate,

În numele și pe seama unităților administrativ teritoriale membre, care o mandatează pentru exercitarea acestor atribuții.

Depozitare și transfer

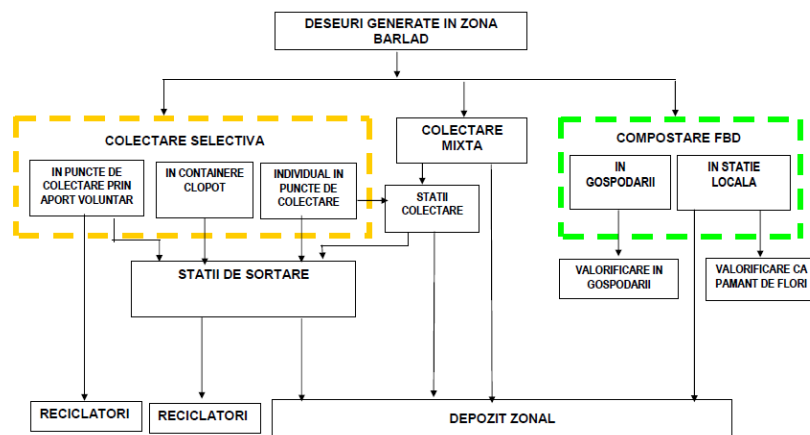
Județul este împărțit în 5 zone de transfer a deșeurilor, cu 4 Stații de Trasfer pentru eficientizarea transportului. Zona a 5-a va transporta deșeurile colectate direct la Depozitul zonal.

Zonarea instalațiilor de tratare a deșeurilor care fac obiectul PJGD

În Județul Vaslui au fost propuse 3 stații de transfer deșeurilor cu personal propriu angajat, care va deservi întreaga județ Vaslui atât zonele urbane cât și zonele rurale pentru o populație la nivel de județ de 375148 locuitori, deservind astfel 3 municipii, 2 orașe, 81 comune și 449 sate.

Deșeurile colectate din comuna Ștefan cel Mare vor fi depozitate selectiv prin platformele de colectare la nivelul fiecărei localități și transportate la depozitul zonal prin stația de transfer la depozitul central.

Colectarea în amestec a deșeurilor menajere se va face pe platforme de colectare în sistem de aducere dotate cu containere (1 container la 90 locuitori).

Colectarea selectivă a deșeurilor valorificabile de la populație se va face în puncte de colectare selectivă dotate cu containere de 1100 litri.

În comuna Ștefan cel Mare, începând cu anul 2010 a fost implementat sistemul de compostare în propria gospodărie, în containere de compostare. Din anul 2012 a început colectarea selectivă pentru deșuri din sticlă, în puncte de colectare echipate cu trei containere de culori diferite: alb, verde, maro.

În funcție de populație, și considerându-se o frecvență de ridicare a deșeurilor de 2 ÷ 3 zile în perioada de vară și 4 ÷ 5 zile în perioada de iarnă, a fost stabilit numărul de puncte de colectare necesar pentru fiecare localitate; pe acestea vor fi amplasate eurocontainere.

Colectarea deșeurilor pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare se face în containere, amplasate pe platforme betonate, în intravilanul localităților. Întreținerea punctelor de precolectare și transportul deșeurilor din aceste puncte de colectare se va face de către societăți specializate în colaborare cu Consiliul Local.

Punctele de precolectare a deșeurilor vor fi amplasate în intravilanele localităților aparținătoare comunei Ștefan cel Mare, conform planșei de reglementări urbanistice.

Eurocontainerele vor fi amplasate în condiții salubre, pe platforme betonate (cu pantă de 1%) prevăzute cu rigole de drenare a apei pluviale și racordate la rețeaua de apă și canalizare, sau la șanțul de colectare a apelor adiacent drumului, la care să aibă acces mijloacele de transport ce asigură preluarea deșeurilor, și situate la o distanță de cca. 10 m de clădiri. Se recomandă împrejmuirea platformelor cu gard pentru prevenirea împrăștierei deșeurilor și accesului persoanelor neautorizate.

În punctele de precolectare nu este permisă pozarea conductelor de distribuție a apei și a conductelor de canalizare sau de gaze naturale.

Deșeurile vor fi precolectate selectiv, pe patru fracții: sticlă, plastic, hârtie și carton, și deșeuri generale. Capacele containerelor vor fi adaptate fiecărui tip de deșeu și vor fi colorate diferit pentru a facilita selectarea.

Pentru fracția biodegradabilă (menajere, deșeuri din grădini, zootehnice) se recomandă compostarea în gospodării și utilizarea ca îngrășământ organic. În acest sens se va aplica prevederile legislative în domeniul mediului.

Deșeurile spitalicești provenind de la dispensarele veterinare și umane considerate periculoase (infecțioase și înțepătoare) fie vor fi transportate în condiții de siguranță și incinerate într-un incinerator spitalicesc autorizat, fie neutralizate termic și depozitate la depozitul zonal în regim de deșeuri menajere nepericuloase.

- **Închiderea depozitelor vechi și a spațiilor de depozitare**

Spațiile de depozitare din comuna Ștefan cel Mare au fost închise prin ecologizarea suprafețelor și/sau prin proceduri de închidere simplificată.

- **Colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora unităților de ecarisaj**

Deșeurile provenite din cadavrele animaliere sunt preluate de o societate specializată ce are încheiat un contract de prestare servicii cu Primăria Comunei Ștefan cel Mare. Colectarea deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației se va face de la toți utilizatorii care au contract de prestare a serviciului, încheiat cu operatorul de salubritate autorizat, cât și de la persoanele scutite de la plata acestui serviciu conform legilor în vigoare.

În cazul unor modificări ale legislației de mediu, se vor aplica.

S-a propus o zonă de depozitare a cadavrelor animaliere până la preluarea acestora de către societatea de profil în vederea incinerării.

Este necesar a se avea în vedere reținerea unor suprafețe limitrofe în cazul extinderii cimitirelor, cu respectarea prevederilor normativelor cu privire la zonele de protecție sanitară (100 m față de zonele locuite) a cimitirelor Legea 102 / 2014.

La înființarea cimitirului, proprietarul este obligat să asigure:

- a) drumurile interioare și aleile;
- b) sala de ceremonii funerare;
- c) spațiul tehnic care să asigure temperatura de până la 15°C, premergător ceremoniei funerare;
- d) existența unei surse de apă utilizabile;
- e) WC-uri;

- f) spațiul amenajat corespunzător pentru depozitarea gunoiului;
 - g) spații verzi, arbuști, copaci pe marginea drumurilor și aleilor.
- (2) În cazul cimitirelor închise, în care nu se mai fac înmormântări, proprietarul este obligat să îndeplinească obligațiile prevăzute la alin. (1) lit. e)-g).

Desființarea cimitirelor se va face cu respectarea Legii 50 / 1991.

3.10. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI

Printre aspectele fundamentale abordate în orice studiu privind dezvoltarea teritorială, un loc deosebit de important îl deține *planificarea strategică în domeniul protecției mediului*. În ansamblu, obiectivele principale legate de protecția mediului în mediul urban au în vedere păstrarea în măsura în care acest lucru este posibil a caracteristicilor naturale ale factorilor de mediu, coroborată cu utilizarea/gestionarea durabilă a resurselor locale și promovarea bunelor practici în agricultură.

Modalitățile prin care pot fi atinse aceste obiective destul de complexe sunt multiple, necesitând o viziune integrată asupra problematicii mediului și stabilirea unor seturi de măsuri care vizează în egală măsură autoritățile publice, agenții economici și populația locală.

Printre obiectivele specifice privind protecția și conservarea mediului se numără:

I. *Dezvoltarea socio-economică echilibrată a zonelor urban-rurale*, reflectată în politica de mediu prin măsurile susținere a zonelor urban-rurale și de promovare a agriculturii durabile (sustenabile), dovadă a faptului că în prezent protecția mediului nu se mai limitează doar la conservarea însușirilor mediului fizic, acordând o importanță din ce în ce mai mare elementului uman integrat geosistemului.

II. *Promovarea managementului durabil al terenurilor agricole*, constând în acțiuni de:

- utilizarea adecvată a terenurilor cu riscuri naturale (zone cu alunecări active sau afectate de eroziunea torențială) sau a celor susceptibile la astfel de degradări, în principal prin instituirea de plantații arboricole sau arbustive;

- conservarea integrității învelișului de sol prin aplicarea de sisteme de amenajare antierozională (culturi în benzi alternând cu fâșii înierbate, plantații viti-pomicole cu dispoziție în funcție de pantă);

- menținerea calității învelișului pedologic prin limitarea aplicării de substanțe chimice de sinteză cu potențial de contaminare a solului (de ex., îngrășăminte chimice, pesticide, etc.) și utilizarea îngrășămintelor organice pentru refacerea pe cale naturală a fertilității solului;

- păstrarea în circuitul agricol a terenurilor cu valori ridicate ale fertilității și pretabilității pentru culturi, amenințate de schimbarea modului de folosință a terenului;

- protecția surselor de apă, inclusiv a celor utilizate în agricultură, prin limitarea contaminării cu substanțe chimice;

- conservarea biodiversității pe terenuri agricole prin crearea de habitate și coridoare de circulație (benzi înierbate) sau prin compensarea pierderilor cauzate de respectarea regimului de protecție în ariile naționale protejate;

- promovarea conservării diversității ecologice și a habitatelor naturale ale unor specii prin efectuarea de plăți compensatorii pentru fermierii ce utilizează terenuri agricole aflate în arealele protejate din cadrul siturilor Natura 2000.

III. *Managementul durabil al terenurilor forestiere*, incluzând măsuri de :

- extinderea suprafețelor împădurite, mai ales având în vedere gradul extrem de redus de acoperire cu vegetație forestieră a teritoriului comuna, prioritar în zonele de risc geomorfologic;

- acordarea de facilități sau stimulente proprietarilor de terenuri dispuși să participe la programele de extindere a plantațiilor forestiere;
- sprijinirea proprietarilor de terenuri forestiere în derularea de investiții neproductive pe termen scurt, care însă contribuie la creșterea valorii pădurilor pe termen lung;
- limitarea exploatării abuzive a suprafețelor forestiere existente, și așa foarte reduse ca suprafață.

3.10.1. Monumente ale naturii și monumente istorice

Natura 2000 **Pădurea Ștefan cel Mare - Hârboanca**

LOCALIZAREA SITULUI

Coordonatele sitului

N 46° 40' 16" / E 27° 39' 22"

Suprafata sitului (ha) 526

Altitudine (m) Min. 95 Max.248 Med. 139 Latitudine Longitudine

Regiunile administrative

NUTS % Numele judetului RO016 100 Vaslui Cod Denumire habitat % Reprez. Supr. rel. Conserv.Global

Caracteristici generale ale sitului

DESCRIEREA SITULUI

N12 2 211 - 213 Culturi (teren arabil)

N16 83 311 Paduri de foioase

N26 15 324 Habitate de Paduri (Paduri în tranziție)

Alte caracteristici ale sitului:

Padurea Hârboanca este localizata pe versantul drept al vail Bîrladului, în apropierea satului Brahasoia și reprezinta o insula tipica dinsilvostepa de altadata a Podisului Central Moldovenesc.

Altitudinea variaza între 185m și 240 m și expozitia generala este V - SV.

Stratul geologic este format dintr-un complex de marne și marne nisipoase, care constituie mai ales baza și un complex mai nisipos superior, in care se gasesc intercalatii de marne. In complexul inferior exista și un orizont de calcar. Stratigrafic, complexul inferior apartine sarmatianului mediu, iar cel situat deasupra este de varsta sarmatianului superior și a meotianului.

Climatul este specific stepii, cu întrepatrunderi ale nuantei de silvostepa. Cantitatea de precipitatii anuale oscileaza între 550 – 600mm.

STATUTUL DE PROTECTIE AL SITULUI și LEGATURA CU SITURILE CORINE BIOTOPE

Clasificare la nivel national și regional

ACTIVITATILE ANTROPICE și EFECTELE LOR ÎN SIT și ÎN VECINATATE

Activitati antropice, consecintele lor generale și suprafata din sit afectata

Cod Categorie IUCN %

RO04 Categoria IV IUCN 10,87

Cod Categorie Tip % Codul national și numele ariei naturale protejate

Relatiile sitului cu alte arii protejate

- desemnate la nivel national sau regional

RO04 Rezervatie naturala * 8,14 2.778.- Padurea Harboanca

RO04 Rezervatie naturala * 2,73 2.779.- Padurea Bălteni

- Activitati și consecinte în interiorul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

166 Independarea arborilor uscati sau in curs de uscare

230 Vanatoare

- Activitati și consecinte în jurul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

Structuri agricole

Alte impacte determinate de turism și recreere ce nu au fost mentionate mai sus

Solurile sunt cele de tip cernoziomului levigat in diferite grade de evolutie. Pe partile cu relief mai accident, solul este mai putin evoluat.

Substratul litologic pe care s-au format aceste soluri este reprezentat de marne și nisipuri iesite la suprafata in unele puncte.

Flora instalata pe aceste soluri este una cu caracter mezo-xerofil sau chiar xerofil.

Pe lângă fondul de baza al elementelor euroasiatice și europene, se remarca o abundenta

și larga participare a elementelor continentale, pontice, pontice - submediteraniene și endemice. Dintre speciile continentale enumeram: *Amygdalus nana* (migdal pitic),

Echinops sphaerocephalus, *Viola jordani* var. *iassiensis* (toporasi). s.a., din numarul mare

al speciilor de origine pontica citam: *Dianthus membranaceus* (garofita), *Iris hungarica*

(stânjenel), *Quercus pedunculiflora* (stejar brumariu), etc.; din grupul elementelor

submediteraniene merita a fi amintite speciile: *Chrysopogon gryllus* (sadina), *Quercus*

pubescens (stejar pufos), *Sorbus domestica* (scorus), *Rhamnus tinctoria* (crusin), *Viola*

alba (toporasi), s.a.; dintre elementele pontico - submediteraneene amintim doar

speciile: *Iris graminea* (stânjenel), *Carex michelii* (rogoz), *Crocus variegatus* (sofranel,

brândusa), *Rosa gallica* (trandafir pitic sau rasura),

Scutellaria altissima (gura lupului) etc. Specia de stânjenel (*Iris brandzae*) este endemica.

În liziera Padurii se întâlnesc tufisuri de migdal pitic, visin pitic și porumbar, iar în poieni

apare o vegetatie ierboasa xerofila dominata de sadina (*Chrysopogon gryllus*) și paius

(*Festuca valesiaca*).

Calitate și importanta:

Situl a fost desemnat datorita prezentei în cadrul acestuia a unui tip de habitat de interes pe 100% din suprafata reprezentând în acelasi timp mai mult de 15% din prezenta la nivel national a acestuia: 91Y0 - Paduri dacice de stejar și carpen.

Padurea Harboanca prezinta o importanta deosebita din punct de vedere floristic, corologic și genetic prin identificarea mai multor specii și varietati de *Quercus*, și in special a unei serii de hibridi interspecifici, dintre care unii cu valoare de elemente endemice (*Quercus x diversifrons* var. *homophylla*, *Quercus x dacica* var. *tiszae*, *Quercus virgilliana* f. *pungens*, *Quercus x valachica*, *Quercus x kernerii*, *Quercus pubescens* var. *macrocarpa*, *Quercus x budensis* var. *vasluiensis*, *Quercus x spinosa* var. *brachylepis*, etc).

Prin hibridii care vegeteaza aici, padurea Harboanca poate fi considerata pe drept cuvânt, un veritabil centru genetic hibridogen de *Quercus*.

Vulnerabilitate:

Suprafata Padurii Harboanca este redusa, se invecineaza cu asezari umane și terenuri cultivate, care au permis infiltrarea unui grup important de specii antropice.

Desemnarea sitului (vezi observatiile privind datele cantitative mai jos):

A fost declarata rezervatie naturala in baza Deciziei nr. 220/1973 a Comitetului executiv al Consiliului Popular Judetean Vaslui și este inclusa in Anexa I a Legii nr. 5/2000 la pozitia 2778; suprafata rezervatiei fiind de 40.8 ha.

Tip de proprietate:

Proprietate de stat.

Documentatie:

prof. Dr. Ion Iordache, Studiul complex al ariilor protejate din Moldova și a situatiei lor actuale, 1997;

Istoric (se va completa de catre Comisie)

Organismul responsabil pentru managementul sitului:

Custodele rezervatiei forestiere și botanice Padurea Harboanca este Directia Silvica Vaslui - Ocolul Silvic Brodoc. Incredintata prin Conventia de custodie nr. 4551/2004.

Managementul sitului**Planuri de management ale sitului:**

Planul de management a fost elaborat de Directia Silvica Vaslui - Ocolul Silvic Brodoc.

Nu este lipsită de interes, în contextul actual al abordării din ce în ce mai integrate a protecției mediului cu dezvoltarea habitatelor urban-rurale, *utilizarea sustenabilă a acestor arii* în scopuri de agrement, atât pentru populația locală, cât și pentru turiști.

3.10.2. Spații verzi și de agrement

În prezent, arealele cu spații verzi, de agrement sau cele amenajate pentru practicarea unor sporturi sunt foarte reduse ca suprafață, neexistând parcuri, locuri de joacă amenajate corespunzător sau o bază sportivă modernă deși populația depășește nr. de 3160 pers.

Având în vedere, însă, cerințele actuale privind dotarea localităților cu spații verzi, autoritățile administrației publice au avut obligația de a asigura, din terenul intravilan, o *suprafață de spațiu verde de minim 20 mp/loc. până la 31 decembrie 2010 și de minim 26 mp/loc. până la data de 31 decembrie 2013*, în acest sens se fac eforturi de a introduce zone noi în intravilanul U.A.T. Ștefan cel Mare prin efectuarea unui studiu de fezabilitate în acest sens și propunerea de introducere prin PUZ a unor zone în fiecare localitate cu caracter de spațiu verde.

Dincolo de atingerea acestor parametri impuși prin legislația actuală, asigurarea calității vieții populației locale necesită amenajarea unor zone pentru agrement, locații favorabile în acest sens fiind zonele verzi din proximitatea zonelor cu potențial / elief permisiv sau zonele cu luciu de apă din cadrul localităților comunei Ștefan cel Mare care în prezent, deși nu sunt amenajate în acest scop, au un potențial natural important.

Localitate	Spatiu verde propus (ha)	Spatiu verde propus (ha)
Ștefan cel Mare*		
Bârzești		
Brăhășoia		
Călugăreni		
Cănțălărești		
Mărășeni		
Muntenești		
Total spatiu verde propus (+existent)		

Pentru o evidență clară a spațiilor verzi de pe raza comunei Ștefan cel Mare Primăria și Consiliul Local a întocmit Registrul local al spațiilor verzi.

Localitate	Locație	Spatiu verde existent (mp)
Ștefan cel Mare*		
Bârzești		
Brăhășoia		
Călugăreni		
Cănțălărești		
Mărășeni		
Muntenești		
Total spatiu verde		

3.10.3. Obiective industriale și zone periculoase

Analiza situației existente a obiectivelor potențial periculoase pentru factorii de mediu relevă faptul că pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare funcționează câteva unități cu impact nesemnificativ asupra mediului (nepoluatoare), reprezentate în principal prin unități agro-industriale (mori, prese de ulei, unități de prelucrare a materialului lemnos sau ferme) sau de depozitare, unități de alimentație publică sau sistemul de alimentare cu apă aflat în prezent în construcție, însă nu putem vorbi de existența unor obiective industriale periculoase.

În aceste condiții, măsurile care pot fi luate pentru limitarea impactului acestora sunt cele prevăzute în documentațiile de avizare de mediu, constând în principal în *reducerea emisiilor de substanțe poluante* în apele de suprafață și subterane, sol și în atmosferă prin echiparea cu mini-stații de epurare modulare sau prin racordarea la rețeaua de canalizare a comuna, cât și prin controlul strict al eliminării deșeurilor rezultate din aceste activități.

3.10.4. Managementul deșeurilor menajere și industriale

Așa cum am precizat în cadrul diagnozei situației existente în domeniul gestiunii deșeurilor, în comuna Ștefan cel Mare depozitarea deșeurilor menajere și asimilate nesortate se face pe un număr de 4 amplasamente, amenajate corespunzător – europubele. Amplasamentele respective sunt utilizate direct de către locuitorii comuna.

Alte surse de impurificare a factorilor de mediu datorate gestionării defectuoase a deșeurilor sunt depozitele de gunoi de grajd din gospodăriile individuale, depozitățile necontrolate de deșeuri în albiile rețelei hidrografice ce tranzitează comuna, precum și arderile necontrolate de deșeuri menajere și resturi vegetale de către populație.

Cadrul instituțional creat pentru managementul integrat al deșeurilor (respectiv, Legea 215/2001, Legea 51/2006, OUG 13/2008) prevede organizarea unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) de către Consiliile locale și Consiliul Județean, care va avea ca obiective:

- crearea unui sistem de management integrat la nivel județean;
- înființarea serviciului de salubritate al județului;
- organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comuna a activităților ce compun serviciul de salubritate, în numele și pe seama unităților administrativ teritoriale membre, care o mandatează pentru exercitarea acestor atribuții.

Propunerile în domeniul gestiunii deșeurilor a vizat în primă instanță *închiderea amplasamentelor de depozitare a deșeurilor neconforme* și reabilitarea ecologică a zonelor respective – acțiunea s-a desfășurat în anul 2009 activitate încheiată.

Ulterior, va intra în funcțiune noul sistem de management integrat, incluzând servicii de transfer și depozitare a deșeurilor într-un depozit zonal, care va deservi întreg teritoriul județului Vaslui.

Conform proiectului menționat, teritoriul județean va fi împărțit în 5 zone de transfer al deșeurilor, dotate cu 3 stații de transfer, în timp ce deșeurile colectate din zona a 5-a vor fi transportate direct la depozitul zonal.

Comunei Ștefan cel Mare este inclus în zona 2 - Vaslui, unde va fi construită o stație de transfer cu personal propriu angajat; deșeurile colectate de pe teritoriul comuna vor fi transportate la stația de transfer, de aici urmând a fi preluate și depozitate în condiții corespunzătoare la depozitul zonal.

Colectarea deșeurilor pe teritoriul comuna se va face în amestec, în containere, amplasate pe platforme betonate, în intravilanul localităților. Stabilirea amplasamentelor platformelor revine autorităților publice locale. Platformele vor fi în mod obligatoriu betonate sau asfaltate, amplasate la o distanță minimă de 10 m față de căile de acces ale autogunoierelor și de minim 5 m de cele mai apropiate ferestre ale imobilelor de locuit, mascate fiind prin plantații de arbori și arbuști. De asemenea, vor fi prevăzute cu rigole de preluare a apelor pluviale, racordate la rețeaua de canalizare sau la cămine de colectare etanșe, care vor fi golite periodic de către operator.

Întreținerea punctelor de precolectare și transportul deșeurilor din aceste puncte de colectare se va face de către serviciile de salubritate mandatate de către Consiliile locale.

Punctele de precolectare vor fi amplasate în intravilanele localităților componente ale comunei Ștefan cel Mare conform planșei de reglementări urbanistice.

Începând cu anul 2010, în comuna Ștefan cel Mare s-a implementat și sistemul de compostare în gospodăria proprie, în containere de compostare, iar din 2012 a început colectarea selectivă pentru deșeuri din sticlă, în puncte de colectare dotate cu câte trei containere în funcție de culoarea deșeurilor.

Deșeurile spitalicești provenind de la dispensarele veterinare și umane considerate periculoase (infecțioase și înțepătoare) fie vor fi transportate în condiții de siguranță și incinerate într-un incinerator spitalicesc autorizat, fie neutralizate termic și depozitate la depozitul zonal în regim de deșeuri menajere nepericuloase.

Mortalitățile de animale vor fi preluate de la populație sau agenți economici, (s-a creat o zonă de depozitare a leșurilor de animale până la preluare) localitatea Ștefan cel Mare depozitate în camere frigorifice, transportate și incinerate de către agenți specializați. Puțurile seci au fost închise.

3.10.5. Protecția factorilor de mediu

Măsurile de protecție a mediului trebuie să contribuie la implementarea rețelei agricole și forestiere NATURA 2000.

“Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurale”, elaborat pe baza Liniilor Directoare Strategice ale Comunității, definește următoarele obiective generale pentru perioada 2014 - 2020:

- Creșterea competitivității sectoarelor agro-alimentar și forestier;
- Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- Demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală.

O importanță deosebită este acordată conservării sau reintroducerii sistemelor agricole cu valoare naturală înaltă.

Măsurile care vizează promovarea managementului durabil al terenurilor forestiere, dețin o alocare financiară de 10% din bugetul. (*Îmbunătățirea mediului și a spațiului urban*). *Srijinul pentru împădurire* are în vedere atât atenuarea efectelor gazelor cu efect de seră, cât și îmbunătățirea condițiilor de mediu în zonele care se confruntă cu riscuri naturale (alunecări de teren, inundații, eroziunea solului). Este de așteptat ca prin implementarea măsurilor prioritare care vizează formarea profesională, informarea și difuzarea de cunoștințe și utilizarea serviciilor de consiliere, să se aducă o contribuție semnificativă la îndeplinirea obiectivelor, având în vedere nivelul scăzut de informație existent în rândul fermierilor în ceea ce privește gospodărirea durabilă a resurselor naturale.

Protecția și conservarea mediului reprezintă unul din obiectivele de bază ale amenajării teritoriului, prin care se asigură dezvoltarea și valorificarea durabilă și echilibrată a resurselor acestuia.

Pentru eliminarea și prevenirea poluării la nivelul aerului, apelor și solului se propun următoarele măsuri:

a) Protecția aerului

Aerul este factorul de mediu cu rolul cel mai important în transportul rapid și pe distanțe mari al poluanților, iar trecerea substanțelor poluante din aer în ape și sol se realizează foarte facil, afectând în mod direct biosfera, în general, și omul, în particular, astfel încât supravegherea calității atmosferei trebuie să reprezinte o prioritate în activitatea de monitoring a mediului.

Așa cum am arătat anterior, pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare există câteva surse locale de poluare a aerului, cu caracter temporar-accidental, reprezentate prin procesele de combustie pentru încălzirea locuințelor și a altor obiective, traficul rutier și feroviar, activitățile zootehnice și cele agro-industriale, cu emisii în atmosferă rezultate din procese de fermentare.

În general, emisiile de gaze și pulberi se mențin la un nivel redus, iar prin procesele de dispersie și reținere mecanică (mai ales prin intermediul vegetației), concentrația acestora este diminuată.

În prezent, pe teritoriul comuna nu există o rețea de prelevare a probelor pentru stabilirea calității aerului, astfel încât o primă măsură necesară ar fi *includerea zonei analizate în sistemul de monitoring*, care să urmărească în mod sistematic:

- studierea emisiilor de poluanți atmosferici provenind din surse naturale sau antropice;
- monitorizarea transferului poluanților de la sursă în mediul receptor;

- studiul imisiilor (distribuția spațio-temporală și concentrațiile de poluanți din atmosferă); precum și efectele poluării atmosferei asupra sănătății umane, asupra comunităților vii și vegetației, asupra factorilor abiotici, cât și asupra mediului construit.

Chiar dacă în prezent calitatea aerului în teritoriul studiat este relativ bună, sunt necesare măsuri care să preserve această stare, care să se concentreze pe:

- înlocuirea treptată a combustibililor tradiționali (în principal lemn și subprocese lemnoase) prin **introducerea rețelei de alimentare cu gaze naturale**;
- extinderea spațiilor verzi sub forma perdelelor de protecție cu rol de absorbție a noxelor care să separe pe cât posibil zonele rezidențiale de cele cu unitățile industriale sau zootehnice;
- diminuarea impactului/disconfortului generat de trafic prin plantarea de perdele verzi de aliniament în lungul arterelor importante (drumuri naționale, drumuri județene), cu lățime minimă de 5 m;
- amplasarea platformelor de precolectare a deșeurilor menajere la o distanță de minim 10 m față de imobilele învecinate și separarea de acestea prin perdele vegetale, pentru a minimiza disconfortul olfactiv;
- depozitarea controlată a deșeurilor zootehnice, în același scop;
- adoptarea unor tehnologii de producție cu impact cât mai redus asupra mediului de către unitățile industriei alimentare din comuna;
- creșterea suprafețelor ocupate cu spații verzi conform reglementărilor în domeniu.

Monitoringul calității aerului presupune elaborarea unui program coerent care să vizeze toate problemele de poluare precum și responsabilitățile autorităților locale.

Cunoașterea mecanismelor de poluare a atmosferei, implică studierea a patru categorii de fenomene, și anume:

- emisiile de poluanți atmosferici aferente surselor naturale și antropice;
- transferul poluanților de la sursă la receptor (transmisia);
- emisiile, adică distribuția spațială, temporală și nivelul concentrațiilor de poluanți în atmosferă;
- efectele poluării asupra sănătății umane, a mediului, a construcțiilor și materialelor.

Monitorizarea emisiilor, ce definește cauza poluării, este un mijloc de informare absolut necesar asupra contribuției pe care o au diferite surse, permițând astfel stabilirea priorităților cu privire la reducerea poluării.

b) Protecția apelor

Având în vedere vulnerabilitatea ridicată a resurselor de apă, dar și tendința de utilizare din ce în ce mai extensivă, este necesară gestionarea rațională a acestei resurse limitate, care însă nu se poate realiza decât pe baza unei monitorizări permanente, conjugate cu respectarea reglementărilor din domeniul protecției apelor.

Protecția resurselor de apă de suprafață și subterane și a ecosistemelor acvatice are ca obiect ameliorarea și menținerea calității naturale a acestora în scopul evitării unor efecte negative asupra mediului și sănătății umane, în contextul realizării unei dezvoltări durabile.

Fiind un factor de mediu fundamental, apa conferă posibilități de utilizare pentru orice fel de necesități. Supravegherea calității apelor are ca scop protecția împotriva

efectelor nocive ale poluării și implică două etape: cunoașterea calității și măsuri de protecție a acesteia. Aceasta include monitorizarea apelor de suprafață și a apelor subterane.

Dacă pentru râul Birlad - principala arteră hidrografică ce tranzitează teritoriul comunei - se realizează supravegherea stării chimice și ecologice a apei de către APM Vaslui, apele Birladului fiind încadrate în clasa a IV-a de calitate în 2007, în special datorită aportului de ape uzate din amonte, pentru afluenții de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare nu deținem date privind calitatea apei, datorită lipsei sistemului de monitorizare.

De asemenea, lipsesc datele cantitative privind starea corpurilor de apă subterană aferente teritoriului studiat, având la dispoziție doar informații la scară județeană, care însă relevă o calitate nesatisfăcătoare a apelor subterane în proporție de 80% din forajele efectuate.

Din aceste motive, în abordarea problematicii protecției resurselor de apă sunt necesare două etape, respectiv *cunoașterea calității apelor de suprafață și subterane prin monitorizare continuă și aplicarea unor măsuri concertate de protecție.*

Printre măsurile concrete propuse se numără:

- realizarea unui sistem centralizat de canalizare în vederea colectării apelor reziduale de la utilizatorii casnici și de la agenții economici;
- realizarea stației/stațiilor de epurare a apelor uzate preluate prin sistemul de canalizare pentru a se evita poluarea emisarilor naturali;
- delimitarea și respectarea zonelor de protecție ale apelor de suprafață;
- interzicerea oricăror deversări necontrolate de ape uzate, reziduuri și depuneri de deșeuri în albiile minore ale cursurilor de apă și pe malurile acestora;
- instituirea și delimitarea zonelor de protecție sanitară (cu regim sever, cu regim de restricție și perimetru de protecție hidrogeologică) pentru sursele de alimentare cu apă (izvoarea, fântâni, cișemele), lucrări de captare, rețele de transport, distribuție și de înmagazinare a apei cu respectarea distanțelor sanitare între acestea și eventualele surse de impurificare (microferme de animale, unități industriale, etc.);
- depozitarea deșeurilor zootehnice pe platforme special amenajate și echipate cu rigole de colectare a apelor pluviale și a levigatului pentru a preveni infiltrarea acestora în pânza freatică;
- preluarea apelor pluviale în rigole deschise din dale de beton amplasate pe laturile carosabilului, cu deversare liberă în emisar, considerându-se că aceste ape sunt convențional curate;
- amenajarea pantei de scurgere la gospodăriile individuale care au grajduri pentru creșterea animalelor, în așa fel încât să nu fie orientată spre trama stradală;
- regularizarea cursurilor de apă care traversează intravilanele comuna.

c) Protecția solurilor

Având în vedere rolul de interfață pe care îl joacă solul între celelalte componente ale mediului - biotic și abiotic - precum și cel de suport al tuturor acțiunilor umane, privit din perspectivă antropocentrică, devine evident faptul că învelișul de sol este puternic influențat prin antropizare, în cele mai multe cazuri în sensul unei diminuări a calității sale, care se reflectă inclusiv în calitatea produselor agricole.

Datorită lipsei unui sistem de monitorizare a calității solurilor pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare, nu deținem date cantitative privind poluarea solurilor în acest areal, însă putem intui că zona studiată nu se confruntă cu probleme deosebite din acest punct de vedere.

Principalele surse de contaminare a solului pe care le-am inventariat sunt *agricultura* (prin chimizare și depozitarea deșeurilor zootehnice), *depozitarea deșeurilor menajere* în amplasamente neamenajate sau parțial amenajate, și unele emisii provenind de la unitățile industriei alimentare.

O altă fațetă a problematicii calității învelișului pedologic o constituie degradarea solurilor, cauzată de factori naturali, antropici, sau de ambele, prin procese geomorfologice actuale (*alunecări de teren, eroziune în adâncime*) sau *prin excesul de umiditate*, toate aceste tipuri de procese afectând suprafețe importante de teren, conducând la scăderea potențialului productiv, la scoaterea din circuitul agricol sau la schimbări ale modului de folosință.

În ceea ce privește direcțiile viitoare în protecția și utilizarea durabilă a solurilor de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare, sunt necesare măsuri de:

- utilizarea moderată a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor de către producătorii agricoli prin asigurarea instalațiilor de utilizare controlată;
- depozitarea în condiții de siguranță a substanțelor chimice utilizate în agricultură;
- limitarea depunerilor de deșeuri provenite din gospodării în alte amplasamente față de cele aprobate (de regulă, în albi);
- realizarea de platforme de compostare pentru deșeurile zootehnice;
- promovarea colectării selective, a reciclării, reutilizării sau valorificării unor deșeuri din construcții, prelucrarea lemnului, comerț, etc.;
- menținerea și refacerea vegetației arboricole sau arbustive în zonele de versant susceptibile la riscuri geomorfologice;
- controlul exploatării terenurilor de versant prin pășunat, prin limitarea sau interzicerea acestuia în arealele afectate de alunecări de teren;
- amplasarea drumurilor de exploatare de pe versanți în zig-zag, evitând poziționarea lor pe linia de cea mai mare pantă;
- efectuarea lucrărilor de mecanizare pe direcția curbelor de nivel;
- schimbarea modului de utilizare a unor terenuri predispuse la degradare, prin:
 - introducerea unor sisteme antierozionale de cultură (plantații viti-pomicole, alternanțe de benzi înierbate cu fâșii, etc.);
 - recuperarea terenurilor degradate prin plantații silvice, terasări, etc.;
- interzicerea incendierii miriștilor, datorită îndepărtării prin ardere a materiei vegetale care contribuie la regenerarea orizontului superficial fertil;

Ameliorarea și menținerea pe termen lung a funcțiilor solului și combaterea poluării și deteriorării lor sunt obiectivele principale pentru protecția, ameliorarea și utilizarea durabilă a solurilor de pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare.

Solul este un factor de mediu fundamental ce trebuie protejat cu aceeași atenție ca aerul și apa. Este un mediu divers, dar fragil, care este însă mijlocul principal al asigurării hranei oamenilor, animalelor și plantelor. Un centimetru în grosime de sol se realizează în zeci și chiar sute de ani, dar de pierdut îl putem pierde într-un an, datorită vânturilor, precipitațiilor, defrișării pădurilor sau utilizării iraționale.

Conform art. 65 din Ordonanța de urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, pentru toți deținătorii, cu titlu sau fără titlu, este obligatorie protecția solului, a subsolului și a ecosistemelor terestre, prin măsuri adecvate de gospodărire, conservare, organizare și amenajare a teritoriului.

Colectarea deșeurilor pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare se va face conform Directivei Europene și Strategiei Naționale de Gestionarea Deșeurilor și a Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (aprobat prin H.G. nr. 1470/2004), care impun următoarele măsuri:

- Închiderea și ecologizarea spațiilor de depozitare a deșeurilor în cursul anului

2009 – proces tehnologic executat – Informare Consiliu Județean Vaslui și APM VASLUI;

- Stabilirea și realizarea punctelor de precolectare selectivă a deșeurilor pe teritoriul comuna și a localităților componente (în intravilan);
- Implementarea sistemului de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice.

Referitor la **gestionarea deșeurilor**, județul VASLUI este împărțit în 5 zone de transfer a deșeurilor, cu 3 stații de transfer pentru eficientizarea transportului. Zona a cincea va transporta direct deșeurile colectate pe amplasamentul depozitului zonal. Pe acest amplasament va funcționa și o stație de sortare a deșeurilor uscate, reciclabile, colectate selectiv.

În ceea ce privește **colectarea deșeurilor în amestec** la nivel local, se vor instala **platforme de colectare în sistem de aducere dotate cu containere** (1 container/90 locuitori).

Stabilirea amplasamentelor platformelor de colectare revine autorităților publice locale. Platformele vor fi în mod obligatoriu betonate sau asfaltate, amplasate la o distanță minimă de 10 m față de căile de acces ale autogunoierelor și de minim 10 m de cele mai apropiate ferestre ale imobilelor de locuit, mascate fiind prin plantații de arbori și arbuști. Platformele vor fi prevăzute cu rigole de preluare a apelor pluviale, racordate la rețeaua de canalizare sau la cămine de colectare etanșe, care vor fi golite periodic de către operator.

Întreținerea platformelor de precolectare și preluarea și transportul deșeurilor din aceste puncte de colectare se va face de către societăți specializate în colaborare cu Primăria Comunei Ștefan cel Mare.

Referitor la **colectarea selectivă a deșeurilor valorificabile** de la populație, începând cu anul 2010 s-a implementat **sistemul de compostare în propria gospodărie**, în containere de compostare. Din anul 2012, a început colectarea selectivă pentru deșeuri din sticlă, în puncte de colectare echipate cu 3 containere (albă, verde și maro).

De asemenea, **spațiile de depozitare** din localitățile comunei Ștefan cel Mare **vor fi închise prin relocare / ecologizarea suprafețelor** sau prin proceduri de închidere simplificată.

Este necesară **implementarea unor instrumente economice locale** a căror aplicare să stimuleze activitatea de reciclare și reutilizare a deșeurilor precum și realizarea unor campanii de informare și conștientizare a populației privind importanța colectării selectivă a deșeurilor.

Un al doilea set de măsuri vizează **protecția împotriva degradării** solurilor prin procesele de deplasare în masă precum și pe terenurile cu exces de umiditate. Astfel, este necesar:

- menținerea învelișului vegetal pe versanții înclinați;
- raționalizarea pășunatului sau interzicerea acestuia pe pantele care indică alunecări în pregătire;
- efectuarea lucrărilor agricole pe direcția curbelor de nivel;
- drumurile agricole de acces trebuie să se realizeze pe direcția curbelor de nivel (în zig-zag), și nu pe linia de cea mai mare pantă;
- evitarea supraîncărcării cu construcții grele a versanților a căror bază este instabilă;
- schimbarea modului de folosință a unor versanți predispuși la eroziune și alunecări de teren prin amenajare de plantații pomicole și viticole;
- practicarea unui sistem de culturi care să asigure un grad mare de acoperire a solului, cu rol împotriva eroziunii (alternanța de cereale păioase cu porumb sau alte plante prășitoare, alternanța plantelor prășitoare cu plante leguminoase, etc);

- interzicerea incendierii miriștilor deoarece contravine bunelor practici agricole (se îndepărtează astfel materia vegetală care contribuie la păstrarea orizontului de suprafață și conduce la diminuarea regenerării fertilității solului);

- recuperarea terenurilor degradate prin alunecări și eroziuni torențiale prin măsuri de reconstrucție ecologică: planșatii viti-pomicole, plantații silvice, terasări, și alte lucrări de combatere a eroziunii și introducerea terenurilor degradate în circuitul agricol și forestier;

Pentru solurile afectate de exces de umiditate se recomandă lucrări de desecare, canale de drenaj, captări de izvoare, decolmatarea și adâncirea albiilor pâraielor din apropiere.

Pentru prevenirea riscurilor naturale se vor respecta condițiile de fundare din studiile geotehnice și se va acorda o atenție deosebită sistematizării verticale.

Sistematizarea verticală a terenului se va realiza astfel încât scurgerea apelor meteorice de pe acoperișuri și de pe terenul amenajat să se facă către un sistem centralizat de canalizare – șanțuri de scurgere a apelor pluviale de-a lungul drumurilor – fără să se afecteze proprietățile învecinate.

Remedierea cauzelor poluării și degradării solurilor trebuie efectuată în ordinea priorităților definite prin politica comuna, în paralel cu aplicarea de măsuri administrative ferme.

d) Protecția vegetației și faunei

Așa cum am arătat anterior, datorită intervenției umane, asociațiile de vegetație spontană anterioare dezvoltării habitatului (specifice zonei de silvostepă) și-au schimbat semnificativ compoziția și arealele de extindere, evoluția cea mai dramatică înregistrând-o suprafețele forestiere, care până în prezent s-au restrâns la mai puțin de 0,3% din suprafața teritoriului orașenesc. De asemenea, pajiștile și fânețele spontane au fost înlocuite în bună măsură de culturile agricole, iar cele care s-au conservat sunt utilizate pentru pășunat. În prezent, nu mai puțin de 94% din teritoriul studiat are funcție agricolă (arabil, pășuni și suprafețe relativ modeste ocupate de plantații viti-pomicole). În mod similar, fauna spontană a acestui teritoriul a fost afectată de activitățile specifice umane, care au condus la restrângerea sau chiar dispariția arealelor de extindere a unor specii, modificarea componenței populațiilor și a habitatelor, reducerea populațiilor.

Măsurile care se impun în protecția factorului biotic sunt multiple, unele dintre acestea fiind strâns legate de protecția factorilor abiotici, în cadrul unei abordări sistemice.

Câteva direcții în abordarea problematicii conservării vegetației și faunei sunt redate în cele ce urmează, fiind necesar ca factorii de decizie să identifice mijloacele și instrumentele specifice pentru aplicarea lor:

- inițierea unor programe de refacere a suprafețelor forestiere, mai ales având în vedere ponderea lor neglijabilă în cadrul teritoriului comuna;
- împădurirea prioritară a terenurilor afectate de degradări severe (alunecări, prăbușiri, forme ale eroziunii torențiale) și a celor cu declivități ridicate;
- restabilirea, în măsura în care este posibil, a structurii unor ecosisteme naturale prin restabilirea comunităților ierboase, a vegetației de luncă, etc.;
- regenerarea vegetației spontane a pășunilor prin evitarea pășunatului excesiv și organizarea de parcele alternative pentru pășunat;
- prezervarea ecosistemelor acvatic și a zonelor umede prin diminuarea impactului antropic și evitarea schimbării condițiilor hidrologice;
- limitarea antropizării excesive a ecosistemelor naturale prin păstrarea de fâșii de vegetație naturală în cadrul culturilor agricole;
- evitarea fragmentării habitatelor și restabilirea coridoarelor de migrație a animalelor și de dispersie a plantelor;
- protejarea speciilor autohtone prin prevenirea răspândirii speciilor invazive și a speciilor modificate genetic;

- protejarea resurselor cinegetice și piscicole;
- inițierea unor programe de *educare a populației locale*, de ecologizare și monitorizare a ecosistemelor naturale și a spațiilor verzi de pe teritoriul comuna, în colaborare cu ONG-urile care activează în domeniu și instituțiile de învățământ locale.

Astfel de măsuri sunt:

- Se vor **respecta distanțele minime ale zonei de protecție, recomandate între zona protejată și o serie de obiective care pot perturba, prin activitatea lor, habitatul natural protejat (ferme, locuințe, stații de epurare, etc.).**

- Este interzisă distrugerea sau deteriorarea adăposturilor naturale ale păsărilor precum și a locurilor de cuibărit precum și orice acțiuni care vizează direct păsările sălbatice (capturare, vânatoare, etc).

- Conform HG 1284/2007, art. 2, alin. (1), pentru toate planurile, programele și proiectele care urmează să se desfășoare în aria de protecție speciala avifaunistică, precum și în vecinătatea acesteia, se aplică prevederile legale referitoare la procedura de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe și la procedura-cadru de evaluare a impactului asupra mediului.

- Sunt interzise distrugerea sau ștergerea inscripțiilor de pe panourile indicatoare și deteriorarea împrejmuirii de protecție.

- Sunt interzise orice acțiuni care vizează deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop ale exemplarelor luate din natură.

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE

- **Soluția generală de organizare și dezvoltare:**

Soluția de urbanism prevede organizarea și dezvoltarea localității suprapusă pe intravilanul existent, cu menținerea structurii actuale.

- **Organizarea căilor de comunicație:**

Trama actuală satisface accesele, dar este necesară îmbunătățirea calitativă prin aplicarea de îmbrăcăminti asfaltice, marcaje corespunzătoare, amenajarea rigolelor de preluare a apelor, reabilitarea podurilor și, acolo unde este necesar, construirea de poduri și podețe noi, amenajarea de trotuare, parcuri și alei pietonale, amenajarea profilelor transversale în intravilan.

- **Destinația terenurilor, zonele funcționale rezultate:**

- Cea mai mare parte a terenurilor din intravilan vor continua să fie suportul pentru practicarea agriculturii și asigurarea, în acest mod, a produselor agricole necesare consumului în gospodăriile populației și în industria alimentară locală.

- *Zona de dotări socio-culturale* este constituită din obiectivele existente care satisfac necesitățile localității și care sunt situate în zona de locuit. Datorită dispunerii acestora se conturează zona centrală a localităților.

- *Zona de unități industriale și agricole* se va dezvolta pe amplasamentul actual al obiectivelor existente. Obiectivele de industrie mică (meșteșuguri și artizanat, prelucrarea artistică a lemnului, prelucrarea primară a lemnului) compatibile cu celelalte zone funcționale vor putea fi amplasate și în cadrul acestora (în principal în zona de locuințe). Orice nouă activitate de natură productivă va fi analizată pe baza unui studiu de impact, în principal urmărindu-se reducerea la minim a efectelor asupra mediului.

Se impune instituirea unor zone de protecție sanitară la sursele de apă potabilă din localități componente ale comuna.

Zone protejate cu valoare de patrimoniu arheologic

Nu sunt în comuna Stefan cel Mare situri arheologice.

Se va respecta ordonanța nr. 43 / 2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național.

[...] Art. 5.

(1) Prin protejarea bunurilor și terenurilor de patrimoniu arheologic din zonele definite la art. 2 alin. (1) lit. k) și l) se înțelege adoptarea măsurilor științifice, administrative și tehnice care urmăresc pastrarea vestigiilor descoperite întâmplător sau ca urmare a cercetării arheologice până la clasarea bunurilor respective sau până la finalizarea cercetării arheologice, prin instituirea de obligații în sarcina proprietarilor, administratorilor sau titularilor de alte drepturi reale asupra terenurilor care contin sau au continut bunurile de patrimoniu arheologic respective, precum și prin reglementarea sau interzicerea oricărui activități umane, inclusiv a celor autorizate anterior.

(2) Descarcarea de sarcina arheologică este procedura prin care se confirmă ca un teren în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic poate fi redat activitatilor umane curente.

(3) Certificatul de descarcare de sarcina arheologică reprezintă actul administrativ emis în condițiile prezentei ordonanțe, prin care se anulează regimul de protecție instituit anterior asupra terenului în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic.

(4) Regimul de protecție a zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat este reglementat de legislația în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice și a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural național.

(5) Certificatul de descarcare de sarcina arheologică este emis de Ministerul Culturii și Cultelor, în urma consultării Comisiei Naționale de Arheologie. [...].

- **Interdicții definitive de construire** la culoare tehnice și zone de protecție cu regim sever:
 - zona rețelei de tensiune - 20 kV – 12m;
 - zona de protecție a cimitirului – 50m existent, 100m pentru cimitire propuse;
 - zona de protecție a cursurilor de apă - 30m;
 - zona de protecție a aducțiunilor de alimentare cu apă – 10m;
 - zona de protecție a stațiilor de pompare – 10m;
 - zona de protecție a stațiilor de clorinare și a rezervoarelor – 20m;
 - zona de protecție fermă de taurine 200m;
 - zonă de protecție la diguri : - spre cursul de apă 10m
- spre interiorul incintei 4m;
 - zonă de protecție la stația de epurare: 300m.

În vederea stabilirii regulilor generale de construire, teritoriul intravilan al localităților a fost împărțit în Unități Teritoriale de Referință (UTR). UTR-ul se definește ca o reprezentare convențională a unui teritoriu având o funcțiune predominantă sau/și omogenitate funcțională, pentru care se pot stabili reguli de construire general valabile.

UTR-ul este delimitat prin limite fizice, existente în teren (străzi, limite de proprietate, ape).

Având în vedere limitele reduse ale localităților comuna și faptul că funcțiunea de locuire este cea dominantă, numărul de UTR-uri este redus.

Reprezentarea grafică a reglementărilor se face în planșa "Reglementări", care deține și elemente de echipare a teritoriului - existent și propus. Detalieri ale reglementărilor se fac în R.L.U.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

Principalele obiective de utilitate publică de pe teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare sunt prezentate clasificat mai jos:

DOMENII	CATEGORII DE INTERES		
	NAȚIONAL	JUDEȚEAN	LOCAL
INSTITUȚII PUBLICE ȘI SERVICII			
Ștefan cel Mare			
Primărie			X
Poliție	X		
Școala cu clasele I-VIII			X
Grădinița cu program normal			X
Dispensar			X
Cabinet Stomatologic			X
Magazin mixt			X
Biserica			X
Bar			X
Oficiu Postal	X		
Ștefan cel Mare Deal			
Școala cu clasele I-VIII			X
Biblioteca			X
Biserica			X
Grădiniță			X
Bârzești			
Școala cu clasele I- VIII			X
Grădinița cu Program Normal			X
Biserică			X
Magazin mixt			X
Brăhășoia			
Școala cu clasele I- VIII			X
Grădinița cu Program Normal			X
Biserică			X
Magazin mixt			X
Călugăreni			
Școala cu clasele I-IV			X
Grădinița cu Program Normal			X
Biserică			X
Magazin mixt			X
Căntălărești			
Școala cu clasele I-IV			X
Grădinița cu Program Normal			X
Biserică			X
Magazin mixt			X

Mărășeni			
Școala cu clasele I-IV			X
Grădinița cu Program Normal			X
Biserică			X
Magazin mixt			X
Muntenești			
Școala cu clasele I-IV			X
Grădinița cu Program Normal			X
Biserică			X
Magazin mixt			X
GOSPODĂRIE COMUNALĂ			
Cimitir Ștefan cel Mare			X
Cimitir Bârzești			X
Cimitir Brăhășoia			X
Cimitir Călugăreni			X
Cimitir Cântălărești			X
Cimitir Mărășeni			X
Cimitir Muntenești			X
CĂI DE COMUNICAȚIE			
DN 15D	X		
DJ 247		X	
DC 1			X
DC 2			X
DC 109			X
DC 110			X
DC 110A			X
Drumurile sătești			X
INFRASTRUCTURĂ MAJORĂ			
Rețea de alimentare cu energie electrică	X		
Rețeaua de alimentare cu apă	X		
Rețea de telecomunicații	X		
Rețea de alimentare cu gaze	X		
PROTEJAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MONUMENTELOR			
Aria Specială de Protejate:
Padurea Bălteni - Harboanca	X		
SISTEME DE PROTECȚIE A MEDIULUI			
Zone de protecție sanitară			X
Semnalizarea zonei cu specii protejate	X		

Pe teritoriul comunei Ștefan cel Mare s-au identificat următoarele tipuri de terenuri:

- terenuri proprietate publică de interes local: terenurile ocupate de dotările publice din localitățile componente comuna (poliție, dispensar, bibliotecă, școală, grădiniță, biserică, cimitir și altele asemenea), zona drumurilor locale și traseul drumului județean;
- terenuri proprietate privată de interes local formate din: terenurile arabile, pășunile și fânețele, terenurile neproductive aflate în intravilan sau în extravilanul localității;
- terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice formate din terenurile din zona de locuințe și funcțiuni complementare, terenurile agricole din intravilan.

Necesitățile de dezvoltare ale localității impun următoarea circulație a terenurilor:

- terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public - străzile noi propuse în zonele de extindere a intravilanului localităților;

Pentru ridicarea standardului de viață și civilizație a locuitorilor din comuna și mărirea gradului de atracție a localității se vor prezenta obiectivele de utilitate publică din comuna Ștefan cel Mare ce sunt propuse a se realiza în următorii 10 ani:

Obiectivele strategice și de dezvoltare (direcții de dezvoltare) ale comunei Ștefan cel Mare

1. Modernizarea și dezvoltarea căilor de transport:

- amenajarea de noi drumuri sătești în zonele de reglementate ale intravilanului și modernizarea acestora;
- creșterea numărului de străzi în intravilan pentru asigurarea accesului la unele loturi și locuințe prin amenajarea de drumuri noi;
- reabilitarea și/sau modernizarea drumurilor agricole de pe teritoriul administrativ al comunei Ștefan cel Mare;
- decolmatarea / amenajarea de rigole și podețe de descărcare pe sectoarele de străzi în vederea colectării apelor pluviale;
- realizarea de trotuare și alei pentru circulația pietonală.
- marcarea corespunzătoare a drumurilor comuna;
- amenajarea de spații de parcare în zonele de interes socio-cultural: primarie, școli, biserici, grădinițe, farmacii, dispensar, poliție, camine culturale;
- asigurarea mijloacelor de transport pentru elevii care fac naveta între satele comuna;
- amenajarea stațiilor de călători în vederea asigurării condițiilor optime de așteptare, informare, îmbarcare, și debarcare;
- reabilitarea și modernizarea podurilor și podețelor existente pe raza comuna Ștefan cel Mare și construirea de noi poduri și podețe în rețeaua locală de drumuri, acolo unde este necesar;
- refacerea șanțurilor de scurgere (decolmatare și execuții de șanțuri noi) de-a lungul drumurilor aferente comuna;
- corectarea unor trasee de drumuri pentru eliminarea curbilor periculoase și amenajarea unor intersecții rutiere corespunzătoare ale drumurilor;
- amenajarea profilelor transversale în intravilan;

2. Modernizarea echipării edilitare:

- realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă în localitățile componente ale comunei;
- realizarea sistemului centralizat de canalizare în satele componente;
- construirea și punerea în funcțiune a stațiilor de epurare;
- extinderea rețelei de joasă tensiune în zonele propuse pentru extindere;
- modernizarea iluminatului public;
- conectarea de noi abonați la rețeaua telefonică (internet, servicii de telefonie);
- conectarea la Internet, extinderea rețelei de telefonie fixă, instalarea unor antene de telefonie mobilă, extinderea TV prin cablu, TV digitală;

3. Reabilitarea și construirea de noi obiective socio-culturale:

- Reabilitarea unităților școlare (școli și grădinițe) corespunzător standardelor actuale de igienă și confort: introducerea sistemelor de încălzire centralizată, alimentarea

- cu apă curentă a unităților școlare, construirea de grupuri sanitare interioare moderne;
- Construire sala de sport cu dotările corespunzătoare (vestiare, dușuri, materiale sportive) și terenuri de sport;
 - Îmbunătățirea continuă a fondului de carte din bibliotecile școlilor și a bibliotecii comunale.
 - Amenajarea spațiilor verzi și dotarea acestora cu mobilier urban.
 - Îmbunătățirea bazei tehnico-materială în școli (dotarea școlilor cu calculatoare și soft didactic), cămin cultural și bibliotecă;
 - Înființarea unui Centru de Practicare a Meșteșugurilor în colaborare cu căminele culturale;
 - Înființarea de puncte sanitare în toate localitățile componente ale comunei Ștefan cel Mare
 - Amenajarea unor spații de joacă pentru copii.

4. Dezvoltarea economiei:

Dezvoltarea agriculturii:

- creșterea gradului de mecanizare în agricultură;
- construirea de sere și solarii pentru legumicultură;
- îmbunătățirea sistemelor de colectare, procesare și valorificare a produselor agricole prin înființarea unui centru de colectare și preluare a acestora;
- înființarea și organizarea de *forme asociative ale crescătorilor de animale*;
- sprijinirea înființării grupurilor de producători agricoli;
- înființarea în comuna a unui **centru de consultanță agricolă** în vederea formării profesionale și informării agricultorilor;
- achiziții de rase de animale cu material biologic valoros și aplicarea însămânțărilor artificiale în vederea îmbunătățirii producției zootehnice;
- înființarea de centre de colectare a laptelui în comuna;
- valorificarea îngrășămintelor naturale organice din gospodării pentru creșterea fertilității naturale a solului precum și pentru evitarea poluării solului;
- eficientizarea activităților agricole din comuna (în special în extravilan) prin concentrarea proprietății agricole în ferme private;
- stimularea fermelor mici;
- utilizarea terenurilor degradate și neproductive pentru împădurire;
- acordarea de facilități și stimulente proprietarilor de terenuri neproductive în scopul împăduririi acestora;

Dezvoltarea industriei și serviciilor bazate pe resursele existente:

- orientarea tehnologiilor de prelucrare a materiilor prime locale spre "*produse ecologice*", produse "*de nișă*" și mărci locale care să reprezinte branduri pentru comunei Ștefan cel Mare (de ex. brânzeturi, dulcețuri, compoturi, produse din carne tradiționale, etc.);
- dezvoltarea și diversificarea potențialului de prelucrare a produselor animaliere prin:
 - dezvoltarea industriei de prelucrare a laptelui;
 - înființarea unei unități de prelucrare și conservare a legumelor;
 - înființarea și amenajarea unui abator care să deservească crescătorii de animale locali și asigurarea protecției producătorilor față de intermediari

prin impunerea unor prețuri minime obligatorii pentru carnea de bovine, ovine, porcine;

- înființarea unei unități de prelucrare a peștelui și a produselor aferente;
- dezvoltarea și diversificarea sectorului de mică industrie: morărit și panificație, tâmplărie, mobilier, prelucrare lână și piei;
- asigurarea protecției mediului înconjurător prin achiziționarea și implementarea tehnologiilor și echipamentelor nepoluante și energoeficiente;
- reconsiderarea meseriilor tradiționale și valorificarea abilităților și aptitudinilor locale prin:
 - înființarea unor ateliere meșteșugărești de împletituri de covoare sau din nuiele (mobilier din nuiele, obiecte decorative, etc).
 - înființarea unei unități de prelucrare a lânii (darc, tors, etc.),

Dezvoltarea prestărilor de servicii:

- înființarea unor ateliere prestări servicii destinate populației: reparații obiecte de uz casnic, repararea încălțăminte, croitorie, țesătorie, coafură, etc.;
- diversificarea formei de servicii pentru populație prin: servicii informaționale, bancare, poștale la nivelul fiecărei localități;
- alte servicii: spălătorie, notariat;
- amenajarea unei piețe agro-alimentare,
- înființarea unui punct de comercializare a obiectelor tip suvenir, autentice, specifice zonei,
- înființarea de unități ce prestează servicii de reparare și întreținere a autoturismelor,
- încurajarea activității IMM,
- atragerea capitalului investițional autohton și străin.

5. Protecția mediului:

- managementul integrat al deșeurilor menajere, managementul deșeurilor industriale;
- construirea instalațiilor de epurare a apelor uzate menajere și/sau industriale
- implementarea de sisteme de monitorizare a calității factorilor de mediu (aer, apă, sol);
- reconstrucția ecologică a zonelor degradate și protejarea patrimoniului natural;
- stoparea poluării și depoluarea pâraielor, inclusiv repopularea acestora;
- reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de utilități (alimentare cu apă, rețele de canalizare);
- amenajarea cursurilor de apă și realizarea unor sisteme de avertizare și alarmare sonoră a populației și a obiectivelor din zonele potențial afectate de inundații;
- realizarea unor perdele de protecție în lungul arterelor rutiere intens circulate (drumurile naționale și județene);
- stabilizarea versanților din apropierea căilor de acces – drumuri județene sau comunale afectate de alunecări de teren;
- instituirea zonelor de protecție sanitară la cursurile de apă,
- dezvoltarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor, de transport și depozitare.

6. Dezvoltarea sectorului de servicii de gospodărire comunală:

- Instituirea unui serviciu de salubritate pentru colectarea deșeurilor provenite din gospodărie;

- Respectarea zonei de protecție la cimitire;
- Instituirea zonei de protecție la captările de apă, rezervoare, stații de pompare, stații de clorinare.

7.Utilizarea excedentului de forță de muncă în:

- Agricultură,
- Industria meșteșugărească,
- Turism: prin dezvoltarea și diversificarea structurilor și a tipurilor de formare profesională în turism și sprijinirea adaptării lor la cerințele pieței turistice.

8.Intărirea capacității instituționale a Administrației Publice Locale, a grupurilor de utilizatori locali și a furnizorilor de servicii:

- Organizarea unor cursuri de instruire pentru persoanele responsabile de identificarea surselor externe de finanțare și gestionarea eficientă a acestora prin implementarea de proiecte.

9.Dezvoltarea turismului după următoarele linii de acțiune:

- construcția, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor locuințelor și a utilităților conexe în vederea practicării agro-turismului (valorificarea surplusului de camere de locuit);
- realizarea de proiecte pentru atragerea fondurilor europene în vederea construirii de pensiuni agroturistice;
- valorificarea produselor obținute în gospodării prin agricultura locală (lactate, fructe, produse de panificație, produse din carne) în oferta de agro-turism – asigurarea mesei - ca urmare a cerinței tot mai mari a turiștilor pentru produsele naturale;
- dezvoltarea ofertei de activități specifice gospodărești, incluse în oferta turistică locală ca și atracții turistice, de exemplu o excursie la stână, o zi la strânsul fânului, plimbări cu căruța, experiențe gastronomice;
- păstrarea elementelor de arhitectură tradițională în vederea creării unei imagini turistice atrăgătoare a comuna dar și pentru sublinierea autenticității locurilor;
- implicarea populației locale în derularea activităților turistice și educarea rezidenților comuna în scopul protejării potențialului natural și cultural – etnografic local.

CAPITOLUL 4

CONCLUZII. MĂSURI ÎN CONTINUARE

Comuna Ștefan cel Mare va asigura în continuare funcția de locuire pentru populație, intravilanul propus satisface pe termen scurt și mediu necesitățile pentru construcția de locuințe și funcțiuni complementare.

Localitățile comunei Ștefan cel Mare se vor dezvolta în special pe baza funcției agricole.

Economia se va baza pe activitățile agricole și într-o măsură mai mică pe activitățile neagricole.

Realizarea obiectivelor propuse prin programul propriu al Consiliului Local va trebui susținută de fondurile bugetului local, dar și de către bugetul de stat, sau prin atragerea de fonduri de dezvoltare regională și fonduri structurale.

Pentru continuarea și aprofundarea propunerilor reglementate prin PUG în perioada următoare sunt necesare de elaborat hotărâri ale consiliului local privind regimul terenurilor.

Pe baza analizelor efectuate și a propunerilor de amenajare teritorială și dezvoltare a comunei Ștefan cel Mare, se desprind următoarele:

- Resursele materiale, locale și forța de muncă, utilizate într-un sistem diversificat pot asigura relansarea economico-socială a comunei;
- Echiparea edilitară implică dezvoltări majore privind: înființarea alimentării cu apă, înființare rețea de alimentare cu gaze naturale, înființare canalizare în sistem centralizat, reabilitarea și extinderea iluminatului public.
- Dezvoltarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor, de transport și depozitare se va face prin implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor stabilit prin Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor;
- Prezenta reactualizare a PUG –ului urmează să fie supusă dezbaterilor publice în cadrul comunității.

După obținerea avizelor legale din partea forurilor interesate, Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism se supun aprobării Consiliului Local al comunei Ștefan cel Mare.

Odată cu aprobarea PUG și RLU, acestea capătă valoare juridică, constituindu-se în instrumentul de lucru al administrației publice locale, fiind utilizat pentru:

- a. Fundamentarea solicitărilor unor fonduri de la bugetul de stat, fonduri de dezvoltare regională și fonduri structurale, pentru realizarea obiectivelor de utilitate publică,
- b. Emiterea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire,
- c. Rezolvarea unor probleme curente ale serviciilor de specialitate (înstrăinări, vânzări, parcelări de terenuri),
- d. Clarificarea unor litigii care pot apărea între persoane fizice, între persoane fizice și juridice, precum și în alte situații,
- e. Respingerea unor solicitări de construire neconforme cu prevederile PUG.

Nivelul de trai al populației din comunei Ștefan cel Mare este unul mediu, comuna având posibilități de dezvoltare în domeniul agricol, prin specializarea agriculturii și promovarea fermelor mici și medii, mica industrie și meșteșugurile, în domeniul serviciilor pentru populație, în domeniul social, cultural, administrativ, demografic, prin diminuarea și stoparea emigrației, ceea ce face ca, într-un viitor apropiat, să se încadreze într-un stadiu de dezvoltare impus și acceptat de normele europene.

Sef proiect,
Arh. Ladislau Lăcătușu